Șase luni BEST-SELLER
în NEW YORK TIMES

I 166.152

Sue Miller

Mamă și iubită

De cine este o femeie mai profund legată: de bărbatul pe care îl iubește sau de propriul ei copil ?

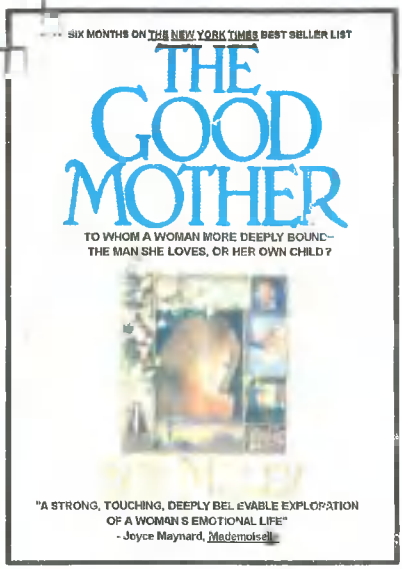
SIX MONTHS ON THE NEW YORK TIMES BEST SELLER LIST
THE GOOD MOTHER
TO WHOM A WOMAN MORE DEEPLY BOUND—
THE MAN SHE LOVES, OR HER OWN CHILD?
"A STRONG, TOUCHING, DEEPLY BELIEVABLE EXPLORATION OF A WOMAN'S EMOTIONAL LIFE"
- Joyce Maynard, Mademoiselle

Recent divorțată, Anna Dunlap are două mari pasiuni: față de fiica ei, Molly și față de iubitul ei Leo, bărbatul care a făcut-o frumoasă și sexuală pentru prima dată. Ei sînt o familie magică, beți de fericire și pasiune. Anna nu s-a așteptat niciodată la învinuirile șocante care amenințau noua ei dragoste...ce o vor forța să dovedească că este o bună mamă...

"O puternică, mișcătoare și profund credibilă explorare a vieții emoționale a unei femei."
***Joyce Maynard*, Mademoiselle**

"Unul dintre acele rare romane pe care mai mult îl trăiești decît îl citești."
Elizabeth Forsythe, autoarea celebrului roman Joanna's Husband and David's Wife

BEST SELLER

PREȚ: 2300 lei

UN ALARMANT ROMAN DESPRE VIAȚA UNEI FEMEI CA ÎNTÎLNIRE ȘI COMPETIȚIE ÎNTRE DOUĂ POFTE APRIGE: EROTICĂ ȘI MATERNĂ

Fiecare din noi va citi în viața sa doar cîteva romane cu o atît de mare putere emoțională încît personajele să rămînă reale pentru tot restul timpului. O astfel de carte este romanul lui Sue Miller.

Richmond Times —*Dispatch*

OVAȚIILE CRITICII PENTRU FASCINANTUL ROMAN AL LUI SUE MILLER. PICANT, CAPTIVANT, AMAR, DRAMATIC. EL CREAZĂ UN PROFUND IMPACT EMOȚIONAL.

Publishers Weekly

ACEST ROMAN VA TREZI SENTIMENTE PUTERNICE... El ne forțează să evaluăm din nou cum trăim din punct de vedere sexual și cum ne creștem copiii.

Ms. Magazine

Sue Miller

Mamă și iubită

Traducere: Doina Popa

Editura Decoda

1994

Capitolul 1

Oficiul poştal din East Shelton îmi amintea de cel din micul orăşel învecinat cu reşedinţa de vară a bunicilor mei, din Maine. În zilele acelui dispărut oficiu poştal, pe cînd eram mică, bunicul era cel care mergea de obicei zilnic să ridice corespondenţa; dar aproape de fiecare dată lua pe unul din noi, verişorii, pentru a vîsli pînă în partea cealaltă a lacului, primul pas al excursiei —chiar dacă în vremea aceea era încă un bărbat puternic, un vîslaş mai bun decît oricare din noi. Rivalizam pentru acest privilegiu, plăcerea unei plimbări în oraş. Acum, cînd privesc la fiica mea urcînd treptele de lemn de la East Shelton şi traversînd lungul şi îngustul portic frontal — sandalele ei lipăind zgomotos pe scînduri, cu picioruşele lucind în timp ce aleargă înaintea mea, dornică să fie prima în faţa uşii — îmi amintesc de plăcerea profundă de a intra în celălalt oficiu poştal; aceeaşi mulţime de cutii poştale de alamă înşiruite, aceleaşi podele ponosite

din lemn şi tejghele hîrbuite; acelaşi grilaj deasupra ghişeului unde, cînd suni clopoţelul, funcţionara apare din la fel de misterioasa boltă de verdeaţă a sălaşului ei. Dacă memoria mea funcţionează exact şi nu este deformată de influenţa prezentului, funcţionara de aici chiar arată ca şi cealaltă. Mergea spre şaptezeci de ani, era costelivă şi încruntată, cu păr cenuşiu, cu ochelari, iar pielea îi era atît de albă şi făinoasă, încît aproape te aşteptai ca atingerea ei să lase amprente de pudră pe plicurile pe care le strecura pe sub grilaj.

Aici, fiica mea ar putea cere corespondenţa, pentru că doar numele nostru ar trebui menţionat. În celălalt oficiu, din cîte îmi amintesc, după ce mi-ar permite să sun, bunicul ar saluta-o pe funcţionară şi apoi ar pronunţa trei sau patru nume de familie, pentru a căror membri ar fi putut sosi ceva. Era sarcina vărului meu, totuşi, de a distribui corespondenţa, după lunga călătorie înapoi peste lac, în casa din pădure, de pe drumul colbuit.

Ar fi ora prînzului, familia s-ar strînge pe terasa împrejmuită de un grilaj, în jurul cîtorva mese pline cu farfurii şi mîncare. Norocosul cărăuş poştal al zilei ar face rondul, citind cu voce tare numele de pe plicuri; şi oamenii cu scrisori le-ar deschide ici-colo şi-ar citi întregului grup fragmente semnificative ale corespondenţei lor. Mă amuză acum să mă gîndesc la acea ciudată şi inocentă intimitate. Nici unul din acei unchi şi mătuşi şi veri nu aveau un iubit nepermis, un partener de afaceri dubios, un posibil secret? Aparent, nu. Scrisorile, cele mai multe către femei, erau pline de veşti despre invitaţii, dineuri, prînzuri, căsătorii, morţi, naşteri, cadouri.

Cînd am împins grilajul de lemn, clopoţelul agăţat de ramă sună stins. Înăuntru, funcţionara stătea în picioare, aplecată peste ghişeu, ascultînd-o pe Molly. Fiica mea ţinea în mînă un plic alb, dar încă nu se întoarse spre mine. Îi vorbea funcţionarei despre filmul

la care aveam de gînd să mergem. Cu toate că bătrîna era serioasă, Molly o plăcea. O asculta pe Molly cu atenție și-i dăduse cîteva cadouri — odată, o bucată de bomboană tare, altă dată, un teanc de cartonașe pentru schimbarea adresei. Mă salută din cap cînd mă apropiai de grilaj, și-i făcu semn lui Molly să-mi dea scrisoarea. Fără să-și întrerupă conversația, Molly mi-o dădu. De cum aruncasem o privire asupra plicului, știusem că e în legătură cu divorțul. Era de o formalitate aproape antiseptică, ceva care mirosea a oficial. Am verificat repede adresa de returnare, înainte de-a pune scrisoarea în poșetă. Lloyd, Fine și Eagleston. Într-adevăr.

Nu era nici o grabă s-o deschid. Nu putea fi ceva urgent, atît timp cît data înfățișării nici măcar nu fusese stabilită. Molly și cu mine am mai vorbit un timp cu funcționara, apoi am ieșit pentru a trece prin aventurile, devenite o rutină, din fiecare după-amiază. Am uitat cu totul de scrisoare. Am explorat terenul de joacă din parcul orașului și ne-am dus la o versiune trăznită, zgrunțuroasă, a lui *Peter Pan*, care părea să-i placă lui Molly, dar deja ațipise pe jumătate pînă acolo. Abia cînd, la *Tip Top Café*, am umblat prin poșetă pentru a pune cheile, mi-am amintit de scrisoare. Am scos-o și-am pus-o pe masă, gîndindu-mă că aș putea-o citi în timp ce Molly mănîncă. Dar fetița avea chef de vorbă și tot timpul cinei plicul a stat, rectangular și alb, ca un șervețel suplimentar, lîngă tacîmul meu; iar eu am ascultat-o pe fiica mea.

Stătea îngenunchiată în fața mea, pe bancheta castanie din vinilin — încrucișarea de cabluri aproape asortîndu-se culorilor — jucîndu-se cu micul tonomat agățat pe perete deasupra noastră. Cînd întorcea roata de plastic roșu, cartonașele care indicau selecția făcută se răsuceau plesnind zgomotos, ca multe mici uși izbite. Îi plăcea lucrul ăsta, și-i luă mult timp să-și termine masa. Nu-mi păsa. Altcineva din *Tip*

Top, cineva cu predispoziţie pentru muzică country, alimenta tonomatul, şi mă bucuram de emoţiile ieftine. îmi amintea de muzica pe care o ascultasem în adolescenţă — plină de dezastre amoroase şi căsătorii, plină de dor, de inimi sfîşiate şi trădări, morţi accidentale. Asta era muzica populară a sfîrşitul anilor cincizeci şi începutul anilor şaizeci, înainte de a deveni serioasă sau politică, ori de a-şi fi permis să devină cinică în domeniul sexului. Şi crezusem în ieftina muzică timpurie, neştiind nimic altceva despre viaţă. Mă aşteptasem ca acestea să fie urmările dragostei.

— Ce cîntec e ăsta? întrebă Molly, arătînd spre un titlul din spatele carcasei de plastic. M-am aplecat spre ea şi-am privit spre degeţelul ei. Mîinile şi răsuflarea îi miroseau a cartofii prăjiţi pe care tocmai îi mînca.

— Se cheamă *In the Mood*, am răspuns.

— De ce? întrebă ea.

Am observat că atunci cînd şi-a luat degetul de pe carcasă, a lăsat o pată de grăsime. Am şters-o cu şerveţelul.

— Pentru că atunci cînd cineva a scris cîntecul era într-o stare sufletească ce l-a făcut să-i spună *In the Mood*.

— De ce? întrebă ea din nou.

Se aplecă deasupra farfuriei şi bău puţin lapte, care-i lăsă o urmă, ca o mustaţă. Cu şerveţelul încă în mînă, am rezistat tentaţiei de a i-o şterge. N-aş fi făcut decît să-i ofensez ascuţitul, proaspăt descoperitul simţ de independenţă.

Am ridicat din umeri.

— Cine poate explica stările sufleteşti?

— Cine poate? întrebă ea.

Se ridică din nou pe genunchi spre tonomat şi răsfoi cîteva cartonaşe. Pleosc-pleosc! Apoi se uită la mine nerăbdătoare.

— Cine poate, Mami?

— Nu știu, puișor, am spus.

— Mami, protestă ea.

. O cută mică îi apăru pe pielea întinsă dintre sprîncene.

— Nu sînt un puișor.

— E-adevărat, scumpo, am spus. Am greșit din nou.

— Ethan este un puișor, spuse ea, numind un imatur prieten de la grădiniță. Dar eu nu sînt.

— Ai dreptate, am spus, luînd încă o gură de bere. Ești cu mult mai mare decît Ethan.

Cîntecul de la tonomat se opri și lăsă o senzație de suspendare a timpului în această întrerupere, o absență a sunetelor. Vocile din *Tip Top* scăzură, pînă ce dinspre difuzoarele prinse în tavanul de ceramică o voce de femeie începu o *capella* sentimentală. Tammy Wynette. Basul i se alătură, apoi viorile.

Tip Top era plin în seara asta — familii cu copii, cupluri în drum spre cinema sau cumpărături, dar noi eram în mod distinct primul schimb. Nimeni nu se străduia să se îmbete, astfel că Tip Top avea o atmosferă promițătoare, și o mică suprafață de podea goală pentru dans în fața tonomatului, la capătul încăperii.

— Ce cîntec e ăsta, Mam? întrebă Molly.

M-am uitat din nou.

— Se cheamă *Love Is a Rose*, am spus.

— De ce?

Mai aveam puțină bere.

— Ei bine, am spus, presupun că cineva s-a gîndit că poți compara dragostea cu un trandafir: dragostea e frumoasă, ca un trandafir, dragostea miroase bine, ca un trandafir, și dragostea poate crește, și dragostea poate muri.

Se uită la mine sobru și așteptă să vadă dacă glumesc. Ochii, la fel cu cei ai tatălui ei, erau albaștrii

şi opaci, impenetrabili.

— E o prostie, nu-i aşa, Mami?

Nu ştiu cu adevărat ce aştepta să-i spun eu.

— Dacă tu crezi că-i o prostie, atunci este, am spus.

Se reaşeză pentru un moment. Îi puteam vedea doar capul şi umerii deasupra mesei înalte dintre noi. Era blondă, de un blond mai deschis decît al meu. Chiar dacă împlinise trei ani cu cîteva luni mai înainte, părul ei nu era nimic altceva decît suviţe agăţate de pielea capului. Corpul îi era robust, şi avea trăsături delicate şi foarte regulate. Cu excepţia nasului, care era neobişnuit de lung —puternic, îmi plăcea mie să spun —pentru un copil de vîrsta ei. Îi spuneam "Năsuc", pentru a ne masca teama că va fi urîtă cînd va creşte. Acum, nu mai puteam spune dacă era urîtă sau nu. Niciodată n-am obosit uitîndu-mă la ea. Uneori găsea lucrul acesta supărător, ca şi cum aş fi luat ceva din ea privind-o cu atît de multă iubire.

— Nu te uita la mine, Mami, spunea, şi-şi acoperea ochii cu mîinile, ca şi cînd astfel n-aş mai putea s-o văd.

—Ştii ceva? întrebă ea.

—Da, mai ştiu şi eu cîte ceva.

Se concentră un moment, apoi pricepu.

—Mami, protestă ea, nu la asta mă gîndeam.

Vocea îi era afectată, dezgustată.

—Foarte bine, am spus. La ce te gîndeai?

Chelneriţa trecu şi aruncă o privire să vadă dacă putea lua farfuria, iar Molly se ridică în genunchi şi mai înşfăcă o felie de cartof prăjit.

— Că pot să mă iubesc singură.

Mă interesa lucrul ăsta, chiar dacă sau, poate,

tocmai pentru că mă îndoiam că putea ști ce crezusem în primul moment.

— Fantastic, am spus. Incredibil. Spune-mi cum faci asta.

Mîncă solemn un alt cartof prăjit, permiţîndu-mi să-i văd micii dinţişori cenuşii ronţăind. *L*, spuse ea încet, cu gura plină, *O*, mestecă ea. *V* şi *E*.

— Grozav, am spus. Exact cum fac şi eu, dar îl las deoparte pe *şi*.

— Uneori, spuse ea cu importanţă, îl las deoparte pe *şi*.

Pentru cîteva momente, clefăi în tăcere. M-am gîndit din nou să deschid scrisoarea. Dar apoi se ridică în picioare spre a privi la perechea de tineri de pe bancheta din spatele ei. Aceştia pretinseseră o vreme că e drăguţă, se jucaseră de-a v-aţi ascunselea cu ea peste spătarul banchetei, încîntîndu-se unii pe alţii cu pofta lor de joacă. Acum o uitaseră, cînd apărea pentru a le spune *hello*, din cînd în cînd, mirată că relaţiile lor luaseră sfîrşit.

— Molly, am spus, înainte de-a fi putut s-o ia de la capăt.

— Ce?

Nu se întoarse.

— Aş vrea să te aşezi şi să-ţi termini cina, acum.

Se uită la mine, încă nesigură dacă trebuie să aleagă cooperarea. Ochii îi erau plaţi şi reci. Am fi putut fi duşmance.

— Ai vrea o gură din berea asta, dragă? am întrebat-o repede.

Zîmbi, încuviinţă din cap şi îngenunche din nou. I-am întins halba peste masă. O cuprinse cu mîinile şi-o înclină spre gură. Sorbi abia o înghiţitură. În timp ce înghiţea şi lăsa halba, ochii i se umplură de lacrimi. Berea, după care se dădea în vînt, întotdeauna o făcea să lăcrimeze, şi acest surprinzător gust pentru ceva evident dureros şi dificil pentru ea mă mişca.

— Şi după ce terminăm, am spus, m-am gîndit să mergem şi să luăm nişte îngheţată.

— Îngheţată, spuse ea, şi zîmbi încîntată.

Nu era chiar o mituire, cum ar fi fost de obicei. Luam îngheţată aproape zilnic în acele săptămîni. Nu aveam nimic de făcut decît ceea ce eu şi ea voiam să facem; nu era nimeni cu care să trebuiască să fim, decît noi două. Şi chiar dacă uneori oboseam să fiu un personaj în jocurile ei şi să răspund întrebărilor ei fără de sfîrşit, eram, în cea mai mare parte, fericită. Cele patru sau cinci luni anterioare fuseseră foarte încordate pentru mine şi tatăl ei, totuşi ne străduiserăm să fim drăguţi unul cu altul. Şi aceasta era o păsuire, o repliere, înainte ca viaţa sa înceapă din nou.

Locuiam de trei săptămîni într-o cabană închiriată la zece mile de oraşul East Shelton, din New Hampshire Chiar oraşul părea o parte a realităţii noastre suspendate. Era mic, demodat, neschimbat de cîteva decenii. Cînd ne aşezarăm cu cornetele pe treptele de lemn din faţa magazinului de îngheţată, dealtfel singurul *drug-store* din oraş, am fi putut fi modele pentru o scenă de calendar bucolic al anilor patruzeci. Am simţit străbătîndu-mă un adînc sentiment de nostalgie, pe cînd stăteam aşa, Molly cu căpşuni, eu cu ciocolată, nostalgie care era absurdă: am crescut într-un oraş mare şi cît se poate de diferit de East Shelton. De unde dorul acesta pentru un trecut pe care nu l-am avut niciodată?

Ne-am terminat îngheţata şi ne-am clătit mîinile la fîntîna de granit din colţ. Molly era vioaie chiar în timpul drumului spre casă. Puiul de somn din timpul filmului părea s-o fi stimulat pentru o seară lungă. Cerul era încă luminos, de un albastru strălucitor, egal, deschis, în timp ce ne întorceam pe drumul prăfuit, abrupt, spre cabană. Dar în umbra pinilor din jur, casa părea întunecată. Am intrat şi, în timp ce apa bolborosea cu putere în cada adîncă, m-am aplecat în semiîntunericul din casă şi i-am scos hainele lui Molly. Corpul ei părea

imaterial, licărind alb ca un vis în timp ce țopăia goală încoace și-ncolo. Cînd am aprins lumina gălbuie din baie și ea s-a întors, cu pielea gri și aspră pe genunchi și înroșită de soare pe umeri, am fost uimită de robustețea ei. Praful unei zile de alergătură pe terenul de joacă era încrustat între degețelele ei mici.

Se jucă mult timp în baie, în timp ce despachetăm cumpărăturile și spălam farfuriile rămase de la prînz. Baia era chiar lîngă bucătărie, și monologul ei, cîntecul fără melodie, plutea spre mine prin cerul umed, părînd, ca și aerul însuși, mediul clar prin care mă mișcam. Fața și umerii mi se reflectau în fereastră, deasupra chiuvetei, aplecîndu-se, răsucindu-se, întinzîndu-se în lumina slabă a becului de pe perete, punînd ordine în mica lume în care trăiam împreună cu Molly. Am stat un moment nemișcată, privind la reflecția mea încovoiată din ochiurile de geam. Molly cînta un cîntec învățat de la tatăl ei despre o broască ce-și bate joc de un buldog. Am vrut să înghețț momentul, să-mi pot aminti totul în legătură cu el. Părea unul din acele momente revelatoare de armonie și frumusețe care stau la baza vieții domestice, un dar.

Am lăsat farfuriile să se scurgă și m-am dus s-o spăl pe Molly. Cada era de tip vechi, sprijinită pe picioare. Îngenunchind pe podea alături, am întins mîna și-am frecat-o cu buretele. Era liniștită, probabil puțin amețită de apa caldă. Își întorcea leneșă corpul, cînd îi ceream, sau uneori doar ca răspuns la mișcarea mîinilor mele. Dar, cînd am întins mîna în jos pentru a o spăla cu picioare, mă întrebă brusc.

—Cînd am să-l mai văd pe tati?

M-am oprit și m-am lăsat din nou pe călcîie. În lumina scăzută din încăpere, pupilele îi erau enorme, ochii măriți din cauza obscurității. Am înțeles. Brian fusese întotdeauna cel care-i făcuse baie. Uneori, dacă întîr-zia cînd se întorcea de la lucru, eu umpleam cada și o dezbrăcam, ajutînd-o să intre

înăuntru; dar aproape întotdeauna el fusese acasă la timp ca s-o spele. A-veau cîntece speciale, ritualuri speciale pe care le practicau împreună. Îi simţea lipsa.

— Îţi aduci aminte ce ţi-am spus? am întrebat.

Ea încuviinţă.

— Îmi poţi spune?

— Că tati va veni să mă vadă imediat ce ne vom muta în noua casă din Cambridge. Chiar în acea zi.

— Aşa e, scumpo, am spus. M-am aplecat şi-am început să-i stropesc uşor corpul săpunit.

— Dar, Mami, spuse ea.

M-am oprit.

— Dar Mami, cum are să ne găsească în noua casă?

O mică încreţitură de îngrijorare îi brăzda fruntea.

M-am aplecat şi-am ridicat-o în picioare în cadă. În timp ce luam un prosop şi începeam să o şterg, am spus:

— Tati ştie întotdeauna unde să te găsească, scumpo. Tati ştie exact unde e noua casă. Nu vreau să-ţi faci probleme în privinţa asta.

Am dus-o înfăşurată în prosop de-a lungul coridorului spre dormitoarele noastre, şi-am îmbrăcat-o pentru noapte. Ţînţari şi fluturi de noapte dansau dincolo de reţelele ferestrelor dormitorului lui Molly, izbindu-se din cînd în cînd în ele, în timp ce-i citeam o poveste. Se întinse peste pieptul meu şi capul i se mişca uşor la fiecare respiraţie a mea, ca şi cînd ar fi fost o parte a propriului meu corp. Cu unul din degeţelele ei mici atingea ritmic ochiul ursuleţului ei de pluş şi, din vreme în vreme, îşi scotea degetul mare din gură, destul ca să poată întreba cîte ceva despre poveste. Cînd se termină povestea, am sărutat-o şi i-am dat suzeta. Am stins lumina şi m-am întins alături în întuneric. Afară părea să se facă din ce în ce mai multă lumină, pe măsură ce se cufunda în somn. Stele, umbre de copaci, zborul dezordonat al cîte unui liliac oca-

zional apăreau în întunericul din spatele rețelelor. Cînd răsuflarea îi deveni pe de-a-ntregul regulată, m-am ridicat și-am mers de-a lungul coridorului mirosind a lemn, spre camera de zi.

În timp ce mă ridicam, mi-am amintit de scrisoarea pe care o purtam după mine de după-amiază. M-am dus în bucătărie și-am luat sticla cu vin alb din frigider. Singurele pahare de vin din casă erau niște castronașe mici, pentru peltea. Am umplut unul și l-am dus în camera de zi. Am scos scrisoarea din poșetă pentru a o deschide și m-am așezat pe canapea, cu castronașul de vin pe unul din brațele ei proeminente. Conținea o scurtă notă de la avocatul lui Brian și două copii ale unor modificări de ultim moment, pe care le conveniserăm în aranjamantele de divorț. Scrisoarea spunea că data fusese stabilită, pe neașteptate, pentru marțea viitoare. Trebuia să semnez copiile pe care mi le trimisese avocatul în fața unui notar public și să le trimit înapoi recomandat în vederea atașării lor la înțelegerea noastră.

Ar fi însemnat un nou drum în oraș dimineața devreme, asta era tot; să găsesc un notar public înaintea închiderii oficiului poștal, sîmbătă la prînz. Chiar și așa, simțeam, conștient, o ezitare de-a înfrunta situația. Însă, desigur, nu se punea problema să n-o fac. Mi-am adus aminte cît de multe din cele necesare obținerii divorțului a preluat Brian. El era cel care va apărea la tribunal marți pentru a se ocupa de pronunțare.

În tot parcursul procesului de completare a dosarului, contactul meu cu avocații a fost absolut minimal, la cererea mea. Și eu, împreună cu Brian, nerăbdători să-l vedem odată sfîrșit, și vinovați fiecare, din motive deosebite, de-a fi nerăbdători. N-am avut aproape nici o dificultate în detaliile separării noastre: eu voi avea custodia lui Molly. Brian îmi va trimite lunar un cec pentru întreținerea ei și, cît timp

va avea mai mulţi bani decît mine — întotdeauna va avea mai mulţi bani decît mine, am presupus noi — va fi responsabil pentru cheltuielile majore ale creşterii ei — şcoli, îngrijire medicală şi celelalte.

Dar pentru prima dată în viaţa mea mă voi întreţine singură. Am insistat pentru asta. A trebuit să văd un avocat doar o dată. A trecut împreună cu mine peste condiţiile stabilite, ca să fiu sigură că le-am înţeles. Totul mi se părea la fel de rezonabil ca şi sfîrşitul căsătoriei noastre. Singurul lucru nerezonabil, nedrept, era că o aveam pe Molly şi-acum lumea ei se sfîşia în două.

Începuserăm să ne gîndim la divorţ încă de-acum un an. În mod tipic, nu fusese nici o criză emoţională care să precipite discuţia. Biroul lui Brian deschisese o nouă filială la Washington şi dorise să meargă acolo. În timp ce discuta despre mutare, am înţeles că nu vreau să merg cu el. La început, am vorbit despre munca mea, dar cînd am început să argumentăm mai serios, şi m-am confruntat cu situaţia reală a muncii mele — eram profesoară de pian, dar n-avusesem niciodată mai mult de zece elevi în acelaşi timp — am realizat că nu despre asta era vorba. Pur şi simplu nu voiam să merg cu el. În toate privinţele părea în afara existenţei mele. Am menţionat, într-o doară, despre despărţire. Nu protestă, spuse că s-a gîndit la asta. Am început să vorbesc despre faptul că mă simţeam străină de el, mă simţeam nefericită. El ridică mîinile şi vorbi despre o încercare mai serioasă. Şi, pentru o anume perioadă, ne-am forţat să menţinem căsătoria. Dar părea tot mai artificial. Şi odată am început să discutăm despre divorţ, despre posibilităţile unui divorţ, de lămurit şi de aranjat asta. Astfel, ne-am simţit mai eliberaţi, mai reali decît discutînd despre cît de des facem dragoste, despre cine trebuie invitat la cină, despre cînd o să avem timp pentru un picnic familial. Fiecare tentativă de confesiune a senti-

mentului de distanțare aducea o mărturisire paralelă din partea celuilalt. Începu să devină excitant, păru că în sfîrșit ne îndreptăm spre ceva în căsătoria noastră.

Balanța prieteniei, menținută cu grijă se dezechilibră brusc, imediat ce terminarăm de hotărît totul, în jurul Crăciunului. În vremea aceea, Brian și cu mine ne gîndiserăm cum vom trăi separat, cu excepția faptului că eu o voi lua pe Molly. Fuseserăm la o petrecere la firma lui Brian și băuserăm amîndoi o mulțime de cocktail de ouă. El se oferi să o conducă pe fata care stătuse cu copilul acasă și eu mă dezbrăcasem. Îmi amintesc că eram fericită. Fulgi mari de zăpadă căzuseră pe drumul spre casă, transformînd lumea. Divorțul îmi părea un lucru bun și curajos care trebuia făcut. Aveam senzația, o senzație irresponsabilă din cauza beției, de-a fi gata să-mi încep viața, de-a trece dincolo de cerințele familiale, de Brian, într-un pasionant experiment, o revendicare față de mine însămi. Într-un fel, în această viziune, o metamorfozasem romantic pe Molly într-un partener, un complice, Robin și Batman.

Am intrat în baie în cămașa de noapte și m-am spălat pe față, mi-am periat părul. Baia era întunecoasă și în slaba lumină ce venea din dormitor, fața mea, înaintea ochilor mei beți, îmi păru proaspătă și drăguță, interesantă, fața unei străine. M-am întors într-o parte și-n alta, mi-am așternut pe ea un zîmbet strălucitor, încîntată de mine însămi. Am început să-mi perii părul din nou și l-am auzit pe Brian intrînd. M-am împleticit înapoi în dormitor și m-am așezat cu picioarele încrucișate pe pat. După ceea ce păru o neobișnuit de lungă oprire în bucătărie, Brian păși încet în dormitor, cu o privire îndurerată. M-am speriat deodată. Molly, m-am gîndit, deși o știam în siguranță în pătuțul ei. Mă dusesem în camera ei mirosind a talc și-i ascultasem respirația abia auzită, imediat ce ne întorseserăm de la petrecere.

—Ce s-a întîmplat? am spus.

Voisem să spun *nu trebuie să...*

Stînd în tocul uşii, începu să plîngă. Era oribil, stînjenitor, Acel sunet neaşteptat, sfîşietor suna oribil şi stînjenitor în micul şi îngrijitul nostru dormitor. Într-un fel, cu toate că-i puteam vedea lacrimile, mi se părea fals.

—O, Doamne, Anna, spuse el.

—Ce s-a-ntîmplat? întrebai din nou, mai rece de data asta. Momentul meu de panică trecuse.

Îşi recăpătă glasul, şi-şi muşcă buzele.

—O, Doamne.

—Ce?

Mă privi, întinzînd spre mine mîinile.

— Am de gînd să mă recăsătoresc. Atunci cînd se va termina cu divorţul. Vreau să mă căsătoresc cu Brenda.

N-am spus nimic. M-am gîndit la Brenda, la asexualitatea ei îngrijită. Era asociată la firma lui Brian, şi fusese la petrecerea de la care tocmai ne-am întors. Cînd o întrebasem dacă pleacă şi ea la Washington, roşise şi spusese că s-ar putea. Îmi păru deodată timidă şi mi se păru înduioşătoare şi fragilă în altfel de relaţii decît cele de afaceri.

—N-a început. Vreau să ştii, n-a început pînă n-am acceptat să ne despărţim. E important pentru mine să ştii lucrul ăsta. Crede-mă.

Am început din nou să-mi perii părul.

—Mă crezi?

Am dat din cap.

Începu din nou să plîngă.

—Te rog, nu face asta, am spus.

Mă privi, surprins de tonul meu.

—Arăţi atît de stupid, am completat.

Se întoarse şi merse spre fereastră. În spatele lui, zăpada cădea. Îmi periam cu sălbăticie părul.

— Brian şi Brenda, am spus, în sfîrşit. E foarte drăguţ.

Se întoarse spre mine.

—Nu..., șopti el răgușit.

Am aruncat cu peria de păr în el. A primit-o în frunte, chiar deasupra sprîncenei și mîinile lui s-au ridicat repede, acoperind locul lovit. M-am gîndit, în mod neașteptat, la cum arată fața lui cînd facem dragoste, aceeași strîmbătură de agonie, la urma urmelor. M-am ridicat și-am trecut de cealaltă parte a patului. Stînd deasupra lui, l-am mai lovit de cîteva ori înainte de a se întoarce și de a mă împinge jos. M-a cuprins în brațe cu blîndețe, stînd în picioare la marginea patului, ca și cum aș fi fost un copil. Plîngea din nou. Am înțeles că mă credea supărată pentru că m-a rănit, și-am încercat și eu să plîng, dar n-am reușit. Mă simțeam la mile întregi de corpul meu, de părerile lui de rău. M-am gîndit la toate relele, știam. M-am gîndit că acum toată lumea are să creadă că de aceea divorțăm. Că despărțirea noastră blîndă, amabilă, va deveni un bun public, va fi explicată prin această întorsătură urîtă. Că voi părea ceea ce nu eram — o soție furioasă, abandonată. L-am lăsat pe Brian să mă strîngă în brațe și să mă consoleze pentru durerea pe care credea că mi-o provocase, dar nu simțeam nimic. Asta făcu palpabilă pentru mine, în final, dinstanța de nestrăbătut dintre noi și un înțeles, cum nu înțelesesem înainte, reala necesitate emoțională a divorțului.

Ne-am întins după un timp pe pat împreună și, după ce a încetat să plîngă, am început să discutăm într-un mod drăgăstos. L-am lăsat să creadă că sînt mai nobilă, mai generoasă și mai iertătoare decît eram, pentru că alternativa era de a-i spune cît de lipsite de importanță erau toate acestea. Simțeam totuși un fel de gelozie împotriva Brendei. Îmi luase ceva ce crezusem că-mi aparține cu siguranță, chiar dacă nu mai eram convinsă că-l vreau și i-am invidiat pe amîndoi pentru sentimentele lor, pentru pasiunea

lor. I-am pus întrebări: cum a început, ce simte în privința ei, ce fac atunci cînd sînt împreună. În întuneric, vocea lui şoptită era plină de plăcere vorbind despre ea, de a-mi spune lucruri pe care ea ar fi detestat să le ştiu. Dar nu era cu adevărat o trădare. Eram cel mai vechi prieten al lui, era bucuros să-mi poată împărtăşi, în sfîrşit, fericirea sa. Şi, la urma urmelor, mă bucuram pentru el.

— Nu mă surprinde, într-adevăr, am spus, chiar înainte de-a adormi. Adică, pare normal să-ţi fi dorit pe altcineva.

— De ce? şopti el.

— Ei, bine, între noi sexul a fost întotdeauna atît de... nimic. Atît de groaznic.

Nu m-am gîndit în acel moment că era o remarcă crudă. Părea atît de evident, atît de adevărat, încît eram convinsă că va aduce, ca şi multe alte mărturisiri din ultimele luni, o alinare a durerii. Credeam că asta simţea şi el.

— N-am crezut asta niciodată, spuse el.

Eram foarte somnoroasă, dar nu într-atît încît să nu remarc durerea din tonul vocii lui. Îmi aduc aminte că am întins mîna spre faţa lui într-o scuză tăcută. Mai tîrziu m-am gîndit dacă nu m-a făcut să plătesc, în felul lui inconştient, pentru cruzimea mea fără intenţie din acel moment. Şi după aceasta, n-am mai vorbit, am aşteptat doar momentul cînd totul se va sfîrşi.

Am stat şi-am terminat vinul. Băusem mult în aceste seri cînd, după ce o culcam pe Molly, rămîneam singură. Proprietarul cabanei avea o colecţie de discuri din 78, care trebuiau continuu schimbate şi manipulate. Asta şi vinul îmi umpleau serile de o plăcere golită de gînduri, dar reală. Am băut şi-am ascultat pe Eartha Kitt cîntînd *Santa Baby*; pe Nelson Eddy cîntînd *When I Grow Too Old to Dream*; pe Danny Kaye cîntînd *I've Got a Lovely Bunch of Coconuts*. Cine ştie ce va aduce ziua de mîine, dacă

coa de azi adusese ceva atît de neașteptat.

Cînd m-am trezit dimineață, mirosul de alge al lui *Greely's Pond* și lucirea valurilor spărgîndu-se de țărm începură să se amestece în mod confuz pe moment; nu-mi puteam da seama unde eram. Dar apoi o auzii pe Molly umblînd prin camera ei de pe cealaltă parte a coridorului, marginea de jos a pijamalei tîrîndu-se pe podeaua de lemn, murmurînd ușor, vorbindu-și singură, uneori interpretînd roluri — "și-am tot spus să nu faci asta, obrăznicătură" — alteori doar comentînd singură ce făcea. Adunaserăm conuri și ace de pin, pietre și ghindă pentru a substitui jucăriile rămase împachetate în boxa din demisolul apartamentului din Cambridge și născocea o întreagă gamă de jocuri cu ajutorul lor. Era, atunci și mai tîrziu, genul de copil a cărui imaginație transformă totul, care uneori avea probleme în a reveni la realitate. În timp ce stăteam culcată ascultînd-o cum se joacă, am avut sentimentul că ascult exprimarea personalității ei, potențialul existenței ei în lipsa mea. Uneori, în acele săptămîni cît am fost singură cu ea, m-am simțit copleșită de nevoia ei de-a mă folosi ca parteneră de joacă (deși eu am fost aceea care a determinat aceasta, care a romantizat luna noastră de singurătate la țară). Auzind-o în acea dimineață desfășurîndu-se în propria ei lume, am început să cred că se simte bine, că s-a vindecat și e la adăpost de ceea ce eu și cu Brian îi făcuserăm.

După vreo jumătate de oră, intră în cameră și se băgă în pat alături de mine. Pentru un timp, stătu liniștită, crezîndu-mă adormită. Ocazional, deschideam ochii și strecuram o privire spre ea. Își sugea ritmic suzeta și-și răscea o suviță de păr în jurul degetului. Ochii îi erau ficși și plați. Privea spre tavan. În final suspină, ca și cum ar fi simțit chemarea datoriei, și se întoarse spre mine. Am deschis din nou ochii.

— Cred că-i destul de tîrziu pentru tine, Mami, gîn-

găvi, cu sfîrcul de cauciuc între dinţi. Respiraţia îi mirosea a transpiraţie şi a cauciuc.

—Atunci am să scot dopul, am spus.

Mi-am strecurat degetul prin inelul suzetei. Încercă să-şi închidă gura, aşa cum făcea întotdeauna în acest joc, dar rîdea şi nu-şi putu menţine strîngerea. Am tras uşor şi suzeta ieşi cu un pocnet.

În cele mai multe dimineţi petrecute la cabană ne învîrteam de colo pînă colo în hainele de noapte, uneori chiar plecînd în mici plimbări peste aşternutul moale din ace îngălbenite de pin. Apoi ne schimbam în costume de baie şi coboram la malul iazului pentru baia de dimineaţă. Astăzi, totuşi, am grăbit rutina noastră zilnică. Am luat micul dejun la masa albă, pătată, din bucătărie, cu suc de portocale în castronaşele pentru peltea, dînd noroc cu ceştile de lapte alb-albăstrui. În timp ce Molly ducea linguriţă după linguriţă la gură, am băut o a doua ceaşcă de cafea. Apoi am intrat în camera ei şi am îmbrăţişat-o. Sandalele îi erau pline de ghindă şi împresurate de conuri de pin. Bărci, îmi spuse ea. Oameni navigînd în bărci în largul mării. Am adus castroane de plastic de la bucătărie, şi-am mutat ghinzile cu grijă în ele, apoi am încălţat-o. Era bucuroasă să se întoarcă în oraş atît de devreme. Avea propriul ei program: voia să facem exact ce făcuserăm cu o zi în urmă. I-am promis să prînzim la *Tip Top* şi-o altă plimbare în parc, dar i-am spus că avem un comision speţial pentru mine.

Funcţionara de la poştă îmi indică doi notari, Mr.Healey, în oraş şi Mr.Franklin, la cam zece mile depărtare de East Shelton în direcţia opusă faţă de cabană. Am încercat mai întîi la Mr.Healey. Casa lui avea o structură masivă, cenuşie, ale cărei portaluri largi erau pline de balansoare solide. Molly alergă la portaluri, aşezîndu-se pe fiecare scaun şi balansîndu-se înainte şi înapoi. Am încercat soneria de trei sau patru ori. Am

sunat îndelung, dar casa era goală și întunecată. Am renunțat și m-am așezat pe balansoar alături de Molly pentru cîteva momente, imaginîndu-mi că arătăm ca două bătrîne doamne în portalele de la țară din tinerețea mea. Apoi ne-am întors la Vailant și-am condus spre Mr.Franklin. Avea o casă acoperită de iederă de-un verde pal-argintiu, sprijinită de blocurile conuși de stîncă. O femeie grasă, cu pielea unsuroasă, răspunse la ușă și-mi spuse că nu știa cînd se întoarce Mr.Franklin. Plecase de dimineață la pescuit, înainte ca ea să se fi trezit. Era încă într-un halat de baie, cu o broderie elaborată în jurul gîtului și arăta ca o floare oarecum trecută, dar drăguță. Unghiile de la picioare, sub poalele lungi, îi erau vopsite în stacojiu. Hohote de rîs veneau de la televizorul dat la maxim.

— Ați încercat la Healey, în oraș? întrebă ea cu o ridicare nostimă din sprîncene.

—Da.

—Cum, și el a plecat?

— Da, și am o disperată nevoie de cineva. Am ceva ce trebuie să plece cu poșta de prînz.

În automobil, Molly se foia în scaunul din față. Cînta ceva și cîte un sunet ajungea ocazional pînă pe verandă. Doamna Franklin scutură din cap.

— Nu știu ce să spun, drăguță, zise ea. Desigur, poți încerca la Brower.

—Brower? E un alt notar?

—Da. Nimănui nu-i place să apeleze la el, dar asta e altuația.

—Unde este? am întrebat.

Mi-a indicat să mă întorc prin oraș și s-o iau pe drumul care ducea spre cabana noastră închiriată. I-am mulțumit și m-am întors la mașină. Înainte de-a intra înăuntru, m-am întors și-am întrebat.

—De ce nu le place oamenilor să apeleze la el?

—Pisici, strigă ea ambiguu, și intră în casă.

Molly începuse să se plictisească.

— Prea mult durează, spuse, în timp ce-i puneam centura.

Ne-am oprit în oraş pentru un cornet de îngheţată. Era ora zece după ceasul din drugstore. Am început să mă îngrijorez din cauza timpului, aşa că am luat-o în timp ce eu conduceam. Nu era în stare s-o mănînce destul de repede şi picături mari de îngheţată se scurgeau printre degetele strînse, pe picioare. Începu să scîncească. Am tras automobilul pe dreapta şi i-am şters degetele şi picioarele cu şerveţelele de hîrtie pa care le luasem cu mine, dar bucăţele din ele i se lipiră de degetele rămase cleioase. Cînd m-am întors pe drum, o apucă un plîns nervos, care părea forţat, special pentru mine. Am condus înainte, simţind cum mă cuprinde o mînie urîcioasă şi familiară, acea mînie care ocazional mă îndemna să o zgîlţîi, să o lovesc. "Încetează", voiam să-i spun.

— Încetează, Molly, am spus.

— Nu pot, Mami, spuse. E prea cleioasă. Urăsc chestiile astea lipicioase. Urăsc chestiile astea lipicioase, şi-i dădu înainte cu hohotele nervoase de plîns.

Cînd am ajuns la drumul prăfuit care ducea la cabană, am virat brusc şi-am luat-o de-a lungul lui. În capăt, fără să-i spun o vorbă, am scos cheile din contact şi-am alergat la cabană. I-am găsit suzeta pe pat. Am luat-o şi-am alergat înapoi de-a lungul coridorului plin de miasmele pătrunzătoare de la instalaţiile de bucătărie, în lumina distilată a soarelui de lîngă maşină. Am deschis portiera de pe partea ei. Cînd zări suzeta, şuspinele ei se intensificară pe moment. Scîncea cu adevărat ca un bebeluş. Zgomotele se opriră. Mîna ei lipicioasă se ridică pentru a începe să-şi răsucească o şuviţă de păr. Am desfăcut centura de siguranţă.

— Ei, domnişoară plîngăreaţă, am spus. De ce nu te urci pe locul din spate ca să te culci pînă terminăm

nu tulburile astea plictisitoare?

Fără un cuvînt, agățîndu-se de mine, coborî și se cățără în spate. Se rostogoli spre spătarul scaunului și se încovrigă, sugînd cu putere din suzetă, cu ochii deja lipicioși. Am întors automobilul și-am pornit cu zgomot din nou la drum.

Locul lui Brower era ușor de găsit, așa cum spusese doamna Franklin. Era casa unei ferme, mică, albă, cu o mașină de patrulare a poliției parcată în curtea din față. O mînă pictată pe cutia poștală indica: Notar public. Cînd am oprit motorul și m-am întors după Molly, dormea adînc. Murdară, lipicioasă, cu părul încîlcit acolo unde-l răsucise cu degetele mînjite de înghețată, stătea culcată ghemuit pe locul din spate. M-am gîndit s-o trezesc, ca s-o iau cu mine înăuntru, pe jumătate adormită și agitată, dar m-am decis să n-o fac. În loc de asta, mi-am scos jacheta și i-am învelit corpul și picioarele goale. Cînd am ieșit din mașină, am închis ușa cu grijă, pentru a n-o trezi.

Pe ușa din față a lui Brown era un inel enorm de bronz. L-am ridicat și-am bătut de două ori. Adia un miros înțepător de pisică. Niște animale m-au urmat, miorlăind tare, și țîșnind casă cînd ușa se deschise.

—Pot să vă ajut cu ceva? întrebă el.

Era un bărbat costeliv, nebărbierit. Fire albe de păr îi împestrițau bărbia și obrajii. Trebuie să fi avut în jur de cincizeci de ani. Era scund, mai scund decît mine, și cred că avea trei sau patru cămăși, sub care am putut vedea, murdar la gît, un tricou albicios.

—Sînteți Mr.Brower? am întrebat.

—Aș fi un mincinos dacă v-aș spune că nu, spuse el și zîmbi.

I am întors zîmbetul, politicos.

Mă întreb dac-aș putea intra pentru cîteva minute, am spus. Cred că am puțină treabă cu dumneavoastră.

—Da, da, desigur. Desigur, spuse, pășind înapoi,

pentru a mă lăsa să intru în întunericul aproape total al holului de la intrare. Mirosul pisicilor deveni copleşitor cînd închise uşa.

—Veniţi pe aici, spuse, trecînd înaintea mea.

Merse spre capătul holului întunecos şi împinse o pătură agăţată în tocul unei deschizături de uşă. Ţinu trasă pătura ca să pot trece, apoi am înaintat în încăpere. Ne aflam în bucătărie, şi a trebuit să închid pe jumătate ochii în faţa luminii soarelui care umplea încăperea prin cîteva ferestre murdare. Erau orientate spre o peluză netunsă pe care cîteva maşini descompuse, fără roţi, zăceau în iarba înaltă. În încăpere era frig. Se îndreptă spre o masă mică.

— Staţi jos aici, ordonă el, indicînd scaunul din faţa sa.

O ceaşcă era în dreptul lui, cu un săculeţ de ceai şi o linguriţă rămase pe farfurioară. O cană albă de tinichea, murdară, era pusă alături. M-am aşezat ascultătoare în faţa lui şi-am privit în jur prin încăpere. Era greu să nu priveşti. Era groaznic de murdar. Pereţii erau decoraţi cu zeci şi zeci de calendare vechi înfăţişînd scene de ţară, maşini vechi, femei îmbufnate din anii treizeci-patruzeci în costume de baie. Cinci-şase pisici se foiau pe linoleumul pătat şi acoperit de gunoaie, şi-o altă jumătate de duzină torceau prin locurile luminate de razele de soare. Prin colţurile camerei zăceau moviliţe de ceva ce părea să fie mizerie de mîţă. Pe lîngă perete erau vreo douăzeci de cutii cu hrană pentru pisici, unele goale, unele cu mîncare în ele. Cîteva animale se strecurau printre cutii, mîncînd delicat şi graţios, cum fac pisicile.

Brower se ridică.

—Vreţi puţin ceai? întrebă.

Mirosul de peşte stricat al mîncării pentru pisici se combina cu cel al urinii de pisică şi cu altceva în bucătărie.

—Nu, am spus. Mulţumesc.

Se așează și-și ridică ceașca.

— Ei bine, spuse. Ce pot face pentru dumneavoastră?

— Sînteți notar public, Mr.Brower? am întrebat.

— Ei bine, mai sînt cîțiva, desigur, spuse el. Dar sînt unul din ei. În plus —așează ceașca pe masă — deputat al poliției și acum și șef al pompierilor. Deci, vedetă.

— Trebuie să fiți foarte ocupat, am spus, și-am ascotocit în poșetă după scrisoare.

— O, abia am reușit să primesc postul de șef de pompieri. A trebuit să trec un test la East Shelton pentru asta, vreau să spun. Un test complex.

Mă privi expectativ.

— O, am spus. O greșeală.

— Într-adevăr, vreau să spun. Au folosit tot subsolul de la *Elks Hall* pentru testul ăsta. Stația de pompieri nu era suficient de mare. Acest test a fost unul național.

— Ei bine, e minunat că l-ați trecut.

Am pus plicul pe masa zgîriată și unsuroasă. Brower bău puțin ceai. Buzele lui păreau să se întindă pe marginea ceștii, și sorbea cu zgomot în timp ce bea. Puse cana la loc pe farfurioară.

— Ei bine, n-a fost ușor, vă spun eu, zise. Punctul numărul unu: eram înghesuiți. Punctul numărul doi: am umplut încăperea cu fumul ăla, și-a trebuit să ne punem măștile alea de respirat, știți.

Am încuviințat. O pisică îmi sări în poale; am bătut-o ușor cu palme în timp ce Brower vorbea. S-a foit de cîteva ori în căutarea unei poziții confortabile, și a trebuit să-mi ridic și să-mi dau capul pe spate din cauza cozii ei înfoiate și a fundului ei roz, încreștit. Am încetat s-o bat cu palma cînd am observat, la fiecare lovitură, o mulțime de fire de blană zburînd în jurul meu în razele prafuite ale soarelui, dar pisica se cuibări în continuare în poala mea și închise ochii.

— Apoi a trebuit să ne tîrîm peste acele obstacole,

spuse.

Unde erau acei faimoşi locuitori taciturni ai ţinutului New England cînd aveai nevoie de ei?

— Tîrînd saci de nisip de două sute de livre, ca să fie ca nişte corpuri — în timp ce ei aruncau cărămizi şi bucăţi de lemn peste tot, ba chiar cîteva găleţi de apă.

Mă privea cu sprîncenele cenuşii ridicate, aşteptînd un răspuns.

— Sună îngrozitor, am murmurat.

— Purtînd casca, desigur, adăugă el.

Am încuviinţat din nou, aşa cum am făcut tot timpul convorbirii.

— Problema e că trebuie să fie ca într-o situaţie prin care s-ar putea să treci într-o zi. N-au nevoie de oameni care nu ştiu ce au de făcut, zăpăcindu-se în cazul unui incendiu real.

Expresia lui era neînduplecată.

— Nu.

— Vă spun, a fost o încercare grea.

Scutură din cap, apoi îşi mai puse puţin ceai.

— A făcut ca testul acela pentru poliţie să pară uşor.

— Eu am venit, domnule Brower, am spus repede.

— O, poţi să-mi spui Sammy, mă întrerupse el. Oamenii din împrejurimi de obicei aşa îmi spun. Nu eşti de pe aici, spuse închizînd ochii pe jumătate.

— Nu, sînt din Chicago.

În depărtare am auzit urletul unei pisici începînd o luptă.

— Aşa m-am gîndit şi eu. De undeva din vest, mi-am spus. Mă pricep la accente.

— Eu am venit pentru a oficializa ceva, am repetat.

— Ei bine, ai venit la locul potrivit. Cu siguranţă că pot face asta pentru tine.

Am simţit o mică undă de uşurare.

— Atît doar să-mi găsesc ştampila, spuse.

Privi în jur prin bucătărie cu un aer încurcat. Ochii

mai îl urmăreau pe ai lui.

- Astea sînt documentele? întrebă.

Arătă spre plicul pe care-l pusesem pe masă.

- Da. Trebuie să le semnez în fața dumneavoastră.

E în ordine, spuse. Așa trebuie să faci. Acum, presupun că ai niște acte de identitate?

- O, da.

Am scos portofelul și mi-am găsit permisul. În timp ce îl luă, am observat că unghiile îi erau neîngrijite, cu dungi negre dedesubt. Se încruntă și privi cu atenție poza de pe permis.

— Pare să ai altă culoare de păr în această fotografie.

În depărtare urletul se intensifică. Părea plînsul unui copil.

- Da. Adică, nu. Nu chiar. Aveam un permanent atunci, și făcea ca părul să pară mai deschis. Făcea ca părul meu...

— Acum uită, zîmbi deodată. Nu-mi explica. Rîdeam doar de tine.

Am văzut că dinții și gingiile îi erau complet false, sus și jos, ca visul unui dentist despre o gură perfectă.

Puse jos permisul și întinse mîna pentru a lua plicul. Îl deschise, puse documentele pe genunchi și începu să citească. Am privit în jos spre pisica adormită din poală. Un purice ieși din blana de lîngă un ochi și se așeză pe o sprînceană. Mi-am amintit că am citit undeva că puricii merg zilnic la ochii gazdelor lor pentru a bea apă. Am ridicat pisica din poale și am așezat-o pe podea. Păru surprinsă un moment, apoi își scutură viguros capul și se așeză pentru a se linge. Mi-am dat deodată seama că respiram reținut, în loc să evit mirosurile din cameră.

Brower își ridică privirea.

Acestea sînt documente de divorț, spuse.

—Da, am mărturisit.

Spre ciuda mea, mă simţeam foarte ruşinată.

—Nu sînt de acord cu asta, spuse el sever.

Am ridicat din umeri.

— Ei bine, lucrurile astea se întîmplă, totuşi, am spus. Vreţi să le semnez acum?

— Se întîmplă prea multe din astea în zilele noastre, după părerea mea, zise el.

Privi în ceaşca de ceai. Îi plimbă de jur împrejur conţinutul, apoi o puse din nou jos. Se apucă să recitească hîrtiile.

Am găsit un stilou în poşetă.

— Am de gînd să le semnez acum, am spus, apoi am întins mîna pentru a le lua de la el.

—Nu fii aşa grăbită, spuse el.

Se răsuci repede în scaun ca pentru a refuza cererea hîrtiilor. Un freamăt trecu prin pisici, cinci-şase din ele schimbîndu-şi poziţia ca reacţie la mişcarea lui.

Am rămas tăcută un moment privindu-l. O pisică mînca dintr-o cutie şi o rostogolea uşor pe podea. Ochii lui Brower de mişcau încet peste rîndurile imprimate.

—Ei bine, problema e că mă grăbesc... am spus.

Plănuisem să spun Sammy, pentru a da o notă de camaraderie, dar în ultimul moment nu mă simţisem în stare s-o fac, şi era un stînjenitor gol acolo unde trebuia să fie numele lui.

—Am lăsat-o pe fetiţa mea să mă aştepte în maşină.

Încuviinţă din cap, strîngîndu-şi buzele, ca şi cum asta era ceea ce aştepta din partea mea.

— Oamenii din ziua de azi, spuse, cred că graba justifică proasta purtare.

Îşi ferea privirea de a mea.

—Faţă de copii şi de toţi. Nu este nici o diferenţă.

—Chiar trebuie să plec, domnule Brower, am spus. Trebuie să trimit aceste hîrtii cu poşta de prînz.

— Se plăteşte un onorariu pentru acest serviciu, ştii?

Mă străduiam să mă stăpînesc.

"I il dragută", gîndeam. Stomacul mi se strîngea din cauza tensiunii și a scîrbei față de amestecul de infernul. Mi-am scos din nou portofelul.

— Cît costă?

— Onorariu stabilit este de cinci dolari.

Ochii lui îmi urmăreau fiecare mișcare a mîinilor. Am scos o bancnotă de cinci dolari și am pus-o pe masă. Așează hîrtiile pe masă și luă bancnota.

M-am aplecat și am pus mîna pe hîrtii. El mă privi.

— Aș vrea să le semnez acum, am zis.

— N-ar servi la nimic să le semnezi pînă nu-mi găsesc ștampila, spuse.

— Poate aș putea să vă ajut s-o căutați, am spus cu disperare.

M-am ridicat, ca și cum aș fi fost gata să încep să scotocesc prin grămezile de murdărie, prin sertarele biroului plin de urme de degete unsuroase. Cîteva pisici se dădură înapoi din fața mea, arcuindu-se, speriate.

— N-ai face altceva decît să sperii animalele, spuse, privind în sus spre mine. Mai bine te-ai așeza și m-ai lăsa pe mine s-o fac.

M am așezat ascultătoare. Spre ușurarea mea, omulețul se ridică, se îndreptă spre birou și trase sertarul de sus. Părea a fi plin de ustensile puse de-a valma și de bucăți de hîrtie, scrisori vechi, cutii cu hrană pentru pisici. În timp ce scotocea prin sertar, îmi vorbea. Am înțeles că trebuia să stau și să ascult. Nu exista vreun posibil răspuns. Era cu spatele la mine, și fundul pantalonilor îi era lucios de atîta purtat.

— I'e vremea mea, spunea el, ne căsătoream la bine și la rău, și asta însemna ceva. Venea boala; venea sărăcia; nimic nu conta. Rămîneam împreună. Asta însemna căsătoria, pe atunci. Mă întreb de ce vă mai faceți acele jurăminte de credință, cînd n-aveți nici o intenție în lumea asta, cel puțin după cît pot eu

să văd, de a le respecta. Doar cuvinte care vă ies din gură.

Scutură din cap. Conţinutul sertarului foşnea şi zăngănea în timp ce scotocea prin el.

— Doar ca să daţi din gură. Din buze, se corectă el.

Nu era în primul sertar. Îl scoase pe al doilea şi îşi continuă monologul. Vocea lui îi dădea înainte. Simţeam furia cuprinzîndu-mă pe cînd îl ascultam, şi am realizat că nu doar pentru cît de mult îi trebuia pentru notarizarea hîrtiilor, ci pentru ceea ce spunea, şi am simţit un val de sfidare împotriva sentimentului de ruşine care mă învăluise. Oricine din lumea mea înţelegea că divorţul era, de comun acord, o acţiune corectă şi inteligentă. Dar acest om îmi vorbea cum poate ar fi făcut-o părinţii sau bunicii mei, şi am avut simţămîntul de furie răzvrătită şi prezumţioasă pe care-l are o adolescentă prinsă făcînd ceva ce ştie că din punct de vedere moral este îndoielnic. Aceasta era opinia lumii din care ieşeam, lumea de care credeam că mă eliberasem. Cu cît mă făcea să mă simt mai ruşinată, cu atît mă simţeam mai supărată. De două ori se întoarse spre mine şi mă întrebă dacă nu am sentimentul datoriei. Nu sînt sigură ce i-am răspuns. O pisică se freca torcînd de picioarele mele; urletul continua în depărtare. Am privit la mîinile tremurătoare şi murdare ale lui Brower trăgînd un sertar după altul, încercînd să nu-i ascult vorbele, vorbele lui stupide. În cele din urmă extrase un dispozitiv imaculat din nichel din cel de-al patrulea sertar de jos. Pentru moment, mi s-a părut ciudat ca un reflector, dar era o legătură, am realizat mai tîrziu, pe care simţămîntul meu de ruşine, de demascare, o făcuse. Se răsuci şi veni încet spre masă, aşezîndu-se în faţa mea. Mă privi un moment, apoi ochii i se îngustară.

— Văd că încă porţi verigheta, spuse.

Nu eram sigură că n-am să încep să plîng.

— Mr. Brower, am izbucnit. Dacă asta te face mai

fericit, am să o scot.

Am început să trag de verigheță. Mă privi sever, cu ochi tot atît de plați ca și ai lui Molly cînd e supărată. Nu trecea peste încheietura degetului, și în cele din urmă a trebuit să umezesc degetul și să forțez. Ochii lui mă fixau.

— Uite, am spus, punînd verigheta în portofel. Uite. Acum am de gînd să semnez hîrtiile.

Fața lui cenușie era plată. Nu-mi dădu nici o încuviințare.

— Am să le semnez acum, am repetat, ca și cum aș fi vorbit unui idiot, unui copil.

Mi-am scris numele pe fiecare hîrtie, acolo unde avocatul îmi lăsase un spațiu gol. Brower se prefăcea că nu se uită. Pentru încă un moment, am stat amîndoi tăcuți. Apoi i-am întins hîrtiile și stiloul.

Încet, ca și cum era conștient că acesta este ultimul moment cînd mai are vreo putere asupra mea, Brower luă hîrtiile și ștampila. Cîte una, în mod eliberat, le semnă și ștampilă, apoi le întinse spre mine. În momentul în care am avut-o și pe a doua în mînă, m-am ridicat să plec.

— Mulțumesc, am spus în mod reflex, în ciuda mîniei mele.

Mama ar fi fost mîndră. Am încercat să mă gîndesc la altceva, ceva crud și conclusiv, dar n-am reușit. Am ridicat pătura și am pășit pe hol.

Era întuneric după lumina rece și strălucitoare din bucătărie. Am simțit pisicile mișcîndu-se în jurul picioarelor mele. Am mers bîjbîind prin întunecimea urît mirositoare, pipăind peretele pînă la ușă. Mi-am coborît mîinile pînă la mîner, și l-am răsucit. Ușa nu se deschidea. Am întors din nou mînerul, am tras. Nimic. O pisică se alinta de gleznele mele. Am simțit mai multe mîngîieri ușoare de pureci țopăindu-mi pe picioare. Am zgîlțîit ușa, aproape cu disperare.

Deodată, o lumină slabă veni din spatele meu.

M-am întors. Brower stătea în bucătărie ţinînd pătura ridicată. Silueta îi era conturată de lumina care venea prin ferestrele bucătăriei.

— Întoarce cheia spre dreapta, spuse tăios.

Am găsit cheia şi am întors-o spre dreapta. Uşa tot nu se deschidea.

— Prea mult, spuse, şi holul se întunecă din nou cînd lăsă pătura să cadă şi păşi spre mine. M-am tras deoparte şi l-am lăsat să umble la încuietoare. Lumina şi aerul se năpustiră înăuntru în momentul în care deschise uşa. Chiar înainde de a o închide în urma mea, şopti:

— Ar trebui să-ţi fie ruşine.

M-am întors, dar uşa era deja închisă. Patru sau cinci pisici ţîşniseră după mine, şi-am rămas un moment sub portal, privindu-le cum se răspîndesc prin curtea murdară. Apoi am pornit spre maşină.

Cred că înainte chiar de a privi la ea, am ştiut că ceva e în neregulă. Dar ceea ce am văzut cînd am început să alerg spre maşină, a fost că portiera din spate era deschisă, că jacheta cu care o acoperisem pe Molly stătea întinsă pe pămînt alături. Aproape m-am împiedicat de o pisică în graba mea; ţipă şi se ascunse în nişte tufişuri.

Incredibil, stătea încă întinsă în maşină. Sau, nu încă, ci din nou. Din nou. Fusese afară, şi se căţărase la loc înăuntru. Acum, chiar mai murdară ca înainte, cu faţa cenuşie brăzdată de urmele lacrimilor, stătea culcată, trăgînd aerul cu un scîncet la fiecare răsuflare, care îmi arăta că obosise să mai plîngă. Căutîndu-mă. M-am gîndit la urletul depărtat pe care îl auzisem pe cînd stăteam la Brower în bucătărie. Cît timp trecuse? Cinci minute? Zece? Strîngea suzeta în mînă, lîngă gură. Genele îi erau împărţite în şuviţe, ca şi cum ar fi fpst rimelate. Carnea ei moale era umflată uşor de-a lungul unei zgîrieturi însîngerate pe unul din obraji.

— Molly, am șoptit, și am tras-o spre mine, în timp ce intram în mașină: Corpul ei se strînse lîngă mine, se lipi de mine, chiar înainte de a se trezi.

—Molly, am spus. Molly.

Apoi deodată, conștient, strînsoarea ei se întări, și începu să plîngă, hohotind cu o durere ascuțită, ca un copil care tocmai a căzut, sau care și-a mușcat limba, care a pus mîna pe o oală fierbinte, care s-a pierdut.

—Mami! strigă ea, plîngînd, și mă strînse chiar mai tare decît o strîngeam eu. Mami! Mami! țipă ea, ca și cum ar fi vrut să mi se întipărească bine în memorie.

Am stat aplecată asupra ei pe locul din spate, ținînd-o în brațe pînă se liniști, simțind doar că nu pot face lucrul ăsta singură, că nu sînt destul de puternică, destul de bună pentru a face asta singură, că nu pot face asta.

Cîteva lucruri merseră așa cum îi spusesem lui Molly că or să meargă. Aproape imediat ce ne-am întors la Cambridge, tatăl ei sosi și ne găsi în noul apartament. Era încă plin de cutii nedespachetate, mobile stîngaci aranjate, teancuri de cărți și ustensile de bucătărie, dar i-am lăsat, pe el și pe Molly, singuri înăuntru, așa cum aranjaserăm din timp, și m-am dus să stau la o prietenă pe durata weekend-ului. Brian m-a condus cu mașina mea pînă acolo. M-am urcat în spate cu valiza. Molly era în față, alături de Brian. Acest rearanjament — cînd eram căsătoriți, locul ei în mașină fusese întotdeauna în spate, iar eu și Brian stăteam împreună în față — părea o reamintire, ca nu cumva să uităm, a adîncilor perturbări care se iviseră în viața noastră. Am dorit să nă fi gîndit să-i stabilesc locul în spate înainte de călătorie.

Trebuie să fi fost inconfortabil și pentru Molly,

pentru că tot timpul îşi întorcea capul să mă vadă, apoi îl fixa cu sobrietate pe Brian. Acesta stătea tăcut la volan. Apa scînteia într-un albastru profund în rîu. În viaţa de dinainte, el sau eu i-am fi arătat aripile albe umflate de vînt ale bărcilor cu pînze, planarea în cercuri ascendente a unui uliu. În loc de asta, din cînd în cînd, mă aplecam în faţă şi-i spuneam lui Brian despre unele ciudăţenii ale apartamentului — aveai nevoie de chibrituri pentru a aprinde maşina de gătit, mînerul toaletei uneori trebuia zgîlţîit.

— O.K., spuse el fără a întoarce capul. Mulţumesc.

Drumul se desprinse de priveliştea rîului; trecurăm peste masivul *General.* Molly privea în jos spre debarcadere şi construcţiile miniaturale care se întindeau în depărtare dedesubtul nostru. Apoi se întoarse brusc spre Brian. Avea un zîmbet cochet şi sfidător pe faţă, şi spuse:

— O urăsc de-a binelea pe mama, tu nu? O urîm, nu-i aşa?

Inima mi se strînse de durere, deşi ştiam că e propria ei rănire şi confuzie cea care vorbeşte: nici nu ştia măcar ce i se cere cu această nouă schimbare a însoţitorului. Şi dacă ar fi trebuit să aleagă între noi, l-ar fi ales pe Brian, cel pe care nu-l văzuse în ultimul timp, cel după care tînjise. Eu eram chiar mediul în care trăia, atît de familiar ei, atît de garantat, ca aerul şi mîncarea.

Nu m-am uitat la Brian pe cînd vorbea. Mi-am întors capul spre fereastră, astfel ca Molly să nu vadă lacrimile care brusc îmi inundaseră ochii. Dar vocea lui Brian era blîndă şi chiar drăgăstoasă.

— Nu, spuse el. Eu pot s-o iubesc în continuare pe mama, chiar dacă eu şi ea nu mai vrem să trăim împreună. Şi tu poţi s-o iubeşti, chiar dacă ai să fii cu mine cîteva zile. Ai să ne poţi întotdeauna iubi pe amîndoi.

Molly nu răspunse, şi eu nici n-am îndrăznit măcar s-o privesc. După un moment, am atins umărul lui

Brian pentru a-i mulțumi, iar el dădu din cap și începu să vorbească despre podul pe care îl traversam, de rîu ce trece pe sub el, despre cum fusese construit. Tot restul drumului, ea pălăvrăgi veselă cu Brian, și cînd m-am aplecat spre fereastra ei pentru a o săruta de rămas bun, plescăi tare cu gura pe obrajii și pe buzele mele. Am intrat repede în casă, ca să nu trebuiască să privesc automobilul întorcîndu-se, cu silueta familiară a capului și umerilor lui Brian pe locul șoferului, și cu Molly pe scaunul din față al mașinii, în toată vulnerabilitatea și confuzia ei.

Casa în care stăteam, o aglomerare masivă și verticală de încăperi pe o stradă contorsionată din *Marblehead*, aparținea unui cuplu cu care eram prieteni și eu și Brian. John era tot avocat, fusese coleg de universitate cu Brian, iar Charlene avea un mic magazin scump și aglomerat în *Marbleheat*, plin cu lucruri rafinate făcute de mînă. Brian și cu mine veniserăm adeseori acasă la ei pentru a lua cina împreună, uneori aducînd-o și pe Molly și punînd-o să doarmă în patul lor mare. Cufundată adînc în visele ei, se deplasa încet spre marginea lui, astfel că trebuia să venim des să o controlăm.

John și Charlene erau plecați pentru weekend — închiriaseră o casă la țară — și micul apartament era intimidant prin tăcerea lui, prin senzația de abandonare. Nu era deloc aceeași senzație ca cea pe care o avusesem intrînd în cabana de la East Shelton. Acolo, aproape toate urmele personalității proprietarilor fuseseră înlăturate cu grijă. Cîteva ciudate indicii rămăseseră — discurile, de exemplu — dar cea mai mare parte a ceea ce lăsaseră fuseseră lucruri de strictă necesitate. Aici, John și Charlene erau prezenți pretutindeni, dar nu erau, și m-am simțit mai constrînsă în absența lor decît dacă ar fi fost acolo, ocupînd un spațiu real, mișcîndu-se printre posesiunile lor. A doua zi dimineață am observat că m-am

trezit în aproape aceeaşi poziţie în care adormisem, şi că stătea chiar pe marginea patului lor de marime regală, ca şi cum ar fi fost şi ei amîndoi în el.

Încet-încet, în timpul weekend-ului am început, totuşi, să le cercetez viaţa. Fără ruşine, am deschis sertarele biroului şi ale cabinetului medical. Am cules şi am examinat fotografiile care erau împrăştiate pretutindeni. Am scotocit printre micile grămezi de obiecte puse cu grijă în vase şi coşuri — monezi ciudate, cotoare de chitanţiere, pilule, bijuterii, bilete, liste. M-am uitat prin cărţi, observînd care erau ale lui, care ale ei, citind comentariile marginale. Abia m-am oprit de a le citi corespondenţa, deşi părea ca un punct culminant al cunoaşterii lor amănunţite.

În parte era plictiseală, în parte lascivitate. Dar în plus, Brian şi cu mine deciseserăm că era mai uşor pentru Molly ca eu să-i las apartamentul de fiecare dată cînd are să vină s-o viziteze; şi aveam senzaţia că ar fi capabil să mă cerceteze în absenţa mea aşa cum îi cercetam eu pe Charlene şi John. Deşi abia despachetasem în acel moment, ştiam că voi umple cu încetul acel urît apartament cu obiectele pe care le voi alege, cu posesiuni care deasemenea mă vor poseda pe mine. Ce-i voi spune, ce secrete îi voi dezvălui din cele pe care abia ştiam că le am?

Am descoperit, de exemplu, că Charlene avea atît diafragmă, cît şi o mulţime de pilule galbene pentru controlul sarcinilor. Ce însemna asta? Că avea o frică terorizantă faţă de natalitate şi le folosea pe amîndouă? Că folosise una dintre metode, dar trecuse la cealaltă? Şi ce folosea în acest weekend, odată ce lăsase toate acestea acasă? Sau nu făceau dragoste? Sau se iubeau nebuneşte, dar nu foloseau nimic, încercînd să rămînă însărcinată?

Nu era încă amiaza zilei de duminică atunci cînd m-am liniştit pentru a telefona părinţilor. Nu sînt tocmai sigură de ce nu le spusesem mai demult. În parte, era

cu siguranţă distanţa pe care am păstrat-o în general faţă de ei, un fel de ezitare şi ruşine în legătură cu ce va crede familia despre mine. A-i asculta discursul lui Sammy Brower îmi dăduse oarecum senzaţia a ceea ce trebuia să aştept, dar abia după ce am auzit voioşia din glasul mamei la telefon am înţeles cît de dificil are să fie. Era ca şi cum o parte a ei ar fi ştiut că telefonez pentru a le da veşti proaste, şi avea senzaţia că dacă face suficient zgomot, dacă se menţine suficient de optimistă, ar putea naviga printre ele, poate chiar împiedicîndu-mă să le anunţ.

În timp ce aştepta ca tata să obţină cuplarea, începu să-mi vorbească despre redecorarea dormitorului lor. Descrise în detalii amănunţite alegerea tapetelor, şi ce era corect sau greşit în legătură cu ele. În toiul discuţiei, am auzit declicul pe linie, care însemna că tata putea asculta şi el acum, dar nu o întrerupse, şi ea nu-l introduse pînă nu-şi termină prezentarea. Apoi anunţă, ca şi cum eu n-aş fi putut altfel să ştiu:

—Cred că tata aude şi el acum.

—*Hello*, Anna, spuse el.

—Bună Tati.

—Ei bine, dragă, spuse mama. Ce s-a întîmplat?

Repetasem replicile, şi le declamasem în faţa oglinzii de nenumărate ori. Chiar şi aşa, am fost surprinsă de cît de dezolante, cît de seci sunau.

—Ei bine, mi-e teamă că veştile mele sînt proaste, am spus.

Am făcut o scurtă pauză, dar nu suficient de lungă pentru ca ei să-şi imagineze moartea cuiva.

—Brian şi cu mine ne-am decis să divorţăm.

— O, să nu-mi spui aşa ceva! strigă mama, şi izbucni în plîns.

Tata nu spuse nimic, dar după un timp l-am auzit dregîndu-şi glasul. Fusese întotdeauna neputincios în faţa lacrimilor mamei. Am aşteptat cam un minut, pînă

mama se liniști cumva, apoi am început să le dau detalii. Brian, de fapt, se și transferase la Washington. Molly va fi cu mine, și-l va vedea de cîteva ori pe lună, și în vacanțe. Pare să se acomodeze foarte bine. Am un apartament nou, mai puțin costisitor.

Încet-încet, mama începu să devină interesată. Îi plăceau detaliile, ceea ce o făcea să se simtă liniștită. Puse întrebări despre noul apartament — cît e de spațios, ce mobilă am pentru el. Am continuat s-o liniștesc, asigurînd-o că totul va fi bine,că era bine, dar o parte din mine stătea la distanță, observînd cît de idiot părea totul privind înapoi. Nu mă reconforta?

În mijlocul unei discuții despre cum ridicaseră hamalii pianul, tata interveni:

— Sper că are de gînd să facă ceea ce trebuie pentru tine și pentru Molly, spuse el.

Pentru miment nu mi-am dat seama despre cine vorbea.

—Te referi la Brian, am spus.

—Da, zise el.

—Te referi la bani? am întrebat.

— Da, spuse. Zilele astea are să primească niște hîrtii, și s-ar cuveni să vezi cîteva din ele.

—Cred că avem o înțelegere corectă, am zis.

Urmă o scurtă tăcere, apoi spuse:

— Tu știi cel mai bine, ca și cum s-ar fi spălat pe mîini de toată afacerea.

M-am simțit rănită și apoi am regretat. Tonul lui suna rănit, și mi-am dat seama că-și oferea dragostea în singurul mod în care știa s-o facă. M-am simțit îndurerată pentru el, și un moment am simțit că trebuie să mint, să spun că sînt lucruri pe care nu le-am înțeles, pentru că am nevoie de ajutorul lui. Dar mama continuă să-i dea înainte cu platitudinile ei.

—Tați e doar îngrijorat pentru tine, dragă, spuse ea.

—Știu, am spus, îmi pare rău.

—O, Anna, nu e vina ta, spuse ea.

Dar eu nu mă puteam împiedica de a simţi că fusese. Nu doar divorţul, ci şi miile de mici neînţelegeri din relaţiile mele cu ei.

—Ştiu, am spus din nou.

Mi-am amintit de o vizită pe care le-o făcusem pe cînd eram însărcinată în luna a şasea cu Molly. Nu era nici un motiv special, doar că nu-i văzusem de aproape un an. Cei mai mulţi dintre studenţii mei erau în vacanţa de vară, iar Brian urma să plece cu afaceri pentru o săptămînă, astfel că am zburat la Chicago pentru un weekend prelungit.

Am dormit în vechiul meu dormitor. În ultima zi a vizitei, m-am trezit devreme, simţind nevoia să merg la toaletă. Cînd m-am băgat din nou în pat, m-am întins privind în jur la tapetul cu desene drăguţe, la draperiile roz, şi m-am simţit mulţumită de cît de multe se schimbaseră în viaţa mea de cînd eram la colegiu, simţindu-mă prinsă în capcana propriului meu corp, a împrejurărilor. Copilul, care eram sigură că va fi băiat, înota şi plutea în libertate în corpul meu, şi m-am întins liniştită, luînd hotărîri despre cît de diferit am să-l cresc faţă de felul în care fusesem eu crescută. Apoi am adormit din nou şi nu m-am trezit pînă tîrziu. Am coborît pentru micul dejun pe la unsprezece şi jumătate, purtînd cămaşa de noapte de vară şi un halat vechi de baie care să-mi protejeze pîntecul. În drum, m-am oprit în dreptul geamului pictat pentru a-l privi pe tata. Era într-un colţ al grădinii. Ţinea în mînă o pereche enormă de foarfece de grădinărie, şi rărea încet şi cu grijă tufele de liliac care separau proprietatea părinţilor mei de cea a vecinilor. Deodată fulgeră o mişcare deasupra mea şi am auzit un pocnet strident. Am tresărit, apoi m-am uitat afară. În *patio* zăcea o pasăre năucită. M-am îndreptat spre uşă şi am păşit afară. Gresia din *patio* era rece şi umedă sub tălpile mele. M-am aplecat deasupra păsării. Aripile ei începură să se zbată la apropierea

mea, apoi se liniști. O aripă îi atîrna fără vlagă. Își flutură din nou aripa sănătoasă, mișcîndu-se în jur de un metru pe sol, apoi se prăbuși; ochii ei mici și strălucitori păreau să privească spre mine. M-am ridicat în picioare. Îmi aminteam de senzația de vulnerabilitate și fragilitate din cauza sarcinii. În mod normal nu eram foarte sensibilă, dar am dorit ca altcineva să se ocupe de asta. Am simțit că am nevoie de prezența tatei.

— Tati, am strigat. Tati.

Trasersă curtea spre mine, cărînd foarfecele. I-am arătat pasărea, care se zbătea din nou pe plăcile de gresie. Fără o vorbă, dispăru în magazie și se întoarse cu o lopată pentru zăpadă. O ridică deasupra capului, și-o trînti peste pasăre. M-am întors repede, dar am putut auzi bufnitura surdă, și sub ea ciocul păsării izbit de metal. De trei, de patru ori, a ridicat lopata și a izbit. Cînd se opri, m-am întors spre el. Privi repede în jos spre pîntecele meu, apoi drept înainte, cu o strălulgerare de dezgust pe față. Am privit și eu în jos și am încercat să-mi închei halatul de baie. Pîntecul mi se reliefa sub cămașa de noapte, cu buricul înafară, ca un gest obscen. A fost singura dată în timpul sarcinii cînd m-am simțit grotescă și neatractivă.

Acum vocea mamei întrerupse tăcerea din telefon. Era pe punctul de a izbucni din nou în plîns. Spunea:

— Nici nu știu cum pot scrie despre asta cuiva.

Discuția a ajuns la punctul ăsta, așa că am spus:

— Cred că mă pot ocupa eu de asta, mamă.

Am putut auzi răceala din tonul meu, în felul în care o poți face la telefon.

— O, dacă vrei, dragă, spuse. Ți-aș fi foarte recunoscătoare. Dacă ai putea scrie tu la toți...

— E-n regulă, am spus.

Timp de alte cîteva minute am vorbit despre diverse nimicuri, apoi ne-am luat rămas bun.

— Te iubim, dragă, spuse ea cu însuflețire.

— Știu, am răspuns. Și eu vă iubesc, apoi am auzit un țăcănit, pe urmă altul, și telefonul începu să bîzîie ușor în mîna mea.

Capitolul 2

Familia mamei mele forma un grup frumos, strîns unit; toţi aveau porecle, unele din ele minuţios elaborate. Singurul fiu, unchiul meu, a fost botezat Frank Junior. Dar datorită personalităţii sale lugubre, pe cînd era copil, era poreclit Eeyore. Această variantă deveni Or, care crescu apoi la Orrie. Unchiul Orrie. Mătuşa cea mai tînără era Edith, dar ea era "the baby" (bebeluşul), cît timp fusese mică, şi aceasta se scurtă uşor în *Babe* (copiluţ). Mama mea era *Bunny* (iepuraş) şi surorile mijlocii erau *Rain* (ploaia) şi *Weezie* (uscăţel) de la Lorraine şi Louise.

Erau toţi dominaţi de bunicul. Din cele mai timpurii amintiri ale mele, acesta îmi apare înalt şi musculos, cu păr alb, bogat şi sprîncene negre, zburlite sălbatic în toate direcţiile, combinaţie ce semnifica o mare autoritate, de care mai tîrziu mi-am dat seama. Părinţii săi fuseseră imigranţi din Scoţia. Ei doriseră şi aşteptaseră totul de la el. Pe cînd era tînăr, brevetase

un toc rezistent pentru pantofi. Vînduse patentul lui B.F.Goodrich, pe cînd avea douăzeci şi şapte de ani, şi după aceea munca lui constase doar în a face bani cu ajutorul banilor. Fiecare din fiicele sale se măritase cu oameni de afaceri promiţători, dar fiecare, într-o oarecare măsură, rămăsese un executant de nivel mijlociu, nici unul nu avusese succesul bunicului.

Bunica părea copleşită în compania lor. Cîteva poze de familie rămase, o înfăţişează singură, mireasă radioasă, zîmbitoare şi strălucitoare. Dar aşa cum mi-o amintesc eu, este mai mult o prezenţă tăcută: o mînă răcoroasă pe frunte într-o noapte de febră sau cineva care să facă un demers în faţa bunicului pentru o măruntă încălcare a regulilor; dar ea însăşi, inexpresivă. Totuşi, pe cînd eram copil, pe ea o iubeam cel mai mult; singura, de fapt, pentru care eram conştientă că simt dragoste, cu toate că susţineam pe atunci că îi iubesc pe toţi. Dar chiar şi atunci, mă făcea s-o iubesc într-un mod de care abia îmi dădeam seama, să mă simt vinovată.

Ca grup, membrii familiei mamei ţineau un fel de invizibil standard pentru viaţa şi ambiţia tuturor membrilor. Toate legăturile de familie s-au transformat, în final, în evaluare, într-un impuls spre realizare. Pentru mine, aceasta s-a centralizat asupra pianului. Am luat lecţii ani de zile, de la vîrsta de cinci ani — mama s-a gîndit că s-ar putea să devin o profesionistă — şi ţin minte că obişnuiam să asociez chiar numele compozitorilor cu bunicul.

— La ce lucrezi acum? întreba el, apoi încuviinţa şi repeta numele pe care i le spuneam. A, bun, Chopin, Mozart, Schumann, excelent, excelent.

Cînd eram mică mă gîndeam că este suficient de bătrîn pentru a-i cunoaşte pe toţi oamenii ăia. Şi deşi acum pare clar pentru mine că era mulţumit să cînt lucrări ale unor artişti ale căror nume le putea recunoaşte, pe cînd aveam unsprezece sau

doispezece ani, am presupus că există un fel de scală valorică în mintea lui, o oarecare ordine a importanţei lucrărilor şi a numelor lor, care îmi era inaccesibilă, dar pe care el o înţelegea şi cu ajutorul căreia măsura abilitatea.

După ce m-am mutat la Chicago şi am început să ascult rock and roll, am avut senzaţia de vinovăţie la început, apoi de bucurie, pentru că am reuşit să trec peste o barieră, că am scăpat de o îngrădire. Numele din această lume —Danleers, Solitaires, Delfonics — aceste nume nu aveau nici o legătură cu trecutul meu. Erau nume pe care le puteam revendica.

Aveam o mulţime de discuri pe care obişnuiam să le pun uneori seara înainte de a-mi începe studiul. Aveam un aparat special doar pentru discurile mici, cu 45 de turaţii, cu un arc special pentru centrarea lor, o tehnologie în întregime separată faţă de cea care exista pentru muzica clasică, pe care părinţii mei o ascultau pe viteza 78 sau 33. Umpleam axul aparatului cu o grămadă de discuri ale unor băieţi albi imitîndu-i pe băieţii negri sau băieţi negri imitîndu-i pe cei albi.

Pe măsură ce discurile coborau, pe măsură ce treceam de la Elvis la Chuck Berry şi la Miracles, mimam din buze versurile în faţa oglinzii. Uneori dansam.

Odată, mama s-a oprit în faţa uşii mele deschise să mă privească dansînd. Ştiam că e acolo şi-aş fi vrut să mă opresc sau să închid uşa. Dar să fac oricare din aceste două lucruri, însemna să recunosc în sinea mea puterea pe care o avea asupra mea, asupra vieţii mele. Deşi n-am privit direct spre ea, ştiam cum arăta uitîndu-se la mine: uşor încruntată deasupra vrafului de lenjerie sau prosoape curate — una din responsabilităţile care, spre deosebire de mine, o făcea fericită. Am abandonat visul cu pianul cam pe vremea aceea şi cred că eram amîndouă puţin

încurcate în privința a ceea ce îi putea lua locul în viața mea și a relațiilor dintre noi. De ani, totul părea configurat în jurul disciplinei practicii impuse de ea și acceptată de mine. Brațul aparatului se răsuci cu zgomot, se lăsă peste suportul său și aparatul se opri cu un declic. Ne-am privit una pe alta. Ținea în brațe un vraf de cămăși de-ale tatei. Răsuflarea îmi răsuna în urechi. Mi-am lins buzele uscate.

— Detest să te văd mișcîndu-te așa, a spus mama și a plecat.

Înainte de a ne muta la Chicago, îmi petreceam toate verile copilăriei cu familia mamei în casa de vară a bunicului — cu adevărat era ceea ce se numește o tabără — care consta în cîteva clădiri pe malul unui lac din Maine. Drumul se termina pe celălalt mal, astfel încît cei care soseau primii la tabără, prin iunie, trebuiau să-și croiască drum prin tufișuri în jurul lacului, să deschidă remiza și să coboare bărcile neetanșe la apă; apoi să se întoarcă după copiii care așteptau plîngînd. Următorii sosiți trebuiau să parcheze și să claxoneze, o dată lung, o dată scurt. Era întotdeauna cîte un văr mai tînăr care aștepta să vîslească peste lac pentru a-i aduce.

Casa de vară a bunicilor nu avea lumină electrică, nici apă curentă, nici telefon. Foloseau doar canoe și barci cu vîsle pentru transport. Aveam un nemărturisit dispreț față de acele familii care-și petreceau week-end-ul în jurul lacului și care întorceau spre noi mănunchiuri de lumini electrice, în timp ce noi agățam după ce se întuneca lămpi cu kerasem; care poluau lacul cu bărci cu motor și-și botezau cabanele *Bide-A-Wee* (Sălașul Pișăcioșilor) sau *Cee-the-Vue* (Curioșii). În ultima perioadă, pentru că erau deja bătrîni și începuseră să se simtă incomod datorită inconvenientelor taberei, bunicii au instalat cabluri electrice și au cumpărat o mică barcă cu motor. Dar pe atunci era primitiv, edenic.

Clădirile erau toate vopsite în alb, cu ornamente de un verde întunecat.

Imediat ce eu şi Molly ne-am mutat în apartamentul din Cambridge, am folosit acele culori pentru a-i decora dormitorul şi doar cînd am recunoscut sursa lor, imediat ce am terminat treaba, am realizat cît de speriată eram şi ce dor îmi era de ceva familiar şi ocrotitor.

Mama întotdeauna mă trimitea la bunici imediat ce se termina şcoala. De fapt, uneori eu şi bunicul eram cei care ne deschideam calea prin tufişurile din jurul lacului, pentru a scoate prima barcă. Stăteam la pupa şi scoteam apa din barcă tot timpul drumului, în timp ce apa se infiltra încet printr-o duzină de locuri. Mama venea la mijlocul verii pentru o lună sau mai mult, lăsîndu-l pe tata singur la Schenectady. G.E. îi dădea liber doar două săptămîni şi nu apărea de obicei pînă în august. Atunci părea stînjenit, ca şi ceilalţi cumnaţi. Îşi petreceau timpul lăsîndu-şi bărbi şi pescuind. Zidurile casei principale erau decorate cu reproduceri pe coajă de mesteacăn ale recordurilor capturate, trasate de bărbaţi într-o nemărturisită competiţie de ani de zile. Cînd erau toţi deodată în tabără, cumnaţii şi unchiul Orrie aveau tendinţa de a se strînge împreună, separat de soţii şi copii, ca un grup de verişori mai mari. Părea ca şi cum ar fi simţit, în locul acela, că nu era potrivit să susţii nici un fel de chemare sexuală sau paternă.

Într-una din nopţile din copilărie, tîrziu, în august, taţii discutau despre afaceri. Îşi ocupaseră locurile preferate, un semicerc de fotolii din nuiele împletite în jurul marelui şemineu de piatră. Bunicul stătea alături de grupul lor, dar citea. Nu vorbea niciodată mult cu ginerii săi, acei bărbaţi cu un succes moderat, care compromiseseră viaţa fiicelor sale. Nici eu nu-i ascultam cu adevărat. Nu-mi pot aminti ce făceam. Poate citeam sau poate răsfoiam ziare ori poate

priveam pur și simplu la foc. N-are oricum importanță; tații și unchii nu mă interesau. De ceea ce spuneau mătușile îmi păsa. Conversația lor părea să fie despre lucruri care contau — dragoste, moarte, mutilări. Acestea erau lucrurile care mi se păreau importante, cu toate că mai tîrziu mi-am dat seama că nu sînt. Nu conta. Și preocuparea pentru acestea le oprea pe femei de a face orice ar fi putut avea vreo însemnătate. În acea seară, mătușa Weezie îi povestea mamei despre o prietenă a ei, căreia întreg interiorul îi fusese scos. "Tot", spunea Weezie lugubru. Încercam să-mi imaginez asta, încercam să-mi imaginez cum putuse femeia supraviețui, după ce fusese scobită în felul acesta. Mama și Weezie tricotau, împungînd și numărînd ochiurile, în timp ce-și strîngeau buzele și spuneau ce tragedie fusese. Grasa Weezie se apleca în lumina lămpii și-i spunea cu emfază mamei:

— Să nu-mi spui că trebuia să îi facă așa ceva unei fete de vîrsta ei, douăzeci și patru de ani. Își iubesc bisturiurile acești chirurgi.

Cînd tata începu să vorbească, totuși, m-am întors să-l ascult. Era atît de tăcut acasă, încît tînjeam să-l cunosc mai bine, chiar și doar pentru a justifica dragostea pasionantă pe care o simțeam pentru el. Era puțin trecut de miezul nopții. M-am mutat mai aproape de bărbați și-am privit la fața tatei.

Îmi părea un străin. Nasul și obrajii păreau îmbujorați în lumina portocalie. Nu se bărbierise de cînd sosise, cu două zile în urmă și barba îi era ca o peliculă de funingine pe fața posomorîtă. Purta o bluză din lînă ecosez. Își scosese galoșii și picioarele, îmbrăcate în pantaloni boțiți, încălțate în ciorapi groși de lînă i se odihneau pe podea. Acasă, chiar și șîmbăta, era îmbrăcat impecabil. Hainele de lucru și le comanda în seturi duble, kaki și olive, iar cămășile și pantalonii erau totdeauna îngrijit călcate; pantofii de

lucru erau vopsiţi într-un portocaliu mat, iar tălpile lor groase se încreţeau sub picioarele lui, ca două fuste plisate din cauciuc.

Le vorbea celorlalţi taţi despre nişte mine de cupru din America de Sud; îi convinsese pe superiorii lui să le cumpere. Cei mai bătrîni simţiseră că minele sînt epuizate, dar tatăl meu insistase că doar păreau aşa, din cauza tehnologiei sud-americane, care era atît de înapoiată. În final, tatăl meu cîştigase disputa: G.E. luase minele şi adusese personal şi tehnologie nouă.

—Şi acum, spunea tata, acea mină dă cupru cum nu s-a mai văzut.

Fu un scurt moment de tăcere, în care unchii se gîndiră la povestea tatei sau, poate contemplau doar focul.

—A trebuit să-l creditez pe Reynolds, spuse tata brusc. A admis că a greşit. "Dave", mi-a spus, "trebuie să recunosc: nu mi-aş fi luat singur un asemenea risc". A trebuit să-l creditez pentru asta.

Se aplecă înainte şi scotoci fără rost focul, în acelaşi fel în care făceau din cînd în cînd unii din verii mei. Dar cînd o făceam noi, una din mătuşi sau unul din unchi spunea tăios: "Te rog, vrei să laşi focul ăla în pace?" Acum, tăciunii roz şi albi se rostogoliră de pe grătar în cenuşă.

—Şi probabil n-a fost uşor pentru el să admită asta, spunea tata. El fiind un grangure într-o companie ca aceea şi eu doar un *self-made man.*

Era o notă de adîncă automulţumire în vocea tatei, care m-a cam stînjenit şi m-am uitat ca să văd dacă vreunul din unchi îi împărtăşea satisfacţia.

—Scuză-mă, David, interveni bunicul.

Mama, stînd în cealaltă parte a camerei, îşi ridică privirea pentru a asculta ce vrea bunicul să-i spună soţului ei. Rapida mişcare a capului ei mi-a atras atenţia, dar faţa îi era în umbra strălucitoarei lămpi cu kerosen şi nu o puteam vedea. Weezie continua să

vorbească, aplecată asupra andrelelor şi-a împletiturii ei galbene.

— Nu pot să te ascult vorbind despre tine ca despre un *self-made man*, şi vreau să te corectez asupra acestui lucru.

Promoţia bunicului era deosebit de corectă, neavînd nici o urmă din dialectul scoţian pe care părinţii săi îl vorbiseră toată viaţa.

— Nu vreau să neg cu nimic realizările tale. Trebuie să ştii că te respect şi te admir pentru cît de departe ai ajuns. Dar *self-made*!

Bunicul îi zîmbi tatei cu acel zîmbet blînd şi condescendent al unui profesor faţă de un copil retardat.

— Eu sînt un *self-made man*, David. Lasă-mă să-ţi spun ce înseamnă asta. Asta înseamnă... nici un plan de pensionare, de exemplu. Nici un conducător de companie să-ţi îndrume, să-ţi protejeze fiecare pas. Nici o companie. Aceasta e ceea ce înseamnă *self-made man*.

Făcu o pauză. Apoi:

— Tu. Tu eşti un om al unei companii, David. Un om al unei companii.

Îşi coborî din nou cartea, ca pentru a reîncepe să citească. Zîmbi din nou:

— Gîndeam doar că trebuie să fii conştient de această deosebire.

Nu înţelegeam cu adevărat deosebirea pe care o făcea bunicul, dar ştiu că nu m-am uitat la tata. După o clipă, am putut auzi zgomotul vătraiului scormonind jăraticul. Bunicul se reîntorsese la cartea lui şi părea total absorbit de ea. Am privit la mama. Capul îi era din nou plecat asupra lucrului de mînă, cu faţa întoarsă cu grijă de la grupul de lîngă foc şi părea s-o asculte cu atenţie pe Weezie. Am dorit ca ea să facă ceva, să spună ceva. Am vrut să ia apărarea tatei, să se alăture lui, abandonîndu-i pe toţi ceilalţi, aşa cum

şi eu şi ea ştiam că trebuie să facă. Dar ea rămase aşezată şi vocea senină şi tare a lui Weezie o învăluia ca şi lumina lămpii.

Prin tăcerea ei, simţeam eu, contribuia la ruşinea tatei, şi am urît-o. După cîteva minute, cînd unul din unchi începu din nou să vorbească, m-am dus şi m-am aşezat pe unul din braţele fotoliului tatei. Mi-am pus o mînă pe umerii lui şi mi-am plecat capul spre corpul său. Dar el nu mă dorea lîngă el. Capul lui se îndepărtă de contactul cu al meu. După un moment, mă întrebă iritat de ce nu mă joc cu unul din verii mei.

—Oamenii mari încearcă să discute aici, îmi şopti tăios.

Tatăl meu fusese luat în căsătorie, cum obişnuiau ei să spună, deşi eu n-am înţeles această expresie pînă tîrziu, în adolescenţă. Tot ce înţelesesem în timpul despre care vorbesc era că, într-un fel, tatăl meu era vulnerabil faţă de familia mamei şi eu păream a fi singura dornică să încerc să-l protejez. Îmi era frică pentru tata de bunicul meu, acel om sever, aparent generos, ale cărui gesturi şi daruri, fiecare, erau un fel de dojană faţă de chibzuinţa vieţilor obişnuite din jur. Eram toţi, cumva, victime ale largheţei lui şi nimeni nu îl înfrunta sau sfida. În afară de Babe.

Babe era sora cea mai tînără a mamei, mezina bunicilor. Era înaltă şi zveltă, cu piele uşor arămie şi un păr bogat, castaniu. Era frumoasă într-un fel în care niciuna dintre surorile ei nu era. Ele toate erau masive, blonde, wagneriene, ca mama. Babe era un spiriduş al pădurii, o nimfă, în comparaţie cu ele.

Fusese o idee care venise prea tîrziu; toată lumea ştia asta. Dar nimeni nu îndrăznise să întrebe, astfel încît nimeni nu ştia dacă fusese o greşeală sau o ultimă privire nostalgică spre trecut, la o vîrstă deja destul de înaintată a bunicilor. Mama avea cu douăzeci şi doi de ani mai mult decît sora ei. Îmi

spusese odată că a crezut la început că mama ei glumeşte spunînd că aşteaptă un alt copil; apoi i-a fost ruşine şi s-a simţit stînjenită de asta. Spunea că lucrul ăsta îi distrusese ultimii ani de colegiu.

Eram cea mai mare dintre nepoţi, cu cinci ani mai tînără ca mătuşa Babe. În izolarea ei, Babe se împrietenise cu mine. Ca răspuns, o adoram. N-aveam fraţi sau surori. Eram complet dominată de mama şi Babe părea sora mai mare, ideală, fermecătoare, puternică şi provocatoare. De-a lungul acelor lungi veri familiale din copilărie, Babe şi cu mine eram, iniţial oarecum silit, inseparabile.

Erau patru cabane în tabără, dar cei mai mulţi dintre noi, verişorii, dormeam în veranda casei principale, încăpătoare, singura care avea bucătărie. Fiecare copil avea un pat metalic de spital şi eram grupaţi pe familii. Eu fiind un copil singur, iar Babe o aberaţie, dormeam împreună. Babe instalase o draperie pentru a separa colţul nostru de restul verandei. Nu-i păsa dacă mă învîrteam în preajma ei, privind-o cum îşi vopseşte unghiile de la picioare sau îşi încreţeşte părul. Dar dacă una din verişoarele mele mai mici îşi băga capul pe sub draperie, striga tăios "Afară, copil neastîmpărat!"

Dimineaţa devreme, lumina soarelui se reflecta din undele lacului pe albul spălăcit al tavanului verandei. Cum începuse să adie vîntul, mişcarea valurilor se intensificase, umplînd tavanul de sclipirea luminilor aurii. M-am întins liniştită şi le-am privit; m-am uitat la frumoasa mea mătuşă adormită, pînă cînd bunica veni de la cabana ei la bucătărie. Odată cu mirosul de cafea, de şuncă şi odată cu scîrţîitul pompei de la bucătărie, m-am sculat, ridicîndu-mi cu grijă corpul de pe reţeaua de oţel care susţinea salteaua, pentru a nu o trezi pe Babe. M-am dus s-o ajut pe bunica să pregătească micul dejun pentru cincisprezece-douăzeci de verişori, mătuşi şi unchi care vor răsări

cînd va suna ea clopoţelul.

În mintea mea Babe a fost întotdeauna distinctă faţă de ceilalţi. Simţeam, chiar şi atunci, o strînsă legătură cu ea, simţeam că pot să-i împărtăşesc tot ce simt. De fapt, cred că eram două degete inflamate. Babe chiar mai mult decît mine, sînt sigură. Celelalte surori deveneau mai expansive, mai insensibile şi mai şirete pe măsură ce vara trecea, părînd să se tragă deoparte de noi, copiii. Îşi spuneau secrete, rîdeau de lucruri personale, adesea făceau haz de soţia unchiului Orrie, care era clar că nu este una din ele. În general păreau să devină nişte persoane pe care nu le cunoscuserăm niciodată, pe care nu le-am fi putut niciodată cunoaşte. Fete care aparţineau într-un anume fel unui club al lor, un club privat, exclusiv şi crud. Babe, cu siguranţă, nu făcea parte din club. Dar cu siguranţă nu era nici una dintre noi, verişoarele. Statutul ei particular era o continuă iritare faţă de mătuşile mele şi faţă de mama. Voiau ca cineva să o acuze pe Babe, să-i critice ţinuta, limbajul, purtarea faţă de nepoţi şi nepoate. Se întorceau în zadar spre bunica. Ea era, în felul ei tăcut, aproape mîndră de excentricităţile mezinei. Spunea "O, ăsta e felul lui Babe de-a fi." Nici ele nu puteau, aşa că-şi ducea existenţa într-un teritoriu al nimănui, copilul nimănui.

Era uneori o conducătoare a grupului de verişoare şi, alteori, a tuturor. Aveam onoarea de-a fi aliata sa, în oricare direcţie ar fi mers. Simţeam că n-am de ales şi nici nu voiam să am. Să fiu mai mult decît mine însămi, să fiu ca ea, aceasta era singura mea alternativă. Chiar şi acum îmi dau seama că ar fi fost o nebunie să spun nu. Şi cînd, ocazional, încercam, mă făcea să-mi fie ruşine de mine însămi.

—Dar Babe, spuneam, mătuşa Rain a spus...

—Vrei să ajungi o tîrîtură ca Rain? mă întrerupea ea. Cel mai excitant lucru pe care l-a făcut în ultimii zece ani a fost să termine săptămîna trecută, jocul

ucela de puzzle de o mie de piese.

Babe era o profesoară înnăscută și ne lega pe toți de ea prin delicte și prin modul personal de a vedea lumea adulților. Dorea în mod regulat mîncare și ținea o rezervă în ghețărie, iar uneori ne-o împărțea. Șterpelea țigări și ne învăța să fumăm; aveam un loc de întîlnire, un luminiș îndepărtat din pădure; și o pot vedea și acum stînd pe o piatră, pufăind un Pall Mall, cu unghiile de la picioare de culoarea cercelușilor, lucind în iarbă, și spunînd măgării și porcării la adresa matușilor și unchilor, părinții noștri.

Altădată și-a dat jos pantalonii și mi-a arătat unde avea să ne crească părul atunci cînd vom fi de vîrsta ei. Noi am gîndit că este dezgustător, urît. Dar am adorat-o pentru că a făcut asta.

Cîțiva ani mai tîrziu, Babe deveni mai distantă față de mine. Adolescența ei se așternu ca o umbră între noi. Pleca pentru perioade îndelungate cu tineri în bărci cu motor, de pe cealaltă parte a lacului, unde casele se înghesuiau pe malul apei. Veneau cu rîndul în golfulețul nostru ca să o ia, pierzînd nenumărate nituri în pietrele nemarcate care îl presărau și apoi plutind în derivă, neajutorați, la cincisprezece picioare de mal. Noi aveam doar bărci cu vîsle, astfel încît nu aveam nevoie de docuri. Uneori, eu sau unul din verișori o duceau cu barca mica distanță, dar adesea se bălăcea, ținînd o legătură cu haine uscate deasupra apei cu o mînă, înotînd ultimele picioare, pînă la locul de întîlnire. Se întorcea adesea după ce se întuneca și, uneori, atît de tîrziu, încît înota o bună distanță astfel ca, teoretic, zgomotul bărcii să nu trezească familia. Locul era atît de liniștit noaptea, totuși, încît sînt sigură că bunicii stăteau culcați în paturile lor și ascultau, cum făceam și eu, la stinsul vaier al apropierii motorului și la pleoscăitul cufundării ei în apă. Uneori, dinții îi clănțăneau mult timp după ce se băga sub pătură, în veranda rece unde

dormeam.

Bunicul întotdeauna era supărat pe ea, dar metodele lui de pedeapsă n-aveau nici un efect asupra ei. Era aspru cu ea. L-am auzit nu o dată vorbind despre "trădarea încrederii sale". Îşi retrase căldura şi ataşamentul faţă de ea. Ei pur şi simplu nu-i păsa. Uneori o forţa seara să stea acasă. Atunci ea păşea în jurul camerei de zi din casa principală, unde ne petreceam cu toţii seara, împreună, oprindu-se uneori şi privind o piesă care nu se potrivea la jocul de puzzle, oftînd, ridicînd şi punînd înapoi cartea pe care se întîmpla s-o citească. Le transmitea tuturor nervozitatea ei şi toţi ne-am fi bucurat să fi plecat.

Următoarele două veri, mama m-a trimis într-o tabără muzicală, astfel încît n-am mai văzut-o decît cîte o săptămînă sau cam aşa ceva, la sfîrşitul verii. Cînd mi-am petrecut din nou întreaga vară la bunici, avea nouăsprezece ani, era la colegiu, iar eu aveam paisprezece. De la începutul verii era preocupată şi visătoare. Scria zilnic lungi scrisori, şi de obicei mergea ea în oraş, în vechiul Packard al bunicilor, pentru a aduce corespondenţa. Uneori o însoţeam, părînd să fie din nou în stadiul în care nu-i păsa de prezenţa mea. O dată sau de două ori am stat îndelung în maşină, ascultînd cîntece populare la radio, în timp ce bateria se descărca. Radioul nu era permis în tabăra noastră.

Părea mai plinuţă, mai moale, mai îmblînzită. Totuşi, în mod misterios pentru mine, încă părea să işte furie în familie. Era o constantă tensiune între ea şi bunicul meu şi mătuşi. O tăcere subită se lăsa cînd eu sau unul din verişori apăreau în preajmă. Şi totuşi, purtarea ei, în contrast cu precedentele veri, părea impecabilă.

Eram eu însămi preocupată din cauza taberei muzicale. Într-un fel, era clar pentru mine, se ajunsese la concluzia că nu sînt, aşa cum sperase mama,

înzestrată muzical. Atitudinea profesoarei mele se schimbase în anul în care trecuse de la o riguroasă solicitare, la o aprobare detașată. Știam că ea și mama discutaseră. N-aveam să mai merg în tabără.. Mama spunea că-i o cheltuială inutilă, cînd puteam să-mi petrec atît de bine timpul la bunici. Nu-mi aminteam ca decizia în privința muzicii să fi fost vreodată a mea, dar o acceptasem și dorisem să fi fost bună. Acum simțeam că viața mea ca persoană serioasă luase sfîrșit.

Aproape de sfîrșitul lui august, Babe și cu mine ne-am dus împreună la Blueberry Island. Am înotat puțin, simțindu-mă deosebit de neliniștită de frecarea nefamiliară de pietrele și copacii din strania apă. Babe s-a întins la soare în șort și o cămașă bărbătească, cu mîinile la spate.

Am ieșit din apă și m-am uscat. Babe s-a ridicat în picioare. Am clevetit puțin despre mama, despre cît era de dezamăgită de mine. Babe mi-a oferit teoria că mama, probabil pierduse interesul pentru cariera mea muzicală cînd descoperise că nu port mănuși albe cînd concertez. Am coborît la barca pe care o trăseserăm pe mal și am adus un sveter de bumbac pentru mine și două găleți pentru afine. Am mers spre centrul micii insule, ferită de vederea dinspre lac, de copaci și tufișuri, și-am îngenunchiat pentru a culege afine. După un timp, am întrebat-o pe Babe de ce toată lumea părea atît de supărată pe ea, de ce se trînteau toate ușile la întrunirile familiei. Babe avea buzele și dinții plini de pete albastre de la fructe. Se lăsă pe călcîie și spuse:

— Ai putea foarte bine să știi acum, cred. Am să am un copil. Sînt însărcinată în luna a treia. Toți sînt furioși. Îl urăsc toți pe prietenul meu, nu e destul de respectabil. Cred că sînt prea tînără. Tati m-a adus aici vara asta ca să mă țină departe, pentru a mă aduce la realitate, spune el. Vor să plec în Europa

anul viitor. Lacrimi începură să i se prelingă pe față.

—Tot ceea ce vreu eu e să fiu cu Richard.

Am fost buimăcită și înfricoșată și înfiorată, exact ca atunci cînd ne arătase secretele corpului ei de adolescentă. Îmi aduc aminte că am întrebat-o de ce ea și Richard nu fug departe, și-mi spuse că el n-are nici un ban. Trebuie să-și termine colegiul. E ambițios și sărac și, pe lîngă asta, el nu știe că ea e însărcinată.

Am întrebat-o cum a știut și, eternă profesoară, își șterse nasul cu mîneca și-mi explică. Apoi spuse că de asemenea știa aproape independent de corpul ei cum arată și simte, și cum fusese cînd mătușa Weezie aflase despre asta —văzînd-o pe Babe goală și ghicind.

—Cum îl simți, Babe? am întrebat, știind că-mi va răspunde.

Zîmbi.

—Oh, minunat. Blînd și copt și plin. Ca asta.

Luă o afină mare. O puse în gură și o pocni între dinți, și amîndouă am izbucnit în rîs. Apoi spuse:

—Vrei să vezi?

—Sigur, am spus, încercînd să par nepăsătoare.

Babe se ridică în picioare și păși afară din șort și chiloți. Cămașa mare o acoperea pînă la jumătatea coapselor. O descheie ceremonios, de sus pînă jos și o scoase. Apoi își desfăcu sutienul și-l lăsă să cadă. Eu eram tăcută, jenată și stîrnită. Babe era frumoasă. Fusese frumoasă chiar la vîrsta mea, dar acum îmi apărea ca o femeie. Dacă talia i se îngroșase cumva, aproape nici nu se cunoștea, dar un fel de greutate părea să-i tragă burta în jos, astfel încît avea o curbă coborîtoare și părul ei des și lînos părea pliat dedesubtul ei. Dar sînii ei erau ceea ce mă tulbura cel mai mult. Erau încă micuți, dar păreau plini, și sfîrcurile erau plate și largi. Se privi cu satisfacție și începu să explice degajat secvențele schimbărilor prin care trecuse. Îmi aduc aminte că-și ținea cu duioșie un

sîn cu mîna și împingea blînd cu două degete în discul pal din centru, în timp ce vorbea. Dacă Norman Rockwell ar fi pornit în căutarea blîndeții erotice, ar fi putut găsi un subiect în noi: Babe, oricum frumoasă, dar acum îmbătătoare, stînd pe grămada de haine aruncate, reprezentînd o feminitate pe care am simțit-o imposibilă pentru mine; și eu, toată în unghiuri ascuțite, prinsă la intrarea în pubertate, privind-o cu gura căscată de uimire.

—Vrei să simți?

Am dat aprobator din cap, deși nu eram sigură de ceea ce vreau. Păși spre mine, apucîndu-mi mîinile paralizate, și ridicîndu-le spre sîni. Pielea era chiar mai moale decît părea. Mîinile mele osoase și cafenii, cu o rețea de zgîrieturi albe de la tufele de afine, cu unghiile tăiate scurt din cauza practicii la pian, păreau tari, masculine, în contrast cu perfecțiune ei catifelată. Vocea ei era excitată, spunîndu-mi —ce? Nu-mi pot aminti. Îmi plimbă mîinile în jos pe talia ei, apoi pe abdomen. Am simțit tufișul părului ei cu vîrful degetelor, uscat și totuși moale. Imediat ce-și slăbi strînsoarea, mi-am retras mîinile.

Cînd ne-am întors, bunica o sărută în mod neobișnuit pe Babe, mulțumindu-i pentru afine. Le folosi dimineața următoare la clătite și dintr-o dată, întreaga familie, cu dinții albaștrii, părea a împărtăși secretul dintre Babe și mine. Cu excepția bunicului. Micul lui dejun era invariabil: grapefruit și ochiuri cu pîine de grîu prăjită, iar zîmbetul lui rămăsese același, impecabil.

Mai puțin de-o săptămînă după aceea, Babe plecă, brusc și plină de lacrimi, spre Europa, însoțită de mătușa Rain. Le-am trecut lacul cu barca, stînd la pupa, în fața bunicului. El avea să le conducă la stația de tren din oraș. Fiecare avea doar o mică valiză, dar bunica avea să-i trimită mai tîrziu lucrurile lui Babe. În timp ce mergeam pe cărare spre drumul pe care era

parcată maşina, bunicul îmi arătă locuri unde vegetaţia crescuse şi-mi sugeră să aduc coasa atunci cînd am să mă întorc să-l iau.

Babe mă strînse tare în braţe şi mă sărută o dată, pe gură, ca şi cum ar fi fost Richard cel căruia îl spunea la revedere, nu nepoata sa. Am observat că eram mai înaltă ca ea şi gustul lacrimilor ei mi-a rămas în gură pînă ce am înghiţit. Am fluturat din mînă spre maşina care plecase pînă cînd tot ce-am mai putut vedea era praful care se reaşeza în urma ei.

După aceea ne-am mutat la Chicago; şi în lunile de acomodare cu un loc nou, cu o lume nouă, am aşteptat veşti despre copilul lui Babe. De la familie veneau rapoarte despre aventurile ei din Europa. O ducea bine la o şcoală din Elveţia. Îi făcuse plăcere să înveţe să schieze în Alpi. Stătuse cu prieteni de-ai familiei la Paris de Crăciun. Mi-a trimis o vedere din Paris. O înfăţişa pe Madonna cu pruncul în braţe — copilul, un băiat dolofan, real, neastîmpărat, cu penis şi tot restul. Deasupra scria "Noel". Srisese pe spate: "Viaţa merge înainte, Europa nu este chiar colapsul care părea să fie, dar vinul e minunat, şi-mi petrec zilele agreabil aici, aşa cum se şi presupune c-o fac, cu un rînjet de mască de dovleac întipărit pe faţă. Continuă să lupţi pentru o cauză bună. Cu dragoste, Babe."

În primăvară, străduindu-mă să par nepăsătoare, am întrebat în sfîrşit: "Mamă, mătuşa Babe are să aibă un copil?" Ea broda şi-şi ridică un moment privirea pe deasupra ochelarilor. Gura i se strînse, apoi vorbi:

— Bineînţeles că nu, dragă. Mătuşa Babe nici măcar n-a fost vreodată căsătorită. Doar ştii asta.

Îmi aduc aminte că m-am înroşit stînjenitor. Mama mă privi tăios, dar apoi se întoarse la lucrul ei şi niciodată nu s-a mai vorbit nimic despre asta.

Viaţa mea mergea şi ea înainte. Corpul mi s-a

schimbat în felul în care îmi promisese Babe, chiar dacă mi-a luat mult timp să mă simt în el confortabil, așa cum îmi spusese că va fi. Dar Babe și viața ei începură să pară mai puțin un model pentru mine, cît o poveste avertizatoare. Părea să fi făcut ca familia să evite să se mai întîlnească la un loc pentru un timp. Cu acele rare ocazii din timpul adolescenței și-n primii ani de după căsătorie cînd am văzut-o, era de obicei fortificată de o oarecare cantitate de băutură și de un nou bărbat. Pentru un timp, după colegiu, avusese o slujbă la o galerie de artă din New York și, mai tîrziu, la Whitney Museum. După mai mulți ani, cînd mă îndepărtasem și mai mult de familie, Babe efectuase în aparență o prudentă reconciliere. De fapt, moartea ei surveni la o petrecere a familiei care sărbătorea a cincizeci și cincea aniversare de la căsătoria bunicilor.

S-a înecat. Era beată, ceea ce nu era neobișnuit pentru ea și vîsleau spre casă împreună cu unchiul Orrie, de la picnicul familial. Obiectase în privința felului în care vîslea el. "Doamne, Orrie, uită-te la tine, bați apa în felul ăsta leșinat." spusese ea. "Isuse, pune puțină viață în asta. Aș putea înota mai repede spre casă decît duci tu barca." Orrie mi-a spus că stătuse liniștită un minut după asta, și singurul zgomot care se auzea era cel al vîslelor intrînd și ieșind din apa neagră. Apoi se ridicase în picioare, își azvîrlise pantofii și se scufundase.

Barca se răsucise violent după ce sărise. Orrie se gîndise că ar fi putut să-și fi luat mîna de pe vîslă ca s-o ferească de împroșcarea apei; sau poate că răsucirea însăși smulsese vîsla din lăcașul ei și din mîna lui. Oricum, alunecase în apă, și-și petrecuse cîteva minute ca s-o recupereze. Mătușa plutea pe spate lîngă barcă, și el spuse că-i vorbise tăios, îi spusese că era o "nebună blestemată" sau cam așa ceva. Ea rîsese de el și aruncase un jet de apă în

lumina lunii, apoi se rostogolise pe burtă şi se depărtă înotînd. În acest timp, el puşese vîsla la loc, abia o mai putea auzi în depărtare. Încercase să vîslească în direcţia ei. Spunea că vîslise din cîteva lovituri, împingînd tare pentru a căpăta viteză, apoi se opri ca s-o audă. Într-al treilea sau al patrulea interval, îşi dădu seama că a pierdut-o. Tot ce auzea era tălăzuirea blîndă a apei împotriva prorei bărcii. Vîsli în cercuri largi în lumina lunii pentru un timp, apoi trebui să vîslească spre casă şi să le spună bunicilor. Au găsit-o două zile mai tîrziu.

Barca nu mai fusese folosită pînă trei zile după aceea, cînd bunicii se duseseră în oraş pentru a-i recupera cenuşa. În timp ce bunicul îi întindea mîna bunicii spre a o ajuta să urce, aceasta zări pantofii *Papagallo* ai lui Babe în prora bărcii, acolo unde îi aruncase înainte de a plonja. Atunci, bunica —care luase toate acestea "ca o cărămidă, o adevărată cărămidă" după spusele unchiului —deveni isterică. Începu să strige ritmic, puternice explozii de ţipete. Cînd bunicul încercă să-i descleştеze mîinile de pe marginea bărcii, îl lovi de cîteva ori. Îi sparse ochelarii. Dr.Burus trebui să fie adus de la cabana sa de peste lac, pentru a-i administra un sedativ. "Copilul meu, copilul meu", plînsese ea, pînă căzu în somnul ei chimic.

Orrie mi-a spus toatea astea, spunea la toţi cei ce doreau să asculte toate astea, la slujba memorială care a avut loc o săptămînă mai tîrziu. Eu n-am fost la picnicul familial, dar am fost la slujba de comemorare. Ne-am aliniat după generaţie în biserică, mama şi mătuşile în rîndul din faţa mea şi-a celorlalţi veri. I-am văzut pe bunici cu o carte de cîntece religioase, în faţa mamei. Părea o aluzie la mortalitatea noastră, acest aranjament; blondul şi negrul rîndului meu făcînd loc cenuşiului părinţilor, apoi albului bunicilor şi al celor două străbătuşi, care mai rămăseseră. Vocea

bunicului cînta curajoasă și mulțumită cuvintele imnului. Bunica, am observat eu, nu cînta deloc. Elogiul a fost scurt și oarecum impersonal, concentrîndu-se asupra pretimpuriei treceri a lui Babe, în loc să spună ceva despre cum a fost.

Mama și surorile ei păreau să plîngă ocazional în biserică, dar în mașină, în drum spre masa de familie, mama exprimă ceea ce păru un resentiment față de durerea bunicii după Babe.

—La urma urmelor, spuse ea, parcă nu Babe i-ar fi necăjit pe ea și pe Tati în toți acești ani.

Pentru un scurt timp, fu un fel de sobrietate deliberată la masă, dar scurt timp după vinul de fructe, mătușile începură să pălăvrăgească și verișoarele să compare valoarea caselor, nașterile și rețete culinare. Doar Orrie, stînd în dreapta mea, nu se putea opri să spună din nou și din nou groaznica lui poveste iar bunica, împietrită la capătul mesei, părea afectată.

Am fost prima care-a plecat; trebuia să prind avionul de după-amiază spre casă. Am mers în jurul mesei, șoptind la revedere celor care s-ar fi simțit răniți, dacă n-aș fi făcut-o —mama, bunicul și mătușile; apoi m-am oprit la scaunul bunicii, și-am îngenuncheat alături de ea. Își răsuci capul spre mine încet, ca cineva care aude o chemare îndepărtată. Mi-am dat seama că încă era puternic sub efectul sedativelor.

—Buni? am spus. E Anna. Am venit să-ți spun la revedere. Trebuie să plec.

Am vorbit clar și încet.

A întins mîna și mi-a atins fața într-un semn de recunoaștere.

—Spun la revedere, a repetat ea.

—Da, trebuie să plec. Îmi pare rău că nu pot sta mai mult, dar am vrut să vin să mi-o amintesc azi pe Babe.

Continuă să încuviinţeze trist.

—Edith, spuse încet.

—Da, Edith. Mi-a părut atît de rău, Buni.

Ea încuviinţă.

—Acum plec, Buni. La revedere.

Se opri să dea din cap cînd m-am aplecat înainte ca s-o sărut. Mîna ei o încleştă pe a mea. Strînsoarea ei era osoasă şi încordată.

—Nu pleca, şopti ea.

—Mi-ar place să mai stau, Buni, dar avionul meu...

—Nu mă părăsi.

I-am privit faţa. Era inexpresivă, dar lacrimile îi împăienjeniseră ochii. Am cuprins-o impulsiv cu braţul şi-am strîns-o.

—Pot să mai stau doar un minut, Buni, am spus, mîngîind-o pe spate.

Îmi şopti la ureche.

—Nu mă lăsa singură.

Îi simţeam corpul osos. Am strîns-o în braţe pînă ce mîna ei îşi slăbi încleştarea. Cînd m-am retras de lîngă ea, faţa îi era din nou complet plată. Am sărutat-o pe obraz:

—La revedere, Buni.

Am stat singură în avion.

Am comandat o băutură, dar chiar înainte de a sosi, am început să plîng. Stewardesa era îngrijorată, m-a întrebat dacă totul e în ordine. Am asigurat-o că este, tocmai fusesem la nişte funeralii. În timp ce sorbeam băutura şi priveam afară la cerul senin, am realizat că niciodată pînă atunci nu auzisem pe cineva din familie să-i spună lui Babe pe numele de botez.

Era după plecarea bruscă a lui Babe din tabără, pentru a petrece un timp în Europa, cînd noi ne-am mutat la Chicago; şi pentru că balanţa de forţe între

părinții mei s-a schimbat, am observat existența ei pentru prima dată. Tata și-a luat o slujbă ca vicepreședinte al unei companii de fabricare a cutiilor de conserve. Era un pas înainte pentru el, și mai mulți bani pentru noi. Hamalii mișunau prin casa din Schenectady, vocile lor umplînd de ecouri camerele în care niciodată nu auzisem pe cineva vorbind peste tonul unei conversații politicoase. Îndepărau toate semnele vizibile ale vieții noastre de acolo, din camerele mari, însorite. Îmi aduc aminte că stăteam în picioare în camera care fusese a mea. Acolo unde poze din copilăria mea fuseseră atîrnate pe perete —o reproducere după Degas, vaca sărind peste lună — tapetul de hîrtie verde striat era mai deschis, protejat de vîrstă și de funinginea cuptorului cu cărbune care s-a așternut ușor peste noi în atîtea ierni. Încăperea părea enormă. Pe alee, mama îl îndruma pe tata cu valizele: care trebuie pusă deasupra, ca să aibă acces la ea în timpul drumului, care putea fi pusă mai la fund. De la fereastra mea am putut vedea silueta ei micșorată de depărtare intrînd și ieșind din garaj, capul ei blond atît de precis conturat, ca și cum ar fi fost desenat cu rigla și creionul.

Am mai privit odată la spațiul gol în care am locuit. De trei sau patru ani, n-avusesem nici un partener de joacă, în ciuda frecventelor investigații ale mamei, care mă întreba dacă n-ar fi nici o fată drăguță pe care mi-ar place s-o invit. Acum, stînd în camera pustie, mi-am făcut promisiuni mie însămi despre cum va fi la Chicago. Voi fi sociabilă, voi ieși în lume. N-am să las pe nimeni să afle că am cîntat la pian, cît de mult am studiat. Voi avea un magnetofon în camera mea și prietenele vor veni și se vor întinde în patul meu și vor vorbi despre muzică și despre băieți. Am să-mi coafez părul. Peste murmurul vocii mamei, peste ocazionalele răspunsuri ale tatei, mi-am apăsat mîinile pe pieptul aproape plat și mi-am promis să mă

schimb "Voi face-o, voi face-o", am şoptit, am jurat. Vocea mamei şuieră surprinzător de tare în spaţiul pustiu.

Călătoria spre Chicago a durat două zile. Pe măsură ce peisajul devenea mai plat, întinzîndu-se cu lenevie, tatăl meu dădea explicaţii. Nu l-am auzit niciodată vorbind atît de mult. Nu mi se adresa mie. N-am fost, cred, niciodată foarte reală pentru el şi cu siguranţă că nu în acel moment. Dar mamei îi vorbea la nesfîrşit, continuu. Îi dădea explicaţii despre noua lui slujbă. Îşi aminea de copilăria lui, mult mai la vest faţă de unde ne aflam acum. Şi în timp ce el vorbea iar ea stătea, tăcută, masivă, blondă, am putut vedea, în sfîrşit, cum ar fi vrut el să fie ea. Asculta cu cea mai mare atenţie cel mai mic răspuns al ei. Recea reţinere pentru care o urîsem era lucrul despre care vorbea cel mai mult, care îl impulsiona. Stăteam într-un colţ al banchetei din spate şi m-am simţit ca o intrusă, în timp ce tata o curta pe mama. Ea era mai liniştită ca de obicei, şi am recunoscut în tăcerea ei propria mea frică faţă de ceea ce ne aştepta, propria mea hotărîre de a face ceea ce-mi propusesem. Îmi aduc aminte că m-am gîndit deodată, în timp ce-i priveam profilul —ea examina cîmpurile cu porumb din Indiana, ca şi cum ar fi putut stăpîni cîmpiile prin propria ei voinţă —îmi amintesc că m-am gîndit că sînt ca şi ea, mai mult ca ea eram decît ca el.

Episodul care mi-a rămas cel mai clar întipărit în minte, din timpul acestei călătorii s-a petrecut într-un orăşel din Ohio, un orăşel de o surprinzătoare frumuseţe, cu peluze vaste şi case masive, vopsite în alb. Ulmi negricioşi, care părea a fi fost deja morţi, îşi arcuiau crengile deasupra străzilor, umbrindu-le. Mergeam încet, sub limita de viteză şi o berlină veche, de un verde zgîriat, trase lîngă noi pentru a ne depăşi. De la fereastra de pe partea pasagerilor se aplecă în afară o femeie negricioasă, frumoasă, rîzînd. Părul îi

era negru și bogat și-i flutura peste față și peste gura deschisă. Ținea un copil în brațe, în spatele mașinii, un băiețel. Mîinile femeii se strîngeau în jurul taliei copilului. Era gol, cu excepția unui maiou, cu picioruşele îndoite spre burta grăsuță ca și cum ar fi stat pe vine. Ochii i se închideau din cauza curentului. Urina și stropii dansau orizontal în urma lui ca niște giuvaeruri strălucitoare suspendate în aer. Chiar în momentul în care mașina trecu în fața noastră, îl trase înăuntru.

Tata rîdea tare, un lătrat răsunător. Ca un băietandru, lipsit de griji. A trebuit să răsucească volanul de cîteva ori, pentru a căpăta controlul asupra mașinii. Buzele mamei se strînseră în timp ce se uita spre el, ca și cum ar fi văzut o latură a personalității sale pe care nu o cunoscuse pînă atunci.

Ne-am petrecut ambele nopți în moteluri, și am împărțit camera cu părinții. Nu mai făcusem niciodată asta pînă atunci, și mi-a plăcut absolut totul: ușorul iz de săpun parfumat, sulul de hîrtie igienică imaculat de la toaletă. Am putut sta trează la fel de tîrziu ca și ei, ca să privesc la televizor, deși recepționarea a fost în ambele nopți proastă și neregulată. Singurul program pe care îl puteam prinde transmitea *The Star-Spangled Banner* — un steag flutura neclar și îndepărtat în cutia albă, pătată — iar mama s-a sculat și-a oprit aparatul, apoi a stins lumina. Ne-am spus noapte bună unii altora, făcînd o glumă din a repeta de cîteva ori. Niciodată n-am simțit mai puternic sentimentul că sîntem o familie.

A treia zi, la prînz, mergeam printre fabricile fumegînde și urît mirositoare din Gary, iar apoi am intrat în Chicago pe viaduct. Prin ceața maronie, orașul se contura deasupra locului, departe, în dreapta. Am avut sentimentul sosirii într-un loc brutal, excitant și tulburător. Îl citisem pe Sherwood Anderson și puțin pe Willa Cather. Știam ce fusese pentru ei Chicago și

mi-am jurat din nou că va fi o evadare, o cale de a ieşi din hăţişul vieţii mele de pînă atunci.

Casa din Woodlawn nu avea o arhitectură atît de distractivă ca cea din Schenectady. De fapt, din afară, cărămizile întunecate o făceau să arate posomorîtă, aproape lugubră. Dar, înăuntru, era mai încăpătoare şi de departe mai elegantă. Mama se apucă să o decoreze cu o pasiune care în final păru să mă înlăture total din conştiinţa ei. Camera mea a fost gata prima, şi cu cele mai puţine planuri. De fapt, a încercat să-mi reproducă pe cît a fost posibil camera pe care o avusesem înainte. Cînd a terminat, am găsit o cutie goală într-una din camerele nefolosite şi mi-am băgat înăuntru toate lucrurile —păpuşile, puşculiţele, chiar şi cîteva din pozele de pe pereţi — care ar fi putut să-mi amintească de cealaltă viaţă a mea. Cînd am întrebat dacă pot depozita cutia în mansardă, m-a scrutat un moment cu atenţie. S-a aplecat peste cutie şi i-a cercetat încet conţinutul, mîinile ei întîrziind în special pe păpuşi. Apoi şi-a întors privirea de la mine şi-a spus că da. A fost ca un fel de predare.

Era şi ea sub tensiune şi probabil mulţumită să înceapă o viaţă nouă pentru mine. La urma urmelor, o dezamăgisem în încercarea de-a scoate ceva extraordinar din mine; probabil puteam să ajung o adolescentă extraordinar de comună şi prin propriile-mi forţe. Ea, în acelaşi timp, avea de învăţat un nou set de reguli pentru ea însăşi. Îmi amintesc neobişnuită simpatie pe care am simţit-o pentru ea în acea perioadă. O dată sau de două ori, am sosit de la şcoală şi am găsit-o stînd în enorma bucătărie, scriind uneia din surori sau mamei sale, şi puteam spune că plînsese. A sărit să-mi pregătească gustarea, dar cu o grabă ce nu trăda automulţumirea, ci certitudinea că este o mamă bună, atitudine care mă făcea de obicei incapabilă să mănînc mai mult de cîteva înghiţituri. Acum aş fi vrut să mănînc şi să tot mănînc, pentru a-i

arăta că sînt lucruri pe care le face în această lume nouă la fel de bine pe cît le făcea şi în cea veche.

Cît despre mine, deşi lucrurile nu evoluaseră exact cum le plănuisem, eram mult mai bine decît dacă am fi fost la New York. Eram, în orice caz, acceptată. Mă îmbrăcam corect. Mă purtam suficient de bine în clasă pentru a părea inteligentă, dar am rezistat tentaţiei pe care o avusesem de a-i mulţumi pe profesori, de a-i satisface. Făcusem greşeala în cealaltă viaţă a mea să cred că satisfacţia adulţilor în privinţa mea m-ar putea ajuta într-un mod fundamental. Aici nu se va întîmpla aşa ceva. Şi deşi încă nu ştiam ce să spun în prezenţa celorlalţi, am găsit că este neobişnuit de confortabil să nu fac un efort prea mare.

Apoi schimbările din corpul meu au modificat relaţiile mele cu lumea. Sînii mi-au crescut brusc şi complet, între octombrie şi aproximativ februarie. În baie, dacă stăteam pe toaletă şi mă aplecam spre dreapta, puteam ajunge cu sînii în faţa oglinzii de la dulapul cu medicamente. În timp ce cada se umplea cu apă şi aburii pluteau prin încăpere, mă ridicam şi-mi cuprindeam sînii strîmbi din cauza unghiului sub care trebuia să mă aplec pentru a-i putea vedea complet. Era ca şi cum aş fi privit baloane umplute încet cu apă, la început doar conturaţi, apoi simţiţi ca o greutate. În timpul zilei, îi strîngeam într-un sutien ca o menghină, ceea ce le modifica total forma şi îi împiedica să se mişte independent de corpul meu. Orice fată care avea sîni mai mari pe atunci se supunea la această înregimentare, cu foarte mici deosebiri în aspectul pieptului lor. Era ca şi cum noi toate am fi avut aceleaşi gene.

Şi o genă pentru popularitate. Dintr-odată am început să fiu chemată la petreceri pentru că, unele dintre fete mi-au spus că erau băieţi care mă voiau acolo. Petrecerile erau toate la fel. Dansau în camera cîte unuia din noi, cu pardoseala de linoleum licărind,

cu o lumină prea strălucitoare, pick-up-ul revărsînd nazal *In the Still of the Night* sau *Tears on My Pillow*. După prima apropiere stîngace şi neexperimentată faţă de băieţi, ne-am împărţit pe perechi şi stăteam în cupluri consolidate. Refugiul la dans, am descoperit, era să-l laşi pe băiat să se frece de tine fără a-i răspunde, pentru a părea total nevinovată de ceea ce se petrecea. Prin colţuri, în spălătorul de la şcoală, fetele chicoteau despre cît de tare poţi înfierbînta băieţii, despre "sculări", "testicule învineţite", "visuri ude". Dar cu băieţii ele menţineau un aer de stupefiantă naivitate. Asta era uşor pentru mine, pasivitatea voluntară. Am simţit în final că mi se cerea în mod afabil ceva pentru care fusesem înzestrată. Mîinile lor îmi alunecau în jos pe şezut, mi se plimbau pe părţile laterale ale sînilor; respirau intermitent în urechile mele şi-şi împingeau erecţiile cumva încă miniaturale spre coapsele mele. Eu pălăvrăgeam despre cu totul alte lucruri, sau cîntam odată cu muzica, făcîndu-mă că nu bag de seamă. Eram atentă ca niciodată să nu îmi arcuiesc spatele, niciodată să nu-mi împing corpul înainte spre ai lor—aceasta ar fi fost ieftin, ca un fard — şi cînd dansul se sfîrşea, eu, ca şi celelalte fete, mă desprindeam senină din îmbrăţişările lor jilave.

Dar cînd regulile s-au schimbat, n-am fost pregătită. Eram acasă la Karen Needleman —părinţii ei erau undeva la etaj —iar noi aveam camera de zi. Era mai greu să dansezi acolo decît în camerele de la demisol unde obişnuiam să o facem, pentru că podeaua era acoperită cu covoare groase; încet, încet grupul nervos s-a dizolvat în cupluri şezînd pe canapele sau pe jos, rezemate de pereţi. Cineva stinsese toate luminile, cu excepţia cele de la pick-up. Cînd unul din discuri se termină şi înainte ca următorul să coboare, încăperea era plină de ritmul multiplu al respiraţiilor profunde şi întretăiate şi de un rîs ocazional, aproape întotdeauna feminin. Eu eram cu

Bill Nestor. Era săritor la echipa de înot. Ochii lui erau în mod cronic injectați și întotdeauna mirosea jilav și ușor clorinat, în timp ce dansam. Nu îmi plăcea, pentru că îmi aminteam foarte limpede protuberanța trunchiului său cînd stătea pe scîndura trambulinei așteptînd semnalul pentru a sări. Mesteca gumă și făcea baloane pe care le pocnea. Ocazional oferea o bucată cuiva cu care dansa, ceea ce le înfricoșa pe celelalte fete. "Miroase?" spuneau ele și suflau în fața cîte unei prietene, ceva ce eu n-am putut face niciodată "Miros urît? Bill Nestor mi-a oferit chewing gum."

Eram sprijiniți de perete, cu picioarele întinse în față. Partea de sus și șoldurile lui Bill erau întoarse spre mine, și am putut simți presiunea fermă a sexului său pe șoldul meu stîng. Mîinile lui mari făceau inspecția obișnuită, de la talie în sus pînă la partea laterală a sînilor, apoi înapoi spre talie. Falca i se balansa ușor în ritmul muzicii, chiar cînd respirația îi devenise neregulată. Eram aproape relaxată. Cu toate că aceasta era o variație, tema era familiară. *Sho do, sho be do* cînta Five Satins din nou și din nou.

Mîna lui se mută pe sînii mei, cuprinzîndu-i. Păru să aștepte un moment pentru a vedea dacă protestez, apoi începu un posesiv masaj. Eram înghețată. Dacă nu doream asta, trebuia să spun nu. Trebuia să spun nu cu voce tare. Trebuia să recunosc ce face sau să-i mut mîna sau să rîd și să-l lovesc peste mînă, așa cum auzisem cîteva alte fete făcînd de jur împrejurul camerei.

N-am făcut nimic. Mîna lui îmi frămînta sînii în continuare. Respirația i se acceleră și se opri din mestecatul gumei. Proeminența erecției lui se împingea în mine, mereu și mereu. M-am simțit prinsă într-o menghină, dar una vie, pulsîndă. Priveam țintă înainte. Ritmul lui Bill se schimbă, gemu ușor la

urechea mea şi începu să se împingă în mine într-un alt mod, mai încet, contorsionat, apoi rămase liniştit. După cîteva momente, mîna lui îmi părăsi sînii şi am auzit cum începe din nou să clefăie guma la.urechea mea. "Hei, Anna" spuse el "eşti grozavă". Apoi începu să fredoneze împreună cu Fleetwoods. După cîteva minute se scuză şi dispăru.

Vestea se răspîndi repede, deşi nu tot atît de repede şi printre fete, cred. Băieţii dansau doar odată sau de două ori cu mine şi voiau să mă împingă în colţuri întunecoase, în alte camere, chiar în closet. Pretenţiile cresc în general mai mult popularitatea decît o activitate, dar ştiam din ceea ce alte fete spuneau prin faptul că ele se simt nevinovate de asta, cînd o fac în timpul dansului; întrucît nu ştiam ce să fac, nu am făcut nimic, în vreme ce o mulţime de băieţi se frecau gemînd de mine, cu ochii închişi, cu mîinile pe sînii mei, şi în final sub bluză, de-a lungul fustei.

N-am simţit nimic. Mai puţin decît nimic. Am mulţumit părinţilor care au apărut în uşă la sfîrşitul petrecerii, şi m-am strecurat pe locul din faţă, lîngă mama, care aşteptase afară în rîndul de maşini, aşa cum mă aşteptase pe cînd eram la gimnaziu; şi care avu aproape aceleaşi întrebări, ca şi atunci: "Te-ai distrat bine? Cine a mai fost? Ce ai făcut?"

I-am răspuns aproape cu prea multă înflăcărare, pentru că mă temeam că ar putea ghici ceva din ce se întîmplase; şi am putut vedea din felul cum răspundea la aparenta mea sinceritate că ea crede să fi atins un nou nivel de intimitate al vieţii noastre. Gratitudinea, blîndeţea ei faţă de mine îmi zgîndări conştiinţa vinovată, şi am început s-o urăsc şi mai mult.

Acum nu mai era nici un loc unde să mă simt acasă. Mă simţeam complet falsă faţă de mine însămi; simţeam că nu există nici un punct central pentru mine, nici o situaţie în care să fi spus adevărul sau să mă fi purtat sincer cu cineva. Uneori cînd vedeam

teancul de partituri pe pianul nefolosit din camera de zi, tînjeam după timpul pe care ele îl reprezentau; după puritatea vechii mele vieți de exersare și singurătate. Îmi aduc aminte cum m-am aplecat în fața oglinzii din dormitorul meu și m-am uitat scrutător la propria mea față inexpresivă, falsă. Mi se părea grotescă, pleoapele pistruiate cu genele ca niște paie. Am clipit și m-am gîndit la o broască. Apoi mi-am ridicat mîna la obraz, mi-am pus-o de-a lungul ușoarei lui curburi și-am stat așa. Lacrimi începură să se strîngă la capătul pleoapelor de jos.

Dintr-o dată și ele mă dezgustară, îmi părură melodramatice și false. Mi-am ridicat repede mîna de pe față și m-am pălmuit cît de tare am putut. Apoi celălalt obraz, "Mincinoaso" am șoptit, "Mincinoaso".

Primăvara sosea șovăind în Chicago. Gheața neagră se topea și înghețа din nou pe asfaltul murdar din curtea colegiului. Cerul rămînea plumburiu, de un cenușiu greu, părînd a dobîndi energie de la apa lacului. Aerul, chiar în zilele cînd temperatura creștea la cincizeci de grade F, era brumat de răceala iernii. Totuși, erau petrecerile, băieții suspinînd, mîinile cleioase, brusc jenatele abandonuri. Cînd mama mă culegea de la petreceri sau întîlniri, căldura pătrundea cu blîndețe în picioarele mele înțepenite. "Vremea asta" spunea. "Vine aprilie. Acasă liliacul probabil a înflorit."

Cu timiditate, am început experimente de automortificare. După o petrecere la care doi băieți diferiți mă împinseseră în cel mai întunecat colț al încăperii pentru a se freca de mine, am înghițit douăsprezece aspirine. Mi-am pus chibrituri aprinse pe pielea antebrațelor. Nu era suficient pentru a-mi reface pierdutul sentiment al identității. Și am știut, chiar în timp ce făceam aceste lucruri, că nu provocam adevărate vătămări.

Lipsa mea de curaj m-a dezgustat și mai mult. Am

început să tînjesc după sfîrşitul anului şcolar, după vară, cu toate că gîndul de-a merge la bunici, unde fusesem inocentă şi ambiţioasă, mă tulbura. Cam aceasta a fost perioada cînd am întrebat-o pe mama despre sarcina lui Babe. Răspunsul ei m-a nedumerit. Eram prea naivă ca să înţeleg ce i se întîmplase lui Babe. De fapt, n-am înţeles pe de-a-ntregul cînd, beată fiind după o petrecere familială, mi-a povestit despre chinurile facerii în singurătate, la un spital din Geneva, despre singura privire fugară asupra copilului, înainte ca moaşa să-l scoată din încăpere. Şi am ştiut ca adolescentă că, într-un fel oarecare, ceea ce'i se întîmplase lui Babe mă făcuse să simt un acut sentiment de aversiune şi îndepărtare faţă de locul pe care-l ocupa familia mamei.

Astfel că, atunci cînd tata, în ceea ce părea a fi prima afirmare clară a schimbării care avusese loc între el şi mama de la mutare, anunţă că s-a gîndit că e timpul să-mi petrec o parte a verii cu părinţii săi, am fost gata s-o fac.

— Dar ce va face acolo? întrebă mama.

— Ce vrei să spui?

Stăteam liniştiţi la masa de seară, părinţii mei bînd cafea —actualmente Sanka —şi aşteptam să mă duc să-mi fac temele. Mă jucam cu cîteva boabe de orez rămase în farfuria de budincă. Adesea vorbeau despre mine ca şi cînd n-aş fi fost acolo.

— Ei bine, sînt atît de izolaţi acolo, spuse mama.

Fusesem să-i vizităm pe părinţii tatei în cîteva rînduri, pentru scurte perioade, pe cînd eram mult mai mică. Nici măcar tata nu-i văzuse cu mult mai des. Locuiau în Colorado. Bunicul fusese fermier şi tata crescuse ajutîndu-l. Dar cam atunci cînd tata plecase la colegiu, bunicul avusese primul atac serios de inimă. În timpul însănătoşirii lui, bunica a început să predea la o şcoală şi, după al doilea atac, au vîndut cea mai mare parte a pămîntului. Iar de atunci, ea

susţine cheltuielile.

Erau izolaţi. Cel mai apropiat oraş era Alamosa, la aproximativ treizeci de mile. Dar ceea ce-i izola cel mai mult era tăcerea. Cealaltă bunică (pentru mine, adevărata bunică) era de asemenea tăcută, dar straşnica energie a copiilor ei şi a verişorilor mei, severa, articulata precizie a bunicului masca aceasta. Părinţii tatei erau amîndoi necomunicativi şi tata, singurul lor copil. La prînz sau la cină, acasă la ei mama pălăvrăgise neputincioasă despre reţete, îmbrăcăminte, vreme; toţi ceilalţi mîncau tăcuţi mîncarea fără gust pe care o pregătea bunica. Singurele feluri condimentate erau cele trei sau patru tipuri de murături, din borcanele de plastic de pe masă.

Ultima dată cînd plecasem de la ei, mama începuse să plîngă de furie. Tata scoase automobilul în afara drumului, într-un vîrtej de praf şi încercă să o consoleze, în timp ce eu priveam fix la cîinii de preerie, ţopăind în sus şi în jos în complicata lor lume, la cîţiva paşi de noi; şi doream să fiu oriunde în altă parte.

—Pur şi simplu nu ştiu niciodată ce să le spun, hohoti mama.

—Nu este nevoie să le spui nimic, o asigură tata. Îi mîngîia umărul pistruiat, ieşind de sub rochia roz. I-am putut vedea degetele lui intrînd pe sub ţesătura rochiei.

—Dar tocmai asta el se tîngui ea. Cum poţi vorbi cuiva căruia nu-i pasă?

Urmă o lungă tăcere. Apoi el spuse.

— Le pasă, scumpo. Atît doar că au un mod diferit de a se manifesta decît al alor tăi.

—N-am să-i înţeleg niciodată, a spus ea cu o vehemenţă care părea supărare. Niciodată!

Acum era rîndul tatei să fie supărat. Îşi puse cu zgomot ceaşca de cafea pe farfurioară.

— Sînt exact la fel de izolaţi ca şi părinţii tăi.

Simţeam tensiunea în aer. Rochia mamei foşni cînd se ridică în picioare. Nu se uita la tata, dar vocea ei era încordată şi ofensată. În mod clar era şocată că el nu înţelegea faptul că nu există comparaţie care să poată fi făcută între părinţii ei şi ai lui.

— Dar în Maine are veri. Plus surorile mele.

Orrie, ca de obicei era lăsat deoparte.

El o privi un moment. Cînd vorbi, vocea îi era împăciuitoare.

— Uite, Bunny, toate astea sînt lipsite de importanţă. Nu trebuie să fie un aranjament de tipul ori asta, ori cealaltă. La urma urmelor, le poate face pe amîndouă. Tot ceea ce spun eu e că poate a venit timpul să-mi vizitez părinţii după toţi aceşti ani, în care i-am văzut doar pe ai tăi.

Am spus:

— Mi-ar place să merg.

Surprinşi, amîndoi mă priviră cu atenţia. Tata rînji brusc.

— Ei bine, asta e, spuse el şi-şi împinse scaunul de lîngă masă. Am să-i sun în curînd şi am să văd ce spun de asta.

Uşurarea lui, nevoia lui de a evada din starea de tensiune dintre ei era palpabilă. Se duse în camera de zi, acolo unde stătea de obicei seara, pentru a-şi citi ziarul şi a se uita la televizor. Am putut auzi muzica stridentă a unui star comercial.

Mama îşi sorbea cafeaua şi evita să se uite la mine. Cînd în sfîrşit o făcu, ochii îi erau plini de mînie. Privirea îmi alunecă repede spre mîinile pe care le ţineam pe masă.

— Într-adevăr, spuse ea cu răceală, n-avusesem nici cea mai vagă idee că eşti fascinată de părinţii lui tati. Cînd s-a întîmplat asta?

Am ridicat din umeri.

— Ai fi putut anunţa mai devreme că vrei să-i vezi.

Atunci nu mi-aș fi răcit gura, riscînd să-l ofensez pe tati, încercînd să aduc argumente împotriva vizitei.

—Nu m-am gîndit pînă cînd n-a pomenit Tati de asta.

I-am întîlnit din nou ochii. Arăta puțin domolită.

—Ei, sper că vezi în ce postură jenantă m-ai pus.

—Îmi pare rău, am spus. Vrei să mă scuzi?

—Bine-nțeles.

Vocea îi era rece, eficientă, ca întotdeauna. În timp ce mergeam în camera mea am auzit clinchetul farfuriilor, zgomotul pașilor ei ducînd prima serie de vase la bucătărie.

Bunicii Gray nu-mi trimiseseră niciodată un cadou la ziua de naștere sau de Crăciun, nu vorbiseră niciodată cu ai mei la telefon sau prin corespondență, așa cum făceau părinții mamei; nu observaseră și nu știuseră vreodată despre evenimentele din viața mea de copil —recitaluri, absolviri, premii școlare —cărora familia mamei le dădea adeseori o importanță exagerată. M-au primit în Colorado cu aceeași lipsă de ceremonie. Cînd am sosit acolo, la începutul lui iunie, bunica Dora mai avea de predat la școală încă două săptămîni, ceea ce nu le spusese părinților mei. În fiecare dimineață mă trezeam în camera luminoasă de oaspeți, de lîngă bucătărie și auzeam pregătirile ei de plecare. Îmi spusese că pot să dorm atît cît aveam chef și pretindeam că o luasem în serios, cu toate că mă trezeam devreme în fiecare dimineață, dar nu voiam să fie nevoie să conversez cu bunicul la micul dejun —în realitate, să păstrez tăcerea împreună cu el. Singurele mobile din camera mea erau un birou din lemn de arțar și patul, a cărui saltea era subțire, adîncită la mijloc. Lemnul de arțar era de un tip pe

care ştiu că mama l-ar fi socotit ieftin. Draperii cafenii atîrnau inutil la ferestre, atît timp cît soarele se revărsa prin pînza lor decolorată şi nu existau vecini pe o distanţă de mile de jur împrejur. Nu era nici un ceas în cameră, astfel încît n-aş fi putut spune niciodată cu precizie cît e ora, în timp ce stăteam proptită, transpirînd în pat. Uneori citeam din cîte una din cele trei sau patru cărţi pe care le luasem cu mine, dar, adesea, pur şi simplu zăceam acolo ascultînd cum bunica îşi începea ziua cu clinchetul solitar al celor cîteva oale şi crătiţi, pe care le folosea la pregătirea micului dejun. În camera mea, luminată de soare mirosea a praf şi a vechi. Nu adia nici o briză. Bunica lăsa o oală cu cafea pe maşina de gătit în fiecare zi şi, pe capacul boilerului, pătat de arsurile repetate, lăsa cereale fierbinţi. După o vreme, ieşea din casă şi apoi auzeam maşina pornind şi plecînd din curte. Urmăream zgomotul motorului la cîteva mile şi stăteam întinsă foarte liniştit pentru a distinge clipa din care nu-l mai puteam auzi, cînd mormăitul său muribund devenea tăcere.

După un timp, cobora bunicul, mişcîndu-se mai încet decît o făcuse bunica şi vorbindu-şi încet. Rareori vorbea altcuiva, probabil o dată sau de două ori mie, în întreaga lună pe care am petrecut-o acolo, dar comenta mai tot timpul singur. Comentariile lui erau misterioase, trunchiate, eliptice, mai mult punctări la ceea ce se petrecea în capul său. O dată, cînd eram departe de el, spuse "Fata lui Dave. Destul de drăguţă, presupun." Îşi spunea lucruri de genul: "Cum spui, cum spui" sau "Nu chiar aşa!".

Abia după ce pleca şi el, uneori în vechea furgonetă, alteori plimbîndu-se de-a lungul pîrîului cu undiţa şi coşul de pescuit, uneori doar în magazie, unde îl puteam auzi ciocănind cîte ceva, abia atunci mă sculam. După o săptămînă, purtam haine murdare, pentru că bunica nu se interesase de rufăria mea,

iar mie mi-a fost frică s-o întreb. Ceasul din bucătărie indica unsprezece și jumătate, doisprezece, uneori mai târziu, când intram acolo și deseori eram amețită și aveam dureri de cap din cauză că stăteam atît de mult timp culcată, gîndindu-mă aiurea sau citind. Îmi luam micul dejun singură și spălam farfuriile. De obicei, după aceea, stăteam pe terasa din față o vreme sau plecam să mă plimb, ținîndu-mă aproape de pîrîu, ca să nu mă rătăcesc. La ora la care mă întorceam, bunica era de obicei acasă, în bucătărie, începînd una din cinele ei elaborate, lipsite de gust.

Izolarea era absolută, dar după primele trei sau patru oribile zile de panică, am început să mă delectez cu ea. Mi se părea exact genul de purificare după care tînjisem, cu timidele mele încercări de-a mă răni singură. Uneori, plimbîndu-mă prin aerul uscat, în jeans-ii și cămașa pe care le purtasem cinci sau șase zile la rînd, am crezut că pot simți cum umezeala îmi este absorbită din plămîni. M-am simțit curățată, ca micile schelete de turturele pe care le găsisem de-a lungul pîrîului. Puteam sta ore întregi urmărind zborul rîndunelelor de stîncă, venind și plecînd de la cuiburile lor de lîngă pîrîu și privind jocul luminilor verzi și aurii în tufișurile de bumbac.

Chiar conversația mi se părea clară și pură, necomplicată, neconvențională și inofensivă. "Iat-o c-a venit." spunea ea, fără să-și ridice privirea, cînd intram. "Acum, ia capacul de pe aluatul acela și vezi dacă e timpul să fie frămîntat." Sau "Cina e gata în jumătate de oră. Pui prăjit și piure de cartofi, fasole verde și budincă la desert." Niciunul nu m-a întrebat vreodată ce am făcut în acea zi, niciunul nu mi-a bătut măcar la ușă, niciunul nu mi-a sugerat vreodată un mod mai eficient, sau mai util, sau mai ambițios de-a-mi petrece timpul. Se așteptau să am singură grijă de mine, dar cum o făceam era în întregime treaba mea.

Toate cele trei sîmbete cît am fost acolo, am fost cu maşina la Alamosa pentru a ne petrece ziua şi seara. De fiecare dată bunica mă chema precipitată în bucătărie. Deschidea poşeta ei albă, uzată, din plastic şi scotea un portmoneu bărbătesc. Îmi dădea ceremonios o bancnotă de cinci dolari. "Acum nu cred c-o să vrei să-ţi pierzi timpul cu noi", spunea ea. "Du-te şi te distrează şi o să ne-ntîlnim la *Pete Rock*, pentru cină."

Era un *five-and-dime* (magazin cu preţ fix de cinci cenţi pentru orice obiect), un J.D.Penney, un *Sears Roebuck* (reţele de magazine cu preţuri foarte mici). Am făcut rondul lor, cumpărînd bijuterii ieftine şi farduri în unul sau altul din magazine, dar în special am cumpărat bomboane. M-am îndopat cu ele toată după-amiaza, mîncînd pînă mi-a venit rău, îndesînd ambalajele de hîrtie în buzunare. Uneori mergeam să mă plimb pe străzile rezidenţiale, privind la micile *bungalow*-uri şi grădinile îngrijite, cu irigatoare arcuindu-şi curcubeiele deasupra verdelui dichisit. În cea de a doua sîmbătă, am dat de biblioteca oraşului, o clădire impunătoare de granit, cu scări largi, conducînd spre intrare. Mi-am petrecut după-amiaza în camera răcoroasă de lectură, ascultînd bîzîitul becurilor fluorescente de deasupra şi răsfoind numere din *Saturday Evening Post, Photoplay, Modern Screen.*

La cinci jumate m-am dus să-i întîlnesc pe bunici la cafeneaua *Pete Rock*. Am încercat să întîrzii puţin, pentru că nu voiam să ajung prima şi să trebuiască să aleg singură un separeu. Eram surprinsă, de fiecare dată cînd îi vedeam, de cît de mult semănau unul cu altul. Amîndoi erau mici şi îngrijiţi, cu păr cenuşiu, de culoarea fierului. Amîndoi aveau nasurile ascuţite; amîndoi purtau ochelari. Dar bunica purta un lănţişor de aur prins de rama ochelarilor. Din aur, presărat cu perle false la intervale regulate.

Cinele noastre de la *Pete Rock* erau singurele momente cînd bunica părea să simtă o oarecare necesitate de a întreține o conversație adevărată. Începu prin a-mi stîrni curiozitatea în legătură cu ceva din viața lor. În cea de-a doua sîmbătă, îmi povesti despre cum fugise tata de acasă într-o iarnă. Se îndreptase spre est și ajunsese tocmai în Pennsylvania, înainte ca mustrările de conștiință, legate de felul în care se va descurca bunicul în sezonul însămînțărilor, să-l ajungă și să-l facă să urce într-un tren pentru a se întoarce acasă.

—Stătea la masa aia din bucătărie și țipa ca un copil, spuse ea.

Am încercat să mi-l imaginez pe puțin chelul, burtosul și demnul meu tată țipînd, dar era imposibil.

—N-am putut să-l fac în nici un fel să priceapă că era în regulă. Niciodată n-am mai văzut un copil muncind atît de mult cum a făcut-o el în acel sezon, ca și cum ar fi trebuit să muncească și în locul nostru. Anul următor a fost acela în care bunicul tău a avut primul atac.

Suspină.

—Bineînțeles, un lucru bun tot a ieșit din toate acestea: odată ce a încetat să facă agricultură, a lăsat cale liberă tatălui tău să plece din nou. Definitiv.

Dincolo de lentile, ochii ei păreau înlăcrimați și îndepărtați.

—Și cred că era tocmai ceea ce-i trebuia pentru a se ridica și a deveni bogat, așa cum este acum.

Într-o seară, bunica mă goni afară din bucătărie, după ce farfuriile fuseseră spălate. Spunea că are unele lucruri de făcut, dar am suspectat-o pur și simplu că vrea să rămînă singură, pentru a nu trebui să încerce măcar sporadicele tentative de conversație, care marcau perioadele de tăcere cu care ne ocupam amîndouă. Am plecat să mă așez pe terasă, dar am auzit ușorul scîrțîit al balansoarului și

am ştiut că bunicul era acolo. Atunci am intrat în salon. Fusesem în această încăpere de două sau de trei ori de la venirea mea. Bunicii stăteau uneori înăuntru, după-amiaza sau seara şi ascultau radioul, dar părea că aceasta era singurul lui rol.

Era o mică pianină aşezată în faţa căminului. O carte de imnuri metodistă şi o carte groasă, intitulată *Cele mai îndrăgite cîntece americane*, stăteau pe capacul ei. Am ridicat capacul clapelor şi am atins într-o doară o coardă sau două. Pianul era dezacordat rău. Asta mi s-a părut oarecum reconfortant. M-am aşezat şi-am ridicat cartea de imnuri. Folosind o mulţime de amortizări de pedală, pentru a acoperi cîte o greşeală, am cîntat *A Mighty Fortress Is Our God*. Era mai mult de un an de cînd nu mai cîntasem ceva. Apoi am trecut la *Nearer My God to Thee* şi l-am cîntat de la un capăt la altul, încet, melodramatic, de trei ori. Ultima dată, am putut auzi vocea ascuţită, tremurătoare, a bunicii, cîntînd din bucătărie. *Still all my song shay-ull be*, cînta ea, cu acelaşi accent tern, pe care abia acum l-am observat, dar care mi se părea aproape comic, în timp ce cînta imnul.

Cînd m-am oprit, s-a aşternut liniştea în casă. Nici măcar scîrţîitul de pe terasă nu se mai auzea.

Am răsfoit în grabă prin carte şi-am început *Love Divine All Loves Excelling*. Bunica ştia toate versurile aproape perfect, greşind doar puţin, ici-colo, la *da da, dee dah*. Am făcut un amin la sfîrşit şi cînd am ridicat privirea, ea stătea în pragul uşii.

— Ştii, cîntecul preferat al bunicului, spuse aproape şoptind, e *Onward Christian Soldiers*.

L-am găsit repede. Cînd am început să cînt melodia, dispăru din nou în bucătărie. De pe terasă venea un vaiet puternic şi am înţeles că era vocea bunicului, care mă acompania.

Am cîntat mai bine de o oră, afundîndu-mă în *Cele mai îndrăgite cîntece americane*.

Nu mai cîntasem de cînd ne mutasem la Chicago, cînd, printr-o înțelegere tacită cu mama, n-am mai căutat o nouă profesoară. Cînd exersasem la Schenectady, înainte de a pleca, concentrarea dureroasă era vizibilă pe fața mamei, cînd intra și ieșea din cameră. Asculta, dar știam, era incapabilă să discearnă, încercînd să realizeze deficiențele care o făcuseră pe profesoara mea să sugereze să nu mai merg la tabăra muzicală. Execuția mea, competentă cum era, nu-i putea procura nici o plăcere.

Cînd m-am ridicat de la pian și m-am întors în bucătărie, bunica stătea la masă cu un pahar de ceai cu gheață în fața ei. Cuburile de gheață deja se transformaseră din cauza căldurii în granule care semănau cu pilulele de naftalină. Îmi zîmbi.

— A fost teribil de drăguț, pe cuvînt, spuse ea. Mi-a plăcut mult.

— Mulțumesc, Buni, am spus.

— Trebuie să o ții tot așa cu cîntatul, mi-a spus. Va fi un dar pentru copiii tăi.

— Da, Buni, am spus.

— Obișnuiam și eu să cînt cîteva melodii, dar m-am lăsat și acum am uitat totul. Să nu lași să ți se întîmple asta și ție.

— Nu, Buni, am spus și m-am dus la baie pentru a mă pregăti de culcare.

Am avut necazuri cu adormitul. Mi se părea că după felul în care reacționau la muzica mea era o diferență profundă între familia mamei și cea a tatei. Și nu era doar faptul că familia mamei se pricepea, iar bunica Dora nu; deși nu știu cît erau de adevărate aceste două lucruri. Dar în timp ce stăteam culcată în patul zgrunțuros, cu același cearșaf transpirat, care fusese pe el și în prima noapte a ședерii mele, am realizat că îmi era frică să părăsesc ferma bunicilor și să plec spre est, spre casă, unde eram înconjurată de dragoste, de declarații de dragoste; dar dragostea te

obligă atît de mult să fii bun, orice ar însemna asta; să faci bine, să fii mîndria familiei. Cererile însele, mi-am dat seama, erau adesea cea mai clară expresie a dragostei.

Aici, dragostea era mai greu de simţit, din cauza experienţei cu familia mamei, dar acum credeam că înţeleg în ce constă ea. Am cîntat un imn în seara aceea, a cărui cuvinte bunica le cîntase tremurător în bucătărie: "O, dragoste, care mă vei lăsa să plec" —şi expresia îmi venea iar şi iar în minte. Asta era necazul cu familia mamei. M-am gîndit la cum l-au lăsat părinţii lui pe tata să plece, la spusele bunicii despre cît de bun lucru făcuse tata, plecînd de la fermă. Acest a lăsa să plece mi se păru deodată excitant, înainte ca o parte a minţii mele să-l lege de cearşafurile murdare pe care dormeam, la plicticoasele, uşor dezgustătoarele lungi după-amieze, citind *Modern Screen* şi mîncînd bomboane, în biblioteca publică, la ceea ce părea o nenaturală, inumană tăcere între bunicii mei. Acum o vedeam ca pe un semn de dragoste, o dragoste mai liberă decît crezusem că e posibil, o dragoste pe care am decis în acea noapte că o voi alege pentru mine.

În fiecare noapte în restul vizitei, am cîntat la pianină pentru bunicii mei. În timpul zilei mă băgam în camera fierbinte, cutreieram ţinutul pustiu sau stăteam citind şi bînd limonadă, pe balansoarul de pe terasă; şi noaptea umpleam aerul cu zgomotul de tinichea al muzicii de rugăciune, darul meu liber consimţit, din dragoste pentru ei.

Nu s-a schimbat nimic. Următorul an l-am petrecut din nou stînd în camere întunecoase, în timp ce băieţi cărora nu le păsa de mine şi de care nici mie nu-mi păsa mă frecau şi se frecau de mine, pentru că nu putusem găsi un mod de-a spune nu. Şi uneori mă gîndeam din nou la nevoia de a mă pedepsi. Dar atunci mă gîndeam la Colorado, la bunicii mei tăcuţi,

la aerul pur, uscat, la lumina soarelui reflectîndu-se unduind din pîrîu pe siluetele copacilor; și simțeam că există o cale de ieșire pentru mine, o scăpare.

Dar cînd tata scrise din nou părinților săi primăvara următoare, pentru a le spune că mi-ar plăcea să vin din nou, bunica răspunse cu o scrisoare în creion. Îmi amintesc ușorul foșnet pe care l-a făcut cînd mama o întinse pe masa din bucătărie. O citi cu voce tare, cu o satisfacție amară — nici nu-mi aranjase hainele după întoarcerea mea de acolo. Cu siguranță că le plăcuse timpul petrecut cu mine, scria bunica. "Dar nu mai sîntem tineri, ca altădată, și ne este greu să ne ostenim atît de mult cu fata. Probabil cînd va fi puțin mai mare și va putea mai bine să aibă grijă de ea, o s-o putem primi din nou, dar pînă atunci bunicul și cu mine simțim amîndoi că ar fi o greșeală din partea noastră." Scrisoarea continua după aceea, și mama o citi în întregime, rar, dar eu n-am mai auzit nimic din ea. Cînd termină, o împinse spre mine peste masă. N-aveam nici un impuls să mă uit la ea. Nu era numai pentru că vara însăși fusese ratată sau pentru că bunicii păreau să mă respingă; dar pentru că acea imensă, fără nume scăpare, o scăpare de mine însămi, fusese retezată. Uitîndu-se la mine, mama păru deodată să realizeze că mi-a creat o durere inutilă prin citirea scrisorii cu voce tare. Se ridică jenată și începu să se miște fără rost prin bucătărie, pălăvrăgind despre planuri posibile.

În acea primăvară am lăsat trei băieți diferiți să umble peste tot. Prima dată stăteam în picioare, în holul din spatele unei case, printre găleți de plastic și cutii uriașe de *Tide and Spic' n Span*. Sprijinindu-se de perete lîngă mine ca o păpădie umflată era capătul unui spălător uscat, mirosind a mucegai. În celelalte două rînduri eram în automobile parcate la un bloc sau două distanță de locul unde teoretic eram prezenți. În acea vară, singură printre verii mei tineri

în tabără, am decis şi mi-am convins părinţii, prin scrisori lungi şi logice, şi o pledoarie înflăcărată în faţa mamei cînd sosi, că vreau să mă mut la altă şcoală, o şcoală de fete, cînd mă voi întoarce la Chicago. Imediat, în mod miraculos, tata a aranjat acest lucru.

Cînd m-am întors acasă, am luat pick-up-ul şi vraful de discuri de turaţie 45 şi le-am dus în mansardă, punîndu-le alături de cutia cu animale de pluş, puşculiţe, cutii muzicale, păpuşi.

Capitolul 3

Mi-a luat mai mult de o lună ca să despachetez, să aranjez apartamentul şi să-l fac confortabil pentru mine şi pentru Molly. Pe la sfîrşitul lui septembrie sau începutul lui octombrie, am scris tuturor aşa cum mă rugase mama. "A scrie tuturor" are un înţeles special în familia mamei. În mijlocul mizeriei divorţului de Brian, privindu-l cum porneşte optimist în noua lui viaţă, în timp ce eu încercam să pun în ordine existenţa noastră, mai neînsemnată, în mijlocul tuturor supravegherilor şi lămuririi confuziei lui Molly - care nu înţelegea ce se va întîmpla cu ea - continuam să primesc veşti triumfătoare de la familia mamei, veşti despre nenumăraţii mei veri şi despre reuşita lor în viaţă, zvonuri de familie. Catherine era în Franţa cu un Fulbright, draga de ea. Douggie publicase primul său volum în *The New Yorker* şi preda scrierea descriptivă la Universitatea din Arizona. Soţul lui Lettie, Al, avea poziţia numărul unu în epidemiologie

în Pakistan, cu Fundaţia Ford. Părinţii, surorile şi fratele mamei erau cei care stimulau ambiţia copiilor. Şi cunoaşterea faptului că orice ar fi pretins că fac sau am făcut ar fi devenit parte a acestei competiţii epistolare mă făcuse să mă îndepărtez încet-încet, de-a lungul anilor, de ei, în special de mama.

Oricum, acest lucru este puţin suspect. Pentru că dacă aş fi avut noutăţi, dacă viaţa mea ar fi fost un succes, aşa cum păreau a fi vieţile verilor mei, n-aş fi menţinut nişte legături mai strînse? Probabil că o parte a ceea ce pretindeam a fi independenţă avea ceva de-a face cu sentimentul relativ de eşec. La urma urmelor, ultimul lucru de care mama putea fi mîndră, în ceea ce mă priveşte, era naşterea lui Molly. După aceea urmase tăcerea. Înainte de asta, timp de cîţiva ani, fusese doar căsătoria, dobîndirea lui Brian.

Dar, în această lipsă de comunicare simţeam că mi se accentua sentimentului de libertate, mă retrăgeam din ceea ce consideram a fi o strînsoare lipicioasă din partea lor, mă detaşam de ideea lor: că orice am fi fost printre ceilalţi oameni, în primul rînd eram membri ai tribului nostru. Acum, cu o vagă durere şi părere de rău pentru mama, care nu-i putea abandona, pentru care aprecierile lor vor fi întotdeauna mai importante decît orice altceva —lumea sau Dumnezeu —le-am scris unchilor, şi mătuşilor, şi verilor, şi bunicilor, informîndu-i despre eşecul meu, ajutînd-o pe mama să se desprindă oarecum de ei.

În ultimii doi sau trei ani, cîţiva verişori mai tineri divorţaseră şi ei, cu mai multă vîlvă decît mine. Mărturisesc că am simţit o adevărată plăcere în asta. Alţi cîţiva eşuaseră în carieră sau în relaţiile personale, deşi succesele lor dinainte făceau imposibil

acest lucru. Una, Agatha, fusese recent ridicată la New York de poliție pentru prostituție și deținere de droguri. Cea mai clară amintire despre ea era ca despre un bebeluș în scutece. A învățat tîrziu să se ceară la toaletă și a învățat devreme să vorbească. "T.M." spunea ea, în timp ce maică-sa, mătușa Rain o dezbrăca. Odată, bunicul, privind pe deasupra ochelarilor, la patul pe care era schimbată de haine, se întoarse spre Rain și sugeră liniștit că un copil destul de mare ca să comenteze despre mărimea și mirosul scaunului lui era destul de mare și pentru a fi scos din scutece. De atunci, mătușa Rain o lua de acolo cînd trebuia schimbată.

În orice caz, dacă unele din scrisorile mele mai există acum, e ca să-mi aduc aminte de timpurile în care un eșec atît de banal, cum este un divorț, încă putea fi important pentru familie. Sau poate tot ce spuneau ei era că mama era cel mai vîrstnic dintre copiii unei familii numeroase și eu sînt singurul ei vlăstar și singura speranță de realizare pentru ea; iar eu am dezamăgit-o.

Dragă mătușă Weezie și unchiule Hal, am scris, îmi pare rău că nu am mai luat de mult legătura cu voi și că acum vă comunic vești proaste.

Dragă Bunicule și Bunică, am scris, îmi vine greu să vă scriu acest lucru, dar Brian și cu mine ne-am hotărît să divorțăm.

Dragă mătușă Rain și unchiule Tom, am scris.

Dragă unchiule Orrie și mătușă Cass.

Nu mă deranja să le scriu tuturor. Era ca un ritual de eliberare, ca o încercare de anulare a tuturor. O punere în scenă — stăteam la masa din sufragerie cu o cutie de hîrtie albă, pe care o cumpărasem pentru a-mi îndeplini misiunea. Aveam regrete pentru puțini dintre ei — în special pentru tăcuta, iubita mea bunică. Dar față de cei mai mulți, părea actul final de ieșire din drama încîlcită pe care simțeam că fusesem puși

s-o jucăm toată viaţa. A durat o săptămînă întreagă, seară de seară, pînă am terminat.

Sufrageria, unde scriam —ca şi dormitorul meu, avea ferestrele spre triajul liniilor de tren ce duc spre suburbia Porter Square. Cînd vreo locomotivă de manevră sau un tren de marfă huruiau pe sub noi, întreaga clădire vibra uşor. Lichidul se balansa înainte şi înapoi în vase, tablourile şi oglinzile oscilau uşor în cuiele lor. Ne-am acomodat cu asta destul de repede, cu toate că Molly se scula uneori noaptea, mai ales în primele două săptămîni. Conversaţia noastră se oprea, pentru a fi reluată jumătate de minut mai tîrziu, ca şi cum intervalul de zgomot nici n-ar fi existat. Asta făcea ca apartamentul să fie ieftin, aşa că nu-mi puteam permite să fac mofturi.

Deasupra mea, în timp ce scriam scrisorile, candelabrul de cristal de deasupra mesei, moştenire de la surorile bătrîne care locuiseră în apartament înaintea noastră, zornăia uşor şi el, la trecerea trenurilor, ca sunetul gheţii într-un pahar înalt cu limonadă. O întîlnisem pe una dintre cele două femei, cînd venisem cu agentul de închirieri, pentru a vedea apartamentul. Era durdulie, cu păr blond încărunţit şi sîni lăsaţi, atîrnînd peste talie. "O, profesoară de pian!" spuse. "Ce minunat. Cum aş dori să fiu o muscă şi să pot sta pe perete şi să ascult. Întotdeauna am adorat muzica." Se mutau la azil, mi-a spus agentul, după ce-am plecat. De la ele două am moştenit şi complicatul tapet întunecat din fiecare cameră. Am redecorat camera lui Molly şi pe a mea. Dar n-am făcut mai mult, fie din pricina lenii mele, fie pentru că lui Molly îi plăcea ceea ce ea numea picturi pe perete. În lunile care au urmat şi în iarnă, cutiile cu vopsea, ruloul şi periile, au stat înţepenite pe o bucată de ziar, într-un colţ al holului, în timp ce peste viaţa noastră prezidau figurile repetate de pe tapet: în sufragerie—femeia făcînd o reverenţă, scufundîndu-se în balonul fustei ei,

în vreme ce mereu şi mereu, un bărbat în haine de călărie îi dăruia un buchet de flori strălucitoare, acum toate decolorate spre pastel. Camera de zi avea mici figuri orientale, într-un peisaj stilizat, iar holul întunecat era înţesat cu palmieri şi bambuşi.

Acele seri de scris scrisori au fost primele din cele în care pur şi simplu am ocupat apartamentul, în loc să despachetez sau să dau jos tapetul sau să-l vopsesc. Primele seri care păreau să-mi aparţină în întregime. În timp ce intervalele dintre manevrele trenurilor deveneau din ce în ce mai lungi, stiloul meu aşternea trista mea poveste pe hîrtia fină şi albă. Am fost uneori în stare să simt un gen de bucurie liniştită şi plăcere, chiar şi între pereţii casei dărăpănate în care mă aflam.

Brian şi cu mine am început spirala crescătoare a achiziţiilor făcute împreună. Am petrecut săptămîni întregi, cu o mică Molly plîngînd în legătura din spate, cutreierînd magazinele pentru o canapea total lipsită de gust, din bumbac haitian, pentru componente stereo, pentru porţelanuri. De data aceasta, mi-am făcut grăbită cumpărăturile la bazar şi la magazinele de vechituri. Am luat un balansoar Windsor, cu un model floral imprimat pe perne, o canapea pentru camera mea, cu influenţe victoriene. Masa de sufragerie, la care stăteam să lucrez, era enormă, cu ornamente încrustate pe picioare. Era vopsită în roşu viu, dar avea mici zgîrieturi ici-colo care dezvăluiau culorile dinainte, alb şi albastru strălucitor. Uneori, această multitudine de culori mă înveselea. Alteori, însă, mă copleşea sentimentul opus. O întorsătură de frază într-una din scrisori şi sentimentul de absolută singurătate ce mă copleşea cînd adormea Molly, îmi declanşa, în ciuda voinţei mele, lacrimi de autocompătimire.

După săptămîna aceea sau cam pe-atunci m-am simţit aşa cum spun oamenii care călătoresc singuri

pentru prima dată că se simt, atît era de intensă oscilaţia între bucuria şi tristeţea singurătăţii.

Dar scrisorile au fost terminate şi viaţa mea păru încet-încet să înceapă din nou. Erau elevii la pian, apoi o nouă ocupaţie, o schimbare faţă de grija permanentă pentru Molly. După un interval am început să primesc răspunsuri. Doar cîteva —îmi propusesem să concep în aşa fel scrisorile, încît să nu fie nevoie de răspuns. Majoritatea erau scurte, convenţionale, cuvinte de regret foarte asemănătoare ca stil cu scrisorile de condoleanţă. Unchiul Orrie, un om sfios, blînd, îmi ceru să-l informez dacă voi avea vreodată nevoie de un împrumut. Abia tîrziu, în octombrie, am primit noutăţi de la bunicul. Ne invita să mergem la ei de *Ziua Recunoştinţei*. În scrisoarea lui era ceva din condescendenţa unui proprietar, ceea ce m-a îndurerat şi am hotărît să mă duc. Am să merg ca o divorţată în acel cuib al realizării pentru a reprezenta în mod sfidător eşecul. Răspunsul lui era: "Bunica ta şi cu mine admirăm felul în care te descurci cu noile greutăţi pe care ţi le face viaţa aleasă de tine. Cum se va descurca Molly cu ele rămîne, bine-nţeles, să vedem, dar noi îi dorim cele mai bune lucruri. Veţi fi amîndouă binevenite la masa noastră de *Ziua Recunoştinţei*, anul acesta."

În *Ziua Recunoştinţei* dimineaţa a fost mohorîtă şi liniştită. Conduceam spre Cambridge. Traficul era redus —majoritatea oamenilor plecaseră cu o noapte în urmă. Îndată ce am ieşit din oraş, peisajul păru purificat din cauza dispariţiei subite a frunzelor. Cu numai o săptămînă în urmă încă mai erau agăţate de crengile copacilor, într-un ultim şi de prost gust efort. Cum înaintam spre sud în ziua liniştită şi cenuşie, am vorbit cu Molly despre bunicii bătrîni pe care urma să-i

întîlnească, mult mai bătrîni chiar decît părinții mei sau ai tatălui ei. "Le plac fetele ca mine?" întrebă ea și am asigurat-o că da, înainte de a-mi trece prin minte s-o întreb ce înțelegea prin asta.

Conduceam pe un drum abrupt, în serpentine. Pe culme, casa—o construcție masivă—se contura întunecată și apăsătoare. Era vopsită în verde intens, cu obloane gălbui. Patru sau cinci mașini erau parcate la marginea drumului, lîngă scările din față, indicînd prezența altor veri și mătuși sau unchi, inclusiv, eram sigură, a unchiului Orrie, care locuia lîngă bunici și care "avea grijă de ei".

Imediat ce ușa s-a deschis și mirosurile familiare ne-au învăluit —aromele mîncărurilor sofisticate, ale mobilierului rafinat, din lemn de lămîi, ale cărților vechi, legate în piele, ale igrasiei—am descoperit, după bătăile inimii, după ritmul respirației, că a fost o greșeală c-am venit.

În ciuda voinței mele, țineam mult prea mult la lumea aceasta. Și o uitasem pe bunica mea, ca și cum ar fi fost ușor să o fac. Ezită puțin, înainte să mă îmbrățișeze, fața ei neexprimînd nimic. Murmură ceva ce n-am putut înțelege, printre vorbele de întîmpinare ale bunicului și salutările verilor. Apoi o sărută pe Molly. Mînuțele se ridicară pentru a cuprinde bătrîna față, ridată de vreme, ce se apleca deasupra ei. Bunica rămase aplecată o clipă lungă, murmurînd, în timp ce eu eram ocupată cu scoaterea hainelor, salutări și prezentări către cei pe care nu-i cunoșteam. Apoi bunica dispăru din nou la bucătărie. Nu aveam într-adevăr nici un indiciu dacă mi-a înregistrat în vreun fel prezența. Și în tot restul dimineții și al începutului după-amiezii ea zăbovi prin cîte un colț retras, dispărînd frecvent, adesea luînd-o pe Molly cu ea pentru scurte perioade.

Uneori mă uitam la ea cum se învîrte încet prin preajmă, dar am simțit cum ochii îmi alunecă într-o

parte, în felul în care o fac în faţa unei cicatrici sau a unui membru lipsă. Cînd ochii ni s-au întîlnit, nu era nici o scînteiere de viaţă în spatele lentilelor groase, nici o adevărată recunoaştere a mea. N-o văzusem de doi ani şi jumătate, de cînd Molly era un bebeluş, şi mă întrebam dacă în acest timp începuse să se desprindă de lumea ei, de legăturile cu oamenii. Ştia măcar cine sînt? Fetiţa bunicii, voiam eu să fi spus, cu toate că venisem să reneg exact acest lucru.

O dată am făcut o mişcare pentru a o urma la bucătărie, dar bunicul mă opri. "O, stai aici, Anna.", spuse. "Draga de ea are acolo tot ajutorul de care are nevoie, şi noi nu te-am văzut de prea mult timp pentru a te lăsa să te ascunzi aşa."

Şi astfel am rămas printre cei care îl ascultau atenţi. Camera de zi era cavernoasă şi întunecată. Avea un enorm cămin, sub o poliţă de piatră. Focul ardea toată ziua în el, dar nu încălzea simţitor încăperea. Ferestrele uriaşe făceau imposibil acest lucru. Se înşirau una după alta pe doi pereţi lungi ai camerei, încadrate de tocuri de lemn încrustat. Covoare orientale uzate acopereau podeaua iar mobila era veche şi confortabilă.

Au mai sosit şi alţii. Verii mai tineri şi prietenii lor ieşiră un timp pentru a juca fotbal; alţii avură şucces în a se sustrage, plecînd să o ajute pe bunica. În diferite momente am vorbit cu unchiul Orrie şi cu soţia sa Cass, cu vărul Bob şi soţia sa Marie, cu Garrett şi a sa Catherine, cu un văr mult mai tînăr, Michael şi cu cîţiva membri ai unei formaţii rock în care acesta cînta. Bunicul întreţinea conversaţia. Ostatecii mai erau reţinuţi în Iran şi el părea afectat personal de lucrul ăsta. Ceva ar fi trebuit făcut în momentul cînd ne-au invadat teritoriul din străinătate, spunea. Au comis nici mai mult nici mai puţin decît un act de război, şi ar fi trebuit să răspundem imediat. Am recunoscut aceasta ca pe o părere consacrată, aşa cum am făcut cu

atîtea lucruri de-a lungul copilăriei mele; dar Michael intră într-o lungă dispută cu el. Unchiul Orrie încercă în mod discret să le atragă atenţia la amîndoi. Dar lui Michael părea să-i placă să-l atîţe pe bătrîn, iar bunicul era prea convins pentru a putea fi distras. Pe marginea acestei conversaţii erau schimbate obişnuitele informaţii familiale, adevăratul scop al strîngerii noastre laolaltă; cine era însărcinată, cine avea de gînd să se căsătorească, cine era *Phi Beta Kappa* (Societate onorifică a studenţilor americani, înfiinţată în 1776), sau cine angajase sau rupsese o logodnă.

Nimeni nu m-a întrebat de divorţ şi eu n-am pomenit nimic despre el. În momentul în care bunicul părea cel mai mult prins în argumentaţia sa, la fel de zelos ca un Martor al lui Yehova, pledîndu-şi propriul mod de a gîndi ("Tinere, înţelegi să ai o ambasadă în altă ţară? Înţelegi tipul de relaţie pe care-l implică acest fapt cu un alt guvern? Aceasta înseamnă că acolo este teritoriu american. Este exact ca şi cum ar fi invadat un oraş din America...") am ieşit, trecînd prin enormul hol de la intrare şi am ocolit prin cămară îndreptîndu-mă spre bucătărie. Molly era acolo, mestecînd pudră de ciocolată într-un pahar cu lapte. Picături din lichidul cafeniu, granule de ciocolată erau presărate pe tăblia mesei. Soţia lui Orrie, Cass, mai scundă şi mai neafectată decît cumnatele ei, era la maşina de gătit, făcînd sos pentru friptură, şi Garrett pregătea vesela pentru a pune masa. Am sărutat-o pe Molly şi m-am dus să-l ajut pe Garrett. Bunica şi Marie umpleau farfuriile.

Era pusă o faţă de masă albă. Un aranjament floral era aşezat în centru şi în jurul său erau recipiente cu sare şi cu piper, şerveţele, farfurii cu unt şi sos de merişor, castraveţi muraţi, ţelină şi măsline. Farfurii crem, de porţelan şi şerveţele albe erau aşezate pentru fiecare. Garrett şi cu mine am aranjat

argintăria în jurul lor, apoi el începu să împingă sub o masă scaunele în plus. Era un scaun înalt din lemn pentru Molly şi el îl aşează la mijlocul mesei lungi. Bunica veni în uşa bucătăriei pentru a se uita la noi. "Avem aprobarea ta, buni, scumpo?" întrebă el. Verişorii mai tineri, în special băieţii, îi vorbeau cu o uşoară şi familiară afecţiune, care mă făcea puţin nervoasă. Ea rămase un moment tăcută, în timp ce noi amîndoi o priveam răbdători. Părul rar îi era buclat împrejurul capului şi curbura accentuată a craniului părea diminuată. Privi repede spre mine apoi departe.

—Dacă Anna nu are nimic împotrivă, spuse, aş lua copilul lîngă mine.

Imediat mi-am amintit cum în toate verile lungi petrecute cu bunicii la Maine, întotdeauna se înconjura de copii, cei mai mici din familie. La masă, le tăia friptura, hrănea cu lingura doi sau trei din cei mai mici nepoţi şi, în timp ce toţi ceilalţi veri, mătuşi şi unchi vorbeau volubil, răspunsurile bunicii constau în trei sau patru cuvinte. Dacă te aplecai mai aproape, puteai auzi vocea ei blîndă vorbind încet lui Agatha sau lui Fredie sau lui Garrett. "Mai vrei?", "Mai vrei ce?", "Poţi să spui?", "Biscuit?", "Biscuit!", "Mai vrei biscuit!", "Foarte bine!". Acum, cînd spuneam o, nu, sînt de acord ca Molly să stea lîngă ea, aveam impresia că retrăiesc anumite lucruri prin intermediul lui Molly. Că recuperez lucrurile pe care le-am pierdut. "Sînt sigură că va fi încîntată", am şoptit convinsă.

Bunicul tăia carnea. Era momentul său, fiind în centrul atenţiei şi el îl prelungea. Avea o piatră de ascuţit alături de el şi-i luă cîteva minute înainte de a începe să plimbe ceremonios lama cuţitului de-a lungul ei. M-am gîndit la toate familiile de pe cuprinsul Statelor Unite ascultînd stupidul bîzîit al cuţitelor electrice şi am tînjit după o Zi a Recunoştinţei ca a lor, neîmpovărată de personalitatea unui cap de familie. Bunicul purta un costum din trei piese de tweed, cu

model în zig-zag, avea un ceas de buzunar din aur, cu lanț care, curbîndu-se sub corpul lui cînd s-a aplecat să taie curcanul, a scos un sunet ușor, lovind paharul de apă. Se opri un moment, scoase ceasul din buzunar și-l așeză pe masă.

Se îmbrăca întotdeauna ca oamenii de modă veche bogați, deși era posibil ca ceasul și lanțul să fie cumpărate de la vreun magazin de antichități. În orice caz, erau pe departe cele mai vechi piese de familie. Cînd veniseră în țară, părinții săi lucraseră într-o uzină textilă și apoi tatăl său avusese o mică afacere cu cărbuni și cu gheață la Boston. Bunicul era bogat; fusese bogat cea mai mare parte a vieții sale de adult. Dar purtarea sa, hainele, maniera de a vorbi, toate aveau intenția de a sugera o avere care se extindea înapoi mult, spre secolul trecut, ce-și avea probabil rădăcinile în afacerile cu petrol sau căi ferate, în invenția vreunui proces industrial, nu în propria-i abilitate ca investitor și speculant cum era în realitate.

Prin contrast, bunica purta un amplu șorț înflorat. Acum servea legumele. Stătea cu capul plecat stîngaci într-un unghi rugător, pentru a vedea sosul de ceapă și piureul de cartofi prin lentilele ochelarilor lăsați pe nas.

Dăduse cu mult înainte fiicelor sale bijuteriile care ar fi făcut publică această descendență. Inelul de logodnă de prost gust, care, împreună cu verigheta de căsătorie, erau singurele bijuterii pe care încă le purta. Erau desigur primite de la o versiune mai tînără, mai puțin sigură a bunicului, semne a ceea ce socotea atunci bunicul că înseamnă eleganță.

Nu vorbea mult despre familia ei, dar surorile ei ne vizitasera adesea în tabăra. Am auzit-o odată pe una dintre ele sugerînd că bunicul este cel care ar trebui învinuit pentru întemnițarea ei acolo, fără o servitoare, cu toate acele guri de hrănit. Recunoașterea mea spontană a acestui lucru ca fiind cea mai importantă

neînţelegere în relaţiile dintre bunicii mei a însemnat unul din cele cîteva momente cînd am avut revelaţia a ceea ce relaţiile lor ar fi putut fi, a alegerii pe care ea a făcut-o măritîndu-se cu el, un emigrant oarecare. Repudiase un întreg mod de a trăi măritîndu-se şi atunci cred că se descoperise zăvorîtă într-o luptă fără sfîrşit cu el. Asta scotea în relief neconcordanţele între utilizarea şi etalarea banilor. Dar din ce în ce mai mult, acum că erau bătrîni, el părea descendentul unei vechi şi puternice familii, iar ea o verişoară neîngrijită de la ţară, care nu poate fi oprită să dea o mînă de ajutor la bucătărie.

Farfuriile erau trecute într-o parte şi în alta de-a lungul mesei şi am început să mîncăm. Garrett, care stătea lîngă mine, vorbea despre şcoala de film, iar eu încercam să evit privirea lui Molly. La început, cînd fusese aşezată la mile de mine, arăta speriată, despărţindu-ne o mare de damasc, argintărie şi porţelanuri şi m-am gîndit că o privire simpatică din partea mea ar putea fi suficientă pentru a o putea revolta faţă de tot ceea ce i s-a cerut. Mai mult pentru mine însămi decît pentru ea doream să se bucure că este alături de bunica, astfel că mi-am întors capul spre Garrett. Îmi beam vinul şi-l priveam insistent în ochi, în timp ce-i puneam întrebări referitoare la proiectata sa carieră.

În capul mesei, bunicul vorbea cu verii mai tineri aşezaţi în jurul său. Vocea lui blîndă şi condescendentă domina, dar ei toţi păreau să răspundă destul de politicos. Cînd am terminat de mîncat, m-am lăsat pe spătarul scaunului şi l-am ascultat. În acel moment argumenta prietenei lui Michael, Ivy. Ea apăra versurile muzicii rock ca fiind poezia generaţiei ei. Deodată bunicul începu să recite *Traversînd barul*. Conversaţia s-a oprit pe moment, în timp ce toţi din capătul nostru de masă s-au întors să asculte. M-am aplecat în faţă şi am văzut capul bunicii înclinat spre

Molly, fața lui Molly ridicată și încordată de atenție la ceea ce-i spunea bunica.

În pauza dintre felurile de mîncare toți cei mai tineri se ridicară și strînseră de pe masă. I-am auzit în bucătărie, eliberați de politețea din sufragerie, rîzînd peste zăngănitul farfuriilor. Molly se dădu jos din scaunul ei înalt și-mi stătu o vreme în brațe, dar cînd Michael și prietenii săi se întcarseră de la bucătărie, aducînd patru feluri de plăcintă și castroane mari de argint cu frișcă și înghețată, a dorit să se întoarcă și să stea din nou lîngă străbunica ei. Îmi alunecă din brațe fără să se uite înapoi. Cînd am privit spre ea, după cîteva minute, am văzut că toată farfuria din fața sa era acoperită de un alb pufos — nu-i plăceau plăcintele — și bunica o privea, ridicînd o linguriță cu frișcă spre gura ei.

Deodată, cineva din partea cealaltă a mesei, Michael, mă întrebă ce mai fac acum. Acum implica faptul că știa totul despre divorț — n-aveam nevoie să mai pomenesc despre asta — așa că am început să vorbesc despre o slujbă cu program redus, pe care tocmai o obținusem în departamentul de psihologie clinică, la B.U., testînd capacitatea de memorare pe șobolani. Am dat o turnură comică povestirii, descriind munca mai mult ca pe o dresură de animale, ceea ce de fapt și era, decît pe una de experimentare. Mi s-a părut în primul moment, că mi se cercetează noul statut în familie. Am pierdut socoteala paharelor de vin băute; vocea mi-era puțin prea tare. Am încercat s-o controlez.

Deodată, bunicul mă întrerupse:

— Desigur, Anna în realitate este pianistă.

Fu un moment de tăcere. Bunicul continuă să mănînce ca și cum nu ar fi prevăzut nici un argument, nici un răspuns la spusele lui. Am zîmbit, am încercat să zîmbesc în genul lui, grațios, condescendent.

— Ei, bine, n-am să reușesc să fac bani din asta,

bunicule. Credeam că aici discutăm cum îmi cîştig existenţa.

Mă privi în timp ce mesteca. Apoi bău încet puţină cafea. Abia după ce aşeză cu grijă ceaşca înapoi pe farfurioară răspunse:

—Îţi cîştigi existenţa predînd şi pianul, nu-i aşa?

—Da, am răspuns.

Am simţit o îmbujorare sfioasă.

—În acest fel, cu siguranţă că te poţi considera pianistă, spuse.

Îşi roti privirea spre capătul nostru de masă cu un zîmbet, ca pentru a-i face pe toţi cei care-l ascultau să accepte că eram ridicolă, perversă şi drăguţă.

—Probabil că aş putea, am spus cu o voce vizibil tăioasă. Cu toate că profesoară de pian ar fi mai corect în acest caz.

El îşi trase răsuflarea ca pentru a-mi răspunde şi eu m-am repezit înainte:

—Dar dresura şobolanilor este, la urma urmelor, o substanţială parte a modului de a-mi cîştiga banii.

—Anna, Anna, spuse el, scuturînd din cap. De ce această nostalgie de la boue? E exasperant la o femeie de vîrsta ta.

Şi se întoarse înapoi pentru a reîncepe discuţia cu Ivy. Am privit repede în jur. Toţi erau ocupaţi să mănînce sau să vorbească. Nimeni nu păruse să observe sau să ia în seamă schimbarea. Eram fără suflare, puţin buimăcită, dar am încercat să maschez lucrul acesta. Mi-am focalizat din nou energia spre Garrett —trebuie să se fi gîndit deja că sînt îndrăgostită de el —şi am trăncănit un timp cu el şi cu Michael despre muzica de fundal a filmelor. După masă, am mers la bucătărie pentru a ajuta la curăţat. Am stat la chiuvetă, clătind farfuriile şi răzuind mîncarea în recipientul pentru gunoi. Molly îşi trăsese taburetul lîngă mine şi-şi trecea degetele peste frişca rămasă în farfuriile de desert. Bunicul intră în

bucătărie. Le vorbi cîtorva veri apoi veni spre mine și mă întrebă dacă poate vorbi un minut cu mine, în cabinetul lui. Am încuviințat și, după ce am terminat treaba, l-am urmat. Cabinetul său era o încăpere mare, pătrată, amplasată sub scări. Pe partea înclinată de dedesubtul lor, un lambriu din lemn sculptat cobora în pantă și biroul său era așezat sub acest lambriu, și el din lemn de nuc, sclipind întunecat. Era orientat spre o fereastră cu vitralii. Afară, panta cobora abrupt. Abia se zărea dedesubt un acoperiș înclinat, apoi pădurea. Stătea în spatele biroului cînd am intrat. Făcu un gest spre scaunul din fața sa, dar am scuturat din cap și am rămas în picioare.

S-a întors un moment într-o parte. Apoi, fără vreo introducere, spuse:

—Bunica și cu mine sîntem îngrijorați pentru Molly.

Fața îi era extrem de gravă, fără vreo umbră de zîmbet.

—Nu trebuie să vă faceți probleme în privința ei, am răspuns. Pot avea grijă de Molly.

M-am gîndit deodată la ea. Stînd culcată, murdară și zgîriată, pe locul din spate al mașinii deschise.

— Te rog, spuse el, ridicînd o mînă. Nu încerc să discut dacă poți sau nu să ai grijă de ea. Într-un anume sens, acest lucru vă privește pe voi două.

Am simțit stîrnindu-se în mine mînia. Totuși ce nu era adevărat din ceea ce spunea? Mi-am întors fața de la el și am început să examinez o colecție de prespapier-uri de pe polițele din pereți. Odată, mi-am amintit, Babe și cîțiva dintre noi, verii mai tineri, furaserăm cîteva din ele, în timpul vizitei din vacanță, și le duseserăm în subsol, în spatele lăzii cu cărbuni. Ideea, așa cum îmi aduc aminte, era de a le pune înapoi într-o zi sau două. Pur și simplu voiserăm să vedem dacă le va observa lipsa. Ceea ce făcuserăm era o hoție? Eram curioși să aflăm ce înseamnă

posesiunea lucrurilor pentru el? Eram pur şi simplu obraznici? Nu-mi pot aminti. A doua zi, la prînz, ei anunţase grupul, că "anumite lucruri" lipseau din cabinet. Se aplecase apoi şi străpunse gălbenuşul ouăi său fiert. Noi toţi, cu răsuflarea grăbită, priveam înceata scurgere a gălbenuşului spre felia de pîine prăjită din farfuria albă.

—Acum, spusese, după ce terminaţi toţi de mîncat, vreau să dispăreţi din faţa ochilor mei —spusese acest lucru destul de blînd, dar a avut puterea unei porunci pentru noi —şi dacă acele prespapier-uri nu sînt în cabinetul meu pînă termin eu de mîncat, am să încep să mă gîndesc la pedeapsa care ar fi potrivită pentru voi.

Babe, cea mai mare dintre noi şi conducătorul nostru s-a purtat ca şi cum nimic din toate acestea n-ar fi avut de-a face cu ea. S-a apiecat şi şi-a turnat o ceaşcă de cafea —nici măcar nu bea cafeal —pentru a-şi semnala nevinovăţia. Noi ceilalţi, cu toate acestea, ne-am strecurat în linişte pentru a ne sfătui, pentru a decide cine va avea periculoasa misiune de a pune la loc prespapier-urile pe policioara lor. Nu-mi pot aduce aminte cine a făcut-o. Întotdeauna fusesem doar un complice în scenariile îndrăzneţe ale celorlalţi.

—Atît doar că nouă ne-ar sta în putere, spunea acum bunicul, să te ajutăm, s-o ajutăm, în acest moment dificil al vieţii voastre. Ar fi însemnat să dăm dovadă de indolenţă, dacă nu încercam să înlăturăm unele greutăţi suplimentare din calea ta.

M-am întors spre el şi, cu toate că aveam un răspuns gata pregătit, în sufletul meu m-am simţit ca şi atunci cînd aveam doisprezece ani, zece ani, şapte ani.

—Lucrul de care nu sînt sigură, bunicule, este de ce crezi că Molly are nevoie de ajutor, şi de ce fel de ajutor crezi că are nevoie?

Privi surprins, ca şi cum răspunsul la aceasta ar fi

trebuit să fie de la sine înțeles și nu fusese pregătit să dea o explicație. Apoi fața îi reveni la expresia obișnuită de stăpînire de sine.

—Ei bine, de exemplu, grădinița.. Va avea nevoie de supraveghere în timpul zilei. La urma urmelor, nu este copilul unor muncitori în fabrică.

—Nici cei mai mulți dintre puștii de la grădiniță nu sînt.

Apoi m-am înfuriat pe mine însămi. Mă stăpîneam greu pentru a mă purta respectuos. Dar unul din obiceiurile bunicului era să facă în așa fel ca discuția să se desfășoare în condițiile stabilite de el.

Ridică mîna.

—Dar vezi la ce mă refer, spuse el calm. Nu există nici un motiv ca ea să sufere din cauza deciziei pe care ai luat-o în privința vieții tale. Din cauza perspectivei tale, să spunem, de a suferi.

—Bunicule, ea nu suferă, eu nu sufăr.

Fu un moment de tăcere, cînd amîndoi priveam pe fereastră la întunericul care se lăsa. Apoi, ca și cum nici nu m-ar fi auzit, spuse:

—Dă-mi voie să-ți spun ce înveți prin suferință: înveți să fii un animal, o brută, un porc. Înveți cruzimea. Înveți cum să iei tot ceea ce ai nevoie de la oricine altcineva mai slab. Asta-i tot, nu-i nimic măreț în suferință.

Își scutură capul.

—Nu sufăr, am spus din nou cu voce tare. Niciodată n-am suferit cu adevărat. Chiar mă îndoiesc dacă am capacitatea să o fac, după felul în care voi toți m-ați crescut.

Mă privi tăios.

—Dacă acest lucru este adevărat, ceea ce nu cred, atunci mă bucur pentru tine. Mă bucur.

Vocea îi era supărată.

—Și nici Molly nu suferă.

—Nu suferă, repetă el cu un ușor zîmbet în colțul

gurii.

—Ei bine, desigur, a suferit, am început aproape exasperată. A fost foarte dureros pentru ea şi nu sînt sigură că a înţeles tot ce se întîmplă, dar...

Mă întrerupse.

— Atunci, de ce adaugi încordarea supravegherii din timpul zilei la povara ei? Bunica şi cu mine am fi bucuroşi să contribuim lunar la veniturile tale, pentru ca cineva să vină acasă la tine şi să se îngrijească de Molly.

—S-ar plictisi de moarte, am spus hotărît.

Şi apoi, simţind din nou devierea, am scuturat din cap.

—Nu, am spus, nu. Am suficienţi bani şi nu acesta este felul în care vreau să am grijă de ea. Şi nici nu vreau.

Vocea mea creştea în intensitate şi mi-a luat un moment pentru a o controla.

—Mulţumesc, am spus. Nu cred că ar fi cu adevărat de folos.

Se uită scrutător la mine pe sub sprîncenele stufoase. Pe cînd eram copil, sprîncenele lui mă speriau. Erau ca sprîncenele diavolului. Mi se părea că relevă un adevăr ascuns despre el, care dezicea manierele sale curtenitoare.

—Mie mi se pare, spuse el încet, că îţi asumi ideea romantică despre sărăcie. Nu e nici un romantism în sărăcie, absolut niciunul. Şi chiar dacă insişti în asta pentru tine însuţi, nu-i nimic mai cumplit decît s-o implici şi pe fiica ta.

—Nu sărăcia este lucrul de care îmi pasă. Şi am oricum ajutorul lui Brian. Sîntem departe de a fi săraci. Independenţa este importantă. Vreau să fiu eu însămi.

—Să fii tu însăţi, repetă el cu un uşor zîmbet.

—Da, am spus.

—Şi pentru a obţine asta, dai deoparte tot ceea ce este bun în tine, tot ceea ce arătai promiţător, pentru a

te îngriji de șoareci...

—Șobolani, l-am corectat.

—Oricum, spuse scuturînd din cap și zîmbindu-mi Șobolani atunci, și zîmbetul i se lărgi, în timp ce continua să scuture din cap.

M-am simțit cuprinsă de furie, cu impulsul de a arunca în el cu ceva, cu un prespapier.

—Cred că am terminat această conversație, am spus.

M-am îndreptat spre ușă.

—Anna.

Vocea îi era tăioasă. M-am întors spre el. Avea cea mai severă figură.

—N-am să mai fac această ofertă. Dar ea rămîne valabilă și aș dori să te gîndești la ea, la tot ceea ce ți-am spus.

L-am privit un moment, apoi am părăsit camera. Simțeam cum îmi bate inima, cutremurîndu-mi tot corpul.

Cînd am ieșit din uriașul hol central, am păsit în mijlocul unui zgomotos meci de fotbal. Michael, Ivy și Pete, basistul formației, se jucau cu Molly. Doi alți prieteni de-ai lui Michael stăteau pe scări și priveau. Am simțit un iz ușor de marihuana.

Molly era agitată, țipînd, încercînd să atingă mai întîi mingea, apoi pe unul dintre puști. Ei aruncau mingea la nivelul ei și o prindeau chiar în momentul în care ea era gata să o ajungă. "E a mea, a mea!" striga ea, în timp ce țopăia de colo-colo. Am încercat să o privesc un moment pentru a fi sigură că se distrează. Dar apoi am auzit deschizîndu-se ușa de la cabinetul bunicului în spatele meu și am plecat în camera de zi.

Cîțiva unchi și cîteva mătuși stăteau în fotolii în jurul căminului. Zgomotul jocului făcea imposibilă o conversație adevărată, dar era și multă veselie. Cineva comenta despre vreme sau despre activitățile

unui membru absent al familiei; unul sau doi adăugau informaţii sau răspunsuri ("Da, dar mulţumeşte-i stelei tale norocoase că nu eşti acum în Utah. Ai citit despre zăpezile de acolo." "Nu m-ar deranja să fiu în Utah, dacă aş avea schiurile cu mine." "Eternul sportiv."); apoi o altă tăcere uşoară se aşternu. Prin toate acestea, auzeam comentariile lui Michael despre desfăşurarea jocului, strigătele ascuţite ale lui Molly: "El pasează lui Ivy, Ivy o prinde, o ţine. Dar Molly încearcă să o acroşeze. Poate să reuşească, poate o prinde acum, dar Ivy o aruncă lui Petel Acesta se retrage pentru o pasă şi iată că vine Molly din nou, nu poate fi oprită, ea nu poate fi..."

Bunicul îşi turnase un pahar de brandy sau lichior şi se aşezase în partea cealaltă a camerei, lîngă unchiul Orrie. Începură să vorbească serioşi şi concentraţi, probabil despre bani. Eu stăteam lîngă soţia lui Bob, Marie, care-mi povestea despre călătoria pe care plănuiau ei doi să o facă în China. Bunicul evita cu grijă să privească în direcţia mea. Acesta era tratamentul pentru copiii şi nepoţii neascultători; aceasta va ţine pînă cînd va obţine ceea ce vrea. De ani de zile domina viaţa copiilor săi şi vacanţele verilor. După un timp, tăcerea se aşternu între mine şi Marie. Şi am privit de-a curmezişul camerei spre bătrîn, simţind din nou mînia crescînd în mine.

Să-l f..., am gîndit furioasă. Să-l f... Dintr-o dată, ca un ecou al gîndurilor mele, vocea tensionată a lui Molly strigă clar: "Să-ţi f.., să-ţi f.., crocodilule!" şi izbucni în plîns.

Urmă un moment de tăcere în grupul din camera de zi, înainte să-mi vin în fire şi să mă duc la ea. În timp ce mă ridicam, unul din grup îmi şopti: "Cineva ar trebui să-i spună Annei că e *Te* ". Toţi rîseră nervos, eu i-am zîmbit lui Orrie şi am ieşit pe hol. Michael stătea pe vine lîngă Molly, ţinîndu-i mîna pe umăr, dar ea se întorsese cu spatele la el şi stătea hotărîtă în

supărarea ei, plîngînd. El privi în sus spre mine.

—Îmi pare rău, Anna, n-am știut...

—E în regulă, am spus, lăsîndu-mă pe genunchi și luînd-o în brațe. A avut doar o zi lungă și n-a dormit deloc. Nu-ți fă probleme.

Am ridicat-o pe Molly și m-am așezat cu ea pe scara largă, pînă s-a calmat. Arăta groaznic. Părul ei zburlit se lipise ici-colo, în șuvițe amestecate cu fărîmituri întărite de mîncare, își vărsase ceva pe rochie. Nasul îi curgea din cauza plînsului și pete roșii îi împestrițau obrazul. Murdara, murdara mea Molly. Cînd se opri din plîns am luat-o în baie și i-am spălat fața și mîinile cu apă caldă. Apoi ne-am dus să ne luăm hainele și să ne luăm rămas bun. Am găsit-o pe bunica în bucătărie și am sărutat-o. Ne-a urmat în vestibul, dar bunicul nu s-a uitat la mine cînd am vorbit grupului din camera de zi și nu s-a ridicat din fotoliul său cînd am plecat. În mașină Molly și cu mine am vorbit liniștite, pînă am ajuns la autostrada Wilbur Cross. Apoi adormi adînc. Înainte de asta, îmi spuse că-i place bunica — "Mi-a dat numai frișcă" — dar nu și acel "Michael mare și prefăcut".

—Nu știu, am spus. Cred că ți-a plăcut Michael pentru un timp. Acel meci pe care l-a jucat cu tine mi s-a părut nostim. Dar a fost prea sălbatic pentru tine.

Stătea cocoțată pe locul ei în mașină, ca o regină în litieră, complet relaxată, lăsîndu-se ușor pe spate la mișcările mașinii.

—Era prea sălbatic pentru mine. Și e un mare prefăcut, care nu-mi place.

Am ridicat din umeri.

—Ei bine, *c'est la vie*.

—*La vie*, răspunse ea ascultătoare.

Am privit la ea și am zîmbit.

—Ești iepurașul meu nostim, am zis.

Apoi, după un minut am întrebat-o:

—Jeremy spune "să-ți..."? Cine spune "să-ți..." la

grădiniţă?

Imediat mi-a fost ruşine de mine însămi. Mi se părea că supoziţiile mele despre grădiniţă sînt identice cu ale bunicului. M-am întrebat dacă şi-a simţit confirmate opiniile la izbucnirea lui Molly. Ori poate a crezut că era simpla reflectare a felului în care vorbeam eu acasă.

— Alex spune, zise ea.

Alex, un alt puşti sălbatic. Ori de cîte ori îl vedeam purta o mantie de Superman şi se mişca repede. Mama sa îmi spusese că o purta chiar şi în pat.

— Spune cuvinte murdare şi profesoarelor nu le place deloc lucrul ăsta. Îl opresc de la joacă. Spune "F.." şi "Rahat" profesoarelor, iar ele spun "Nu-mi place asta, Alex." Şi odată a pus oul pe care-l avea în pachetul cu mîncare în baie, în gaura pentru scurgerea apei şi-a deschis apa. A fost o inundaţie mare. Atunci Jackie a spus şi ea "Rahat".

Jackie era profesoara.

— Eu spun "Rahat" uneori, spuse cu o voce visătoare.

Luminile farurilor alunecau pe lîngă noi, deşi încă mai venea o lumină rozie de la apus, din spatele nostru.

— Şi eu, am spus. Nu-i un lucru aşa de îngrozitor să spui, dar dacă le supără pe profesoare, este, probabil, mai bine să nu spui în preajma lor.

— Nu spun, zise ea. Urăsc să fiu oprită de la joacă.

— Ai fost vreodată oprită de la joacă? am întrebat după un minut.

— Doar cînd am muşcat-o pe Tanya, zise. Eu nu spun Rahat".

— N-am ştiut că ai muşcat-o pe Tanya, am spus.

— Am făcut-o, zise, dar eram foarte, foarte, foarte, foarte supărată.

Apoi adormi.

Am condus un timp ascultîndu-i respiraţia. Cînd am

început să mă simt somnoroasă, am dat drumul la radio. Era trecut de miezul nopții și tot ceea ce am putut auzi erau interviuri, aiureli folosind jargoane pentru a sugera concepții despre sex, publicitate, criza ostaticilor. În final, am găsit un post pe care să-i pot suporta, despre repararea motoarelor. Dai telefon și spui simptomele automobilului, iar crainicul îți spune ce este probabil în neregulă, dacă-l poți repara singur sau ai nevoie de un profesionist. Nu mă solicita atît de mult să ascult despre patologia automobilelor, astfel că l-am lăsat să meargă. În plus, mă gîndeam că poate învăț ceva. Toate zgomotele automobilului mă făceau să mă simt neliniștită, atît timp cît nu știam ce le cauza, dacă erau sau nu normale. Și-mi plăcea vocea veselă a mecanicului. Vesel om! Să știi ceea ce el oferea era ceva de care lumea avea nevoie. După un timp totuși discuțiile despre carburatoare și teste de emanație, deveniră și ele un simplu fundal, ca micile luminițe pîlpîind pe tabloul de bord sau ca ușoara vibrație a aerului cald de la aeroterma. M-am gîndit la lunga după-amiază. La sfîrșit mi s-a părut că am folosit-o pe Molly pentru a mă sustrage de la ceea ce se petrecea. Plăcerea ei de a sta lîngă bunica, furia de la sfîrșit păreau să fie lucruri pe care le-a făcut pentru mine. Și m-am îngrijorat, pentru că eram atît de legată de ea. Dar apoi mi-am amintit de sentimentul pe care l-am avut cînd am uitat pentru douăzeci de minute sau o oră sau o după-amiază sentimentul că era prea departe de mine. Cum pot s-o iubesc fără a o vătăma, m-am întrebat. Nu prea mult, nu prea puțin. Există o astfel de dragoste?

N-am putut s-o trezesc atunci cînd am ajuns acasă, așa că am dus-o în brațe. Clădirea în care stăteam era un bloc maroniu cu trei etaje, ascuns în spatele unuia cenușiu, puțin mai elegant. O alee lungă de asfalt ducea la intrare. Greutatea lui Molly părea mai mare și a trebuit să mă opresc pentru a-mi

trage răsuflarea şi a-mi odihni picioarele, la fiecare palier al scării. Cînd am deschis uşa şi m-a întîmpinat mirosul de chimicale al vopselelor, am avut o subită senzaţie de familiaritate. Pentru prima dată de cînd ne-am mutat în apartament am simţit, în timp ce-o căram pe Molly prin holul înţesat de palmieri, spre camera ei, că veniserăm acasă.

Capitolul 4

Acum începu o perioadă de adevărată tihnă pentru noi. De mutare definitivă în noua noastră viață în Cambridge. Iarna era cea mai urîtă perioadă a anului pentru partea de oraș în care locuiam. Cîțiva tei pe strada noastră stăteau negri și descurajați, după ce le căzuseră frunzele, cu membrele brutal retezate, expuse în jenante unghiuri în V, în preajma firelor atîrnînde de telefon. Zăpada cădea și se menținea, devenind neagră de la eșapamentul automobilelor, presărată cu rahat de cîine. Vasta parcare subterană din centrul comercial *'Poster Square* se umplu de mormane de zăpadă murdară, dată spre margini, pe a căror pante copiii vagabonzi din vecinătăți alunecau pe capace de tablă, furate de la containerele de gunoi sau pe saci de plastic. În week-end-urile noastre împreună, Molly și cu mine făceam lungi plimbări, punctate de opriri în diferite magazine, în sus și în jos prin Mass Ave. Eram șocată de urîțenia vitrinelor, de

cărămizile galbene, de copacii jupuiţi şi de pavajul murdar din granit. Prin contrast cu Back Bay, unde locuisem cu Brian, era antiarhitectural, complet lipsit de frumuseţe. Dar totala lui lipsă de distincţie mă atrăgea, mă reconforta, exact ca mobila mea hîrbuită. În plus, regiunea îmi amintea de Chicago. Grupurile înmănunchiate de mici magazine, care smălţuiau vecinătăţile oraşului Chicago, structura ca de cutii a caselor —cu trei nivele aici —lipsa de frumuseţe care promitea o deschidere, invitau imaginaţia, într-un mod în care lucitoarele cărămizi roşii ale Bostonului n-o făceau. Totul părea în acelaşi timp nou şi imaginar, iar eu eram emoţionată de ambele aspecte, în timp ce cutreieram de-a lungul magazinelor de fierărie, *laundromats* (magazine dotate cu maşini de spălat şi uscătoare, unde clienţii îşi spală singuri rufele), *five-and-dime* (magazin cu preţul fix de cinci cenţi pentru toate articolele), *Sears* (reţea de magazine ieftine).

În timpul săptămînii viaţa era febrilă şi plină de treburi. Aveam studenţii la pian, de testat şobolanii, pregătirea mesei, spălatul rufelor, constantele griji băneşti. Dar, de asemenea, aveam ca un ritual, serile cu Molly. Ea făcea figurine din aluat, în timp ce eu găteam. Apoi, urma baia şi o poveste. Sau, uneori, stăteam în balansoar şi ascultam muzică. O dată sau de două ori pe săptămînă, cînd eram prea obosită sau ea era prea flămîndă ca să aştepte să termin masa, îi pregăteam popcorn şi fructe şi mîncam ghemuite pe canapeaua din camera de zi sau în patul ei. De obicei mă culcam abia la o oră sau două după ea. Dar timpul petrecut singură începusem să-l simt mai puţin ca pe o comoară. Am început să mă gîndesc la mine însămi, în mod ironic, ca la o divorţată, şi eram fericită de această schimbare.

M-am gîndit deseori la Brian, i-am simţit lipsa în timpul lungii perioade de deprimare. Uneori aveam impulsul de a-l suna, de a-i împărtăşi mici evenimente

din viața lui Molly sau a mea. Eram obișnuită cu el, uneori îmi imaginam răspunsurile pe care le-ar fi dat; fusese parte din viața mea pentru atît de mult timp. O dată sau de două ori chiar m-am dus spre telefon, mînată de un astfel de impuls. Dar apoi m-am gîndit la Brenda, la așteptarea ei, privind, ascultînd, în timp ce el vorbește cu mine la telefon, la cît de îndepărtată și politicoasă ar fi vocea lui. Mi-am amintit cum era cînd ne-am petrecut timpul împreună în vizitele lui la Molly — jenat, formal. Ceea ce voiam de la el —și-am dorit-o adesea în acest prim an — era alinare, familiaritate, și așa nu era posibil.

Dar acum, un alt sentiment începu să se dezvolte în mine și am început să mă uit după bărbați. Îi priveam uneori în restaurante sau pe stradă, cînd ieșeam. Îmi plăcea să mă gîndesc că-mi pun mîinile pe corpul lor, nu mă gîndeam la mîinile lor pe mine. Corpul meu nu era gata să răspundă la ceea ce mîinile unui bărbat i-ar fi cerut, încă nu puteam fi afectoasă. Dar eram conștientă de sentimentul; de dorința pe care nu o mai cunoscusem de mult timp. O divorțată. Da. Îmi plăcea lucrul ăsta.

Camera mea era pătrată, albă și total regulată. Goliciunea ei, după exuberantele achiziții din viața mea cu Brian, îmi plăcea. Aveam în ea un pat pliant — rămas din timpul căsniciei —o masă albă melaminată, o lampă albă. Exact în mijlocul peretelui opus ușii era o fereastră cu o nuanță de verde murdar, care strecura o lumină săracă dimineața. Pardoseala era din lemn gol, rece la picioare în lunile de iarnă. Chiar în decorația inadecvată pe care i-am dat-o —așezînd poșeta sau cerceii pe masă noaptea —părea în afara spațiului. Și cînd îmi scoteam dimineața picioarele din pat, uneori mi se păreau imense și strîmbe în spațiul acesta auster, păstrînd o ușoară nuanță cafenie, de bronz, din zilele noastre la *East Shelton*. Am început în acele dimineți să mă uit la corpul meu, să-l descopăr,

aşa cum niciodată n-o făcusem cu adevărat înainte. Îmi priveam mîinile, genunchii, oasele relieîndu-se sub piele, ciudata schimbare de poziţie a pielii, odată cu mişcarea oaselor. Mi-am atins sînii observînd şi observîndu-mă cum observ constrastul dintre moliciunea pielii corpului meu şi mîinile osoase.

Molly avea o jucărie pe care i-o dădusem de ziua ei, în noiembrie. Un complicat aranjament de vergele pe care puteai glisa discuri de plastic, pentru a face diferite modele colorate. Dimineaţa, devreme, în timp ce lucra la noul desen, se auzea prin uşa închisă clinchetul depărtat al pieselor din plastic, uneori vocea ei acompaniind murmurat loviturile. Stăteam întinsă în patul meu îngust, simţind uşoara zgîlţîire a trenurilor şi privind tiparul luminii albe, pe perete. În acele dimineţi am început să mă ating singură. La început am simţit în corp o dorinţă informă şi am învăţat să o readuc la viaţă. Mă atingeam între picioare, depărtîndu-mi faldurile cărnii. Propria-mi salivă pe vîrful degetelor mă umezea şi am juisat. Am juisat din nou şi din nou în acele dimineţi, singură cu propriile mele gînduri. Ulterior, în pacea şi liniştea încăperii pustii, o auzeam pe Molly zornăind, auzeam vocea ei stridentă şi depărtată, semn că nu a auzit rumoarea mea privată.

La începutul anilor şaptezeci, înainte de naşterea lui Molly, am făcut parte, pentru un an şi jumătate, dintr-o grupare de femei. Eram organizate de o autoproclamată feministă, o femeie la care uneori cîntam muzică de cameră, o violoncelistă numită Cecile Clark. Cînd ne întîlneam în grupuri (eram numai femei), prin diferite camere de zi din Boston, discutam şi despre masturbare. Îmi amintesc surpriza pe care am avut-o cînd Cecile, care părea femeia cea mai înzestrată sexual pe care am întîlnit-o vreodată a spus că n-a făcut-o niciodată. "Adică nu că n-am încercat", zise. Era înaltă şi brunetă. Avea sprîncene groase care aproape se întîlneau într-o linie deasupra

nasului. Cînd se încrunta, cînd ne povestea despre încercarea de masturbare, separarea dintre ele dispărea complet, fruntea devenindu-i o linie dreaptă, care intersecta orizontal fața ei atrăgătoare. "Am încercat. Vreau să spun, m-am curtat singură. Vin, Chopin, lumînări. Aș fi vrut ca Charlie să-și facă timp pentru asta." Cecilia era căsătorită pentru a treia oară cu un violonist de la *Boston Symphony Orchestra*. Era obsedat de bani și ea pretindea că aducea în fiecare noapte hîrtiile lui de afaceri în pat—ideea lui despre preludiu. "Și atunci m-am întins acolo și am început să mă dezmierd singură, dar nu m-am putut stăpîni și de fiecare dată am început să rîd. Să rîd! Puteți crede asta?"

Am fost toate intimidate de Lee, o altă membră a grupului care a vorbit despre seri întregi petrecute în jocuri erotice solitare; căreia îi plăcea să se guste singură de pe propriile-i degete, care chiar a cumpărat un vibrator pentru a-și spori plăcerea. După mărturisirea lui Cecile, celorlalte dintre noi, care nu practicaseră sau nu putuseră să se masturbeze dintr-un motiv sau altul, le veni mai ușor să spună de ce nu.

A fost un șoc pentru mine atunci să realizez că pur și simplu nu aveam simțăminte erotice. Brian și cu mine făceam dragoste doar ocazional. Cînd o făceam, el era entuziast și experimental, dar pentru mine pozițiile pe care le încerca erau doar atît: poziții. Mai tîrziu, cînd în sfîrșit am avut o legătură de dragoste reușită, m-am gîndit la acele poziții ca simțăminte. Dar cu Brian mă simțeam la fel de absurd cum se simțise Cecile. Se întindea alături de mine, cu fața îngropată între picioarele mele, lingînd și lingînd, iar eu priveam la penisul mărit, la cîțiva centimetri de fața mea, la testicolele păroase, maronii, știind că simpla politețe, dacă nu altceva, îmi cerea să-l iau în gură; dar nesimțind nici un impuls să o fac. Uneori, odată cu el, o bruscă, mică, convulsie care mă lua prin surprin-

dere; dar în cea mai mare parte eram neutră în privinţa întregii activităţi. Niciodată n-am remarcat nici o înclinaţie de a mă atinge singură, nici o tentaţie pentru ceva de genul unei împliniri sexuale.

Cînd am spus aceasta grupului de femei s-a lăsat o scurtă tăcere. Am realizat că simţeau milă pentru mine, că ceea ce le oferisem era la fel de jalnic în felul său, precum fusese, în sens invers, ceea ce spusese Lee, înainte. Şi aceasta cerea o remarcă temperatoare, pentru a da posibilitate discuţiei să continue. După un moment, Wendy a oferit una: ea cu adevărat trebuia să se străduie pentru a depăşi concepţiile asexuale pe care mama sa i le implantase, pentru a putea deveni afectuoasă. Altele au intervenit apoi blamînd mamele, ideile religioase, amanţii inepţi. Dar toate aveau sfîrşituri fericite, chiar solitara Lee, care uneori îşi petrecea nopţile de sîmbătă singură, bîzîindu-şi vibratorul. M-am simţit dată la o parte, ca atunci la colegiu cînd toate celelalte fete păreau a şti cum să se descurce cu băieţii şi n-am putut să le vorbesc despre ceeá ce îi lăsam pe aceştia să-mi facă la petreceri, cînd se stingeau luminile.

Acum, în camera mea albă, a cărei lumină slabă şi goliciune mă făceau să mă gîndesc la interiorul unui ou, am simţit cum mi se dezvoltă simţămintele despre care toate celelalte păreau că ştiu dintotdeauna.

Desigur, odată ce mă sculam, odată ce începeam ziua cu toate rutinele şi solicitările ei, uitam totul cu excepţia unor ocazionale gînduri din camera mea şi valul de satisfacţie agreabilă pe care imaginea ei mi-o aducea, ca valul de senzaţii mai tîrziu, cînd mă gîndeam la Leo în mijlocul treburilor sau al exerciţiilor muzicale. Mi se pare acum ciudat să-mi aduc aminte că am început să am acele simţăminte nelegate de cineva anume. Dar pe-atunci nu mă şoca, poate pentru că toată viaţa cele mai intense simţăminte ale mele se născuseră în solitara bucurie a durerii. Dar

nu-i acest lucru adevărat pentru cea mai mare parte dintre noi? Probabil că nu. Nu știu.

Molly și munca îmi luau cea mai mare parte a timpului, în special după ce-mi luasem slujba aceea cu șobolanii. Mi-am dat seama repede că n-am să mă pot descurca doar cu lecțiile de pian. Avusesem unsprezece elevi, dar pierdusem patru dintre ei, cînd ne-am mutat la Cambridge —locuiau la Boston și era un drum incomod pentru ei, peste rîu și apoi, prin *Harvard Square*. Acest lucru m-a lăsat cu șapte. Patru dintre ei erau începători. Toți cîntau aceleași bucăți din trei sau patru note —eu profesoara, voioasă, întotdeauna cîntam: *"CDE, CDE, tell me what you think of me"*. Din ceilalți trei, unul era un adult: Mr.Nakagawa. Cînta fiecare piesă foarte încet și precis, într-o succesiune dinamică, trecînd de la forte la mezzoforte. Dar în fiecare săptămînă, la cererea sa, exersa orice piesă îi stabileam și o cînta sobru, tare, exact cum cîntase orice piesă îi stabilisem cu o săptămînă înainte.

Ceilalți doi, Laura McEachern și David Humez, aveau fiecare doisprezece ani. Laura era grasă și de o veselie nervoasă. Liniștea o stînjenea, astfel că vorbea fără încetare cînd nu cînta, cu o ușoară îmbujorare pe față, în timp ce limba i se mișca încolo și-ncoace, ca și cum îi era rușine să audă propria-i pălăvrăgeală stupidă, dar nu era în stare să se oprească. Degetele îi erau ca niște mașinării, durdulii și puternice. Puteai pune metronomul oricum voiai, chiar la prestissimo, ele răspundeau. Dar rubato, expresia erau peste posibilitățile ei.

David plîngea de fiecare dată cînd îl certam, astfel încît începusem să-mi cer scuze pentru că făceam

lucrul pentru care părinţii săi îmi plăteau cincisprezece dolari. "David, spuneam blînd, faci aşa mari progrese încît mă emoţionezi cu adevărat. Dar în această piesă (faţa sa se strîmbă uşor) trebuie să ridici degetele după fiecare notă. Vezi? Nu-i ca acea lentă acumulare de acorduri, David." Dar acum ochii îi erau ca nişte porţi luminoase sclipind spre sufletul său vulnerabil; mă gîndeam la Molly cînd îi vorbeam tăios pentru că se juca în timp ce mînca sau pentru că voiam să-i schimb mereu hainele. "Sînt note separate." Vocea-mi căpăta un aşa ton de scuză, încît cuvintele nu puteau transmite nici o intenţie. Cu David nu exista vreo posibilitate să fii profesoară, fără să fii în acelaşi timp un monstru.

Dar în general eram cunoscută pentru abilitatea de a lucra cu elevii tineri, pentru entuziasmul meu, pentru darul meu de a găsi metafore foarte sugestive la felul în care ei trebuie să-şi mişte încheieturile. Eram optimistă. Am trimis înştiinţări părinţilor tuturor elevilor pe care îi avusesem în ultimii cîţiva ani, spunîndu-le că sînt în căutare de noi elevi. Am telefonat altor profesori, prietenilor. Am fost în micile magazine de specialitate din sudul cartierului nostru, pe Mass. Ave. şi le-am cerut să afişeze note de publicitate, bilete cu partea de jos tăiată zimţat, fiecare dintre zimţi avînd imprimat numărul meu de telefon. Cînd le-am verificat, mulţi dintre zimţi erau detaşaţi, dar cei trei noi elevi pe care i-am dobîndit erau găsiţi de prietenii mei. Nu era vina mea. Una dintre aceste eleve mi-a spus (Ursula Hoffman —o adultă) că fusese o scădere în rata natalităţii. Pur şi simplu nu se mai născuseră copii.

—Asta pentru că bărbaţii au dat deoparte modul clasic de a face dragoste, spuse ea cu degetele pe clapele pianinei.

Neştiind cît este de avansată, i-am cerut să pregătească o piesă pentru prima noastră lecţie.

—Nu mi-am dat seama de asta, am spus, sînt pe

dinafară de un timp.

—Categoric au făcut-o, susținu ea.

Ursula avea o față rotundă, cu obraji plini, gura și nasul mici, insuficient conturate. Era ca și cum cineva i le-ar fi desenat în cărbune, și apoi ar fi împrăștiat liniile ușor cu degetul.

—Tot ce vrea prietenul meu este să se lase în jos pe mine. Uneori chiar îi spun, "Hai doar să ne f... . Îți aduci aminte cum se face? Atunci cînd un bărbat obține erecția și o introduce în femeie."

Am încuviințat, așa cum părea că îmi cere, cu toate că amintirea mea despre asta era estompată.

—A spus că nu.

Scutură din cap.

—Spunea că pentru că-i evreu.

Mîna i se ridicase de mult de pe clape. O agita prin aer în timp ce vorbea. O altă vorbăreață, o altă Laura McEachern.

—Că a fost crescut cu mîncăruri sărate și condimentate, și de aceea are predilecție pentru sexul oral. Îl face să se simtă acasă, ca și cum ar fi un băiat cuminte și ar spăla farfuria. Doamne!

Cu toate că acest lucru ar fi fost interesant pentru mine, m-am gîndit că ar fi trebuit să folosim altfel ora. Am scuturat din cap cu înțelegere, am oftat, apoi am procedat ca atunci cînd voiam s-o fac pe Laura să tacă.

—Ei bine, cred că-i timpul să facem puțină muzică, am zis.

Încuviință și se întoarse la claviatură. La prima notă, piciorul i se lăsă pe pedală și îi rămase acolo, cu cîte o întrerupere inoportună, pînă termină piesa. Aerul se umplu de note estompate. Cînd termină se întoarse spre mine, cu fața ei ca o lună plină, încordată. Am început să-i vorbesc mai întîi despre părțile ei bune, apoi i-am sugerat să încerce din nou, de data asta fără pedală.

—O, afurisita aia de pedală! spuse. Am ţinut-o apăsată tot timpul.

—Aproape, am zis.

—Ştiu, ştiu, se plînse. Conduc în acelaşi fel, şi asta o să mă omoare într-o zi.

Se întoarse la claviatură şi pentru un moment se concentră disperată asupra muzicii. Era o sonatină de Haydn, ceva ce Mr. Nakagawa cînta şi el, deşi într-un stil diferit. Mici broboane de transpiraţie îi năpădiră fruntea. Îmi aduc aminte de cît era de serioasă. Îşi trase piciorul înapoi sub scaun şi începu din nou. Fără pedală, greşelile îi erau vizibile, uimitor de frecvente. Scotea un mic zgomot animalic de fiecare dată cînd greşea vreo notă. Chiar mai mult decît elevii mei mici. îmi amintea de mine însămi, din vremea cînd învăţam, zeloasă şi disperată de a fi bună, de a fi mai bună decît eram. Probabil că cea mai gravă năruire a speranţelor din tinereţe s-a petrecut cînd, la începutul colegiului m-am întors la pian după o pauză de trei ani, deşi ştiam că n-am să fiu niciodată o mare pianistă, că probabil mă pregăteam pentru meseria pe care acum o aveam: profesoară de pian.

În octombrie am avut-o doar pe Ursula şi alţi nouă elevi. Prin înţelegerea noastră, Brian îmi plătea nişte bani suplimentari în acea perioadă, dar ştiam că aceasta va înceta după Anul Nou, şi uneori, în mijlocul unor alte activităţi—cu mîinile pînă la cot în spuma apei fierbinţi, scoţînd rufele pentru a le pune în storcător la *laundromat* —am început să învîrt cifre în minte, adunînd, scăzînd sumele care ne rămîneau mie şi lui Molly, lună de lună. N-am putut niciodată să le fac să iasă cum trebuie. Am început să caut în anunţurile din ziare ceva ce s-ar potrivi abilităţilor mele. Dar, de fapt, cum am descoperit, nu aveam nici una.

Apoi se strică maşina. Omul de la garajul lui Bernie mi-a spus că va costa cîteva sute de dolari ca s-o

repar. Nu-mi puteam permite. Acum, de două ori pe zi, aveam de făcut un lung drum pe jos pînă la grădiniță și înapoi, timp în care mă gîndeam ce am de făcut. Era o perioadă ploioasă, și la vremea cînd mă întorceam cu Molly acasă, era întuneric. Împingînd căruciorul ei ușor peste plăcile trotuarului, puteam privi în locuințele luminoase și uscate din marile construcții victoriene din sudul cartierului nostru. Uneori mă gîndeam că am făcut o teribilă greșeală, că am făcut ceea ce m-a acuzat ultima dată bunicul că fac: că în mod premeditat distrug viața mea și pe a lui Molly.

Nu numai o dată m-am gîndit să-l sun pe Brian, să-i spun că am fost nebună să cred că am să mă pot descurca doar cu ceea ce conveniserăm, că aveam nevoie de mai mulți bani. Știam că nu m-ar refuza —el m-a lăsat pe mine să stabilesc suma pe care o credeam potrivită pentru întreținerea lui Molly.

Dar de fiecare dată renunțam. La grădiniță am cunoscut multe mame care se descurcau singure cu slujbele și cu întreținerea copiilor, femei pe departe mai puțin educate, mai puțin privilegiate decît fusesem eu. Mi se părea rușinos că eu n-o puteam face, și mai rușinos încă să mă gîndesc la a-i cere ajutorul lui Brian, cuiva pe care fusesem atît de dornică să-l părăsesc.

Cu timpul îmi era clar că trebuie să-mi iau o slujbă cu program complet. Am vorbit la grădiniță, și au acceptat să-i mărească numărul de ore oricînd aș găsi ceva. Am dactilografiat un curriculum vitae și l-am trimis tuturor școlilor din zonă. Cîteva mi-au răspuns pentru a-mi mulțumi, și asta a fost tot. În același timp m-am gîndit că ar fi corect să-mi înștiințez elevii că e posibil să renunț la ore dintr-un moment în altul.

Trebuia să am cu Ursula a patra sau a cincea lecție cînd i-am spus acest lucru.

—O, nu poți face așa, zise ea. Purta o rochie

largă, cu pete de leopard, şi cizme din piele, atît de înalte, încît dispăreau sub ea. Îi dădusem piese cu cîteva grade mai puţin dificile decît cea pe care mi-a cîntase prima dată, şi încercam să folosim puţin pedala.

—Chiar cînd începusem să cînt bine.

În realitate cînta cu foarte puţin mai bine. N-avea niciodată timp să exerseze, cu toate că în fiecare săptămînă jura că lucrurile se vor schimba. Dar scria o carte despre dreptul de a avorta şi ajunsese la ceea ce ea numea "partea bună". Îi venea greu să-şi găsească timp.

—Ce fel de slujbă cauţi?

Stătea pe scaun, cu o scurtă piesă de Clementi, deschisă în faţă. Alături de partitură, într-o mică grămăjoară stralucitoare, stăteau cele şase sau şapte inele pe care le purta, şi pe care le scotea ceremonios la începutul fiecărei lecţii.

La fiecare tren care trecea, acestea vibrau şi zornăiau delicat.

—Visul obişnuit, am spus. Program redus, fără abilităţi deosebite, absolută flexibilitate în privinţa orelor. Una la care să-mi pot aduce fiica oricînd voi fi nevoită s-o fac.

—Aş avea aşa ceva pentru tine. Am să-ţi spun despre ce e vorba imediat ce terminăm cu afurisitul ăsta de Clementi.

Se întoarse spre claviatură, şi se năpusti asupra ei, scîncind şi gemînd.

Şi astfel am început să alerg şobolanii pentru Dr. Fisher. Era un coleg al Ursulei de la *B.U.* Trist, la interviul meu îmi spuse că ştia că sînt supracalificată şi că n-are să-mi ia mult timp. Nu era o muncă interesantă din punct de vedere intelectual. Trebuia doar să urmăresc şobolanii alergînd printre T-urile labirintului, înregistrînd de cîte încercări aveau nevoie ca să înveţe unde le este mîncarea. Zece încercări reuşite la

rînd însemna că au înțeles unde pusesem pîinea. Puteam veni oricînd, ziua sau noaptea. Puteam testa cinci șobolani o dată, sau doar unul. Voia să lucrez cam treizeci de ore pe săptămînă, dar care erau acele treizeci de ore nu avea importanță pentru el.

—Îi este frică de șobolani? întrebă el.

Dr. Fisher însuși aducea puțin a șobolan. O mustață albă ca de pisică, intersectată de un nas roșu, ascuțit. Ochii mici și roșii se agitau în toate direcțiile în spatele lentilelor groase. Sveterul îi era uzat la coate, era puțin pătat de mîncare în față. M-am gîndit. Mă speriase vreodată vreun șobolan?

— Nu, am spus. Nu că mi-ar fi prea dragi. Fiica mea a avut odată un gerbil, am îndrăznit eu, și mi-a plăcut destul de mult.

O minciună. L-am urît de la început. Și chiar mai mult, fusesem nevoită să îl omor. Scăpase din cușca sa, și călcasem pe el în bucătărie într-o dimineață, rănindu-l mortal. A trebuit să folosesc tigaia pentru a-l termina cu totul.

—Gerbilii, spuse el trist, sînt mult mai drăguți decît șobolanii.

Acest lucru se dovedi a fi adevărat. În special în dispoziția în care erau cînd soseau. Erau expediați laboratorului lui Dr. Fisher în cutii mari pline cu cartofi. Cartofii erau patul lor, mîncarea lor, mediul în care trăiau. În laborator erau băgați în cuști separate ca niște sertare care arătau ca o enormă cartotecă.

—Sînt tulburați cînd sosesc, a spus Dr. Fisher. Călătoria e o experiență groaznică pentru ei.

Scutură din cap și am simțit propriul meu corp clătinîndu-se involuntar cu compasiune.

În primele săptămîni trebuia să port mănuși groase din piele care-mi ajungeau pînă la coate cînd îi mînuiam în primele cîteva săptămîni. Motivul l-am aflat imediat ce am deschis primul sertar și am întins mîna înăuntru pentru a prinde primul meu șobolan.

Chiar înainte de a-l vedea, mi-a atacat încheietura, şi şi-a înfipt dinţii în piele cît de adînc a putut. Inima începu să mi se zbată nebuneşte, dar mi-am adus aminte de sarcina mea.

—Ceea ce trebuie să faci, a spus Dr. Fisher, este să-i obişnuieşti cu atingerea omului.

Privi în jos la propriile sale mîini, prinse una în alta cu degetele împletite, pe birou.

—Să îi obişnuieşti să fie manipulaţi să... îşi drese glasul, îi iubeşti, într-un anume fel.

Cu cealaltă mănuşă de piele, am întins mîna în cuşcă şi l-am mîngîiat cu blîndeţe pe şobolanul care încerca să mă omoare. L-am mîigîiat. "Şobolănuţ drăgălaş" am şoptit, am fredonat, în timp ce strînsoarea fălcilor sale păru să slăbească imperceptibil. Clipea şi pufnea. Îmi dădu drumul la încheietură şi-şi întoarse capul încet, pentru a vedea mai bine pe gigantul care încerca să-i devină prieten. Am început să înţeleg de ce felul în care îl acomodam cu mine era într-adevăr, într-un anume sens, dragoste. Sau cel puţin iluzia greşită că este iubit. Lucruri destul de asemănătoare, pentru un şobolan.

Adevărul era că a început să-mi placă munca mea, deşi încercam să nu mă gîndesc la ce li se întîmplă şobolanilor după ce treceau testul meu. Puneam cîte un X pe cuştile şobolanilor cu care terminasem, iar în ziua următoare nu mai erau. De asemenea încercam să nu mă uit la animalele din încăperile ce erau de-a lungul coridoarelor faianţate. Pe unele din ele se făceau experienţe chirurgicale sau aveau implanturi electrice fixate în permanenţă pe creier.

Cînd stingeam lumina în camera şobolanilor, animalele mele începeau să se agite neliniştite în cuştile lor, şi unele mă chemau. Le mîngîiam pe toate în fiecare zi, le hrăneam, le dădeam apă, le curăţam cuştile, apoi le testam pe cele care mi se păreau mai calme. În această fază le puteam mînui fără mănuşi,

şi uneori mă surprindeam îndemnîndu-le pentru o alegere corectă cu acelaşi ton afectuos pe care-l foloseam cu elevii mei. Uneori mă temeam că voi strica rezultatele testelor procedînd astfel.

Cam o dată pe săptămînă beam o cafea cu Dr. Fisher.

De obicei vorbeam despre orice altceva decît despre şobolani. Avea un birou lung şi îngust, cu ferestre într-un capăt, spre care stăteam cu faţa. Afară creştea un sicomor, cu trunchiul ţepos păstrînd ultimele urme de viaţă pe care sfîrşitul lui noiembrie le lăsase în el. Exceptînd cazurile cînd luminile de deasupra capului erau aprinse, ceea ce rar se întîmpla (bîzîie, spunea Dr. Fisher, scărpinîndu-şi sîcîitor nasul), nu puteam vedea faţa lui Fisher în timp ce vorbeam. Dar vocea lui blîndă şi tristă îmi cerceta viaţa, mă întreba despre Molly, despre pian, despre cum îmi petrec vacanţele, dacă am văzut-o pe Ursula în ultima vreme. Şi eram atrasă de vocea sa. Era ca o mîngîiere. Am observat că atunci cînd mă gîndeam la el, nu-mi imaginam deloc cum arăta. Mă gîndeam la biroul lui întunecos, la sicomor, la vocea lui tristă şi pasionată. Am aflat că era căsătorit. Avea trei copii, dintre care doi la colegiu. Ursula mi-a spus că soţia lui era alcoolică şi că era cunoscută pentru zgomotoasele dispariţii de la întrunirile departamentale, cu alţi bărbati.

Odată mi-a spus: "Voi, femeile tinere, sînteţi atît de competente, încît e greu să vezi de ce mai aveţi nevoie de bărbaţi. " Am avut o revelaţie atunci, de cum trebuie să apar pentru el, şi asta m-a şocat. Tînără? Competentă? N-aş fi folosit nici unul dintre aceste cuvinte pentru a mă descrie, dar cînd el le spunea, am realizat că ar putea fi adevărate şi au devenit parte din ceea ce am simţit că sînt. Dar chiar mai important era sentimentul pe care mi l-au dat —că ocupam un spaţiu în mintea lui Fisher, că se gîndea la

mine cînd nu eram acolo. Am descoperit că citise o nuvelă în *The New Yorker* despre care îi vorbisem, că fusese să asculte o pianistă pe care o lăudasem. Găsise o recenzie critică asupra concertului ei, o decupase din *Globe* şi mi-o dăduse. Am văzut-o? Ce cred?

Să simţi că trăieşti în imaginaţia cuiva înseamnă să simţi un fel de intimitate cu el. Senzaţia de legătură cu el a crescut în acea toamnă şi iarnă. Vocea lui era întotdeauna plină de încîntare cînd îi deschideam uşa. "O, Anna, tu eşti", spunea el, şi se grăbea să elibereze de haine şi cărţi cel de-al doilea scaun. "Intră, te rog, doar un moment. Speram să te văd." Ştiam că era adevărat şi ştiam că Dr. Fisher ţinea la mine într-un fel vag şi visător, care n-ar cere niciodată nimic.

Şi mi-am acceptat viaţa aşa cum era în acel moment: stînd în biroul lui întunecos şi purtînd inconsecventele noastre discuţii, făcînd muzică, testînd şobolanii, ascultîndu-mi studenţii, privind-o pe Molly, ascultînd povestirile ei despre viaţa de la grădiniţă. Totul părea provizoriu şi lipsit de pasiune; dar eram obosită de pasiune, de certitudine. Nerealizînd că niciodată nu simţisem vreuna din ele. Mi-am spus că pot continua aşa la nesfîrşit... Şi credeam că pot, că aş face-o, pînă l-am întîlnit pe Leo. Şi lumea mea s-a schimbat complet.

Capitolul 5

Am citit undeva că orbii care au văzut cîndva, văd din nou în visele lor, şi sînt recunoscători pentru trecătoarea revenire a figurilor celor pe care-i iubesc. Îmi pot aminti de treziri din vise ca de copil, vise fericite în care aveam lucrurile pe care le doream, uneori mîncare interzisă, alteori bani. Ocazional cîntam la pian, atingînd o imposibilă desăvîrşire. Pentru moment la trezire, credeam atît de intens în aceste vise, încît simţeam monezile în mînă, puteam încă auzi muzica desăvîrşită, simţeam calda năvălire a salivei care-mi inunda gura. Senzaţia de pierdere, cînd mă trezeam dimineaţa era violentă, întoarcerea la mine însămi sărăcită şi flămîndă era dureroasă. Dar ce simt cînd îl visez pe Leo, chiar uneori cînd fiind trează îmi aduc imaginea lui în minte... simt durerea pe care mi-o imaginez că o au orbii la trezire. Ei au de jelit nu numai lucrurile care nu mai sînt, feţele pe care nu le vor mai vedea niciodată în afara momentelor de

graţie din somn, ci însăşi capacitatea de a vedea.

Unele zone din Cambridge, amintirea unor imagini, cîteva fotografii pe care le-am păstrat îmi evocă dublul sens al pierderii. Nu numai pierderea lui Leo, ci şi pierderea părţii din mine care credea că e posibil să fie al meu, a părţii din mine care simte atît de elementar absenţa lui, ca gustul sau pipăitul sau văzul.

În ultimii cîţiva ani, lucrările lui Leo deveniseră mai cunoscute. Nu demult am fost într-o librărie din *Harvard Square* şi i-am văzut figura zăpăcitoare pe o copertă a unei reviste de artă. Am părăsit magazinul şi am mers pe lîngă cîteva blocuri, împleticindu-mă pe trotoarele aglomerate, înainte de-a redeveni pe deplin conştientă de locul în care mă aflam.

Cînd eram căsătorită cu Brian, adesea am avut senzaţia de a fi absorbită de rolul meu sau al lui. În ambele cazuri, amîndoi păream a avea personalitatea diminuată cînd eram împreună.

În anul dinainte de a fi convenit să divorţăm, am fost să ne vizităm nişte prieteni în casa lor de vară din Vermont. Era sfîrşitul lui mai, totuşi încă primăvară în acea regiune nordică. Pe drum am văzut mormane de zăpadă în păduri. Pardoseala casei lui Louise şi Mark s-a colbuit în timpul weekend-ului de la praful pe care-l aduceam pe tălpi.

Stăteam cu prietenii noştrii pe o pătură în lumina palidă a soarelui în faţa casei lor. În frigul din casă, Molly dormea în pijamaua de iarnă. Louise ne turna vin roşu în pahare. Buzele ne erau pătate. Vorbeam de diferenţa dintre visele de la oraş şi cele de la ţară. Louise spuse că înainte ca zăpada să se fi topit, a visat cum crinii-tigru înfloriseră şi aveau culorile orange şi galben.

Eu am povestit despre un vis de la oraş. Interfonul nostru sună şi vocea din difuzor spusese că era Brian. Dar cînd am deschis uşa apartamentului ca să-i dau voie să intre, un bărbat pe care nu-l cunoşteam, într-o

bluză militară, cu un cuţit strălucitor în mînă, îmi zîmbi şi înaintă.

Brian povesti un vis elaborat. Mergea spre casă prin nişte locuri ciudate. A luat-o pe o stradă întunecată. Un om mergea înaintea lui. Cînd îl ajunse din urmă pe omul care purta o cămaşă sport în culori ţipătoare şi pantaloni largi, acesta îl întrebă dacă are ceva pentru el. Brian spuse că nu, şi încercă să-l depăşească, dar omul acceleră şi merse în rînd cu Brian. Îi spuse că ştia că are ceva pentru el, ceva de vînzare. Brian îi spuse că nu, că nu are nimic, nici măcar vreun ban. "Ei, hai găoază, ştiu că ai ceva" îi spuse omul şi îl împinse, apoi scoase un brici. Se repezise să-i cresteze faţa. Brian se trezi.

Stăteam şi priveam cum se zbate o insectă care căzuse în paharul meu cu vin. Simţeam mînie şi compasiune faţă de Brian. Uitase că era unul dintre visele mele de la Chicago. I-l povestisem cu ani înainte, prima dată cînd îl cunoscusem.

În acea noapte, în pat, el şi cu mine stăteam depărtaţi, cu corpurile arcuite, la distanţă unul de altul, două semilune, fiecare într-un univers separat. Îi puteam auzi pe Louise şi Mark făcînd dragoste, nesăţioasele ei strigăte de "Da!Da!" estompate şi îngroşate, trecînd prin pereţi. Stăteam liniştită, respirînd regulat, astfel încît Brian să creadă că am adormit, şi mă întrebam cînd încetaserăm să observăm sau să apreciem depărtarea dintre noi.

Cu Leo acest lucru nu s-a întîmplat, nu s-ar fi putut întîmpla, cu toate că erau momente cînd tînjeam după inconştienţă, după uitarea de sine care ar fi putut face posibil aşa ceva. De la început ne-am luptat, apoi am făcut dragoste, ambele cu o intensitate pasionată pe care o credeam la fel de pierdută pentru mine ca şi posibilitatea de a deveni mare pianistă. Simţeam că toată viaţa călătorisem pentru a-l întîlni, ca să fiu eliberată de el. Era ceea ce

Babe îmi promisese, ceea ce bunicii Gray îmi promiseseră, o altă versiune a mea însămi, un alt model de existenţă. Odată, într-un moment de furie, am măturat cu braţul tot de pe masa din sufragerie, după o petrecere de seară pe care o dăduserăm împreună, o petrecere la care fusese grosolan cu doi dintre prietenii mei, apoi m-am simţit total eliberată printre cioburile costisitoarelor porţelanuri care fuseseră cadouri de nuntă de la Cass şi Orrie, Weezie şi Hal. Era ca sentimentul pe care l-am avut prima dată cînd am cîntat o sonată de Schubert.

Orice părea posibil. După o altă ceartă, pe cînd aveam vreo două luni de cînd eram amanţi, Leo m-a luat de la o serată muzicală a unor prieteni. Încă urînd noapte bună lui Cecile, am deschis portiera maşinii. Lumina slabă din interior mi-a dezvăluit corpul lui lung, membrele lui absolut şocante în neaşteptata lor nuditate albă.

—Ce faci? am strigat, şi am trîntit portiera.

—Doamne, Anna, credeam că ai să fii încîntată, spuse, aplecîndu-se deasupra banchetei pentru a mă privi prin fereastră. Intenţiona să fie un mod de a-ţi cere iertare.

Şi apoi am fost încîntată. Am deschis repede portiera şi m-am strecurat peste el pentru a pune capăt neînţelegerii.

După o lună sau două de cînd începuserăm legătura noastră, eram încă în fericita etapă în care ne reconstituiam paşii, povestindu-ne unul altuia "totul" şi, astfel, descoperind —sau poate inventînd —istoria ei. Leo încerca să-i rescrie începutul. "Tu m-ai văzut", spunea el. "Ai ştiut din primul moment. Psihicul. Ochii pătrunzători, cu pleoape grele. Incredibilul simţ al stilului. Te-ai îndrăgostit. Te-ai îndrăgostit la nebunie."

Dar adevărul era, aşa cum îi spusesem, că abia mă uitasem la el.

—Fir-ar al dracului de treabă, spuse o voce în

spatele meu.

M-am întors, ținînd în mînă un tricou de-al lui Molly. Era de un roșu aprins, și avea scris în față, *Mami și Tati au fost în BARBADOS în vacanță și tot ce am obținut din asta a fost acest groaznic tricou.*

Brian și Brenda i-l aduseseră din luna lor de miere. De cîte ori îl purta, chiar de cîte ori mă uitam la el, simțeam un contorsionat sentiment de generozitate pentru a o lăsa pe Brenda să se bucure de titlul meu — mami. " Noua mea mami", îi spunea uneori Molly, iar eu simțeam o înțepătură de gelozie pe care nu mi-o puteam stăpîni.

—O, am spus. Îmi pare rău. Dar stăteam acolo de atît de mult timp, și era singurul uscător.

Un bărbat stînd pe o mașină de spălat lîngă mine, ținînd în mînă o colecție broșată din *The Hite Reporter*, mă privea cu o față supărată.

—Mda, doar sînt încă ude, spuse.

—Umede, am consimțit.

—Pe dracu, a spus.

Am luat o față de pernă și-am scuturat-o cu o lovitură puternică.

—Erau acolo cînd ale mele erau în mașină, am spus. Îmi pare rău. Toate celelalte uscătoare mergeau, și eu sînt grăbită.

Acest ultim lucru nu era adevărat. Era unul dintre lungile mele weekend-uri solitare. Brian era cu Molly, iar eu stăteam în apartamentul unor prieteni și venisem la laundromat ca să am ceva de făcut.

Își pipăi hainele umede. Un student, m-am gîndit cînd am pus rufele într-unul din coșurile strălucitoare de plastic ale laundromat-ului. Jeans împroșcați cu vopsea, lenjerie cenușie, cămăși din dril, șosete uzate găurite. Eram surprinsă că era mai în vîrstă, probabil de vîrsta mea; dar în afară de asta, nu m-am gîndit la cum arată. L-am văzut cu coada ochiului scuturînd din cap.

—Sînt aşa de obosit de această porcărie, croyez-moi. Chiar şi la laundromat e acest care pe care.

O uşoară zvîcnire de vinovăţie mi-a sporit iritaţia.

—Uite, am spus, prea tare. Îmi pare rău. Am spus asta. Şi sînt —am privit înainte —trei uscătoare goale acum. Poate reuşeşti să te opreşti de a-ţi linge rănile pentru un timp ca să-ţi pui hainele ude într-unul.

Mă privi un moment.

—Umede, spuse.

— Bine, am spus, şi m-am întors la mormanul meu de rufe uscate.

Nu m-am mai gîndit la el pînă vreo lună mai tîrziu, cînd am fost din nou la laundromat. Era sîmbătă. Altă sîmbătă singură, doar că stăteam la Ursula pentru weekend. Ea şi cu mine deveniserăm prietene de cînd lucram la B.U. Plănuiserăm să cinăm împreună în acea seară, dar m-am dat deoparte din calea ei pentru un timp, şi mi-am căutat refugiul în spălatul rufelor. În afară de asta, îmi plăcea laundromat-ul —felul în care mirosea, clipocitul ritmic al maşinilor, păcănitul nasturilor şi al fermoarelor în uscătoare, ciudata camaraderie între cei puşi de circumstanţele vieţii în situaţia de a-şi spăla lenjeria murdară în public.

În mod ciudat, pentru o după-amiază de sîmbătă, locul era aproape gol. Lungul şir de maşini sclipind gălbui; stăteau cu capacele ridicate ca nişte guri deschise. Doar lenjeria mea zumzăia şi păcănea în două uscătoare. În fundul lungii încăperi, o fată stătea împăturind rufele spălate pe o masă amplasată în acest scop, citind anunţurile care decorau peretele de deasupra ei. M-am uitat şi eu la anunţuri —note pentru slujbe în apropiere, mobilă veche, cîini pierduţi. Îmi făcusem publicitate în acelaşi mod în teamna cînd încercasem să-mi găsesc alţi elevi. Pînă cînd rufele mele să fie uscate, m-am întins totuşi pe bancheta lungă care proteja vitrina, citind şi privind la trecători. Uşa stătea deschisă —era una din primele zile calde

de primăvară —și din cînd în cînd un vagabond beat venea și se uita în coșurile de hîrtii și la persoanele dinăuntru.

Un bărbat mergea prin dreptul vitrinei. Era înalt, zvelt, și purta o jachetă de jeans. În timp ce trecea, privi înăuntru și ochii ni se întîlniră. Îmi aduc aminte că am simțit un ușor impuls de atracție sexuală, apoi un sentiment de mîndrie că un astfel de lucru era posibil pentru mine. Revin la viață, m-am gîndit. M-am aplecat asupra cărții.

Un moment mai tîrziu el îmi spuse Hello. Mi-am ridicat privirea, apoi m-am uitat la femeia care împăturea hainele, apoi din nou la el. Am zîmbit rece și am dat din cap, apoi m-am întors la cartea mea.

—Nu-ți amintești de mine, spuse.

Părea să adopte atitudinea plictisită, directă din Little Anthony and the Imperials, Dar cel puțin nu începuse cu o discuție despre vreuna din părțile corpului meu și despre ce i-ar place să-i facă, ceea ce mi se mai întîmplase la laundromat.

—Nu, am răspuns

—Am avut o dispută chiar în locul ăsta, Sau, oricum, acela.

Indică spre uscătorul din spatele mesei.

—Acum vreo cîteva săptămîni. Mi-ai spus să-l umplu.

—O, da, da, am spus. Îmi aduc aminte.

L-am privit din nou. Își mută greutatea de pe un picior pe altul și-și băgă mîinile în buzunarele pantalonilor. Avea o față lungă și îngustă, cu pielea foarte albă și netedă. Ochii îi erau întunecați, erau aproape negri. Dar era un unghi ciudat cel din care-l priveam. Simțeam că n-aș putea spune cu adevărat cum arată, că avea un oarecare avantaj față de mine.

—Ești studentă? întrebă.

Arătă cu un cot spre carte, balansîndu-și ușor corpul.

—Nu, am spus. Citesc pur şi simplu.

—O, spuse.

Îşi mută din nou greutatea.

—Pot să stau jos? Te superi?

M-am gîndit la asta. Îmi fusese pusă această întrebare de patru sau cinci ori în acel an solitar, şi totdeauna răspunsesem: da, mă supăr. Cu adevărat fiică a mamei mele, eram aproape în mod reflex speriată de a sta de vorbă cu străinii, şi, de asemenea, prea nepregătită pentru uşoara tachinare sexuală necesară pentru a face faţă unei astfel de situaţii. Îl cunoşteam de puţin timp, dar totuşi mă simţeam în siguranţă alături de el; şi îl găseam atrăgător.

—Cred că nu, am spus.

Mi-am dat jos picioarele de pe banchetă, pentru a-i face loc.

Se aşeză şi se întoarse spre mine.

—Sînt Leo Cutter, souse.

Întinse mîna.

—Anna Dunlap.

Am ridicat mîna, iar el o scutură ferm.

—Anna Dunlap, Anna Dunlap, Anna Dunlap, zise, ca şi cum ar fi vrut să-şi întipărească numele meu în memorie.

Stăteam unul lîngă altul într-o tăcere pe care începusem s-o simt stînjenitoare, cînd el spuse brusc:

—Uite cé-i, sînt un măgar.

— Ei bine, atunci cu siguranţă că-mi face plăcere să te cunosc, am zis.

Leo rîse, ridicîndu-şi uşor capul într-un gest ciudat, ca o pasăre care bea apă.

—Nu, spuse, şi expresia feţei îi deveni sobră. Nu, îmi cer scuze.

—Pentru ce?

—Pentru a fi fost grosolan. Am avut o... Doamne!

Scutură din cap.

—O zi oribilă. Abia așteptam să am niște lenjerie de corp curată ca să merg acasă și să mă simt confortabil. Și în loc de asta m-am pomenit cu acea grămadă udă și rece.

Scutură iar din cap.

—Dar îmi pare rău. Serios.

Mă privi, și-mi zimbi.

—Ar fi trebuit să fiu mai bine crescut.

—E-n ordine, am spus.

Mă privi un moment. Ochii îi erau căprui închis, am văzut clar, nu negri. Avea păr de culoare închisă, aproape de aceeași nuanță cu a ochilor, ondulat ușor peste gulerul jachetei.

—Nu, zise. Ar fi trebuit să fiu mai drăguț. Chiar și atunci mă simțeam atras de tine.

La naiba, am gîndit. Iată-ne aici, la fel de inevitabil ca un cîine la tulpina copacului. M-am ridicat și m-am dus la uscătoarele mele ca să văd dacă se mai rotesc.

—Mă acostezi? am întrebat cu voce tare.

Ridică din umeri.

—Oricum, încerc.

M-am rezemat de mașinile de spălat și am privit rufele care se învîrteau.

—Nu poți condamna pe un tip care încearcă.

Se opri lîngă mine, cu sprîncenele ridicate, cu o jumătate de zîmbet jucîndu-i pe față. Era mai înalt decît mine, și se aplecă ușor înspre mine. Mi-am încrucișat brațele în jurul taliei.

—Ba poți, am spus, fără să-l privesc.

Se întoarse și se uită afară pe fereastră. Vagabondul veni și se opri pentru puțin timp în ușă, și mi se păru că schimbă o privire cu Leo înainte de a pleca.

—Înțeleg, spuse Leo, întorcîndu-se spre mine. Îți dorești o petrecere la iarbă verde cu prezentările formale.

Cred că am zîmbit puţin. Cu siguranţă că am ridicat din umeri, simţindu-mă ridicolă.

—E doar faptul că totul este atît de previzibil.

După un minut, un minut de stat pur şi simplu lîngă el, spuse:

—Nu, ar fi fost mai previzibil pentru mine să nu încerc. Să-mi las doar fantezia s-o facă.

Una dintre maşini încetini. Rufele îşi opriră dansul şi atîrnau nemişcat. Am închis capacul de la maşina de spălat din faţa mea pentru a obţine o suprafaţă de împăturire şi am traversat spre uscător. Am deschis uşa, m-am aplecat în aerul cald cu miros de decolorant şi am strîns rufele fierbinţi. A trebuit să păşească puţin înapoi, pentru a-mi permite să pun jos rufele. Concentrată, am început să le pliez. Îşi drese glasul. L-am privit din nou, apoi m-am întors la haine.

—Uite, spuse. Ştiu că s-ar putea să fiu din nou un măgar. E cea mai familiară versiune a mea.

Chiar dacă nu era prea aproape de mine, psihic, eram intens conştientă de el. Valul de aer cald din jurul nostru părea generat în egală măsură de aplecarea lui spre mine, ca şi de vraful de prosoape şi cerşafuri fierbinţi din faţa mea.

— Dar asta e. Mă duc în capătul străzii la Christopher' s să beau o bere. Ştii localul?

Am încuviinţat.

—Mi-ar place dacă ai veni şi tu.

Continuam să pliez rufe, deşi puteam simţi un val de roşeaţă inundîndu-mi obrajii. Păşi puţin mai aproape de mine.

— Aşa că, dacă ai să vrei, cînd ai să termini treaba aici, mă găseşti acolo, O.K.?

N-am spus nimic, dar mi-am putut simţi capul încuviinţînd involuntar. Merse spre uşă şi apoi se întoarse spre mine.

—O.K.? zise din nou.

L-am privit.

—O.K., am spus.

Inima mi se zbătea în piept cu putere. Plecă.

Am pliat încet lenjeria, prosoapele, lenjeria de co[illegible] a lui Molly, halatele, jeans-ii mei, sutienele întinse și șosetele desperechiate. Fata din celălalt capăt al laundromat-ului își trase pe ea un sveter și-și tîrî afară picioarele, ducîndu-și rufele într-un coș mare de nuiele. Intră un cuplu de tineri, apoi o mamă cu un copil mic, neastîmpărat. În timp ce inima mea își recăpătă pulsul normal, am pus vrafurile de rufe în sacoșă, îndesînd deasupra cutia de detergent și borcanul cu albitor. Apoi am dus sacoșa la Valiant, am intrat în mașină și am condus încet pînă la Ursula.

Două săptămîni după aceea, în timp ce răsfoiam într-una din seri ziarul, am văzut că urma să fie o expoziție cu cele mai recente lucrări ale lui Leo Cutter la o galerie pe *New Bury Street*. Cu un dispreț total față de mine am realizat că asta schimba totul pentru mine. Era petrecerea la iarbă verde, scrisorile de acreditare. Asta însemna că nu era un simplu tip de la laundromat. Era un Profesionist. Avea o carieră. Era sigur, adaptat.

Acum, chiar dacă știam că era ponosit, am început să sper într-o altă șansă cu el, într-o altă întîlnire. Cînd treceam pe lîngă laundromat încetineam și priveam înăuntru. Cînd eram eu înăuntru, stăteam la fereastră și priveam afară. De două ori am luat-o pe Molly la Christopher' s pentru cină. Nu l-am văzut pe Leo. Apoi într-o vineri noapte, la sfîrșitul lui aprilie, Molly m-a trezit la mijlocul nopții pentru că nu se simțea bine. Avea febră. Dimineața era încă fierbinte. Două pete de roșu dogoritoare îi ardeau în obraji, corpul îi era fierbinte și tremura de frig chiar și sub plapumă. Am dat telefon la un medic și am aranjat să o consulte.

Acesta căută urmă de streptococi, de erupție, orice ar fi putut trata, dar nu era nimic. Mi-am amintit că

profesoarele de la grădiniţă afişaseră un anunţ despre o gripă virală care se răspîndise. El spuse că e probabil asta, că văzuse puşti cu exact aceleaşi simptome. Pe drumul spre casă, am parcat ilegal chiar în faţa unei mici băcănii din cartier, astfel încît s-o pot vedea prin geamul din faţă în timp de făceam cumpărăturile.. Stătea tăcută şi buimăcită pe bancheta maşinii tot timpul, cu gura puţin deschisă, ca de surpriză. Am luat bere blondă de ghimpir, supă de pui, un sortiment de pişcoturi cu *arrowroot* care-i plăceau, aspirină pentru copii. A trebuit s-o car în braţe pe scări, iar lipsa ei de vlagă, fierbinţeala uscată a corpului ei, m-a înspăimîntat. A adormit aproape imediat ce am aşezat-o în pat. Am trezit-o doar atît cît să ia aspirina cu apă, apoi l-am sunat pe Dr. Fisher pentru a-i transmite că altcineva trebuia să hrănească şobolanii în acea zi.

A fost o zi lungă, liniştită. Vremea era caldă — acea atingere blîndă şi umedă a aerului de primăvară la Boston — şi în drumul nostru la doctor, străzile fuseseră pline de oameni făcînd jogging, de îndrăgostiţi, de adolescenţi discutînd şi hîrjonindu-se. Însă în apartament puteam auzi doar cîte o voce ocazională venind din stradă, de obicei de adult, iar din cînd în cînd strigătele stridente ale copiilor jucîndu-se. Alteori erau doar trenurile zăngănind pe alături, şi stînjenitoarea respiraţie a lui Molly, care părea să umple fiecare colţişor al apartamentului.

Am trezit-o din cînd în cînd pentru a-i da să bea lichide. Puţin după cină avu o perioadă în care se simţi puţin mai bine, şi i-am citic ceva. Dar după ce trecu efectul aspirinei, febra îi crescu din nou şi căzu iar într-un somn greu.

Am hotărît să pun ceasul să sune din patru în patru ore pentru a încerca s-o menţin liniştită pe durata nopţii. Cînd m-am trezit la ora două am ştiut că m-am molipsit şi eu. Aveam o senzaţie de disconfort deşi nu

avem încă febră. Am luat aspirină și n-am mai p' alarma ceasului. Însă sîmbătă dimineata. temperat mea era de 102 F, și singurul meu impuls era, ca și lui Molly, să dorm. L-am sunat pe Dr. Fisher din nou apoi m-am întors în pat.

Următoarele două zile am dus-o tot așa. Mă trezeam la întîmpiare și-mi tîram picioarele prin hol pentru a o vedea, să mă asigur că respiră, s-o trezesc și s-o fac să bea, s-o conving să mestece feliile dulci de portocală și pișcoturile, să facă pipi. Apoi, făceam eu însămi aceleași lucruri și mă întorceam în pat. Dr. Fisher sună de [illegible], Urul[illegible] Sunetul telefonului era atît de puternic în lumea noastră de respirații, de tăcerea a somnului, încît îmi făcea inima să se zbată dezordonat. Ne-am făcut bine în același timp, și în a treia zi amîndouă am început să ne foim prin apartament, să vrem să mîncăm. Dar abia marți, cînd am dus-o din nou la grădiniță și eu m-am dus iar la muncă, am realizat cît de înspăimîntată fusesem de izolarea noastră. Am fost în biroul lui Fisher discutînd despre cît de mult timp pierdusem cu șobolanii —erau nervoși în acea dimineață după trei zile în care nu-i solicitase nimeni. I-am povestit cîte ceva despre desfășurarea bolii, despre cît de tăcut fusese apartamentul, despre cum uneori cînd mă trezeam nu putea auzi respirația lui Molly și intram în panică la gîndul că ar fi putut muri. Cît timp dormisem? Avusese nevoie de apă? Aspirină? Dintr-o dată am izbucnit în plîns.

Dr. Fisher se ridică din spatele biroului său și se grăbi spre mine. Odată ajuns, totuși, nu știu ce să facă, așa că rămase stînjenit în picioare, bătîndu-mă ușor pe umeri.

"Ar fi trebuit să mă chemi, Anna", repeta el mereu. Și-am realizat atunci, simțind atingerea lui nesigură, șuvoiul său de vorbe confuze, întorcîndu-mi fața de la el, că doream mai mult ca niciodată să mă îndrept

spre el, că voiam pe cineva pe care aş putea să-l chem; că nu voiam să mai fiu atît de solitară cum fusesem, cum mă obişnuisem să fiu.

În acea seară, în drum spre grădiniţa lui Molly am cumpărat o sticlă de vin alb scump pentru cină. La jumătatea sticlei, după ce o dusesem pe Molly la culcare, l-am sunat pe Leo Cutter.

A ridicat receptorul după al treilea semnal şi a spus: "Doar un moment, nu închide." Puse receptorul jos şi timp de trei sau patru minute am ascultat muzica dată la maximum, jazz, în vreme ce Leo şi altcineva, un bărbat, am fost fericită să constat, strigau unul la altul.

Apoi muzica fu brusc oprită. Leo zise:

—Îmi pare rău. Alo?

—Bună, am spus. Mă numesc Anna Dunlap.

— Anna Dunlap, răspunse. Dă-mi o secundă, am să ştiu imediat.

—Te-am întîlnit la laundromat.

Urmă o scurtă tăcere.

—O, Anna Dunlap, zise.

—Da.

În vocea lui am simţit un zîmbet.

—Ei bine, e o plăcere să te aud. Mi-ar place să încerc să te întîlnesc din nou la Christopher' s, într-o noapte în acest weekend, a zis.

Hotărîsem că cea mai bună apropiere era linia dreaptă.

—Dacă e posibil.

Din nou tăcere.

—Vreau să spun, că am să înţeleg dacă nu vrei.

—Nu, spuse. Sigur că aş vrea. Sînt doar, vreau să spun că sînt cu adevărat surprins. Şi ah... sîmbătă nu pot. Lucrezi vineri? Vineri noapte?

Am acceptat înspăimîntată. Molly şi cu mine îl luam pe Brian de la aeroport, aşa că am aranjat să-l întîlnesc pe Leo la ora opt.

În timpul zilelor următoare m-am gîndit la ce-am să îmbrac, la ce o să spunem, așa cum o făcusem la școala superioară; dacă am să dorm cu el, dacă va vrea s-o fac. "Fă-o" spuse Ursula. "N-ai fost întinsă de cinci luni și-ți faci probleme din faptul că el are să se gîndească dacă ești o fată cuminte? Fă-o, zise. Validează-ți I.U.D."

Vineri, înainte de a o lua pe Molly de la grădiniță, am fost acasă, am făcut baie, m-am epilat pe picioare și mi-am schimbat hainele. M-am decis la jeans în scopul de a nu părea că m-am îmbrăcat mai special, dar îmi cumpărasem o vestă nouă care să se asorteze cu ei, și inele de argint. Am pregătit o dușcă pentru Molly ca să fie veselă pînă la aeroport. Am împachetat o sacoșă pentru weekend ca s-o iau cu mine la Ursula —ea era plecată din oraș, în vizită la un vechi iubit din Philadelphia —și am părăsit apartamentului. Mă simțeam ca la începutul unei călătorii.

La aeroport, mergînd cu Molly și Brian spre mașină, acesta spuse:

—Arăți minunat.

—Mulțumesc, am răspuns.

Mă simțeam atît de tensionată sexual, atît de conștientă de mine însămi, încît mă mira că nu se uită toată lumea la mine.

—Ai ceva special? mă întrebă după un minut și am realizat că încă se mai uita la mine.

Am zîmbit.

—Am o întîlnire, am spus. N-am avut multe, știi.

Se uită departe, și continuarăm să mergem alături, așa cum făcem cînd eram în familie. Apoi se aplecă spre Molly, care stătea pe brațul lui, zdruncinîndu-se la fiecare pas.

—N-arată grozav Mami?

Molly se uită critic la mine un moment. I-am privit ochii indescifrabili. Apoi ea se întoarse spre Brian.

—Nu-i grozavă! spuse ea emfatic. E Mami.

Am rîs şi i-am atins braţul.

Lăsasem sacoşa la Ursula, aşa că am coborît din maşină la *Poster Square*. Cînd m-am aplecat spre Molly s-o sărut de rămas bun, Brian se întinse de pe locul şoferului.

—Vorbesc serios, să ştii, spuse. Arăţi nemaipomenit.

Faţa sa, aplecată şi răsucită într-un unghi ciudat ca să mă poată vedea, părea încordată şi nefamiliară.

Zgomotul la *Christopher's* era asurzitor, o combinaţie între tonomat şi efectele fericitelor ore prelungite de vineri. L-am găsit pe Leo la o masă în bar, cu o bere în faţă. Mă văzu din cealaltă parte a încăperii şi-mi făcu un semn cu mîna. În timp ce mă apropiam, deveneam din ce în ce mai conştientă de corpul meu, simţeam un fel de stîngăcie sexualizată în el pe care n-o mai simţisem de cînd sînii mei erau noi şi nu ştiam cum să-i port firesc în faţa mea.

Nu-mi aduc prea bine aminte despre ce am vorbit, ci doar că el era animat şi curios. Eu eram încordată, dar m-am relaxat puţin după ce am băut o bere, apoi două, trei. Mi-a pus o mulţime de întrebări cu o energie şi un entuziasm care m-au speriat dar m-au şi fermecat, şi mi-am auzit vocea devenind mai puternică, mai rapidă în a-i da răspunsuri. În cîteva rînduri m-am bîlbîit necontrolat, la începutul unui cuvînt, ca şi cum însuşi corpul meu încerca să mă încetinească, să insiste în carapacea lui proprie. Am avut necazuri cu mestecatul şi înghiţitul. Cînd chelneriţa a debarasat farfuriile, două treimi din mîncare erau lăsate într-a mea, cu toate că Leo concentrat la ceea ce spunea, nu a observat. Am mai luat cîte două beri pentri fiecare, apoi am ieşit şi neam dus la camioneta lui, o Toyota. Am mers la un bar slab luminat în *Central Square*. Erau patru sau cinci sticle de bere pe podeaua din cabina camionetei. Se rostogoleau în timpul mersului şi scoteau un clinchet

muzical cînd luam viraje sau schimbam viteza.

Barul era plin de negri, şi îmbîcsit de fum de ţigară. Formaţia era şi ea de negri şi cîntau mai mult blues şi ceva hit-uri ale anilor cincizeci. Era un spaţiu în faţa estrădei unde stătea vocalistul. Din cînd în cînd cîteva cupluri se urcau şi dansau, împingîndu-l pe acesta într-un colţ întunecos.

Leo vroia să dansez. M-am aplecat spre el şi i-am strigat în ureche că nu pot. El se întoarse spre mine, şi buzele noastre se atinseră. Zîmbirăm stupid de relizarea noastră.

Acum eram beată de-a binelea. Am mai băut cîteva beri în timp ce ascultam muzică. Nu discutam — era imposibil, formaţia cînta prea tare —şi nu mai ştiu de fapt cît am stat la bar, deşi a fost destul de mult timp pentru ca hainele mele să mai miroase a nicotină în dimineaţa următoare. Cînd am ieşit, ploua, o burniţă rece. Lumina de la neonul din fereastra barului şi marchiza magazinului 24 de alături se reflectau în băltoacele de pe trotuar. Am alergat un bloc şi jumătate pînă la camionetă.

Respiraţia mi se auzea gîfîitoare în maşină. Mirosea a ţigări, a bere şi a prospeţimea ploii. I-am spus lui Leo că stăteam în apropiere, la o prietenă.

— O, nu, zise. Am crezut că ai să vii la mine. Am de gînd să te învăţ să dansezi.

—Nu pot, am zis.

—Nu poţi ce?

—Să dansez.

—Rahat, zise, şi porni motorul. A privit la el. Părul ud îi stătea lipit în jurul gîtului. Stropi de ploaie îi stăteau pe piele, ca nişte picături de sudoare. Îmi zîmbi în timp ce scoase maşina din parcare, şi deodată am avut aceeaşi senzaţie pe care o simţisem cu alţi cîţiva oameni puternici —că energia, pasiunea lor m-ar putea transforma.

În starea mea de beţie, cred că mi-am concentrat

atenţia asupra dansului, dar euforia pe care am simţit-o, speranţele se datorau prezenţei lui Leo.

Am mers pe *Mass Ave*, din nou prin *Porter Square*, pe lîngă locul de parcare, pe lîngă laundromat. Străzile erau pustii cu excepţia unor întîmplătoare siluiete mergînd repede, aplecate sub ploaie. Se făcuse tîrziu, unu sau două noaptea în *Dunkin Donuts*, cinci sau şase clienţi stăteau pe scaun, unii întorşi să se uite afară la aversa torenţială.

Leo coti într-o fundătură chiar lîngă *Newtowne Grille* şi parcă am coborît din camionetă şi l-am urmat spre intrarea din spate a marii clădiri comerciale de pe *Mass Ave*. Pa crezut că-mi amintesc de un birou de asigurări, o sală de karate. Holul în care am păşit era slab luminat. Pe perete era o cutie poştală ruptă, apoi începeau scările. Mă conduse spre ele. Blugii îi erau lăbărţaţi peste şoldurile înguste.

—Acesta este studioul meu, spuse spre mine. Dar tot aici locuiesc. Este cu totul ilegal, dar jumătate din artiştii din oraş fac lucrul ăsta şi toţi proprietarii de case ştiu. Îi doare în fund.

În timp ce urcam scările, am trecut pe lîngă un singur bec, probabil de 60 watt, agăţat pe palierul de la cel de-al doilea nivel. La lumina lui am putut vedea că pereţii sînt de o nuanţă neobişnuită de ocru, poate vopsiţi, dar mai probabil doar ocrul vechimii, al amprentelor, al anilor de absorbire a mirosurilor şi a prafului. Leo se întoarse spre mine, mergînd într-o parte şi gesticulînd în jurul său; ghidul excursiei.

—Ştii, nu-mi pot permite să închiriez două locuri în acelaşi timp, şi atît timp cît nu sînt remarcabil, într-adevăr nu-i pasă nimănui.

Coti pe palier la stînga, descuie trei încuietori la o uşă zgîriată, pătată, şi o împinse. "Voila", spuse. Întinse o mînă înăuntru şi apăsă pe un comutator. Am păşit într-un enorm spaţiu alb —pereţi albi, podea albă. Mirosea a vopsea şi a terebentină, ca şi apartamentul

nostru, dar mai puternic. Becul lumina doar ceea ce părea să fie spațiul de locuit din încăpere, astfel încît celelalte colțuri erau într-o obscuritate cavernoasă, dar am putut vedea uriașe tablouri sprijinite de pereți și o masă de lucru lungă, cu diverse lucruri împrăștiate de-a valma pe ea, întinzîndu-se în mijlocul încăperii. Plafonul era presărat cu mari luminatoare negre, rectangulare.

Leo se mișca repede prin cameră, cîntînd în falsetto, *I can' t dance, don' t ask me, I can' t dance*.... Împinse o saltea acoperită cu o plapumă într-un colț. Alături de ea era o ladă portocalie, cu o lampă flexibilă deasupra. O aprinse și se lăsă pe genunchi lîngă ladă, cotrobăind printre discurile din ea. Am privit în jur. O toaletă, un frigider și o chiuvetă, erau aliniate de-a lungul unui perete. Pe o măsuță de lemn alături de ele era un reșou și șiruri de cești, vase, ustensile. Nu era nici o baie, dar lîngă perete, alături de chiuvetă, era o enormă cadă de tablă galvanizată. Am mers spre ea.

—Faci baie în ea? am întrebat.

Își ridică privirea și se opri din cîntat.

—Da, spuse.

Se întoarse la preocupările lui scoțînd un disc.

— Ori de cîte ori nu pot s-o evit, pentru că e o mare bătaie de cap. Încerc să prind cîte o baie pe la prieteni, cînd pot.

Puse discul, și dintr-o dată camera se umplu de acordurile chitarei lui Chuck Berry. Leo dădu muzica mai tare. Am început să simt aceeași însuflețită excitare pe care această muzică mi-o provocase în adolescență. Am început să rîd neauzit în acea zarvă.

Leo se întoarse și aranjă lampa, astfel încît lumina ei să bată pe perete. Mă trase în lumină și-mi arătă umbrele noastre pe albul peretelui. Capetele noastre erau enorme, lîngă tavan. Umbrele se îngustau înspre podea pentru a se sprijini pe picioarele de o

mărime umană normală. Se aplecă în faţă şi-mi strigă la ureche, cu răsuflarea fierbinte pe gîtul meu.

—Acum, tot ceea ce ai de făcut este să-ţi mişti umbra, vezi?

Umbra lui dansă.

—Aşa, vezi?

M-am mişcat puţin.

—Bine. Frumos din partea ta!

Muzica era asurzitoare. Eram amîndoi beţi, deşi cred că eu eram mai beată decît Leo. Am ţopăit în sus şi-n jos o vreme. Făceam figuri cu degetele. Leo nu se uita la mine, ci doar la perete şi la propriul său corp. L-am privit cîntînd, absorbit de muzică şi de umbrele tremurătoare. După un timp, cămaşa îi era udă de transpiraţie şi broboane de transpiraţie se prelingeau pe pielea albă a feţei. Între cîntece rămînea nemişcat, cu ochii închişi, aşteptînd chitara. Am început să mă mişc, să mă mişc la fel ca el. Mă reţineam de a privi la mine sau la Leo, şi mă uitam doar la zid, la acei monstruoşi ceilalţi. Făcu astfel ca umbra lui să se îmbine cu a mea, şi eu l-am imitat. Figurile hidrocefale se contopeau, se separau, se repezeau una la alta, se devorau. Nu m-am simţit niciodată atît de liberă de mine însămi. Separaţi, împreună. Doi, apoi unul.

Apoi, cînd umbrele noastre s-au unit, Leo mă atinse. Mă trase încet spre podea, spre saltea. Prin pardoseala de sub noi, simţeam vibraţiile liniei melodice a basului. Ne-am rostogolit beţi, unul peste altul, simţindu-ne unul altuia corpurile. Se ridică pe mîini deasupra mea, privind în jos spre mine. Nu voiam s-o facă, nu voiam să mă vadă. Am închis ochii şi l-am tras spre mine. Am făcut dragoste grăbiţi şi jenaţi, îmbrăcaţi încă pe jumătate.

M-am trezit odată cu lumina cenuşie a zorilor, cu o teribilă durere de cap. Simţeam nevoia să merg la toaletă. M-am ridicat şi mi-am tras grăbită hainele pe mine. Leo stătea întins pe partea lui de saltea,

descoperit. Mîinile i se odihneau, îndoite uşor lîngă faţă, ca ale unui copil, ca ale lui Molly. Şoldurile goale străpungeau aerul, penisul îi atîrna flasc peste părul întunecat, cuibărit în curbura sa. Jeans-ii încă îi stătea spînzuraţi pe un picior. Şosetele îi erau despechiate. Am fost bucuroasă că m-am trezit prima, că eu l-am văzut pe el în acest fel, şi nu invers.

În ciuda presiunii pe care o simţeam, am decis să nu folosesc toaleta lui Leo. Nu vroiam să-l trezesc, şi în special nu vroiam ca prima lui imagine cînd se trezeşte e să mă vadă pe toaleta lui.

Lampa flexibilă încă îşi arunca lumina albă pe perete. Am stins-o, tresărind la clinchetul ascuţit pe care-l făcu. Leo nu s-a clintit. Am închis încet uşa în urma mea şi am coborît uşurată spre hol, pe scările cu treptele uzate, de cauciuc.

Afară începuse să se lumineze de ziuă. Trotuarul era încă ud de la ploaia de noaptea trecută, presărat cu băltoace. Cînd am traversat strada mea, am privit de-a lungul ei. Casele mari se conturau tăcute, urîte ca totdeauna; dar teii, care începuseră să înverzească, arătau prietenos, optimist în lumina palidă a dimineţii. M-am gîndit la Molly adîncită în somn, la Brian întins în pat, şi am continuat să merg.

Mi-a trebuit aproape o oră ca să ajung la Ursula. Pînă acolo cerul devenise alb, iar eu nu mai eram beată. Am făcut o baie fierbinte şi am adormit în cadă. Cînd apa s-a răcit, m-am trezit, m-am uscat şi m-am dus la culcare. Era unsprezece cînd m-am trezit din nou.

Am avut alţi doi amanţi de cînd îl părăsisem pe Brian, de cînd Brian mă părăsise. Unul din ei era cineva pe care-l adusesem acasă de la o petrecere de Crăciun, în vreme ce Molly stătea cu Brian la

Washington. Avusesem o săptămînă dificilă, fusese prima dată cînd Molly era plecată, primul meu Crăciun ca persoană singură. Brenda şi Brian îşi aranjaseră căsătoria la New York; am respins o invitaţie a părinţilor mei de a merge la Chicago, hotărîtă fiind să-mi petrec Crăciunul singură. Petrecerea părea plină de alţi oameni, exagerat de veseli. Bărbatul pe care l-am agăţat a pălăvrăgit doar puţin despre munca sa —era reporter la *Globe* —înainte de a începe să-mi spună despre cît de mult i-ar place să-şi petreacă noaptea cu mine. Aproape cu sînge rece am decis că ar fi mai bine decît să petrec o altă noapte singură —teoria amantului ca pătură electrică —şi puţin după miezul nopţii, am plecat împreună. Am făcut dragoste mult timp, şi la început a fost pasionant şi excitat. Cu toate astea, nu am juisat, iar acest lucru s-a transformat în final în ostilitate şi răceală. Dimineaţă, îmi spuse că are aranjat un meci de squash, şi plecă fără să ia micul dejun şi fără măcar să bea o cafea.

Celălalt bărbat era avocat, un prieten de-al lui Charlene şi John. Am ieşit cu el de patru sau cinci ori, şi am făcut dragoste de două ori, înainte de a realiza cît de mult îmi amintea de Brian.

N-am juisat nici cu el, în ciuda eforturilor sale. Nici în prima noapte cu Leo. A fost prea repede. Eram prea beată. M-am simţit îngrijorată, îmi era aproape frică de el, poate pentru că ar putea să mă facă să cred că sînt şi altfel, aşa cum am simţit că aş putea să dansez, dacă m-ar învăţa.. Cînd dansam şi eram absorbită —de el, de muzică, de umbrele noastre pe perete — eram totodată intens conştientă în mod psihic de mine. Simţeam cum oasele mele pelviene devin mai grele, cum se schimbă ceva în trupul meu. Şi cînd el a împins în mine pe saltea, eram udă, cu toate că nu ştiusem c-aş fi. Calda lui alunecare înăuntru şi înafară, n-am simţit-o ca o intruziune, aşa cum fusese întotdeauna cu Brian, ci ca pe ceva care

făcea deja parte din mine. Nu avusesem deloc sentimentul că aș vrea să termine; m-am arcuit și m-am împins în el pentru a simți mai mult. Leo a strigat ceva cînd a ejaculat, și eu aș fi vrut să strig, atît de amar am fost dezamăgită de a fi fost lăsată la urmă.

Cînd am venit acasă sîmbătă după-amiază, Brian îmi spuse că cineva sunase cu o zi în urmă.

—Un tip. Dorea să știe cînd ai să fii acasă. I-am spus că în jur de șapte în seara asta.

Stătea la masa din sufragerie jucînd loto cu Molly. Tonul vocii lui era voit neutru, dar era o întrebare întipărită pe fața sa. Am simțit cum mă înroșesc.

—În acea seară, cîteva minute după șapte, cîteva minute după ce eu și Molly ne întoarserăm de la aeroport unde-l dusesem pe Brian, telefonul sună. Vocea lui Leo nu era prea prietenoasă sau caldă. M-a întrebat dacă o să ne mai vedem. Am spus că nu-mi trecuse niciodată prin cap că s-ar putea să nu ne mai vedem. A întrebat cînd. I-am spus că s-ar putea să îmi permit să aduc o îngrijitoare peste cîteva seri, poate miercuri. Spuse bine și-am convenit pentru șapte treizeci. I-am zis că aș prefera să ne întîlnim undeva de unde să mă ia el, și a sugerat *Newtone Bar and Grille*.

Cînd am ajuns miercuri seara, era acolo, din nou înaintea mea, din nou bînd bere. M-am strecurat pe bancheta din fața lui, dar mă simțeam aproape incapabilă să mă uit la el. Era serios, și, m-am gîndit eu, frumos. Cînd ochii mei îi întîlniră pe ai lui, m-am simțit ca și cum aș fi început să alunec pe panta abruptă a unui deal, aveam o senzație fizică de prăbușire pe care o simți uneori în momentul în care adormi.

—Am mîncat deja, am spus.

Era adevărat. Ştiam că aş fi avut necazuri cu înghiţitul dacă aş fi încercat să iau cina cu Leo, şi că aş fi băut prea mult în loc să mănînc. Îi pregătisem masa lui Molly la ora şase şi am mîncat împreună cu ea. Spaghetti. Cînd a venit îngrijitoarea, Molly a vrut să ştie unde plecam. Am o întîlnire, i-am spus. Mă privi în timp ce-mi căutam portofelul, în timp ce-i dădeam îngrijitoarei instrucţiuni. Cînd am sărutat-o, mi-a zis:

—Urăsc să ai întîlnire.

—Am să fiu înapoi înainte ca tu să ştii, am spus, încercînd să nu dau atenţie furiei ei. Am să vin şi am să te sărut din nou, cînd ai să adormi, şi apoi dimineaţa am să-ţi povestesc tot.

—Mamă stupidă, spuse nemulţumită, şi plecă tîrîndu-şi picioarele pe hol.

—Te deranjează să te uiţi la mine, spuse Leo?

Am spus că nu, şi cînd chelneriţa se întoarse cu vinul meu, el îi dădu comanda. Părea s-o cunoască. Glumiră amîndoi în legătură cu mîncarea, apoi ea plecă, iar el se aşeză din nou şi începu să se uite la mine. Am încercat să-i zîmbesc. dar n-am reuşit decît să mă simt penibil.

—El bine, Anna, spuse. De ce ai plecat aşa?

Am tăcut un timp, privindu-mi mîinile. Mi se păru dintr-odată că am petrecut toată săptămîna negîndindu-mă la asta.

—Eram speriată, cred.

—De ce?

Am băut puţin vin şi am pus cu grijă paharul jos. Am ridicat din umeri.

—De trezirea ta. De-a face dragoste din nou, pe lumină, sau nu.

Tăcu un moment, privindu-mă încruntat.

—Dă-mi voie să mă lămuresc. Te-ai gîndit că s-ar fi putut să nu mai facem dragoste? Că s-ar fi putut ca eu să nu vreau?

—Nu știu, am spus tare.

Sună tot atît de disperat pe cît mă simțeam, și m-am uitat în jur să văd dacă a observat cineva.

—Nu știu, am spus din nou. Mi-a fost frică că s-ar fi putut să vrei. Și mi-a fost frică de cît de mult aducea a căsătorie totul. Că ne-am fi trezit împreună și am fi luat micul dejun sau așa ceva. Era prea intim pentru mine. Ca și cum am fi pretins că sîntem căsătoriți.

—Dar am făcut dragoste. Nu-i asta intim? Chiar mai intim, de fapt.

—Nu atît de mult pentru mine, cred.

Mă scrută un moment.

—E pur și simplu sex, am spus, simțindu-mă ca și cînd săpam o groapă în care urma să cad eu însămi. Vreau să spun, toți fac asta.

Sprîncenele lui se încruntară.

—Nu-i așa?

Scutură din cap.

—Nu sînt expert, Anna. Nu sînt un Casanova.

— O fac, am afirmat. Pentru asta a fost toată acea revoluție sexuală.

Bravam. Discutasem despre asta cu Brioan, exersînd la pian și lucrînd.

—Dar să te trezești alături de cineva...

Am luat repede încă o înghițitură de vin.

— Să treci prin toate intimitățile trezirii, în ipostaza ta cea mai urîtă, cea mai vulnerabilă, cea mai puțin prezentabilă... trebuie să ții cu adevărat la cineva ca să faci asta.

—Și tu nu ții la mine?

—Nu te cunosc, am spus.

Mă privi intens, cu ochii întunecați ca de culoarea stafidelor. M-am gîndit la felul în care se ridicase în mîini deasupra mea în noaptea în care făcuserăm dragoste, și se uitase la mine ca și cum ar fi văzut o parte din mine pe care doar eu o ghicisem.

—Cum ai să faci să mă cunoști?

Am scuturat din cap. Simţeam că sînt acuzată de ceva. Chelneriţa veni, aşeză un suport de carton, un şervеţel, tacîmurile pentru Leo. Prin fluturarea mîinilor ei, am simţit ochii lui Leo fixaţi asupra mea. Cînd chelneriţa plecă, el se aplecă uşor spre mine şi spuse:

— Vreau să fac dragoste din nou cu tine la noapte. Are să se întîmple asta?

Inima păru să mi se oprească un minut, să-şi schimbe poziţia în piept. Am încuviinţat.

— Da, am spus, şi mi-am lins buzele uscate. Aş vrea.

Respiră uşurat, şi răsuflarea lui îmi atinse uşor faţa

— Da, zise.

Se rezemă de spătarul banchetei.

— Ei bine, Anna, descoper că asta e tot ce doream să aud.

Zîmbi.

— Asta este doar o problemă personală, bănuiesc.

— Exceptînd, am spus, apoi am ridicat mîna ca pentru a da deoparte întrebarea care răsărise imediat pe faţa lui. Nu, e doar faptul că am o îngrijitoare la copil. Trebuie să mă întorc. Destul de devreme.

— La ce oră? întrebă.

— Ei bine, probabil la unsprezece treizeci, cel tîrziu.

Se uită la ceas.

— De ce mai mănînc?

Am rîs.

— Şi asta vroiam eu să aud.

Dar am aşteptat să-şi ia cina, şi m-am bucurat. Mi-a dat timp să mai beau puţin vin, şi chiar simţeam că am nevoie de asta. În timp ce mergeam spre apartamentul lui, eram deja aproape la fel de beată cum eram sîmbătă, dar eram relaxată.

Nici nu intraserăm bine înăuntru cînd Leo începu să mă mîngîie ducîndu-mă spre pat. Am avut din nou senzaţia de cădere, de greutate în partea de jos a corpului şi în picioare, aceeaşi senzaţie pe care o

avusesem sîmbătă. Eram stînjeniţi, descheindu-ne, desfăcîndu-ne unul altuia fermoarele, iar respiraţiile noastre zgomotoase se auzeau prin zarva traficului îndepărtat de pe *Mass Ave.* De afară pătrundea în cameră o lumină slabă, şi corpul lui Leo ieşi alb, aproape incandescent atunci cînd îşi scoase hainele. Pielea îi era netedă, iar părul din jurul penisului era închis, foarte închis la culoare. După ce-mi trase blugii şi chiloţii în jos, se mută între picioarele mele stînd în genunchi, trăgîndu-mi picioarele deoparte, privind în jos la mine. M-am simţit neatrăgătoare, stînjenită. Am fost dintr-odată conştientă de ciorapii mei de genunchi, de zgomotul strident al respiraţiilor noastre, de comicul aspect al acestor lucruri. Mi-am strîns încet picioarele şi le-am împins în el. Privi în jos spre faţa mea. Figura îi era în umbră, dar am putut vedea consternarea sa.

—Nu vrei să mă uit la tine? întrebă.

Am scuturat din cap, şi mi-am ridicat mîinile spre braţele lui, trăgîndu-l la mine. În timp ce se mişca în sus deasupra mea împinse în mine şi am rămas nemişcaţi un timp. M-am gîndit la noaptea în care am dansat şi la umbrele noastre amestecate pe perete. Am fost fericită şi recunoscătoare cînd am simţit aceeaşi senzaţie de uitare.

—Îmi place să mă uit la tine, îmi spuse el în ureche.

Am scuturat din nou din cap. El şi-l mişca pe-al său în sus şi-n jos, făcînd din aceste două mişcari o glumă şi o mîngîiere. Mîinile începură să i se mişte pe corpul meu, corpul său să alunece încet în sus şi-n jos peste mine. Fără să-şi mişte capul, fără să se uita la mine, începu să vorbească despre mine, şoptind cu o respiraţie caldă, spre o parte a feţei mele şi a gîtului.

— Îmi plac culorile tale, Anna. Aici, unde eşti albă şi roză, şi liniile astea albastre.

Degetele trasară linia venelor de pe sîni, atingîndu-mi uşor sfîrcurile.

—Îmi plac toţi pistruii tăi şi cît sînt de diferiţi. Punctele astea întunecate, şi aici, unde sînt deschise şi aşa de multe.

Mîinile i se mutară în jos pe pîntecele meu. Am închis ochii şi el se retrase încet de pe mine pentru a-mi atinge părul pubian. Penisul lui umed alunecă din mine şi se întinse greu şi cald pe interiorul piciorului meu.

—Şi chestia asta minunată, aurie. Şi înăuntru.

Degetele lui mă atinseră, se strecurară puţin în mine, apoi alunecară în sus şi-n jos. Mă simţeam pierdută în şoaptele vocii lui, ca şi cum forma şi culoarea mi-ar fi fost date de el. Mi-am auzit respiraţia neregulată. Îşi răsuci din nou corpul deasupra mea, bărbăţia sa făcîndu-şi loc încet în mine. O vreme continuă să vorbească, să-mi şoptească despre corpul meu, despre cum arată şi cum îl simte. În timp ce şoptea vocea îi devenise adîncă, şi adîncimea ei era ca o vibraţie muzicală pe care o puteam la fel de bine simţi şi auzi. Mă mişcam cu el, spre el, şi m-am uitat în sus la el cînd se ridică din nou deasupra mea. Cînd ejacula, strigă "O, iubito, iubito, iubito. O, iubita mea, iubito". Pentru un moment m-am simţit pierdută în uitarea sa; apoi brusc, o altă parte din mine, partea care insista în a nu mă abandona, predomină din nou. Nu mă puteam stăpîni, ţinîndu-i corpul lipsit de vlagă în braţe, pe mine, am zîmbit. M-am gîndit la chemarea ca de sturz —"Iubito, iubito", "Cîntecul de bonsoir" al său, cum spunea bunicul. Iubitul meu ca o pasăre, am gîndit. Şi chiar dacă ştiam că făcuse dragoste atît de repede pentru că a crezut că nu vreau să se uite la mine, să se desprindă de mine, am simţit un mic val de iritaţie din cauza grabei sale, a satisfacţiei sale vlăguite.

După un lung interval, în timpul căruia am crezut că

adormise, se ridică brusc pe coate alături de mine.

—Bună, spuse el tandru,

Apoi:

—Vrei vin, bere?

M-am întins,

—Aș vrea niște vin.

Se răsuci de lîngă mine și într-o mișcare fluidă se ridică în picioare. Încăperea era foarte slab luminată, era aproape întuneric, dar chiar și așa, în timp ce se apleca din mijloc pentru a se ridica, am putut să văd foarte bine cum Leo și-a strîns fesele peste greutatea bilelor sale în balans, înainte ca acestea să-și reia locul în față. Acest lucru mă surprinse, cumva îmi plăcu.

Se aplecă deasupra mesei din bucătărie și aprinse o mică lampă. Culorile se năpustiră înapoi în cameră. Scoase o sticlă de vin din frigider și luă două pahare de pe masă. Se reașeză cu grijă, cu picioarele încrucișate, deschise sticla de vin și turnă. În timp ce întindea paharul spuse:

—Ești tăcută în seara asta.

Am luat o înghițitură de vin, și am pus piciorul rotund al paharului pe piept.

—Hmm, am spus. Și tu ești zgomotos.

După un moment zîmbi.

—Doar pentru că am ejaculat.

—Doar pentru că eu nu, am spus.

—Am putea îndrepta asta.

—Am putea? am întrebat, și, în mod absurd, am simțit din nou ceva răspunzînd da în mine.

Da, pot dansa, pot juisa, tu mă poți ajuta să fac lucrurile astea, să am lucrurile astea.

—Sigur. Apoi ai să-mi vorbești?

Am încuviințat, și ne-am sărutat precaut o vreme, balansîndu-ne paharele cu grijă încolo și încoace.

Am mai băut puțin.

—Serios, sînt tăcută doar pentru că sînt obsedată

de ce am să fac atunci cînd va trebui să merg la toaletă.

— Nu văd nici o problemă.

— Eu da. Sînt dintre cei cu convingerea uşilor închise, iar tu nici măcar nu ai o uşă.

Se lăsă pe spate şi rîse.

— Cred că ai prins diferenţa esenţială dintre noi doi.

— Mai mult chiar, am băut mult la *Newtone Grille.*

— Am să închid ochii.

Leo puse paharul pe podea şi începu să-mi atingă sînii, mîngîindu-le uşor sfîrcurile. L-am privit uitîndu-se la mine. Apoi mi-am tras corpul de lîngă el.

— Vreau să fac pipi, am spus. Nu mai e ipotetic.

— Dă-i drumul, zise.

Îmi zîmbi.

— Eu sînt singura persoană din lume pentru care aceasta este o problemă? I-am întrebat. Ce faci cînd ai o petrecere, de exemplu?

— Ei bine, sînt cîteva persoane care într-adevăr merg întîi la *Newtowne Bar and Grille* şi apoi trec pe aici. Dar pun un paravan, paravanul acela.

Arătă spre o ramă cu o pînză de ambalaj rezemată de perete lîngă chiuvetă.

— Chiar şi aşa, cei care rămîn de cealaltă parte pot asculta, îşi pot imagina.

Zîmbi lasciv. Nu eram pe de-a-ntregul sigură dacă glumeşte, dar i-am întors zîmbetul.

— Aşează-l pentru mine, am spus.

În timp ce stăteam în spatele paravanului de pînză, Leo fluiera şi zăngănea farfurii, în mod ostentativ. Mi-a trecut prin minte că poate era într-un fel cel mai neobişnuit lucru pe care, fizic, îl făcusem vreodată. Şi astfel, cînd, probabil o oră mai tîrziu, am juisat, nemaiştiind dacă ceea ce mă atingea era gura sau degetele lui, nemaiştiind exact unde erau atingerile, deschizînd ochii în spaţiul în care strălucea ca interiorului unui nor pentru a vedea faţa lui albă

ridicîndu-se peste mine, încă lucind de la jocul dintre picioarele mele, n-am avut deloc senzaţia de surpriză.

Vorbeam aproape neîncetat în primele cîteva săptămîni de cînd ne cunoşteam —tot timpul cînd nu făceam dragoste. Am rămas în urmă cu munca la laborator, amînînd alergările şobolanilor şi doar mîngîindu-i. Se îngrăşară şi deveniră mai afectuoşi în mîinile mele, ca şi cum ar fi răspuns la evenimentele din viaţa mea. Am petrecut după-amieze întregi în studioul alb al lui Leo, mîncînd, făcînd dragoste, privindu-l cum lucrează, discutînd.

Discuţia era, în realitate, doar căutarea unei modalităţi de a pretinde dragoste de la cineva de care simţeam că aveam absolută nevoie. Aşa cum găsisem o cale de a-i telefona după ce simţisem nevoia s-o fac, aşa am găsit acum o cale de a ţine la el, de a legitima şi de a adînci sentimentul pe care-l avusesem pentru el aproape din primul moment. El părea să înţeleagă aceasta — că într-adevăr completam cu răsuflarea întretăiată un cadru în care deja, în mod intuitiv, îl pusesem. "Hai să ne spunem unul altuia toate nimicurile", spunea el.

În cele din urmă ne spuneam unul altuia istorii complete, cu adăugiri şi cu revizuiri. Era aceeaşi istorie pe care oricine se poate s-o fi spus oricui altcuiva, dar ne fermeca pe fiecare din noi în mod absulut, pentru că fiecare avea dorinţa, voinţa de a fi fermecat de celălalt.

Leo era tot ceea ce familia mea, Brian, eu, nu eram. Puţin din el era poză — era de asemenea foarte conştient de ceea ce nu era şi de evaluarea din lumea mea rigidă —dar cea mai mare parte din el era un autentic gen de nesăbuinţă a inimii.

Crescuse în Arizona. Tatăl său fusese negustor de bumbac, un pierzător, spunea el; un om care ar fi dat un rînd de băutură cu ultimii treizeci de dolari, şi apoi s-ar fi gîndit cu ce să-şi hrănească familia. Leo se

întreţinuse singur din adolescenţă, încercînd tot ceea ce i se păruse interesant pe moment. Muncise în construcţii, condusese un cinematograf drive-in, fusese ajutor de bucătar, şofer de ambulanţă. Îi trebuiseră cîţiva ani să termine colegiul de la Universitatea Arizona, apoi cîştigase o bursă la Yale.

Numele lui adevărat era Leonard. şi-l schimbase cînd venise în est în "Len". "O scîrnăvie de nume. Cine vrea aşa ceva? Vreau să spun, un nume care se sfîrşeşte într-o nazală, pentru Dumnezeu. Leo, acum. E ca Anna. Or să meargă întotdeauna. Poţi să trăieşti cu un nume ca ăşta?" Viaţa părea să-i întindă mîna şi să-l atingă într-un fel în care pe mine nu mă atinsese niciodată. Poate pentru că întîmpina cu bucurie acea întîmplătoare, excitantă atingere. Telefonul suna la unsprezece noaptea, şi puteau fi prieteni din Tanzania, Province Town sau Tucson. Puteau veni să stea la el o săptămînă? Voia să meargă cu ei într-o tabără? Să-i întîlnească la New York? Întotdeauna răspunsul era *da*. Oamenii îi vorbeau în metrou, în baruri, la coadă la bilete de cinema, şi el întotdeauna le răspundea. Oamenii îi dădeau sfaturi, îl invitau la petreceri, îi vindeau lucruri. Odată chiar a cumpărat un pistol, nu pentru că îl voia sau avea nevoie de el, ci pentru că nu mai avusese niciodată unul. Eram în acelaşi bar în *Central Square* în care fuseserăm în prima noapte, cînd un negru s-a aşezat lîngă el şi s-a oferit să i-l vîndă. Leo nu era sigur că poate să-l ia, se gîndea că ar putea fi prea mare.

—Are să încapă într-un sertar de birou? îl întrebă pe negru.

—Despre ce vorbeşti, omule? îi spuse negrul iritat.

—Vorbesc despre un pistol, nu despre lenjerie.

Era o anumită încordare din cauza diferenţelor dintre noi. Îi plăcea rezerva, răceala mea; dar pe de altă parte, ăsta a fost motivul pentru care m-am certat cu el. Îl irita ceea ce el numea "comportament de

doamnă". Apoi mi-a reproşat că i-am sugerat, "pe cel mai ostil ton cu putinţă", că îşi înghesuie hainele într-o maşină. Nimic personal. "Asta e cu adevărat elegant", spuse el.

Iar mie îmi plăcea sălbăticia lui. Neîngrădirea lui mă intriga şi o doream. Dar era exact aceeaşi calitate care mă speriase la început. În plus, Leo era ca şi mine —profesionist, educat —ceea ce-mi permisese să intru în lumea lui. Cît despre ce mă ţinea acolo, era, desigur, tot sălbăticia lui. Albeaţa pielii lui, felul în care se înceţoşa în timp ce făcea sex şi părea să crească în paloare dinspre interior; felul în care părul i se ondulase pe gît cînd se aplecase odată să-mi lege pantoful, după ce mă ajutase să mă îmbrac. Era faptul că în timp ce făceam sex pierdeam urma hotarelor dintre noi. Mă gîndeam la bărbăţia lui ca la o senzaţie înăuntrul meu, mă gîndeam la deschiderea mea, ca la o parte a corpului său, gura sa. Am rămas pentru că, în final, am devenit datorită lui o persoană pasionată.

Ne-am contrazis de multe ori în legătură cu munca noastră şi cu ce însemna ea pentru fiecare dintre noi. Şi uneori, în fierbinţeala acelor discuţii aveam sentimentul de familiaritate cu un ideal pe care mi-l făcusem. Simţeam că devin un cerc închis, că mă întorc la speranţele din copilărie. Îmi pot aminti cum am ridicat vocea peste zgomotul unui tren pentru a ţipa la el, explicîndu-i că acele probleme erau complet străine unei relaţii, erau lucruri individuale, care ne priveau doar pe noi înşine. Oamenii se iubesc unii pe alţii pentru alte motive.

Cînd zgomotul trenului se stinse, vocea mea părea dintr-odată stridentă, forţată. Stăteam şi ne uitam unul la altul peste tăcerea neaşteptată din sufragerie. El scutură încet din cap.

—După experienţa mea, nu-i chiar aşa, Anna, spuse moale. Oamenii se iubesc unii pe alţii pentru

lucruri, cel puţin în parte. Numai după ce ai părăsit casa mamei tale, ai început s-o iubeşti necondiţionat, s-o iubeşti fără toate acele lucruri despre care crezi că-s aşa de afurisit de străine de noi.

Plînsetul brusc mă întoarse la timpul în care nu părăsisem casa mamei, la dorinţa arzătoare pentru un fel de dragoste pe care simţeam că nu o avusesem nici măcar atunci. Dar era ca o senzaţie de eliberare faptul că am simţit valul de autocompătimire. Mai precis, compătimire pentru fetiţa care şi ea fusese atît de exigentă cu ea însăşi, întristare faţă de ea. Am început să plîng. Leo, capabil să simtă că întristarea se întindea în urma celor ce se întîmplaseră între noi, m-a ţinut în braţe pînă m-am liniştit.

Nici una din dispute n-a fost mai rea decît prima. În parte pentru că eram încă în euforia datorată prezenţei lui. Era unul din primele noastre weekend-uri împreună — Brian era cu Molly — şi am mers la un restaurant în *Harvard Square* să sărbătorim. Leo îmi dăduse o bluză roz de mătase, largă, decoltată, drapată peste piept. Credea că mă îmbrac prea suburban şi-mi făcuse o serie de cadouri destinate să mă transforme: cercei, pantaloni de velur. O purtam şi mă simţeam foarte frumoasă. Am parcat maşina pe *Acacia Street* şi am mers prin ploaia plăcută de primăvară spre restaurant.

Făcuseram dragoste toată ziua şi nu mîncaserăm nimic. Vinul de la cină ne-a afectat pe amîndoi aproape imediat. Vorbeam tare şi stupid în timpul mesei. În timp ce beam cafeaua, vorbeam despre elevii mei de la pian. Eram amuzată de mine însămi, foarte conştientă de cît de atrăgătoare eram în bluza mea şi mă gîndeam că-i plac şi lui. Dar am observat că el devenise tăcut. M-am oprit din povestit, şi pentru un moment se făcu linişte.

— Îmi pare rău, am spus. Vorbesc prea mult?

Pretinse a fi uimit.

—Nu, zise. Deloc. Îmi plăcea.

—Am observat că te-ai oprit totuşi. Din a-ţi place.

Ridică din umeri.

—Cred.

M-am uitat spre el. În lumina slabă nu se putea vedea unde se termină pupilele şi unde începe irisul lui aproape negru. El privi departe.

—Cred că pur şi simplu am obosit să ascult cum vorbeşti despre munca ta.

—Ce vrei să spui?

El ridică din nou din umeri, şi se întoarse încet în scaunul său, ca şi cum ar fi încercat să pună capăt conversaţiei.

— Doar că totul pare atît de... mărginit. Ca şi cum ar fi un zgomot de fond în viaţa ta.

Am simţit un mare pericol, o ciudat de familiară capcană în care aş putea să cad. Am încercat s-o împing deoparte, să fiu obiectivă.

—Ei bine, presupun că într-un anume sens e adevărat, dar îmi place munca mea.

—Dar e atît de groaznic de nepotrivită, nu-i aşa? Vreau să spun, şobolanii, elevii la pian.

Am ridicat din umeri.

—Ei bine, poate. Nu chiar. Cred că mă simt mai folositoare la lecţiile de pian.

Încet, ca şi cum ar fi reprimat o mişcare mai violentă, se aplecă pe spate în scaunul său, împăturindu-şi şervetul pe masă.

—Isuse, spuse încet. Folositoare.

Dispreţul din vocea lui mă răni în tăcerea care dură poate un minut. Apoi am început să mă simt mînioasă.

—Ai obiecţii asupra felului în care-mi aleg cuvintele?

Privi prin restaurant un moment, ca şi cum n-ar fi auzit. Apoi brusc se întoarse cu faţa la mine. Spuse liniştit:

—E doar faptul că nu pot suporta felul în care te gîndeşti la munca ta, la viaţa ta. Nu-ţi pasă de ea. Vreau să spun, tu nici măcar n-ai muncit în sensul în care vorbesc eu.

—Care este acest sens?

Puteam auzi dispreţul politicos din vocea mea.

Se aplecă în faţă şi vorbi concentrat.

—Şi nu-mi vorbi cu afurisitul ăsta de ton de doamnă, spuse. Vorbesc despre pasiune. Despre implicare. E altceva decît a pune mîncarea pe masă. Vreau să spun că prima dată cînd te-am întîlnit, am crezut că eşti muziciană, că îţi pasă de muzică.

—Îmi pasă.

—Ba nu. Fac o comparaţie cu felul în care simt eu în legătură cu munca mea şi nu există nimic în comun.

—De ce ar trebui să existe?

—Pentru că asta e ceea ce vreau, la dracu'. Vreau o femeie care să aibă acea putere de a se angaja la ceva înafară de ea însăşi.

—Am un astfel de angajament.

—Muzica?

—Molly. Şi de a face cu grijă şi bine ceea ce fac.

Se uită la mine un moment. M-am gîndit la cum arăta cînd făcuserăm dragoste în acea după-amiază, în sudioul lui inundat de lumină.

—Nici măcar nu putem vorbi despre asta, zise.

Luă nota de plată şi începu să scotocească în portofel.

M-am aplecat şi mi-am pus mîinile pe ale lui. Îşi ridică privirea.

—Ascultă-mă, am spus.

Mi-am mutat mîinile, dar am rămas aplecată peste masă.

—Se obişnuia pe vremuri ca bărbatul să spună "vreau o femeie care" şi lista ar fi puţin diferită: "care să gătească, să coase, să poată să-mi întreţină prietenii". Dar este acelaşi impuls. Acelaşi impuls:

Este totuși modul tău de a judeca, lista ta, jocul tău. Doar că toate regulile s-au schimbat.

Am fost dintr-o dată conștientă de sînii mei, aproape complet dezgoliți de bluza decoltată. M-am lăsat pe spate.

—Tu susții totuși că eu sînt o extensie a ta, că, dacă aș arăta mai bine în fața oamenilor, te-aș face și pe tine să arăți bine. Asta este tot.

Scutură din cap.

—N-ai nimerit-o, Anna. Nu-i asta.

—Atunci ce este?

—E că într-adevăr acele interese paralele, acele pasiuni paralele, ar face viața mai interesantă.

—Deci eu te plictisesc.

—Doar că nu accept felul în care vorbești despre munca ta.

—Pentru că e diferit de felul în care vorbești tu de a ta.

—Adevărat.

— Și dacă aș fi o adevărată muziciană, o ... ce? O interpretă? Compozitoare? Care ar fi soluția?

—Nu-ți bate joc de mine, Anna.

—Nu, doar mă întreb. Într-adevăr. Pentru că poate aș fi putut fi. și-am spus asta. Acesta era planul pentru mine. Și eu pur și simplu n-am fost destul de bună. Asta-i tot.

Am început să plîng, dar, ciudat, cel puțin la început, părea să nu aibă nici o legătură cu mine. Puteam simți lacrimile izvorînd din ochii mei și alunecîdu-mi pe obraji, dar era ca și cînd ar fi fost glicerină, lacrimi de cinema.

—Și așa mi-am făcut un alt mod de viață. Dar urăsc, într-adevăr urăsc să mi se spună că nu există nici un pic de onoare în el. În special de către cineva atît de norocos cum ești tu, cu norocul de a fi atît de bun cum ești tu în ceea ce faci.

Mi-am împins repede scaunul înapoi, m-am ridicat și am traversat restaurantul. Cîțiva oameni își ridicară

privirile spre mine, apoi şi le feriră repede în timp ce treceam pe lîngă mesele lor. Mi-am şters faţa cu mîinile.

Încă ploua afară, aureola stridentă a luminilor străzii făcînd ca *Mt. Auburn Street* să arate urîtă. Am luat-o pe *Hillard Street* şi, absenţa subită a acelui purpuriu a îndulcit şi a întunecat lumea. Luminile gălbui se strecurau înceţoşate din case. Într-una din ele o femeie se apleca peste masă şi stingea o lampă. Pentru un moment, apăru graţioasă în strălucirea portocalie. Apoi dispăru. Ferestrele deveniră negre, lucind de ploaie.

Am auzit paşi în urma mea. Leo mă ajunse şi-mi puse o haină pe umeri.

—Şi-ai uitat haina de ploaie.

M-am întors spre el şi l-am lăsat să mă strîngă la piept. Am simţit o mîhnire violentă, o durere în piept ca o tăietură adîncă, dar n-am scos nici un sunet, şi lacrimile mi se opriră.

—Anna, îmi pare rău, spuse Leo.

Mîna lui îmi mîngîia părul.

—Te rog, nu spune asta, am zis. E ceea ce gîndeşti. Îţi pare doar rău că asta m-a rănit, nu înseamnă că şi simţi asta.

—Nu sînt sigur de ce simt, spuse.

După un moment am început să mergem, pe jumătate îmbrăţişaţi, poticnindu-ne pe dalele lucioase de ploaie.

Cînd am ajuns la camionetă, descuie portiera de pe partea mea, mă lăsă să intru, apoi merse pe cealaltă parte. M-am întins peste banchete ca să descui portiera lui şi cînd intră, m-am căţărat peste el, m-am aşezat pe genunchii lui, m-am lăsat peste el sărutîndu-l. Ploaia ropotea puternic pe capotă, şi sunetul respiraţiilor noastre, umezeala, uşorul plescăit al gurilor noastre alunecînd una pe cealaltă, erau intensificate în micul nostru univers. Ferestrele începură să se

aburească şi Leo întinse mîna pentru a-mi scoate chiloţii.

—E un *body-stocking*, am şoptit. E dintr-o singură piesă.

Mi-am ridicat fusta ca să-i arăt. Se arcui pe spate pentru a-şi desface pantalonii. M-am ridicat puţin pentru a-l lăsa să-şi descheie fermoarul şi pentru a-şi scoate penisul întărit. M-am aplecat peste el şi am întins mîna între picioarele mele, trecînd body-stocking-ul într-o parte. M-am mişcat peste el, pe el, şi intră puţin în mine, ajutîndu-se cu mîinile. M-am înălţat, apoi m-am lăsat în jos, de fiecare dată puţin mai adînc, pînă cînd a fost complet în mine. M-am lăsat cu toată greutatea şi l-am simţit aproape ca pe o durere, adînc în mine. I-am atins faţa mişcîndu-mă liber pe el. Ferestrele se argintară de răsuflarea noastră şi cînd ejaculă, strigă numele meu din nou şi din nou. În tăcerea care urmă, întreruptă doar de respiraţia noastră, puturăm auzi zgomotul unor paşi, voci trecînd pe lîngă noi pe stradă. "Richard" spuse vocea unui bărbat. Nu ne-am mişcat, n-am vorbit, pînă cînd nu au plecat.

Molly îl plăcea şi ea, cu toate că n-am realizat acest lucru de la început; dar mi-am dat seama cît de mult înseamnă pentru mine ca ea să-l placă. Iniţial, fusese mult mai puţin impetuos, mult mai puţin atent cu ea. În preajma ei era liniştit, instinctiv, s-ar părea. O lăsa pe ea să ocupe locul central în viaţa mea, aşa cum îl ocupase dintotdeauna, şi-şi schimba comportamentul faţă de mine.

Dar cînd începu să o cunoască mai bine, începu să fie mai relaxat în prezenţa ei, să pară mai mult el însuşi. A treia oară cînd veni în timp ce ea era trează,

mie îmi aduse flori, iar ei o cutie cu trei sute de bandaje autocolante, pentru că observase afecţiunea ei faţă de unul din proprii genunchi juliţi. Zile întregi fu înfăşurată în ele. Folosea cel mai mic pretext ca să lipească unul din ele şi eu nu mă amestecam. Erau ale ei, i-am spus. Putea hotărî singură cum să le folosească. Punea bandaje pe jucării, pe mine, şi în final, într-o noapte, pe Leo. Era o răscruce, primul ei gest spontan faţă de el. El era răcit, răguşit şi strănuta într-una, plîngîndu-se că nasul era gata să-i cadă de pe faţă. Ea i-l bandajă, gravă, cu patru sau cinci benzi.

—Doamne, nici nu-ţi pot spune ce recunoscător îţi sînt, Moll, spuse el. Dacă nasul tău are să fie vreodată gata să se desprindă, sper că ai să-mi spui, ca să-ţi pot întoarce serviciul.

Încetul cu încetul ea îi permise s-o atingă, începînd să fie afectuoasă cu el. Începură să aibă obiceiurile lor proprii, exact cum le avea cu Brian. El o oprea în drumul ei spre bucătărie.

—Doar o clipă, Molly, spunea, încruntîndu-se. Ai ceva în ureche, aici.

Şi scotea o monedă de cinci sau zece cenţi.

—Doamne, Molly, spunea. Uită-te la asta, ce-am găsit în urechea ta! Îţi vine să crezi? Trebuie să fie... o vrăjitorie!

Şi ea îi zîmbea, neîncrezătoare, dar încîntată.

—Acum, Moll, spunea el, cui spui că îi aparţine o monedă ca asta? E a persoanei care a găsit-o? A mea, de exemplu? Sau a persoanei în urechea căreia era? De exemplu, a ta?

Şi ea pretindea moneda şi că are ureche vrăjită.

Trei săptămîni după ce dormisem cu Leo pentru prima dată, am adus o somieră mare cu saltea şi am împachetat patul pliant, iar el începu să doarmă cu mine în apartamentul nostru. La început, pleca noaptea tîrziu. Apoi, din ce în ce mai des, fixa alarma ceasului şi pleca în zori. Aproape întotdeauna făceam

dragoste în lumina obscură, şi atunci, în dimineţile petrecute în camera mea am început să juisez. Adesea mă trezeam cu el mîngîindu-mă, intrînd în mine şi ajungînd acolo chiar înainte de a fi conştientă de dorinţă. Probabil era absenţa tuturor acelor avocaţi cu judecăţi raţionale, probabil era completa lipsă de grijă faţă de lucruri care întotdeauna mă îngrijoraseră în privinţa sexului — cum arăt, care îmi este mirosul, gustul. În acele dimineţi timpurii, după cîteva momente, totul avea gustul sexului. Cearşafurile deveneau transpirate şi încîlcite. Întreaga cameră părea plină de complicatele noastre mirosuri amestecate. Şi o dată şi încă o dată juisam, uneori încă aproape adormită.

Apoi, o dată sau de două ori, eram foarte grăbiţi şi mi-a cerut să-l mîngîi cu mîinile sau cu gura. Am făcut-o, repede la început şi puţin în silă. Însă am descoperit apoi că îl doresc şi în acest fel. Toată pasivitatea mea iniţială, toată energia lui a făcut ca gesturile noastre să semene, într-un fel, cu masturbaţia. El era ca un joc al imaginaţiei mele, ca cineva pe care-l invocasem să apară în dimineţile mele solitare. Puteam să mă întind pur şi simplu pe spate, ca şi cum aş fi avut un vis erotic şi să devin fericită.

Acum am descoperit un fel de apetit, un fel de foame neobosită faţă de corpul lui. Mă desfăta să-l privesc ejaculînd în mîinile mele, să-l simt, să-l gust; chiar mai complexa conexiune cu sexualitatea lui, care venea din exacta înţelegere a felului în care ejacula în momentul în care o făcea, din a-l ajuta să ajungă acolo. Toate acestea a făcut dragostea mea pentru corpul lui mai intensă, absolută. Simţeam că nu există nimic ce n-aş vrea să fac pentru el, ce n-aş vrea ca el să-mi facă mie. Am devenit din ce în ce mai sălbatici, chiar şi atunci cînd o făceam în mod obişnuit. Am simţit o modificare a dimensiunii, nu doar

adăugare de tehnici noi. O dată m-a sărutat uşor pe ceafă în bucătărie, şi cu un mic spasm am juisat. Uneori, doar imaginea mîinilor lui încercuind o ceaşcă de cafea mă putea tulbura, încît gemeam singură.

Totuşi încercam să ne ferim de Molly. Nu vorbisem prea mult despre asta, şi acum Leo petrecea trei sau patru nopţi în patul meu, dar se trezea conştiincios în fiecare dimineaţă şi pleca înainte ca Molly să iasă din camera ei. O dată sau de două ori, zgomotul ei foindu-se prin cameră fusese cel care ne-a trezit, dar atunci Leo mă sărută, se ridică repede din pat, îşi trase hainele pe el, şi plecă în picioarele goale, înainte ca eu, pe jumătate adormită, să-mi pot da seama ce se întîmplă.

Nu ştiu sigur de ce nu-i spuneam. Părea în mod irevocabil atrasă de Leo, aşa că nu era frica de a le strica prietenia. Probabil în parte era simplul fapt că nu ştiam ce semnificaţie ar putea avea pentru ea faptul că eu şi cu el dormim împreună. Leo tăcea şi el. Era o fatală parte a suavităţii lui de a se lua după mine, chiar în confuzia mea, să accepte întotdeauna că ştiam ce fac în privinţa ei, în prezenţa ei. Nu-mi exprimam niciodată îngrijorarea, brusca tulburare pe care o aveam uneori că tot ceea ce fac este greşit. El văzuse legătura dintre noi ca un dat, aşa cum şi intenţiona să fie. Chiar farmecul trezirilor sale resemnate, de dimineaţă —rapida încheiere a fermoarului de la pantaloni, fluturarea cămăşii sale încheiate pe jumătate, în timp ce ieşea pe hol —întărea faptul că el acceptase felul în care considerăm că e corect să mă port cu Molly.

Totodată adevărul era că şimţeam mai puţină confuzie cu ea atunci, că îmi puneam mai puţine întrebări. Cînd mă gîndesc la timpul acesta petrecut împreună, încerc să o aduc pe Molly mai mult în prim plan. Cu siguranţă că aveam mustrări de conştiinţă, aşa cum avusesem şi-nainte, cum am avut şi după

aceea. Cu siguranță că întotdeauna m-am gîndit la ea, niciodată n-am lăsat creșterea ei, fericirea ei, la voia întîmplării.

Nu știu cu adevărat, dar cred că există un adevăr în faptul că, în timpul pasiunii mele pentru Leo, am uitat-o pe Molly. Poate nu în cel mai rău sens în care mamele cu trei sau patru copii uită uneori de cîte unul din ei pentru un timp, sau al femeilor care trăind într-o vreme care nu le permitea să se concentreze asupra stării sufletești a copiilor lor puteau, și probabil chiar se întîmpla, să uite de ei. Dar sentimentul de neglijare față de Molly din perioada petrecută cu Leo îmi evocă imaginea ei zgîriată și plîngînd, în locul din spate al mașinii parcate în fața casei lui Sammy Brower.

În orice caz, într-o noapte rece de mai, mult timp Leo și cu mine adormiserăm, ceva o trezi pe Molly și ea veni și se băgă în pat cu noi. Eram prea somnoroasă pentru a realiza implicațiile acestui lucru sau probabil o parte din mine era bucuroasă de soluția pe care o oferea și a înlăturat partea conștientă. I-am făcut loc și am adormit din nou adînc, cu brațele în jurul ei, cu corpul cald și neted al lui Leo lipit de spatele meu.

Cînd se trezi dimineață, păru să considere perfect natural să-l găsească și pe el acolo. Entuziasmul ei se concentră în întregime asupra ideii de a-l avea pe Leo cu noi la micul dejun. El se jucă mult cu ea, spunînd că pentru asta se afla aici: ca să pregătească masa pentru noi toți.

Și o pregăti. Fără cămașă, în picioarele goale, în jeans, cu părul încîlcit în jurul capului, îi prepară lui Molly french-toast*. Apoi acest lucru deveni un ritual. Cînd Leo își petrecea noaptea cu mine, se scula primul, mă lăsa somnoroasă, sătulă de dragoste, în pat. Apoi o trezea pe Molly, și abia după ce le auzeam vocile, simțeam mirosul de cafea și aroma dulce de

*felii subțiri de pîine înmuiate în lapte și în ou și prăjite puțin

vanilie a pîinii prăjite, mă ridicam din pat şi mă îmbrăcam.

Simţeam că niciodată nu fusesem atît de fericită şi probabil că nici nu fusesem. Vieţile noastre păreau a fi în mod magic unite, amestecate, chiar cînd ne despărţeam pentru treburile noastre de peste zi. Niciodată nu mă aşteptasem să fie atît de uşor şi firesc, dar aparenta acomodare a lui Molly cu Leo a fost ca o binecuvîntare pentru toate aspectele legăturii noastre, chiar şi sexuale.

Îmi amintesc de o noapte cînd s-a trezit (şi acest lucru părea să fie singurul simptom al unor posibile necazuri —că somnul ei devenise uneori tulburat, apărea în tăcere, mai frecvent la marginea patului meu decît înainte de a fi venit Leo) Leo şi cu mine făceam dragoste şi este posibil ca zgomotul s-o fi tulburat. El venise în mine din spate, şi eu eram ridicată în mîini şi-n genunchi împingînd înspre el, cînd am auzit tîrşîitul piciorelor ei pe hol. M-am oprit şi asta opri mişcările lui. Ne-am lăsat împreună pe pat şi cînd uşa dormitorului s-a smucit, m-am întors spre ea. Molly veni şi se aşeză pe pat, cu faţa la cîţiva centimetri de a mea, modificată, maturizată de semiîntuneric. Avusese un vis urît, spuse. Vocea îi era plină de spaimă. Am ridicat cuvertura pentru a o primi în pat, iar ea se căţără şi se întinse lîngă mine. Deşi Leo nu era foarte adînc în mine, eram udă şi putea cu uşurinţă să se mişte încet. Am întrebat-o pe Molly despre visul ei. Am prins-o în braţe şi am lipit-o de corpul meu, adulmecîndu-i mirosul părului şi-al pielii de copil. Îmi explică despre cum, la grădiniţă, pe cînd se juca, Jerome, un alt ţicnit, veni şi-i luă toate jucăriile. Ea începu un alt joc şi el îi luă din nou jucăriile. "De fiecare dată a făcut asta, mami.", spuse, cu un tremur în glas.

Am început să-i povestesc despre ce s-ar întîmpla în realitate dacă Jerome ar face asta. Am făcut

speculații asupra căror profesori ar ajuta-o, le-am imitat felul în care aceștia i-ar fi vorbit răului de Jerome. Vocea ei deveni visătoare, pauzele dintre confidențe mai lungi. Leo se mai mișcă puțin, apoi rămase liniștit. Îmi pot aminti perfect de acel sentiment de desăvîrșire, ca și cum aș fi avut tot ceea ce-mi doream lîngă mine, în mine; ca și cum în sfîrșit am găsit o cale de-a avea totul. Păream contopiți toți trei, cu toate îngrădirile dintre noi dizolvate; și eu mă simțeam ca un mediu pentru aceasta. În somnolența mea mă gîndeam la mine însămi doar ca la o cale pentru ca Leo, Molly și cu mine să fim împreună; clară, transparentă, am alunecat în somn.

În zori m-am trezit și am dus-o pe Molly în patul ei. Cînd m-am înors, am ridicat jaluzelele pentru a lăsa lumina palidă să intre în cameră. Cerul încă era albastru purpuriu, albindu-se la orizont, spre răsărit. Primul tren de navetă trecu zăngănind, ferestrele lui transparente licărind ca imaginilie unui film vechi rulînd prea încet. Leo tresări. Am mers spre pat, m-am lăsat peste el, sărutîndu-i fața.

—Hai să facem dragoste, am spus.

—Prea somnoros, șopti, dar vocea lui păru să umple încăperea.

—Am să fac eu totul.

Am alunecat peste el pe mîini și genunchi și mi-am coborît corpul pentru a-l freca de al lui. În timp ce fața și gura mi se mișcau peste bărbăția lui, în lumina ușor albăstrie, era deja întărit.

Dimineață, cînd m-am trezit, era plecat, iar vocea lui se auzea pălăvrăgind veselă în bucătărie cu Molly. Cînd am intrat în încăpere, ea se întoarse spre mine, pentru a mă saluta. Stătea în picioare pe un scaun la masă, îmbrăcată în pijamaua imprimată cu fotbaliști. Cu o lingură lungă de lemn amesteca sucul de portocale.

—Eu și cu Leo credeam că n-ai să te mai scoli

niciodată, mami, strigă ea bucuroasă. Ce faci?

M-am dus la ea. Cînd m-am aplecat s-o sărut, limba atinse micile urme pe care dinţii îi făcuseră pe interiorul buzelor cînd îl supsesem pe Leo.

Capitolul 6

Cînd aveam unsprezece ani şi visul de a face muzică încă îmi umplea viaţa cu speranţa unor posibilităţi nelimitate, mătuşa Babe mi-a cerut într-o seară să o plimb cu barca în jurul lacului. Trebuie să fi fost spre sfîrşitul verii. Seara era mohorîtă, cerul era purpuriu, presărat cu stele. Cînd am împins barca, zăngănitul sacadat al farfuriilor mai răsuna încă, dincolo de vocile mătuşilor.

Babe avea de gînd să pescuiască. Era singura dintre mătuşi care avea lansetă, trestie, mulinetă. Le luase cu ea. Imediat ce am ajuns în larg, aruncă undiţa peste bord şi o lăsă să se desfăşoare încet, ascultînd concentrată ticăitul mulinetei deasupra apei.

Eram bine pregătită pentru răcoarea nopţii: blugi şi două veste. La pupa, picioarele goale ale lui Babe luceau albe. Se întorcea într-o parte şi alta, pentru a aranja băţul, proptindu-l astfel încît să tragă firul în urma noastră. Un tricou larg îi acopera şortul şi nu

purta pantofi. În cele din urmă se liniști, își strînse genunchii la piept cu mîinile și privi peste pupa la mica învolburare care se forma cu fiecare lovitură de vîsle. În casele de pe cealaltă parte a lacului începură să se aprindă luminile. Dinspre micul golf spre care vîsleam ajungeau la noi vocile din acea lume îndepărtată, la fel de clare ca vocile părinților, bunicilor, verilor. De la un radio sau gramofon muzica creștea și se stingea desupra apei negre, vîscoase.

Babe își înălță capul și începu să tremure. Stătu un moment și privi spre locul de unde părea să vină muzica, apoi își plecă capul și-și sărută mai întîi unul, apoi celălalt genunchi. Se cutremură din nou și-și trase tricoul peste ei. Niciodată, nici măcar în sălbăticia ei de mai tîrziu, nu mi s-a părut mai aberantă, mai separată de ceea ce înțelegeam eu că este familia mea, ca în acel moment de tandrețe față de propriul ei corp.

Calvinismul practic adus de bunicul a ajuns la mine cumva modificat, feminizat într-o frică față de ceea ce ține de carnal. În perioada în care am făcut muzică am fost inocentă. Apoi în terifiantul vid pe care îndepărtarea muzicii l-a creat în viața mea, mi s-a clarificat ideea despre sexualitate. Odată cu sentimentul de regret de a nu fi corespuns așteptărilor mamei, am fost pentru prima oară conștientă de propria mea sexualitate; dacă nu pot fi celebră, poate pot fi femeie. În schimbările din corpul meu, în sîngele indecent care-mi apreta partea de jos a chiloților și în interesul băieților la colegiu am auzit din ce în ce mai slab muzica a ceea ce urma să fiu — în final la fel de îndepărtată și de neatins ca și muzica ce se auzea acum de peste ape. Mama, poate simțind tensiunea din mine, se trase înapoi din această parte de adolescență a mea, acum nemaiatingîndu-mă deloc și nemailăudîndu-mă. Conversația ei devenise o continuă acuză a carnalului: purtam corset? Sutien?

Trebuie să stau cu picioarele astfel încrucişate? Să port fustele atît de scurte?

Cu ani mai tîrziu, în perioada mişcărilor feministe, cînd solidaritatea dintre generaţii începu să se accentueze, îmi făcu scurte confidenţe. Eram încă măritată; se adresa ca o victimă alteia. Pe jumătate mîndră mi se plînse de ardoarea tatei. Sugeră că motivul pentru care avusese un singur copil a fost acela de a-i face lui plăcere —însărcinată nu-l mai atrăgea sexual. M-a făcut să-mi amintesc toate semnele pasiunii lor pe care le înlăturasem din conştiinţă cît timp eram copil: uşa încuiată a dormitorului, degetele lui strecurate sub mîneci şi bretele, pentru a-i atinge carnea, atenţia lui la stările ei sufleteşti, sunetele ciudate care mă treziseră pe jumătate într-o noapte, cînd împărţeam o cameră de motel.

Prea tîrziu pentru mine. Pe lîngă ideea că a fi sexual înseamnă a nu fi serios, mai era şi convingerea că încarnarea era o formă de mortificare. Cînd cîntam la şcoala de sîmbătă, "să amorţim simţirea, să abandonăm carnea", aceasta avea pentru mine forţa unei rugăciuni. Învăţam că există doar tumultul şi confuzia cărnii, nu şi plăcerea ei. Nu ştiam că poate să aducă plăcere, atît de prinsă eram în celelalte semnificaţii ale ei în viaţa mea.

După ce mama mi-a vorbit, m-am gîndit din nou la Babe, la bunici, la familia ei. Am văzut că erau de fapt indicii de formidabilă vitalitate sexuală în toţi, că singurul lucru într-adevăr aberant la Babe era notorietatea. Cu toate acestea, din cauza sincronizării cu pierderea muzicii, din cauza confuziei mele asupra a ceea ce i se întîmplase lui Babe la Paris, din cauza repulsiei mele pentru sexualitatea mamei, care era ea însăşi bazată pe geloasa pasiune pentru tata, am interpretat greşit toate semnalele. Dar nu-mi făcea nici un bine să ştiu acest lucru.

Brian era fiul unui pastor metodist. Pînă în momentul în care l-am întîlnit, mă culcasem cu şase sau şapte bărbaţi, în colegiu, în acelaşi mod trist şi apăsat de vinovăţie în care făcusem sex la liceu, deşi uneori simţeam o excitaţie senzuală preliminară, înainte să începem să facem sex. Ceea ce părea să-mi ofere el era o capcană a siguranţei morale. Imediat după ce m-am culcat cu el a început să vorbească despre fidelitate, loialitate, căsătorie. În acest context am început să fiu mai sensibilă faţă de el. Îmi plăcea, îl înţelegeam. Părea tot atît de riguros, de critic faţă de el însuşi, cum eram eu faţă de mine. Am crezut că încet-încet, cu solicitudinea şi loialitatea sa ca suport, voi deveni din ce în ce mai pasionată. Şi chiar dacă din start cîteva similitudini dintre noi mi-au repugnat —agitaţia lui, pudicitatea prefăcută, tendinţa lui lipsită de umor de a face din orice o chestiune de morală —alte cîteva m-au făcut să-mi placă, să mă simt infinit de tandră cu el. Iniţial, am fost mai relaxată sexual cu el, decît fusesem vreodată înainte. Dar apoi am văzut că el nu mă poate schimba, că eram prea asemănători ca unul să-l poată scoate din sine pe celălalt. Am fost nepregătită pentru Leo, pentru propria mea sensibilitate faţă de el, pentru sentimentul pe care-l aveam că —pe măsură ce mă pierdeam mai mult în mine însămi, prinsă tot mai mult în capcana cărnii —am să mă desprind cu atît mai mult de mine, am să fiu mai aproape de altcineva. Chiar cînd eram dornică, uşurată de a fi găsit modalităţi separate de satisfacţia mea pentru a-l satisface pe el, am acceptat dezastrul. Sentimentul de pedeapsă pe care l-am avut cînd am descoperit că eram însărcinată mă făcea să spun —ah, da, iată preţul care trebuie plătit pentru fericire.

Am ştiut aproape imediat —aşa cum ştiusem şi cu Molly —mult înainte de a-mi fi pierdut ciclul. Sînii şi pîntecele se umflaseră, m-am îngrăşat repede cu

aproape trei kilograme, deși la masă doar ciuguleam din cauza greții care plutea în mine în fiecare dimineață. Totuși nu i-am spus lui Leo pînă nu am avut testul făcut.

Era în iunie, într-o zi neașteptat de fierbinte. Venise acasă în jur de ora opt, după ce o dusesem pe Molly la culcare. Muncea mult, încercînd să fie gata la timp pentru o expoziție pe care urma s-o aibă la New York în luna iulie. Purtam o rochie largă, una din cele cîteva care încă îmi veneau. L-am dus la bucătărie. Mai aveam de spălat farfurii. Scoase o bere din frigider. Stătu cîteva minute în ușa deschisă a bucătăriei privind afară la portalele clădirii învecinate și la cuplul tînăr de alături lucrînd în grădina lor de legume. Apoi se-ntoarse spre mine și-ncepu să-mi povestească despre un prieten care cîștigase o bursă, înșirînd variatele metode prin care ar fi dorit să-l omoare. Mi-am mișcat mîinile în apa fierbinte.

—Vorbești ca și cum n-ar mai fi prea mult pînă în vîrful piramidei, i-am spus.

Am pescuit un pahar din apă. Molly și cu Brian mi-l dăduseră de Crăciun cu un an înainte. Scria pe el MAMI.

Leo merse din nou la masă și se așeză.

—Precis, zise. Și-acel ghimpe scîrbos îmi stă în cale.

Eram tăcută. Am sters paharul și am băgat mîna după tacîmuri în apa cu spumă. După un moment întrebă:

—Ce-ai făcut azi?

Am fost bucuroasă că eram cu spatele la el, că nu trebuia să-mi controlez expresia feței.

—Am aflat că sînt însărcinată.

Se lăsă tăcere. Am încercat să nu-mi imaginez cum arată. Curățam cu grijă oul dintre dinții unei furculițe. Scaunul lui scîrțîi. Veni în spatele meu, îmi puse mîinile pe umeri și mă întoarse spre el. Mi-am

încleştat mîinile. Figura lui era blîndă şi tristă.

—Îmi pare rău, zise.

Se uită la mine aşteptînd un răspuns. Eu mă gîndeam că nu există unul. Mă trase spre pieptul lui. Mi-am întors capul într-o parte şi am privit lucrurile de pe rafturi. Un ibric roşu de cafea, pişcoturi în hîrtie cerată, o cutie de *Nestle'* şi *Quik*. Începu să mă mîngîie pe spate.

—Îmi pare rău, spuse din nou.

—De ce? am întrebat.

A încetat să mă mîngîie. S-a dat puţin în spate şi s-a uitat la mine.

—De ce? a întrebat.

Era încruntat.

—Da. De ce îţi pare rău?

Mi-am dat seama că vocea îmi este tăioasă.

Scutură din cap şi ridică din umeri.

—Pentru că eşti însărcinată, pentru că are să-ţi fie greu...

—Să avortez, vrei să spui.

—Da, zise.

Mă trase din nou lîngă el.

Cămaşa îi era pătată acolo unde îmi ţinusem mîinile.

După un minut am spus:

—Deci asta este.

—Ce?

—Am să avortez.

N-a spus nimic. Dar i-am simţit corpul încordîndu-se uşor.

După un timp, cum nu răspunsesem îmbrăţişării lui, încetă să mă mîngîie şi păşi înapoi. Nu se uita la mine.

—Vezi vreo altă posibilitate? întrebă.

—Ei bine, este una evidentă.

—Să-l ai.

—Da, să-l am.

Afară trecu huruind un tren. Farfuriile zornăiră ușor în rafturi, lovindu-se una de alta. De fapt, nu văzusem asta ca pe o posibilitate. Toată ziua, în timp ce-mi făceam treburile de rutină, alergînd trei șobolani, trei colosal de stupizi șobolani; lucrînd cu Laura și-apoi cu Mr.Nakagawa la piesele lor; oprindu-mă la copiator pentru a lua invitațiile la apropiatul recital al elevilor mei; luînd-o pe Molly de la grădiniță —toată ziua mă gîndisem la un avort. Doar la asta. Copilul părea real, la fel de real ca Molly —deși știam că era mai mult ca un pește sau un căluț de mare —și mă gîndeam la înlăturarea lui din corp. Mă preocupa aspectul practic: unde să merg să fac avortul, dacă asigurarea mea acoperă prețul. Totuși eram irațional ofensată de siguranța lui Leo, de faptul că nici măcar nu mă-ntrebase ce vreau să fac. Eram pusă pe ceartă.

Își drese glasul, păși spre masă și-și luă sticla de bere. Bău. Apoi scuturâ din cap.

—Nu. Nu văd asta ca pe o posibilitate.

—De ce nu? am spus.

Scuturâ din cap și rămase tăcut un minut.

— Nu-i vorba doar de tine, sau de mine, sau de noi, spuse în cele din urmă. Totuși nu cred că ești pregătită să faci pasul ăsta. Este mai mult...

—Ce?

Ridică din umeri.

—Nu simt dorința de a avea un copil. Văd asta ca pe o slăbiciune. Vreau să spun că nu mă gîndesc la viață ca fiind acea mare ofertă.

M-am întors la chiuvetă și mi-am cufundat din nou mîinile în apa fierbinte. Degetele mi s-au încleștat pe o farfurie și am închis ochii.

După un timp l-am auzit mergînd în jurul mesei și așezîndu-se.

—Cum rămîne cu Molly? am întrebat liniștit.

—Cum rămîne cu Molly?

Am simțit iritarea din vocea lui. Dintr-o dată, pur și

simplu, l-am urît.

— Crezi că dragostea mea faţă de ea, grija pentru ea este un fel de slăbiciune?

Am fost cuprinsă de un acces de autocompătimire. Îmi vedeam viaţa ca pe o serie de sarcini altruist întreprinse în folosul altora.

Am simţit cum lacrimile îmi înceţoşau ochii.

Leo suspină.

—Doamne, Anna, trebuie să facem asta?

M-am răsucit spre el. Picăturile de apă formară un arc în faţa mea răspîndindu-se pe podea.

— Nu fii aşa de dispreţuitor cu mine, am izbucnit. Tu eşti cel care a început cu comentariile raţionale.

—Nu le-am observat la tine.

—Este vreo altă persoană în cameră care are un copil? Cine este cel care are slăbiciuni?

Ne-am privit îndelung unul pe altul. Puteam să-mi aud gîfîitul, vîntul scuturînd afară copacii.

—Anna, vorbeam la modul abstract...

—Dar vezi, sper, legătura. Sau poate că acum sînt paranoică!

Deşi ştiam că isteria îmi era intenţionată, voiam cu adevărat să o îndrept spre o limită, să mă eliberez de ea. Şi eram îngrădită. Eram gata să izbucnesc în hohote, să arunc cu lucruri în el. Dar Leo îşi lăsă capul în jos, şi un timp nu răspunse. Cînd vorbi, vocea îi era moale, stăpînită.

— Anna, spuse, o iubesc pe Molly. Şi eu o iubesc. Şi-mi place felul în care eşti tu mamă. E într-adevăr o parte din ceea ce m-a atras spre tine. Dar o iubesc pe Molly pentru că e aici.

Îşi ridică privirea spre mine.

—E o diferenţă faţă de impulsul de a avea un copil, nu-i aşa?

Am luat prosopul de pe etajeră şi mi-am şters mîinile. M-am dus la fereastră. Cei doi plecaseră, dar nu terminaseră. O greblă, o lopată stăteau pe jos în

dreptunghiul negru, în care iarba fusese răsturnată în brazde egale.

—Da, am spus, îmi pare rău.

În spatele meu, el inspiră adînc. M-am întors. Își lăsă scaunul pe spate și ridică sticla.

—Vrei o bere? întrebă.

—Sigur.

M-am așezat și el mi-a adus o bere. Gîtul îmi era uscat din cauza lacrimilor, dar berea rece îl curăță, îndepărtînd senzația de durere. Ochii-mi erau împăienjeniți de lacrimi, ca ai lui Molly cînd bea bere. Leo se așează de cealaltă parte a mesei.

—Știam că nu putem s-o facem, i-am spus. Nici măcar nu doresc asta cu adevărat. Dar totodată, da. Și mă sperie, cred, ce ar putea însemna pentru noi să știm atît de imediat că nu vrem.

—De ce ?

—Pentru că asta lovește în toate iluziile mele.

Încuviință, apoi se încruntă.

—Dar realitatea lovește.

—Care realitate, de fapt?

—Noi doi. Că ne-am cunoscut unul pe altul acum trei... cît? Două luni? Că amîndoi sîntem lefteri. Că amîndoi sîntem incredibil de ocupați. Că nu e nimic sigur în legătură cu unde o să fim sau ce-o să facem peste un an.

—Ce vrei să spui?

Bău din sticlă, apoi o așeză pe masă în fața sa și începu să jumulească eticheta.

— Ei bine, la un moment dat, am de gînd să mă mut la New York. A fost destul de clar de la început.

—Nu mi-am dat seama.

—Anna.

Mă privi cu ochii săi întunecați.

—Si-am vorbit despre asta de o mulțime de ori.

Și am realizat că o făcuse. Dar mi se părea un vis îndepărtat. Nu m-am gîndit că ar putea fi o perspec-

tivă imediată. Poate că el îmi prezentase intenţionat astfel lucrurile — cu această sugestie de amînare — cu scopul de a nu sparge balonul de săpun al fericirii. Nu folosise el cuvintele cîndva, poate? Sau le adăugasem eu în timp ce-mi vorbea?

— Din cauza muncii tale?

Încuviinţă.

— Da. Pînă la urmă, Boston e un fel de avanpost. După ce ai terminat cu un anume grup de galerii şi expoziţii, nu mai ai unde merge. Am expus la M.F.A., Rose, DeCordoba, I.C.A.. Ce-mi mai rămîne?

Înălţă din umeri şi rîcîi bucăţelele de hîrtie de pe sticla verde. M-am uitat la mîinile lui, aşa cum îmi plăcea să mă uit la ele cînd lucra sau cînd mă atingea.

— Cînd ai să pleci? am întrebat.

— Nu ştiu. Vreau să văd ce se întîmplă cu tine şi cu mine. Pentru asta trebuie timp.

Îşi ridică privirea spre mine.

— Poate-ai să vrei să vii şi tu.

— Ar fi greu, am spus.

— De ce?

Am ridicat din umeri.

— Molly. Brian. Înţelegerea noastră. Viaţa mea.

El insistă.

— Dar poate o să vrem să schimbăm asta, Anna. E un lucru care se poate întîmpla.

Dintr-o dată am dorit să cred din nou în asta.

— Da, s-ar putea să vrem, am spus.

Mă privi îndelung. Apoi se ridică şi merse la frigider. Stînd în dreptul uşii deschise, se întoarse spre mine.

— Mai vrei una?

— Mulţumesc, am spus.

Mă privi.

— Nu credeam că se poate întîmpla cu Y.U.T..

Am zîmbit.

— Bineînţeles că teoretic nu se poate. Totuşi...

— Bine, mulţumesc lui Dumnezeu pentru teorie. Să

bem pentru asta. Pentru teoretica imposibilitate a acestui eveniment.

Am ciocnit sticlele și am băut. Apoi am stat mult timp privind unul la altul, cu zîmbetele stergîndu-se încet.

Se ridică din nou, veni și rămase în picioare lîngă mine, trăgîndu-mă înspre el. Fața mi se odihnea pe blugii lui, și puteam simți ușor mirosul de terebentină care pătrunsese în toate lucrurile lui.

—Am să vin cu tine, spuse. Cînd faci avortul?

—Nu știu. Încă nu am vorbit cu doctorul. Sora mi-a spus rezultatul testului. Trebuie să-l sun dimineață ca să văd ce urmează.

Îngenunche lîngă scaunul meu. M-am aplecat spre el. Întinse mîinile în sus, dîndu-mi ușor deoparte părul de pe față.

—Știi că te iubesc, spuse.

—Da.

Din nou am vrut să mă eliberez de lacrimi, dar n-am plîns.

Ursula mi-a spus că eram norocoasă. Era legal, oricum. "Doamne, e absolut lumesc, e ca și cum ai merge la igienistul dentar. E ca și cum ți-ai duce la reparat afurisita de mașină." Terminaserăm lecția ei și stăteam la un pahar de vin înainte de-a merge s-o iau pe Molly. Ursula stătea pe canapea, lumina soarelui de după-amiază tîrzie așternîndu-se ca un caroiaj pe ea, făcînd ca toate brățările, inelele și cerceii ei să lucească și să sclipească de oricîte ori se mișca. La un gest mai larg vărsase puțin vin pe pantofii turcoaz. Se înclină în față.

—În zilele de demult... spuse, apoi se opri și tîse. Ascultă-mă. Acele proaste zile de demult.

Scutură din cap. Apoi pe neașteptate, se încruntă. Cu fața ei plină arăta ca un copil care încearcă să se concentreze.

—Dar, vorbesc serios, zise. A fost îngrozitor. O

dată — prima mea...

Am început să întreb de cîte ori, dar ea ridică trei degete încărcate de inele, anticipînd întrebarea mea, făcîndu-le să sclipească în timp ce continuă.

— Locuiam în Philly pe atunci, şi asta îmi aduce aminte de o glumă, dar am să ţi-o spun mai tîrziu, şi, Doamne, trebuia să intru în acea maşină la un colţ de stradă. Aceasta era înţelegerea, dacă-i putem da numele ăsta. Aveam şase sute de dolari în buzunar şi mergeam după acel măgar pe care nu-l mai văzusem niciodată, purtînd pantofi albi. Acest om ar fi putut fi un ucigaş după cîte ştiam. Vreau să spun că n-aş fi fost prea surprinsă dacă trupul meu mutilat ar fi fost găsit plutind în vreun rîu pe undeva. Şi la telefon cînd am aranjat asta, tipul a spus: "În noaptea de dinainte, să nu mănînci şi să nu bei nimic!" Ridică din sprîncene. "Să nu mănînci nimic!" Îţi poţi imagina încrederea pe care o inspira acest mod de exprimare? Nu sînt snoabă. Pot maltrata vocabularul în toate chipurile, dar acest om urma să folosească nişte instrumente foarte tăioase pe mine.

Mi-a trecut prin minte că atunci cînd vorbeşte, Ursula pare să recîştige terenul pierdut pentru disciplina pe care i-am impus-o prin interzicerea pedalei.

— Aproape că mă faci să aştept nerăbdătoare, i-am spus. Cu toate că dentistul n-a fost niciodată persoana mea preferată.

— O, ştiu, zîse. Ideea acelor degete, toate gurile în care au intrat.

Se cutremură şi cîţiva stropi de vin săriră în poale.

— Rahat, spuse.

— Nu la asta mă refer. La cît de tare doare.

Era dusă pe gînduri.

— Da, doare, nu-i aşa? Rade, şi rade, şi rade. Presupun că sînt genul care uită asta, ca să zic aşa.

Sorbi puţin vin, ştergîndu-şi în acelaşi timp petele

de vin din poală. Apoi își puse paharul jos.

—Doamne, de ce sînt obiecțiile mele întotdeauna atît de frivole, atît de estetice? Doare ca dracu! Am uitat asta.

Împunse cu degetul pe partea interioară a coapsei.

—Îmi vine să cred că Leo avea dreptate.

—Dreptate în ce privință?

—În privința insensibilității mele față de durere. În privința instinctelor mele criminale.

Mi-am amintit. Leo o acuzase de aceste lucruri la o petrecere de acum cîteva săptămîni, cu toate că dintre toți prietenii mei, Ursula era preferata lui, pentru blasfemiile ei nepăsătoare, pentru scrînteala ei binevoitoare, pentru obsesia față de munca ei. Dar ea era beată și vorbea tare, insistent, despre modurile de omorîre a fetelor în India. Era un fel de automulțumire în felul în care vorbea, dar eu nu-i dădusem mare atenție. Vorbeam cu un prieten de-al lui Leo (ne angajaserăm, puțin jenați, într-o companie de prezentare unul celuilalt a prietenilor), un realizator de spectacole, care îmi descria un proiect ce presupunea un parc viu.

Afară era cald, dar în același timp ploua torențial. Ferestrele negre ale camerei de zi stăteau căscate, răpăind de ploaie, dar aerul era compact, neaducînd nici o ușurare. Pielea fiecăruia — eram opt în cameră —: arăta ca filmată în lumină de lumînare, ca și cum toți am fi fost acoperiți cu o glazură de zahăr. Vocea lui Leo și a Ursulei se auzeau din ce în ce mai tare. Am început să-i ascult, chiar dacă am continuat să încuviințez din cap la detaliile spectacolului lui Steve.

—Fă-mă să înțeleg ce-ai vrea să fac în privința asta, Urs, spunea Leo.

Vocea lui era aspră.

—Să-mi tai penisul, sau ce?

—Doamne, nu voiam s-o iei atît de personal. Ești pervers.

—Nu cred, spuse el. În tot ce spui este o notă acuzatoare. Nu poţi s-o auzi şi singură? Această notă realmente vindicativă, acuzatoare, ca şi cum eu aş fi oarecum responsabil pentru moartea tuturor acelor fete din India.

Am privit la chipul copilăros al Ursulei. Era încruntată.

—Ei bine, poate într-un sens cu adevărat global, eşti.

Am rîs, dar nimeni n-a observat, cu excepţia realizatorului de spectacole, care s-a întors şi a început să asculte şi el.

Leo se lăsase pe spate furios, apoi, în momentul atacului, se aplecă din nou în faţă în timp ce vorbea.

—Dă-mi o afurisită de pauză, Ursula. Şi dacă lucrul despre care vorbim aici ne purifică pe noi înşine de unele impulsuri, atunci dă-mi voie să-ţi spun că n-are importanţă cît de sfruntat de sexual sînt eu. Eu cred că tu ai probleme de violenţă. Cred că iubeşti chestiile astea, toate aceste... metodologii criminale.

Ea se reaşează, cu gura ca un nasture, puţin deschisă de suferinţă. Apoi un semn de îndoială, uşor ca atingerea unui fluture de noapte, licări pe faţa ei. Încruntîndu-se puţin, spuse:

—Hm. Te referi la metodologii sau metode?

—Isuse! zise el.

Luă o enormă înghiţitură de vin.

—La ce mă refer eu, Ursula, e că ai instincte criminale. Nu-i aşa? Sau altfel, te-ai ocupat de chestia asta prea mult timp, nu mai înseamnă nimic pentru tine.

Ursula stătuse aprobînd mereu şi mereu, examinîndu-şi sufletul ei beat. Acum faţa ei avea aceeaşi platitudine preocupată.

— Nu mi-aş face probleme în privinţa asta, am spus.

—Dar eu îmi fac, zise. Vreau să spun prin asta că

întreaga raţiune de a mă fi implicat în acest proiect a fost că mă făcea să plîng. Gîndul la acele fetiţe, refuzate, avea o valoare absolut negativă. Şi e adevărat, acum pot să-i dau înainte ore întregi despre cum făceau în China, şi de ce e diferit faţă de cum o fac în Islanda, şi motivele logice ale diferenţelor mă fascinează.

Scutură din cap, şi-şi şterse uşor poala pătată cu vin.

—Şi iată-mă acum povestindu-ţi ce bucăţică de cozonac are să fie afurisitul tău de avort. Unde este crezul meu? se tînguí ea, şi sorbi puţin vin. Dar fără glumă, zise apoi. Va fi ca o adiere.

În noaptea dinaintea avortului, ca să mă calmeze, Leo a adus o îngrijitoare pentru Molly şi ne-am dus la Square pentru cină şi un film. Am luat mîncare chinezească şi am băut o mulţime de bere. În prăjitura cu preziceri, micul steag de hîrtie proclama: "De-acum înainte, totul va merge cum vrei tu", şi ne-am ciocnit sticlele de bere în onoarea acestui gînd.

Filmul a fost *Send Far* al lui Lina Wertmuller. Am băut după aceea mai multe beri şi am convenit că a fost oribil. Părea doar încă o versiune a ideii că orice femeie are nevoie pur şi simplu de o bună "lucrare". În drum spre casă, vorbind despre cu totul altceva, Leo zise pe neaşteptate:

—A fost o parte din film care mi-a plăcut, totuşi. Ştii, unde ea spune că vrea s-o ia pe la spate? Vrea să-i facă ceva ce nimeni nu i-a mai făcut. Mi-a plăcut asta. Impulsul acesta e real. Nu?

În lumina purpurie venită de la lămpile de pe stradă, pielea albă a lui Leo arăta moartă, gri. Am privit departe, pe deasupra maşinilor care treceau vîjîind pe *Mass. Ave*, la reclama de prost gust de la

Holiday Inn. Din spatele parapetului înalt din jurul piscinei, puteam auzi împroşcăturile vesele ale clienţilor.

— Da, uneori simt în felul acela. Că aş vrea ca tu să mă soliciţi într-un mod special.

Mă gîndeam la copil, dar ştiam că el n-o face. Era sub influenţa berii şi excitat cu acea caracterisitică intensitate care părea în întregime auto-provocată.

—Şi felul în care a spus-o.

Vocea îi deveni adîncă.

—"Sodomizează-mă". Ca la operă, nu?

Acum cînta, încet şi tandru la început, apoi cu un crescendo de tenor ca al lui Pavarotti. Oamenii care treceau pe lîngă noi se întorceau să se uite şi zîmbeau. I-am zîmbit şi eu, Şi încă mai pot zîmbi cînd mă gîndesc la el, mergînd de-a lungul lui *Mass.Ave.*, într-o noapte de vară, cîntînd o imaginară operă italiană, modificînd continuu cuvintele murdare pe care le spunea, în timp ce se aprindeau luminile în vitrinele magazinelor. Dar chiar atunci simţeam durerea distanţei dintre noi.

—Italiana, spuse cînd îşi termină solo-ul.

Scutură din cap.

—Imaginează-ţi că poţi vorbi italiana.

În vocea lui puteam auzi pura dorinţă de a fi în altă parte, şi ştiam că mă lăsase undeva, departe, în urmă.

De fapt, singura parte cu adevărat grea a avortului a început chiar înaintea lui. Asistenta socială care-mi fusese repartizată, o femeie elegantă, încărunţită, numită Mrs. Sack, a dorit să ne vorbească mie şi lui Leo despre sentimentele noastre, despre cum va fi procedura, despre ce va trebui să folosim pentru contracepţie de acum înainte. Tonul ei era blînd, şi au am fost receptivă; dar Leo se răsucea neîncetat în

scaun și nu se uita la ea, nici măcar cînd ea ridică diagramele și trasă cu capătul creionului ce urma să mi se mai întîmple. Aproape de sfîrșitul interviului, se întoarse spre el. Un strălucitor zîmbet oficial îi lumină fața.

—Deci, înțeleg că a fost o decizie cu care amîndoi sînteți de acord.

Urmă un moment de tăcere.

—Am dreptate, Mr. Cutter? întrebă ea.

Privind feroce afară pe fereastră la terenul de parcare, Leo așteptă un moment înainte de a spune "Da".

Ea se încruntă la el, și apoi îmi puse mie mai multe întrebări. I-am vorbit despre dorința mea de-a avea posibilitatea să păstrez copilul, despre îngrijorarea că decizia reflectă ceva permanent, despre relația noastră. Dar am adăugat că hotărîrea e definitivă și bună pentru noi. Cînd am tăcut, Mrs.Sack stătu un moment, privind din nou la Leo. Apoi zise:

— Ce mi se pare mie de mirare, Mr.Cutter, este că pari grozav de supărat pe mine.

Urmă o lungă tăcere. Apoi Leo se uită pentru prima dată la ea și zise:

—Nu. N-am nimic de împărțit cu dumneata.

Ea își înclină pentru o clipă capul, redevenind zîmbitoare și eficientă.

—Ei bine, atunci, cred că într-adevăr am acoperit totul. Mai ai vreo întrebare, Anna?

—Nu, îmi este clar.

—Crezi că înțelegi procedura?

—Da.

—Și eu am să fiu acolo tot timpul dacă ai să ai întrebări atunci, sau dacă ai să ai nevoie de ajutor.

I-am mulțumit și am mers din nou în sala de așteptare pînă mi-a venit rîndul. Celelalte cupluri din încăpere erau cu mult mai tinere. Leo și cu mine, ca printr-o înțelegere, stăteam la oarecare dinstanță de

ei. Îmi luase mîna şi mi-o ţinea în mîinile lui, dar părea încă iritat.

—Ce se întîmplă cu tine? am întrebat.

—Te-am supărat cu ceva?

—Nu. Mă gîndeam că a fost drăguţă.

Scutură din cap.

—O fascistă. O fascistă a spiritului.

—Ce vrei să spui?

—Eşti aşa de al naibii de ortodoxă, Anna. Vrei întotdeauna să faci lucrurile în felul în care se presupune că trebuie făcute. Dar nici una din chestiunile astea nu sînt treaba ei.

—Dar încearcă să fie de ajutor

—Şi a fost? Te-a ajutat?

—Nu. Nu chiar. În afară de faptul că m-a făcut să înţeleg ce urmează să se întîmple. Dar cred că ar putea fi de ajutor pentru cineva. Poate pentru una din fetele astea.

Am arătat cu capul spre grupul de adolescente din cealaltă parte a sălii.

El scutură din nou din cap.

— Cîndva, de mult, un băşinos bătrîn şi ţeapăn ţi-o fi citit despre păcat şi osîndă sau ceva de genul ăsta, dar la urma urmelor, ăsta era un lucru onest. Aici, e toată această solicitudine; dar pentru Dumnezeu, e acelaşi lucru. E acelaşi lucru, înfrumuseţat. În realitate, asta înseamnă "ai comis un lucru groaznic, înspăimîntător, şi acum noi sîntem îndreptăţiţi, am obţinut accesul spre viaţa ta personală, spre emoţiile tale, sexul tău.

Se opri un moment.

—Şi eu sînt măgarul pentru că nu vreau să particip la această afurisită împărtăşanie.

Mi-am lăsat capul pe umărul lui.

—Un măgar de faimă mondială.

Mă cuprinse cu braţul.

— Iartă-mă, iartă-mă, iartă-mă, şopti, şi mă sărută pe păr.

Şi rămaserăm aşa, ca şi celelalte cupluri, pînă m-au chemat.

Din spatele măştii, vocea doctorului răzbătea amabilă, deşi observasem cînd s-a prezentat, fire negre de păr zbîrlindu-se din urechi şi din nas, cîteva chiar răsărind din porii întunecaţi de pe vîrful nasului; şi în afară de asta un uşor semicerc de sînge uscat era conturat pe pieptul verde al bluzei sale chirurgicale. Dar vorbea blînd, amabil. În timpul operaţiei folosea tonul pe care-l foloseam eu faţă de Molly cînd îi spălam o zgîrietură sau îi scoteam o aşchie din picior. Şi Mrs.Sack m-a lăsat s-o strîng de mînă cît de tare am vrut îîn timp ce el mă dilata şi mă curăţa. Narcoticul pe care mi-l injectase în colul uterin înainte de a începe se ridicase la creier spre sfîrşitul operaţiei şi, cînd infirmiera m-a întors uşor pe şolduri pentru a ataşa un tampon între picioarele mele, m-am simţit cum trebuie să se simtă un bebeluş cînd este înfăşat.

În camera de recuperare, adolescenta uscăţivă, cu pleaope strălucitor de albastre din patul de lîngă mine vorbea fără încetare cu asistenta ei socială. Părinţii erau furioşi pe ea; prietenul ei voia ca ea să se retragă de la şcoală şi să aibă copilul, dar ea ştia că nu trebuie să facă asta, că ar fi înconjurat-o din toate părţile aceeaşi înjosire "Toată lumea ştie că e doar o bucată de rahat cu numele tău pe ea." De undeva departe, am auzit propriul meu chicot de rîs.

Undeva în sală, o femeie avea o uşoară şi persistentă isterie, şi auzeam murmurul infirmierei care încerca s-o liniştească. Pentru un timp, vocile celor două părură aproape conectate, vocea pacientei sunînd cu cîteva octave deasupra celei a infirmierei. Apoi, prima scăpă de sub control şi vocea ei se dezlănţui din cele mai înalte registre, pînă cînd stăruitorul acompaniament al infirmierei reuşi s-o potolească din nou.

Am început să am spasme de durere, şi să simt sîngele udînd tamponul voluminos. Un perete întreg al salonului era format din geamuri plumburii, şi lumina care se revărsa pretutindeni părea binefăcătoare, părea să sfinţească durerea, sîngele, urletele sălbatice din salon. Infirmiera apăru în faţa ochilor mei şi mă întrebă dacă vreau un analgezic. Am scuturat din cap. Am realizat că durerea era binevenită, cum ar fi fost binevenită şi teroarea, ilegalitatea avortului Ursulei. În mintea înceţoşată de narcotic, cuprinsă de euforie, făceam diferite calcule, făceam o afacere. Şi ceea ce credeam eu că plătesc prin suferinţele mele era dreptul de a fi fericită cu Leo. Fiecare uşoară convulsie a uterului părea o parte a "preţului de achiziţionare" şi strîngeam din dinţi —cum făcusem demult, în timpul durerilor facerii cu Molly —şi-mi număram comorile.

Recitalul de pian a fost trei zile mai tîrziu. Pentru că încă sîngeram abundent, Leo a adus scaunele închiriate în camera mea. Ursula a telefonat de două ori în seara precedentă, pentru a se interesa dacă n-ar trebui să schimbe piesa cu ceva mai uşor. Mama lui David Humez m-a trezit la opt pentru a-mi spune că băiatul se simte rău şi nu era sigură dacă va veni. La ora trei, se adunaseră în jur de douăzeci de oameni, şi stăteau pe rîndurile drepte de scaune pe care le aranjaserăm eu şi Molly, vorbind cu voce surdă, ca şi cînd s-ar fi pregătit să înceapă un serviciu religios.

David a sosit, cu ochii măriţi de groază, iar Ursula păşea în holul lung de la intrare, îmbrăcată în cea mai elegantă rochie a sa, o Suzy Wong despicată pînă la partea de sus a coapselor. Dr.Fisher, invitat de Ursula, stătea în ultimul rînd şi zîmbea încurajator de cîte ori îmi putea prinde privirea.

Cînd păru că a sosit toată lumea care trebuia să vină, am păşit în faţa rîndurilor de scaune şi le-am urat bun venit. Apoi unul cîte unul, elevii trecură la pian şi

cîntară bucățile pregătite îndelung. Mai întîi începătorii, stîngaci și sfioși. Apoi Ursula și David. La sfîrșit, Mr.Nakagawa și Laura. Ușurarea din timpul aplauzelor finale era palpabilă. Cînd ne-am mutat în camera de zi pentru băuturi și punch, zgomotul conversației deveni imediat asurzitor.

Eu eram fericită că fiecare se comportase mulțumitor, și cîțiva chiar bine. Am băut cîteva pahare la rînd. Camera, zgomotul, deodată părură să plutească la oarecare distanță de mine. Am observat-o pe Ursula stînd pe canapea așa cum stătuse în ziua în care-mi spusese că avortul are să fie ușor, discutînd animat cu soția lui Mr.Nakagawa. Dr.Fisher, în trecere, îmi atinse umărul și-mi spuse ceva abia auzit. M-am aplecat în față ca să ascult ceva ce spunea bunica Laurei, ceva despre metoda Suzuki, cît era de groaznică pentru copii. Și odată cu mișcarea corpului, puțin sînge cald udă tamponul prins între picioarele mele. Cu ochii mințiți, l-am văzut acolo —roșul strălucitor al rănii pe tamponul alb. Nu ca sîngele menstrual. Mi l-am imaginat răspîndindu-se; vitalitatea din adîncul corpului meu curgînd în cascade pe picioare, murdărindu-mi pantofii, covorul, în fața companiei politicoase. Strania și rușinoasa măsură a fericirii pe care am dobîndit-o. Dar nu curse mai mult. Și după cîteva minute m-am scuzat și m-am dus la baie pentru a schimba tamponul.

Capitolul 7

Se făcuse mai frig peste noapte, şi cînd m-am trezit, eram acoperită cu o pătură pe care Leo trebuie s-o fi găsit în cămară. Mirosea a camfor, a naftalină. Am fost dezorientată de miros şi de strania lumină din cameră. Părea să vină din alt loc. Apoi toate se rotiră ciudat în jurul meu şi intrară în tiparele familiare. După cîteva secunde de zăpăcelă, am realizat că sînt acasă. Eram întinsă în propriul meu pat. Dar mi-a trebuit un moment pentru a-mi aminti. Molly plecase cu o săptămînă şi jumătate în urmă pentru a sta o lună cu Brian în Washington. Leo şi cu mine ne petrecuserăm cele mai multe din nopţi în mansarda sa; la început dintr-un spirit de aventură şi libertate, dar apoi, am realizat că pentru mine a fost mai mult o fugă din pustietatea apartamentului meu. Nu-mi plăcea să fiu acolo fără Molly. Totul în jur părea să-mi amintească de absenţa ei. Şi astfel, am dormit la Leo şi am făcut dragoste ore întregi în fiecare noapte,

odată ce nu trebuia să ne trezim la vrec oră anume. Şi adesea în strălucitoarele dimineţi fierbinţi, mîncam brioşe şi beam cafeaua în pat, ca apoi să ne iubim iarăşi printre firmituri. Adeseori nu intram în laborator pînă la începutul după-amiezii şi şobolanii se agitau după hrană şi atenţie.

Ne-am întors în apartament cu o noapte în urmă, pentru că avuseserăm o petrecere în studio, o petrecere de celebrare a expoziţiei lui Leo, ce urma să se deschidă peste două zile la New York. Am băut şi am dansat. Cineva împrăştiase bere pe salteaua lui Leo. Cam în jurul orei două noaptea stinseserăm luminile peste sticlele de bere, paharele de plastic şi scrumierele pline şi am plecat prin noaptea liniştită acasă la mine.

N-am discutat. Nici măcar n-am făcut dragoste. Eram supărată pe Leo. La petrecere fuseseră mai mult artişti. Ca grup, îmi păreau mai puţin nebuni decît cîţiva muzicieni pe care-i cunoşteam, dar cu siguranţă mai sălbatici. Mă simţeam ca o contabilă, ordonată, mişcîndu-mă printre costumaţiile sălbatice, printre modurile exagerate de vorbire, deşi am dansat, am băut şase sau şapte beri. Spre sfîrşitul serii erau oameni tolăniţi peste tot; pe saltea şi pe podea. Nici unul nu vorbea cu o voce mai joasă — toţi urlau. O vreme am fost liniştită, uneori scoţînd bere din frigider sau schimbînd un disc, sau ascultîndu-l pe unul din ei. Leo se uita din cînd în cînd la mine, cu acea expresie, de acum familiară, de neliniște şi afecţiune. In cele din urmă întinse o mînă şi luă un fluier pe care una dintre femei îl purta la gît pentru că mergea acasă singură, pe jos. Suflă în el şi în încăpere se aşternu tăcerea.

— Şi acum o să avem — întinse o mînă spre mine — un cuvînt din partea Annei.

Feţele lor se întoarseră spre mine, nu pentru că lor le păsa cu adevărat dacă vorbesc sau nu, ci pentru

că-i păsa lui.

— Anna, cred că acel cuvînt e găoază, sugeră Clarke, o negresă înaltă care preda împreună cu Leo la şcoala muzeului.

Ei rîseră şi se întoarseră la preocupările lor. Am rîs şi eu, dar nu l-am iertat. Totuşi, n-am vrut să ne certăm — pleca a doua zi la New York — aşa că atunci cînd am ajuns în apartamentul meu am stat în baie pînă cînd am crezut că poate căzuse într-un somn de om beat. Cînd am intrat în pat a întins mîna spre mine, dar n-am răspuns în nici un fel şi a adormit imediat la loc.

Acum îl auzeam lipăind cu picioarele goale, venind spre dormitor. M-am întors spre uşă şi l-am privit intrînd, ţinînd în mîini două ceşti de cafea. Era dezbrăcat şi penisul flasc i se balansa uşor. Pielea lui Leo avea aspectul luminos al cojii de ou. Am simţit familiara senzaţie de înfiorare a corpului, impulsul dorinţei.

— Te-ai trezit, anunţă el.

M-am ridicat în şezut şi am întins mîna după ceaşcă. El mi-o întinse cu grijă, apoi se îndreptă spre fereastră şi ridică storul, clipind în lumina strălucitoare.

— E într-adevăr rece. Dă-te mai încolo.

Veni spre pat şi se băgă sub pătură alături de mine. Îi simţeam pielea rece şi uscată.

— Hhhmmm. Eşti caldă.

Sorbi din cafea şi puse cana pe cutia de lemn care stătea la marginea dinspre el.

— Doamne, încălzeşte-mă puţin aici.

Se adăposti sub pătură lîngă mine. Am luat repede o sorbitură adîncă de cafea, am pus cana jos şi m-am întors spre el.

— O, Doamne, eşti atît de caldă.

Îşi cuibări mîinile între coapsele mele.

— Oh, ce caldă, caldă, hhmm.

Eram tăcuţi. Corpurile noastre se mişcară puţin,

căutînd poziția cea mai confortabilă. Mîinile lui deveniseră mai ocupate între picioarele mele, și eu m-am desfăcut mai mult pentru a-i ușura mișcarea, concentrîndu-mă cu înverșunare la ceea ce făcea. Cînd am început să juisez, se aplecă peste mine pentru a-mi privi zvîcnirile. Cînd m-am relaxat, spuse:

—Arăta bine.

—A fost.

Încă gîfîiam.

—Dar bine nu e cuvîntul bun.

—Arăta... strașnic. Arăta trăsnet. Arăta...

— Ceea ce vrem e un cuvînt care caracterizează modul de a fi fost bine.

Îmi atinse buzele cu degetele care miroseau a mine.

—Arăta al dracului de bine.

Am legănat din cap pe pernă.

—E doar un *adverb*. O mică modificare.

Scuturâ și el din cap.

—Nu-i nici un adverb.

Se ridică pe mine.

—*Futere* nu-i un adverb? am întrebat.

El zîmbi.

Era trecut de unsprezece cînd ne-am sculat. Apoi a trebuit să ne grăbim, pentru că un prieten de-al lui Leo, Peter Damigella, trebuia să vină la prînz ca să-l ajute să-și încarce picturile pentru călătoria la New York. Am condus în urma lui pe drumul de întoarcere de la locul de închiriere în Valiant, prin lumina orbitoare, pe străzile pustii din East Cambridge, prin hățișul de mici magazine și baruri din *Inman Square*, apoi din nou prin centrul comercial, spre mansarda lui. Cînd am tras la ușa laterală, Peter stătea în automobil, un Volvo model 62, cu panourile de tablă de diferite culori, ascultînd jazz, Coltrane, dacă-mi aduc bine aminte.

— Dumnezeule, e galben, strigă el. Fantastic. Am

film color.

Şi insistă să ne fotografiem în faţa camionului.

Peter era fotograf. Îl lăsa pe Leo să utilizeze camera obscură pentru a developa fotografiile pe care Leo adesea le folosea ca punct de pornire în picturile sale. Peter era slab şi muşculos, cu un smoc de păr creţ şi negru şi o mare musteaţă gen Zapata. Fusese la petrecerea din noaptea precedentă cu o femeie, un model, Maisie. O întîlnise făcînd o reclamă pentru sutiene. Dar, mi se confesase, ea n-avea sîni deloc. "Mici bucăţele de ţîţişore", spunea. "De ce au vrut aşa ceva, pe cineva cu sîni virtuali, concavi, pentru a prezenta sutiene?" I-am spus, sincer, că nu ştiam, şi el continuase să pună întrebarea la mulţi alţi oameni de la petrecere, pînă cînd Maisie, furioasă, plecase. Abia atunci păru el să fie în stare să se distreze.

Încă am fotografia pe care ne-a făcut-o în acea zi. Cînd soarele se înălţase, se făcu foarte cald. Leo îşi scosese cămaşa. Eu purtam pantaloni scurţi şi un tricou roşu. Ne sprijineam de camion şi rîdeam de bancul pe care mi-l spunea Peter.

Cînd mă uit acum la fotografie, ceea ce văd este uşoara îndepărtare a corpurilor noastre, şi mica dungă de galben care ne desparte. Ochii mei sînt închişi, gura deschisă. Puteam la fel de bine să rîd sau să plîng de durere.

Ne-a luat mai bine de o oră să încărcăm camionul lui Leo. Galeria, una selectă din *SoHo*, voia să expună şi lucrările sale mai vechi. Cu toate că, în fiecare caz, ceea ce ieşea în final era o mare pînză pictată în pete de culoare, cei din domeniu erau preocupaţi de studierea exactă a variatelor faze intermediare prin care ajungea la piesa finală.

Picturile sale recente constau în imagini, figuri pe care el le făcea să apară la diferite profunzimi ale pînzei, ca şi cum te-ai fi uitat la una prin alta. În cîteva din studiile pentru acestea, el experimentase prin

aducerea variatelor figuri înainte, sau retragerea lor în fundal, încercînd să vadă la ce nivel imaginile vor prinde viaţă. Adesea lucra pe folii transparente de plastic pe care le aşeza la diferite adîncimi pe rama de lemn cu caneluri. Dar totodată studia figurile doar în termeni de configuraţii, de culori. Pentru aceste studii plate, lucra în tempera, pe gips sau pe folii de oţel caroiate. Toate aceste machete erau grele, dificil de cărat.

Peter şi Leo mîncară o bucată de friptură înainte de a începe. Eu am tîrît una sau două piese. Însă ei stăteau pe salteua murdară şi-şi treceau bucata de carne de la unul la altul. Discutau, rîzînd, despre diferitele tehnici pe care le-ar putea folosi pentru a duce studiile pe gips jos. Peter îi povestea lui Leo despre un prieten comun care construise o întreagă scenă pentru un teatru de păpuşi, în studioul său şi descoperise că este prea mare pentru a fi trecută prin uşă. Trebui să dărîme o parte a zidului pentru a o scoate. Proprietarul l-a dat în judecată şi l-a costat aproape jumătate de *N.E.A.**

—Banii noştri de impozit, spuse Peter.

Îşi sărută vîrful degetelor.

—*Arrivederci*

—Nu ai mei, spuse Leo.

Se ridică în picioare şi săltă primul studiu în gips pe un şasiu rulant pe care-l închiriase odată cu camionul. începuse să-l tîrască pe podea. Roţile scîrţîiră.

— Ei bine, ceea ce voiam să spun era bani de impozit, spuse Peter.

Stătea însă pe saltea, uitîndu-se la Leo. Cînd acesta se opri în uşă, se sculă şi se duse lîngă şasiu, împingîndu-l cu piciorul.

— De ce să plăteşti impozitele? întrebă Leo. Nu-mi închipui că-ţi trece prin minte aşa ceva.

— Impozite, rîse Peter. Toţi plătim impozite. Altfel

*National Education Association, bursă acordată de *NEA*.

n-ar fi destui bani pentru N.E.A.

Leo scutură din cap.

—Nu eu, spuse. Eu sînt pictor. Eu primesc N.E.A.

— E ceea ce spun, zise Peter. E felul în care Stoney a reconstruit studioul.

Dispăru în hol. Am început să car pînzele afară, în capul scărilor. Peter şi Leo se luptau cu şasiul pe scări, rîzînd şi înjurîndu-se unul pe altul. Lăsaseră uşa de jos larg deschisă, şi lumina reflectată de pe strada fierbinte umplea holul de la intrare, împreună cu jazz-ul de la casetofonul pe care Peter îl lăsase deschis. Cînd am ieşit cu următorul tablou, erau jos, gîfîind în micul dreptunghi de lumină. Larma pătrundea de afară, ca şi cum ar fi fost sunetul luminii soarelui. Şi, cînd am trecut cu pînza prin capul scărilor, Leo privi în sus, spre propria-i lucrare care plutea pe deasupra sa, cu uimirea întipărită pe faţă.

Cînd Peter plecă, Leo închise camionul şi se întoarse sus. Eu stăteam în mijlocul studioului, lîngă masa plină de lucruri puse de-a valma. În timp ce traversa încăperea spre mine, m-am văzut pe mine şi pe el ca pe nişte imagini din picturile sale. Exact ca atunci cînd, după ce ai văzut un film impresionant, vorbeşti şi te mişti pentru un timp, într-un mod influenţat de comportamentul personajelor la a căror viaţă ai fost martor. Amintirea mea asupra acelui moment este puternică. Studioul părea pustiu, corpurile noastre uriaşe şi separate. Şi în perioada de mai tîrziu, celelalte amintiri ale mele despre el au devenit ca o serie de imagini care reflectă lucrările sale. Le-am reordonat, denaturîndu-le într-un mod sau altul. Au devenit mai puţine, mai precise, cum le-am desenat în memoria mea, lucrînd probabil pentru o versiune finală.

Era nervos. Mă îmbrăţişă repede, apoi traversă spre birou şi-şi trase pe el un tricou. Pe pieptul lui era scris *SALATA DE LEGUME ŞI FRUCTE*.

—Trebuie să pleci chiar acum? am întrebat. Voiam să facem dragoste încă o dată.

—Isuse! Cred că da.

Își zornăi cheile și monedele în buzunar.

— Mă simt ca și cum viața mea ar fi acolo jos, camion, și abia pot să mai stau aici.

A fost unul din momentele în care s-a produs o ruptură între noi. Aș fi dat orice să nu mă simt atît de înnămolită în corpul meu, în necesitățile mele. Puteam înțelege atît de limpede nevoia lui de a pleca, de a acționa, de a fi afară și departe.

—Și-ai adus geanta? am întrebat.

Știam că nu. Stătea pe podea lîngă masa de bucătărie.

— Bineînțeles că nu, spuse. Unde e afurisita de geantă?

Ochii lui Leo o descoperiră și se îndreptă spre ea. O ridică și, fără să se uite la mine, ieși din cameră. L-am urmat afară, încuind ușa cu cheia mea. Orbită de brusca întunecime a holului, mergeam după el, privind silueta sa neagră săltînd în fața, în lumina din josul scării.

Ajuns pe trotuar, se întoarse spre mine. Întinse o mînă și-mi mîngîie spatele.

— Doamne, sînt emoționat, spuse. Sigur nu vrei să vii?

Am scuturat din cap că nu. Și asta din mai multe motive. Primul era pur și simplu că trebuia să recuperez experimentele cu șobolanii înainte de a pleca la Washington săptămîna care urma. Diminețile noastre indolente mă făcuseră să rămîn în urmă. Totodată nu mă simțeam pe deplin confortabil în lumea lui Leo. Și știam că dacă m-aș fi dus cu el, ar fi fost un efort pentru mine să stau pînă tîrziu, "să întîlnesc și să cunosc pe monștrii din New York", așa cum spunea Leo. Și o parte din plăcerea sa ar fi fost micșorată de grija față de mine.

—Are să-mi fie dor de tine, a spus.

I-am zîmbit.

— Puţin oricum, spuse zîmbind. Cînd "pasul" va slăbi, tu ai să fii acolo, scoţîndu-mă din minţi..

Dădu din cap.

—Adevărat, spuse.

— Ei bine, să sperăm că "pasul" nu va slăbi niciodată.

Stăteam, uitîndu-ne unul la altul, zîmbind prosteşte. Apoi el se aplecă spre mine şi mă sărută uşor.

L-am privit lung un timp. Aceasta era prima dată de cînd ne cunoscuserăm, cînd urma să ne despărţim.

— Asta este? am întrebat. Ai de gînd să mă părăseşti aşa, aici; iar eu am să merg singură, ca o somnanbulă, trei zile, prin oraşul ăsta. Şi asta e tot ce obţin ca rămas bun?

Lăsă jos bagajul şi mă luă în braţe, îndoindu-mă pe spate din talie. I-am simţit buzele, limba peste tot, pe faţă, pe gît, pe gură. Cineva pe *Mass Avenue* fluieră tare.

Apoi ne oprirăm gîfîind, zîmbind din nou unul la altul. Umezeala îmi răcorea faţa ca o adiere de vînt.

—Asta ca să ţii minte.

Se întoarse, merse la portiera maşinii, o descuie şi urcă înăuntru. Motorul porni şi monstrul galben începu să se mişte. Claxonă de două ori, ca un orăcăit de broască, în timp ce lua curba, apoi dispăru din vedere.

Cînd am ajuns la laborator, era două după-amiaza. Chiar în momentul cînd am băgat cheia în încuietoarea uşii, am auzit animalele începînd să se agite. Cînd am deschis uşa, vînzoleala lor provoca un zumzăit, o vibraţie violentă a aerului. Am aprins lumina; şi bîzîitul uşor al neoanelor se adăugă ca un acompaniament în timp ce-mi începeam munca de rutină, mîngîindu-i. Zgomotul cuştilor lunecînd înăuntru şi înafară îi făcea pe şobolanii rămaşi în aşteptare mai frenetici. Cînd trăgeam sertarele lor, se căţărau pe

latura frontală, pufnind la mine, răsucindu-şi capetele într-o parte şi în alta. Am avut un acut sentiment de milă şi tandreţe pentru ei, pentru scurtele lor zile care încep cu deschiderea sertarului.

Odată, în lunga după-amiază m-am oprit pentru o pauză şi m-am dus la automatele de gustări de la subsol. În timp ce stăteam acolo mîncînd *bologna* şi brînză pe pîine prăjită, bînd Pepsi dietetic, ora patru sosi şi se duse. Studenţii, scăpaţi de la cursuri, mă potopiră ca fluxul, vorbind de petreceri, profesori, atracţie sexuală. Tăcerea pe care o lăsară în urmă mă surprinse. Am mers încet înapoi la laborator. Sandalele mele lipăiau în lungul coridoarelor întortocheate. Multe uşi erau închise acum, experimentatorii plecînd fericiţi acasă pentru un lung week-end.

Sub luminile fosforescente din încăperea fără ferestre am pierdut noţiunea timpului. Am mai testat patru sau cinci şobolani cu mintea eliberată de tandreţea ciudată pentru ei, care mă cuprinse puţin mai înainte. Am rămas uimită cînd, ieşind pe coridor pentru a mă uita la ceasul din perete, am descoperit că era aproape şapte. Am intrat înapoi în laborator şi i-am hrănit, mîngîindu-i, pe cei cîţiva şobolani pe care încă nu-i testasem, apoi mi-am curăţat mîinile de mirosul lor. Am luat diagramele şobolanilor cu care terminasem şi m-am dus spre biroul doctorului Fisher. El era plecat, petrecînd o lună la Martha Vineyard, cu familia. Înainte de a fi plecat, făcuse ordine în birou, şi în seara aceasta cînd am intrat, am fost din nou surprinsă de neobişnuita curăţenie. Biroul era gol, jachetele şi sacourile erau agăţate pe şirul de cîrlige de pe perete. Hîrtiile de pe masă erau puse în teancuri ordonat aranjate. Chiar granulele de *Cremora* şi de zahăr, răspîndite de obicei în jurul automatului de cafea fuseseră îndepărtate.

Mă simţeam pe de-a-ntregul izolată, singură, într-un mod pe care nu-mi aminteam să-l mai fi simţit

de mult; probabil de dinainte de a se fi născut Molly. M-am aşezat în scaunul Dr.Fisher, căutînd un fel de compasiune, presupun. Prin frunzele sicomorului puteam vedea în lumina palidă de afară umărul cuiva care mergea pe dedesubt, ritmica balansare înainte a alternanţei paşilor săi. M-am întors spre biroul doctorului Fisher. Pe birou, în faţa mea, era fotografia unei tinere, cu părul şi hainele în stilul anilor cincizeci, cu buzele întunecate şi strălucitoare în jurul gurii ei zîmbitoare. Cobora treptele unui portic nedesluşit. Un picior i se pierdea sub cercul unei fuste largi. Celălalt era întins înainte, încălţat într-un pantof de balet. Capul îi era uşor înclinat sub bătaia soarelui. Am ridicat poza şi am privit-o cu atenţie. Soţia sa. M-a mişcat dorinţa lui de a şi-o aminti în acest fel, de a se gîndi în acest mod binevoitor la ea. Ştiam de la Ursula că ea îşi petrecuse luna dinaintea acestei vacanţe într-o clinică de dezalcoolizare, Şi chiar Dr.Fisher îmi spusese că fusese nevoit să-şi lase deoparte preocupările mai mult decît ar fi trebuit, dar că era foarte important pentru familia sa ca el să-i stea în preajmă. Înclinaţia mea de a ocupa un loc în viaţa sa imaginară mi se păru dintr-odată josnică. Am pus fotografia jos. M-am ridicat de la birou, am introdus noile diagrame în dosarul meu de pe masă şi am părăsit biroul.

Acasă, starea mea de vinovăţie persistă. Cînd am intrat în casă, cele din urmă raze roşiatice ale soarelui se strecurau prin ferestrele camerei de zi. Am rămas pe hol un mnoment, apoi m-am aşezat în living, unde am rămas pînă întunericul s-a lăsat deplin afară. Vroiam să plec cînd, ultimele urme de lumină erau deja stinse.

Am mers de-a lungul coridorului întunecat spre sufragerie, fără să aprind becurile. Acolo, luminile purpurii ale lămpilor de deasupra liniilor de tren m-au atras spre pian. Clapele de fildeş licăreau reci şi pure, în lumină. M-am aşezat şi-am cîntat, dintr-un reflex al

memoriei pe care nu-l puteam în mod conștient controla, toată *Sonata nr.7 în la major*, o piesă pe care o pregătisem pentru un recital din adolescență. În timp ce se mișcau pe claviatură, în lumina stranie, degetele mi se păreau a fi ale altcuiva.

M-am învîrtit încet în bucătărie pregătindu-mi o cină mai fantezistă decît îmi pusesem în gînd — supă rece de dovlecei, cotlet de miel, zucchini* mentolat. Mi-am aranjat masa în sufragerie, am aprins o lumînare, în ciuda luminii palide venite de afară, am deschis o sticlă de vin roșu și am umplut un pahar. Am mîncat încet și cînd am terminat, am rămas la masă bînd încă un pahar de vin. Îmi imaginam o viață solitară, o viață în care aveam doar propriile mele tabieturi. Doar munca și plăcerile mele. Îmi imaginam această viață cu un sentiment de doriunță suficient de arzătoare pentru a vrea că Leo să fie departe, chiar și Molly. În acest moment sună telefonul. Îmi aduc aminte că m-am ridicat și am mers să răspund cu multă grabă, conștientă de stînjeneala mea față de capacitatea de denaturare pe care o aveam. În această confuzie de sentimente, nu am recunoscut imediat vocea joasă a lui Brian. Dar el nu m-a salutat. A început să-mi spună că încercase toată ziua să mă găsească.

L-am întrerupt.

—Ce este? S-a întîmplat ceva rău?

El rîse, un rîs nefamiliar.

— O, nu acum. Nu. Molly e bine, dacă asta te îngrijorează.

—Ce e atunci?

Un moment n-a spus nimic.

—Brian?

—Sun doar ca să te previn.

Vocea îi era plată, dar devenise mai ridicată.

—Am s-o păstrez.

*o varietate de pepene galben, lung, subțire, cu dungi de un verde-închis

— Ce vrei să spui?

— Va sta cu mine. Cu mine şi cu Brenda. N-are să se întoarcă la tine.

— Despre ce vorbeşti?

— Întreabă-l pe prietenul tău. Întreabă-l despre ce vorbesc.

— Leo?

— Leo. Da, Leo.

Pronunţia îi fusese maliţioasă.

— Da. Întreabă-l pe acest individ, Leo, de ce o ţin pe Molly departe de tine.

— Brian!

Puteam auzi spaima în propria-mi voce. Simţeam că încerc să-l invoc pe Brian pe care-l ştiam, că aceasta era o versiune de coşmar căreia nu ştiam cum să-i vorbesc.

Urmă o tăcere. Apoi spuse..

— Bine. Nu ai nici cea mai vagă idee despre ce vorbesc. Adevărat?

— E adevărat, am spus.

— Atunci e bine. Anna, am sunat dintr-un sentiment de corectitudine. Am depus documente, va fi o audiere, voi primi o cotaţie destul de curînd. Mi-aş lua un avocat dacă aş fi în locul tău. Alţii nici nu te-ar fi prevenit, dar eu încă mai am cîteva sentimente, încă mai am un simţămînt faţă de ceea ce noi...

Vocea lui se întrerupse şi am aşteptat. N-a continuat.

— Brian, am murmurat. Spune-mi despre ce vorbeşti.

A trebuit să aştept probabil vreo treizeci de secunde. Vocea îi era calmă, dar groasă, aproape de nerecunoscut pentru mine.

— Trăieşte cu tine?

— Are propriul lui loc, dar stă şi aici.

— Ai lăsat-o singură cu el?

— Brian, sînt luni de zile de cînd îl cunoaşte. Îl place. Se distrează de minune împreună.

— Întreabă-l despre distracţie, Anna. Întreabă-l cît

de bine s-a distrat cu fetița mea.

—Ce insinuezi? Că i-a făcut ceva rău lui Molly?

—I-a făcut, Anna.

—N-a făcut așa ceva.

Brian rîse cu amărăciune.

—Lucrul acesta va fi dovedit, Anna. La proces.

Vocea începu să-i tremure.

— Și dă-mi voie să-ți spun. Mai bine ai găsi pe cineva bun, pentru că am de gînd să cîștig. Ea mi-a spus. A spus psihiatrului. A făcut-o, Anna. Întreabă-l.

Nu știam ce să-i răspund.

— Și tu l-ai lăsat. Ești vinovat față de ea. Tu l-ai lăsat.

—Nu i-a făcut nimic lui Molly, am spus. Știm asta.

În vocea lui Brian am simțit o ură rece, violentă și dispreț.

—N-am de gînd să mă cert cu tine, Anna. Am vrut să te sun și chiar și acest lucru a fost probabil o greșeală. Dar ți-am spus pentru că eu încă... pentru că eu încă simt ceva pentru tine. Ceva milă pentru tine. Dar nu vreau să mă cert cu tine la telefon. Doar... doar ia-ți un avocat. Ia-ți un afurisit de avocat.

Și închise.

Am rămas în picioare, în întunericul bucătăriei timp de trei sau patru minute, ascultînd bîzîitul telefonului. Cînd începu sunetul care anunța că trebuie să închid, am așezat ușor telefonul în furcă. Apoi, după cîteva minute, m-am dus să-mi caut carnetul cu adrese, pentru a găsi numărul lui Brian.

Îmi aduc aminte că m-am oprit în sufragerie ca să mă uit pe masă. Paharul de vin stătea pe jumătate plin, în lumina lumînării. Un semicerc de sînge presărat cu picături de unt se închega pe cercul interior al farfuriei. Mi se părea că persoana care consumase avea... fusese altcineva, ocupa o altă lume. Totuși nu acceptam că ceea ce se întîmpla era real. N-a fost, pînă am încercat să-l sun pe Brian de șase

sau şapte ori în următoarele cîteva ore, uneori aşteptînd cîte o jumătate de oră între încercări, uneori doar cîteva minute; uneori lăsîndu-l să sune de cîte treizeci-patruzeci de ori.

Stăteam în bucătărie. Nu voiam să aprind lumina, astfel încît am adus lumînarea din sufragerie. Arsese aproape pînă jos. Strălucirea alb-purpurie a luminii de deasupra liniilor de tren se strecura şi ea în bucătărie. N-aveam deloc idee despre cît poate fi ceasul. Timpul pe care-l trăisem după chemarea la telefon era trăit afectiv la fel ca cel în care am încercat să ajung la Brian — adevăratul Brian, Brian cel care ar fi explicat totul.

Brusc, în mijlocul unui apel, ascultînd la sunetul a ceea ce înţelesesem acum că este al unui telefon neridicat din furcă, ascultînd la acel sunet care nu era cu adevărat un sunet, nicăieri în lume, am realizat că n-am să ajung la el. Şi că motivul pentru care n-aveam să ajung la el era că Brian nu voia să discute cu mine. Şi dintr-odată am început să mă gîndesc la ce spusese Brian despre Leo. M-am ridicat, am agăţat telefonul şi am aprins luminile în bucătărie. Cu ochii pe jumătate închişi, simţindu-mă aşa cum te simţi cînd eşti trezit brusc dintr-un somn adînc, m-am dus aproape automat să strîng farfuriile murdare; am dat drumul la apă şi le-am stropit cu şamponul gros şi alb, cleioase.

O mulţime de imagini ale lui Leo şi Molly împreună îmi apăreau şi mi se ştergeau din minte. Într-o seară plecasem de la laborator după cină şi cînd am venit i-am găsit pe amîndoi adormiţi în patul nostru, Molly strîngînd în braţe o păpuşă de cîrpă pe care o botezase Veronica. O carte deschisă în evantai stătea pe pieptul lui Leo, paginile fluturînd delicat ca frunzele de palmier la răsuflarea sa uşoară. Leo ţinînd-o în braţe pe Molly în apă, la Walden Poud, la începutul verii — mîna lui mare şi albă trecută peste pieptul şi

pîntecele ei, cealaltă mînă ţinînd-o invizibil pe sub apă. "Te-am prins", spunea el. Mai bine ai trage un pui de somn aici, pentru că n-am de gînd să-ţi dau drumul". Şi ea se lăsase pe spate cu absolută încredere, privind în sus la el, în timp ce Leo, magicianul, o făcea să plutească orizontal pe suprafaţa apei clare, cafenii. Leo făcîndu-i baie, Leo ştergînd-o la fund, Leo tamponîndu-i delicat ochii cu prosopul în timpul uneia din dezastruoasele ei băi. Leo dansînd în jurul ei în camera de zi, picioruşele ei goale ţinîndu-se cu disperare după basculeţii lui, amîndoi rotindu-se şi rotindu-se după Johann Strauss. Îmi dau seama acum că examinam acele imagini ca şi cum ar fi fost schiţe ale subconştientului lui Leo. În acel moment însă, tot ce simţeam era o teribilă tensiune, amplificată pe măsură ce ele îmi răsăreau în minte. Mîinile îmi erau încleştate sub şuvoiul de apă. Mi le-am relaxat. Era imposibil. Nu făcuse nimic. Ştiam şi asta. Ştiam.

Dar Molly îi spusese lui Brian că îi făcuse. Aşa că ceva trebuia să se fi întîmplat. Ceva ce ea a înţeles greşit, sau poate era ceva ce ea văzuse petrecîndu-se între noi şi nu eram conştienţi că ea ştie. Am vrut să-l sun pe Brian din nou; să-l sun şi să-i explic despre imaginaţia lui Molly. Despre momentul în care profesoara îi spusese ce mare, ce înaltă crescuse şi Molly izbucnise în hohote isterice de plîns, pentru că eu îi explicasem că atunci cînd are să crească mare, are să plece de lîngă mine şi are să aibă propria ei casă. Despre momentul în care îi spusesem că femeia de la primul etaj e vrăjitoare deoarece obiectase împotriva muzicii noastre. Mai tîrziu, Molly pretinse că o văzuse zburînd noaptea prin dreptul ferestrei, cu o pălărie ascuţită pe cap.

Probabil Molly îşi imaginase vreun contact sexual cu Leo. Avea sentimente romantice în privinţa lui, sentimente oedipiene. Îi spusese că vrea să se mărite cu el cînd are să fie mare.—"Atunci tu ai să fii tăticu şi

eu mami".

"Grozav", răspunsese el. "Şi ce-ar trebui să fie mămica ta? Frigiderul?"

Am rîs cu toţii..

"Leo", spusese ea, încercînd să-l readucă la realitate, realitatea ei.

O avusesem cu noi în pat. Şi desigur, fusese noaptea cînd Leo stătuse în mine după ce ea se căţărase lîngă noi. Dar atunci dormea. O strînsesem în braţe, îi simţisem relaxarea profundă. Şi întotdeauna, credeam, fuseseră cîteva hotare clare între Molly şi ceea ce se petrecuse între mine şi Leo. Întotdeauna.

Cînd am terminat cu farfuriile, am rămas privind la pardoseala bucătăriei. Era din linoleum negru, cu mici pete roşii prin el, ca şi cum cineva ar fi risipit stropi de vopsea sau de sînge. Am văzut firimituri de mîncare, pete de murdărie ici-colo. Am luat peria şi spălătorul şi le-am curăţat. Era aproape miezul nopţii cînd am terminat.

Am intrat în dormitor şi am tras storurile împotriva luminii trenurilor şi m-am culcat. Dar somnul nu venea. Continuam să-mi imaginez ce i-aş spune lui Brian, lui Leo, cum aş putea face ca totul să se rezolve. Cam în jurul orei două, cînd huruitul leneş al unui tren de marfă îmi clatină uşor patul, m-am sculat. Am încălzit nişte lapte, am turnat în el puţin bourbon şi am făcut o baie fierbinte. Dar chiar şi după două drumuri la bucătărie pentru a-mi reumple paharul, nu-mi putusem abate gîndurile. Continuam să alerg în jurul aceleiaşi piste, încercînd din nou şi din nou să ajung la o destinaţie. M-am întins în cadă, am privit aburul ridicîndu-se şi m-am gîndit că trebuie neaparat să discut cu Brian, să-i explic ce imposibil era, cît de mult se înşela. Mă imaginam flatîndu-l, linguşindu-l, sugerîndu-i să zbor la Washington pentru a-l întîlni şi a lua prînzul împreună. La patru dimineaţa stăteam udă

în faţa oglinzii din baie, ştergînd aburii care se condensau pe sticla rece, argintie şi aplicînd farduri. Scosesem o trusă veche şi în parte consumată de rujuri, creioane şi farduri de pleoape. Cumva, îmi pusesem în minte să încerc să reproduc ceea ce îl atrăsese pe Brian cînd se îndrăgostise de mine. Îmi aduc aminte că nu eram nici ruşinată nici stingherită de a face acest lucru. În disperarea la care ştiam acum că fusesem împinsă, mi se părea reacţia cea mai firească. Mă foloseam de aceasta pentru a avea o direcţie. Şi mă mişcam rapid. Într-un fel de frenezie a voinţei, am luat un tub argintiu jupuit şi i-am scos capacul. Înăuntru era un rest de vopsea de un albastru-metalic rece. M-am aplecat peste chiuveta de sub oglindă şi am aplicat culoarea pe pleoape. Mi-am conturat ochii şi sus şi jos, cu negru. Mi-am uns şi mi-am întins pe obraji un fond de ten de o culoare numită *Dusty Rose*, iar pe buze am dat un ruj numit *Lockety Pink*. Am scos bigudiurile electrice pe care nu le mai folosisem de luni de zile şi le-am încălzit. Cînd mi le-am scos din păr, acesta se aranjă în nişte bucle pe care le purtasem la începutul căsătoriei noastre.

M-am dus goală în dormitor. Din fundul debaralei am scos trei sau patru rochii pe care le purtasem cînd ne căsătorisem, rochii care îi plăceau lui Brian. Pe două le-am dat deoparte ca fiind demodate, învechite. Dar am încercat una din celelalte două, am pus-o în faţă şi în spate, de cîteva ori. În final am îmbrăcat o rochie de mătase neagră, strînsă pe talie, genul celor pe care le purtam uneori la concerte sau la dineuri oferite de cineva de la firma de avocatură a lui Brian. Mi-am pus colanţi coloraţi, apoi am petrecut ceva timp ca să mă decid ce bijuterii să port.

Cînd am fost gata, am deschis uşa debaralei şi m-am uitat în oglinda înaltă. Eram aproape de nerecunoscut, o persoană drăguţă şi fragilă şi extraordinar de rece. Am mers în bucătărie să beau puţin vin.

Brusc şi aproape fără să-mi dau seama ce fac, am format numărul lui Brian. Suna şi suna. Am agăţat. Am luat vinul în camera de zi. L-am aşezat pe canapea şi l-am sorbit rapid. Afară, cerul se lumina rapid, ziua începea. Mi-am pus un alt pahar de vin şi l-am băut, apoi-un altul. M-am întins, doar pentru a mă odihni un moment pe canapea şi aproape instantaneu am simţit cu mulţăumire cum ameţeala se îndepărteză, înainte de a-mi da seama că mă scufund în somn.

M-am trezit deosebit de alertată cîteva ore mai tîrziu, ca din cauza unui zgomot puternic. Mirosul fardurilor era ca o mireasmă de nefericire. Acest sentiment a revenit înainte de a-mi aduce aminte de ce îl am. M-am sculat şi am stins luminile pe care le lăsasem aprinse — aproape toate luminile din casă cu excepţia celor din camera lui Molly. M-am gîndit la cum trebuie să fi apărut în noapte unui ochi străin, un călător singuratic dintr-un tren ... cineva mergînd singur pe strada principală — arzînd strălucitor, dezvăluind dezastrul.

În baie m-am privit mult timp în oglindă, încercînd să-mi amintesc impulsul care mă adusese aici: rochia mototolită, buclele artificiale aplatizate, fardul mînjit din jurul ochilor, rujul încrustat pe buzele uscate. Fondul de ten pe care-l aplicasem formase o delicată trasare a micilor cute de pe faţa mea, ca o fotografie negativă într-o ipostază îmbătrînită.

L-am spălat cu săpun şi cu un şerveţel de faţă. Apoi m-am schimbat în jeans şi cămaşă. Amorţită de lipsa de somn, dar simţindu-mă puţin restabilită, m-am dus la bucătărie şi am format din nou numărul lui Brian.

Răspunse Brenda.

L-am cerut pe Brian.

Răspunse că nu vrea să discute cu mine. Tonul ei era calm, categoric.

— Trebuie să-i vorbesc, Brenda. Se înşeală în

legătură cu asta.

— Nu vrea să vorbească. Eu chiar nu voiam să te sune nici aseară. Nu-i prea potrivit în situația aceasta.

— Se înșeală în legătură cu asta. Îi pot explica. Lasă-mă să discut cu el.

— Pot înțelege cum te simți, dar nu te pot lăsa să vorbești cu el. O să vorbim cu toții la proces.

Nu era aspră, doar impersonală.

Am încercat să-mi păstrez timbrul vocii.

— Ascultă, Brenda. Ceea ce crede că s-a întîmplat, orice este ceea ce crede el că s-ar fi întîmplat, nu-i adevărat. Știu asta. Într-adevăr nu s-a întîmplat.

N-a răspuns și după un nmoment linia era moartă. Am apăsat butonul și am format numărul din nou. Răspunse.

— E tot Anna, Brenda. Aș vrea să stau de vorbă cu Molly.

— Îmi pare rău, spuse ea crispată.

— Ce? am întrebat. Îți pare rău că ce?

— Nu pot, zise.

— E copilul meu. Vreau să discut cu ea.

Mi-am auzit vocea devenind stridentă.

— Nu e aici acum, spuse Brenda.

— Cînd se întoarce?

— Anna, nu te pot lăsa deloc să vorbești cu ea pînă cînd nu se aranjează asta. Cu siguranță poți înțelege.

— Nu.

Făcu o pauză. I-am putut auzi răsuflarea. Apoi:

— Ascultă, Anna, Nu vreau să suni din nou. Dacă suni din nou, ai să fii dată în judecată pentru asta. Sîntem pe poziții adverse. Nu există posibilitate de comunicare între tine și Brian sau între tine și Molly. E înafară de orice discuție. Înțelegi?

Am spus nu și ea a închis.

După un minut am format din nou numărul. De această dată vocea foarte agreabilă a Brendei,

înregistrată pe casetă, spuse că nu pot veni la telefon acum, dar dacă doresc pot lăsa numele şi numărul de telefon după ce aud declicul.

Am agăţat telefonul.

Pentru o vreme am rămas în picioare, în bucătărie. N-am mai avut aproape niciodată sentimentul pe care l-am avut atunci. Pur şi simplu nu ştiam ce să fac; şi sentimentuil părea să se generalizeze, astfel încît nu ştiam nici măcar dacă voiam să merg la aragaz şi să-mi fac o cafea, sau să încerc să merg la laborator; sau să mă aşez pentru un timp, sau să ridic mîinile, sau să închid gura. Nu ştiu sigur cît am stat aşa în picioare, simţind că trebuie să fac ceva şi neştiind ce. Apoi am devenit conştientă de o durere ascuţită în gît. Lacrimi începuseră să mi se rostogolească pe obraji. În descătuşarea de sub absoluta tensiune, m-am aşezat pe jos pe pardoseala curată a bucătăriei şi am plîns —atunci credeam că mult timp — pe moment, eliberată de teroare, de neputinţă.

Dar mi-am permis să plîng doar timp de cîteva minute. Alt gen de teroare părea să stea la pîndă în acea discuţie. Mi-am şters faţa apoi m-am ridicat şi am făcut cafea. Încă odată m-am liniştit. Eram conştientă că mă liniştesc, că totul va fi în ordine, pentru că era în ordine, pentru că nu se întîmplase nimic şi pentru că puteam clarifica totul. Totul va fi bine, totul era bine. Într-adevăr. Cred că am vorbit cu voce tare. În orice caz, dintr-odată mi-am dorit un alt zgomot, o voce. Am dat drumul la radio şi am ascultat timp de cîteva minute vocea plină de mulţumire de sine a lui Robert J.Sürtsem, mîngîind fiecare silabă să le prezinte. Am stat la masa din bucătărie cu cafeaua în faţă şi am încercat să mă izolez de restul lumii. Pentru cîteva momente am reuşit. Mi-am adus aminte că întotdeauna am obiectat în legătură cu această soluţie în discuţiile cu prietenii mei muzicieni: să fredonezi cîteva măsuri şi problemele vieţii alunecă departe. M-am gîndit la o

femeie împreună cu care am cîntat imediat după colegiu într-o formaţie, care săptămînal descifra la prima vedere o partitură, Susan Van Duşen — în mod inexplicabil îşi păstrase numele de fată. Într-una dintre ultimele dispute pe care le avusese cu soţul ei înainte de a se despărţi, o dispută în timpul căreia ea efectiv s-a îndepărtat şi a început să cînte Vivaldi, el i-a spart viola şi a lovit-o cu una din bucăţi. Mi-a arătat urmele pe care corzile i le făcuseră cînd i se încolăciseră peste braţ. Dar, chiar cînd mă uitam la dungile roşii şi înguste şi îmi exprimam dezaprobarea faţă de brutalitatea lui, am simţit o oarecare compasiune pentru el. Roma ar fi putut să ardă în timp ce ea cînta.

Am oprit radioul.

Carnetul de adrese era încă în bucătărie, lîngă telefon. Am răsfoit prin el şi am găsit numărul avocatului. L-am lăsat să sune cum sunase şi la Brian, în noaptea precedentă, din nou şi din nou.

Apoi am realizat că foloseam zgomotul întrerupt pentru a hrăni un sentiment de neajutorare din mine.

Dezgustată, am închis. Aveam numărul lui de acasă. Dacă într-adevăr voiam să-l contactez, mi-am spus, îl pot deranja acasă. Dacă era adevărat, dacă Leo într-adevăr făcuse ceva, îl puteam suna, acum, acasă. Dacă nu, puteam aştepta pînă luni. Să-l sun la birou, să-i spun că Brian se înşelase profund. Mi-am luat cheile de la maşină, m-am dat cu puţin ruj şi am plecat la laborator.

La *B.U.*, lungile coridoare erau pustii, uşile încuiate. Mirosul de animale din partea dreaptă a aripii clădirii, se infiltra şi spînzura în aer în sălile antiseptice. Astăzi simţeam o deosebită confuzie în timp ce mînuiam şobolanii. Am făcut erori. La doi dintre ei am pierdut pur şi simplu numărătoarea, omiţînd să înregistrez cîteva încercări. A trebuit să renunţ la diagramele lor, să-i pun la loc în cuşti şi să înscriu X-ul de rău augur pe cartelele lor de hrănire. Am

scăpat din mînă unul din animale. Şi, deşi nu era rănit, mi-a luat mult timp să-l conving să iasă de sub cuşti. Am îngenunchiat pe podea cu capul în jos şi ne-am privit unul pe altul. I-am vorbit blînd. În final am presărat o mică dîră din bucăţele de pîine. Ieşi, ciugulind, iar eu l-am luat în palmă. Am mai rămas puţin pe podea, privindu-l cum mănîncă din mîinile mele şi mîngîindu-l înainte de a-i pune şi lui cartela cu X. În timp ce împingeam la loc sertarul, am realizat că din nou sînt gata să izbucnesc în lacrimi. Acest lucru mă făcu să mă înfurii.

Cînd mi s-a făcut foame, n-am suportat gîndul de a mînca singură la automate. M-am decis să merg la *Kenmore Square*, la un local cu deliçatese. La Fenway juca Red Sox şi piaţa era înţesată de automobile care claxonau, cu oameni îmbrîncindu-se unul pe altul, cumpărînd pălării, alune şi bilete la Red Sox. M-am aşezat pe o canapea la fereastră, în localul de delicatese şi am băut trei sau patru ceşti de cafea, privind mulţimea, pînă aceasta se subţie ajungînd la un nivel normal. Apoi m-am întors la laborator. Am stat acolo din nou pînă seara. Indiferent că a fost sau nu efectul cafelei, acum am fost în stare să mă concentrez. Am înlăturat din mintea mea orice altceva, şi mi-am îndreptat atenţia asupra şobolanilor, asupra alegerii pe care o făceau. Trebuia să-i pedepsesc pentru o alegere greşită lăsînd uşa capcanei în urma lor, închizîndu-i într-un spaţiu mic şi întunecat, fără mîncare, fără ieşire. Trebuiau să stea acolo cîte un minut pentru fiecare încercare nereuşită, apoi să-i eliberez, să-i mîngîi şi s-o iau de la capăt. Dimineaţă, una dintre greşelile pe care le-am făcut de mai multe ori a fost pur şi simplu să uit şobolanul în cutie cîteva minute.

Cîţiva au fost cuprinşi de panică, prea nenorociţi pentru a continua după ce i-am eliberat. Unul a încercat să mă muşte.

Acum eram ca o mașină eficientă, cu un ochi ațintit asupra ceasului și cu mîinile pregătite să deschid labirintul. Am mînuit șobolanii într-un mod liniștitor, conferindu-le siguranță.

Cînd am condus înapoi peste podul *B.U.* spre Cambridge, soarele apunea dincolo de rîu în nuanțe de prost gust, care l-ar fi făcut pe Maxfield Parrish să se rușineze. O barcă cu motor își deschidea stingheră calea în susul rîului, siajul ei tăind rozul sticlos într-o tulburare furioasă care se răspîndea mai apoi în cute liniștite, departe,în urma ei. Am coborît în întunecoasele străzi rezidențiale de după *Central Square* și am trecut pe lîngă marea casă victoriană în care era și apartamentul Ursulei — cu o configurație bizară, plin de ferestre pe care trebuia să le proptești cu bețe ca să stea deschise, cu parchet înclinat pe la colțuri. Ea era plecată. Își vizita mama care locuia la New York. Mi-a trecut prin minte că nu mă gîndisem la ea. După telefonul lui Brian nu simțisem lipsa nimănui.

Mi-am dat seama că mi-ar fi fost rușine să discut cu ea despre cele întîmplate. Acest gînd mă înspăimînta.

Pe măsură ce mă apropiam de casă, simțeam o puternică reținere de a merge acolo, de a fi singură în acel spațiu. Vedeam camera lui Molly, telefonul, pianul. Am parcat pe o stradă laterală unde era studioul lui Leo. Am urcat spre holul întunecat și am pătruns înăuntru. Luminile de pe plafon îmi ardeau ochii, mă făceau să clipesc. Le-am închis, aprinzînd repede lampa mică de pe masa de bucătărie. Am rămas în picioare și am cuprins cu privirea încăperea. Fără lucrările lui Leo studioul părea deosebit de vast, pereții murdari și goi. Am scos niște pișcoturi și brînză din frigider, și m-am așezat la masă să mănînc, privind cu ochi proaspeți la lucrurile familiare din jurul meu — în mod curios lipsite de farmec în noul aranjament și, mai ales în lipsa lui Leo.

Cînd am terminat de mîncat, am spălat farfuriile.

Apoi am traversat camera şi m-am aplecat deasupra unei cutii cu hîrtii de pe masa sa de lucru. Am început prin a-mi spune că voiam doar să mă uit prin lucrările sale, lucrurile pe care nu le luase cu el — desenele lui timpurii, de exemplu — pentru a vedea cum sînt, în ce mod a evoluat; să mă consolez cu apropierea şi cunoaşterea lucrărilor făcute de el. Dar foarte repede m-am oprit de a mă preface. Mă întrebam dacă îl cunoşteam cu adevărat. Cît de bine îl cunoşteam? Mă uitam la lucrurile lui pentru a vedea dacă are secrete faţă de mine. Apartamentul său, lucrurile din posesia sa deveniseră un fel de adversar de la care aş fi vrut să storc un fel de răspuns. Sînt acestea lucrurile, creaţiile, posesiile unui om care ar fi molestat-o pe o fetiţă... pe fetiţa mea, Molly?

Nu exista spaţiu de depozitare în studio, dar împinse spre pereţi, sub mese, în colţuri, erau cutii de lemn — lăzi portocalii, lăzi care conţinuseră ulei de măsline, mîncare chinezească — şi toate erau înţesate de hîrtii, fotografii, schiţe, scrisori, bilete de la cunoscuţi şi necunoscuţi, de la Leo către el însuşi. Răscoleam printre ele cu viteza unei secretare. La început indolent, apoi metodic, frenetic. Am deschis corespondenţă veche, chitanţe. M-am uitat printre fotografii, desene timpurii, note, liste. I-am deschis sertarele şi i-am dat hainele la o parte. Cînd am tras sertarul de sus al biroului lui înalt, am fost surprinsă pe moment să văd pistolul pe care-l cumpărase. Era încă înfăşurat în batista albă în care fusese împachetat cînd îl cumpărase; dar ţeava ieşea afară, ruşinoasă şi neagră în lumina slabă.

Într-una din cutii era un teanc de fotografii şi de schiţe pornografice, dar ştiam despre ele. Leo era fascinat de inabilitatea picturii şi a desenului în a transmite un sens al pornografiei în felul în care reuşea să o facă fotografia. Avea o serie întreagă de lucrări preliminare pentru o pictură care urma să fie

intitulată Olympia. Lucrase cu imagini din porngrafie. Am ridicat o poză lucioasă —8x10, o femeie stînd pe mîini şi pe genunchi, cu crăpătura ei deschisă şi fundul spre aparatul de fotografiat, cu capul privind pe dedesubt la fotograf, pe sub sînii atîrnînd. Acest lucru m-a făcut să mă gîndesc brusc la postura pe care şi-a asumat-o Molly într-o noapte, după ce făcuse baie. Eram în camera de zi discutînd şi ea alerga înăuntru şi afară dezbrăcată. I-am cerut de patru sau cinci ori să-şi pună pijamaua, dar era clar că-i plăcea felul în care simţea aerul pe piele. S-a aplecat în faţă şi ne-a privit pe sub picioarele depărtate, spunînd "Vă văd".

"Da", spusese Leo. "Şi eu te văd pe tine". Am rîs cu toţii de glumele noastre deosebite. Acum am pus poza la loc în teanc, alături de femeia jucîndu-se cu ea însăşi şi de cele două femei lungindu-se una pe alta.

— Cred că, în cazul fotografiei, spunea Leo, fiecare se gîndeşte că femeia era acolo, că dorea să facă aceasta. Nimeni nu se gîndeşte la fotograf.

Încercase să lucreze aproape de acea linie, unde, spunea el, imaginea era pură, impersonală, fusese prelevată aproape fără interpretare de fotografie. Şi avea recenzii de la expoziţiile sale care indicau că lucrările lui au şocat în mod deosebit cîteva feministe ca fiind pornografice. Dar, argumentă el, ele erau preocupate de conţinut, nu de efect.

— Luaţi-i pe tipii de proastă calitate, spuse el, şi-or să vă spună clar şi răspicat că nu e pornografie.

Nu am putut realiza în timp ce cercetam lucrurile lui Leo cum ar fi putut ele să apară altcuiva, cum ar fi putut să-i apară lui Brian. Erau drogurile din frigider, pistolul din birou, acele fotografii şi desene. În cameră încă erau sticle de bere, pahare cu mucuri de ţigară plutind prin ele, împrăştiate ici-colo, rămase de la petrecere, deşi Leo, Peter şi cu mine făcuserăm puţină ordine în timp ce scoteam picturile. Toaleta, în permanenţă murdară şi deschisă, chircită lîngă locul

unde preparam noi mîncarea. Am văzut toate acestea cu ochi limpezi în acea noapte, cu ochii unui asistent social, ai unui avocat; dar încă le-aş lua apărarea. Şi lui Leo la fel. El considera că modul lui de viaţă era plin de romantism. Deşi îşi cultiva propria-i boemie, îşi făcuse, în acelaşi timp, bilanţul onest al vieţii. Modul lui de viaţă îmi era familiar, îmi era drag, ca preţul pe care-l plăteşti pentru muzică; cu toate căă cei mai mulţi dintre prietenii mei care o făcuseră pentru muzică, ieşiseră mai demult din această etapă. Dar Leo începuse mai tîrziu din cauza locului de unde venea el, din cauza fundalului. Şi, doar încetul cu încetul înţelegea ce este necesar să schimbe. Şi iată-l aici. Singura alternativăă reală de a urî sărăcia pe care munca sa i-o aducea era modul pasionat în care o făcea. Astfel, deşi puteam înţelege căă o parte din sărăcie, din bizarerie, era slăbiciune, încăpăţînare, am văzut lucrul acesta ca fiind legat de munca sa; şi l-am admirat şi invidiat pentru toate acestea.

Lucrurile de care am fost surprinsă, tulburată, au fost altele. Era un teanc subţire de scrisori prinse la un loc de o bandă elastică, pătată de grăsime, scrisori de la tatăl lui Leo. Am citit-o pe cea de deasupra fără să scot banda. Cu un scris îngrijit de copil îi cerea bani lui Leo, îi spunea despre un congres al negustorilor de bumbac din Dallas, la care fusese. Leo întotdeauna vorbea despre tatăl său cu atîta dispreţ încît am fost surprinsă că păstra scrisorile de la el. Îmi sugera o vulnerabilitate care nu îmi era cunoscută.

Şi mai erau nişte fotografii ale lui Leo împreunăă cu alţi oameni, în studioul cuiva, probabil în New Haven, unde cunoscuse atît de mulţi artişti. Descrisese viaţa lui de acolo ca pe o continuăă rotire pe la petrecerile din studiouri. În trei sau patru din aceste fotografii, Leo avea braţul în jurul aceleiaşi fete ~~a~~ o fatăă drăguţăă cu ochi scînteietori. Am recunoscut-o. Acum, era destul de bine cunoscutăă în lumea artisticăă din New

York. Știam, de asemenea, că Leo o cunoscuse în New Haven, dar fotografiile argumentau pentru o altfel de relație decît cea pe care mi-o descrisese. Nu exista nici un motiv pentru el să-mi clarifice dacă fuseseră sau nu amanți. Și poate că nici nu fuseseră, la urma-urmelor. Sau poate că relația a fost de scurtă durată. O chestiune care durase o săptămînă sau cîteva luni, pentru cîteva petreceri în diferite studiouri. Dar, în acest moment mă neliniștea orice îmi era necunoscut și nefamiliar. M-am gîndit să-l sun la New York —aveam numărul prietenului la care stătea. Dar atunci mi-am adus aminte: astăzi fusese deschiderea, petrecerea. Chiar dacă acum era acasă la prietenul său, era amețit, era înconjurat de oameni, n-ar fi în stare să-mi dea ceea ce aveam nevoie: siguranța că era exact așa cum îl credeam eu.

Cînd am încetat să răscolesc printre lucruri, eram cuprinsă de un val de oboseală la fel de imperativă ca și necruțătoarea energie care mă ținuse aproape toată noaptea trează în seara precedentă. Am intrat în pat. Încă mirosea a bere. Pentru a doua noapte consecutiv, am adormit cu lumina aprinsă.

Sîmbătă, primul gînd cînd m-am trezit a fost că Leo va veni acasă în acea noapte. În timp ce mă sculam, aveam acest lucru în minte: va fi acasă, îmi va spune că a fost o greșeală, mă va ajuta s-o obțin înapoi pe Molly. Am mers acasă ca să-mi schimb hainele. M-am mișcat repede. Am evitat să mă uit la jucăriile ei, la cărțile ei, la pozele ei răspîndite pretutindeni. Am realizat cît de puțin m-am gîndit la ea, pur și simplu la ea, de cînd sunase Brian. Îmi imaginasem scene cu ea și Leo, dar nu-mi dădusem voie să-mi fie dor de ea, să mă gîndesc la viața mea cu ea. Nu voiam să intru în panică. Nici măcar nu m-am uitat în camera ei cît timp am fost acasă. Am intrat undeva să iau micul dejun. Am stat mult timp aplecată deasupra ziarului, citind încet articolele și dîndu-mi seama în cele din

urmă că erau porţiuni pe care le citisem de şase sau şapte ori la rînd. O femeie care lucra la grădiniţă intră şi se aşeză la masa de lîngă mine. Mă salută din cap, dar era cu un bărbat care vorbea tare şi stăruitor spre ea despre eficacitatea consultaţiilor. Alţi oameni din restaurant se uitară urît la el, îşi foşniră ziarele, îşi răsuciră corpurile în altă direcţie. Nepăsător, el îi dădu înainte cu entuziasm, vorbind despre potenţialul uman, despre cum ieşise el cu succes din ceea ce numea "victimă a spaţiului". Neajutorată, ea asculta şi încuviinţa politicos.

În final am plecat. Am început să tînjesc după compania silenţioasă a şobolanilor. La uşă, totuşi, profesoara de la grădiniţă m-a prins. Era plinuţă, cu păr lung şi drept, şi purta ochelari groşi. Mi-am amintit că-i alunecau în jos cînd se apleca spre copii.

—Am vrut să întreb, spuse ea pe nerăsuflate, făcînd un fel de gest apologetic spre aerul din spatele său, despre Molly, cum se simte la tatăl ei.

—O, e drăguţ din partea ta, am spus. Bine, cred. Presupun c-am să merg s-o văd în acest week-end.

—O, precis, spuse ea cu absolută sinceritate. Te rog să-i spui că mi-e dor de ea.

—Desigur, am zis, şi-am început să mă întorc.

—Maggie, spuse. Numele meu. În caz că ai uitat.

Şi se întoarse la agresiv de emfaticul ei prieten.

După-amiază am purtat imaginea ei în minte. Maggie. Molly o plăcuse deşi nu era profesoara principală. Odată, în toamnă, cînd eram părinte de serviciu la grădiniţă, o privisem în baie cu un grup de prietene de-ale lui Molly. Puse două fetiţe pe toalete, apoi ajutăănişte băieţei să se descheie şi să-şi tragă fermoarelei. în timp ce ei păşeau împreună spre platforma care făcea ca pişoarele să fie la înălţimea lor, Maggie se oprise, îşi potrivise ochelarii groşi pe nas, apoi spusese, "O.K., băieţi? Gata? ţintiţi... foc!". Doi dintre ei se stropiseră unul pe altul,

întorcîndu-se spre ea pentru a rîde de gluma pe care o făcuse.

Întîlnirea cu ea a fost un talisman. Pentru întîia dată în acel weekend, mi-am permis să mă gîndesc la Molly, despre cum o voi vedea în următorul weekend, despre ce o să facem. Mi-am imaginat corpul ei compact și neted, burtica proeminentă și picioruşele îndesate. Cum mirosea, cum simţeam pe obraz părul ei subțire și drept, ca o țesătură scumpă și delicată.

Îmi rămăseseră mai puțini șobolani de alergat decît crezusem și am terminat pe la cinci. Am mers acasă și am făcut o baie, m-am machiat; cum Leo nu ajunsese pînă la șapte, m-am dus la Cristopher' s și am mîncat *nachos*. Era o reluare Psycho la marele TV de deasupra barului; și cînd Anthony Perkins se apropie de draperia duşului cu cuțitul, barmanul sună dint-un clopoțel astfel ca nimeni să nu piardă scena morții lui Janet Leigh. Eram fericită de-a fi absorbită de alte gînduri. Am privit sîngele negru dispărînd în drum și am băut o bere. Cînd am terminat, am sunat acasă, apoi la studioul lui Leo. Nu răspunse în niciunul din cele două locuri. Am mai luat o bere.

Am mers acasă pe la nouă. Am citit o povestire din Globe despre Muzeul Transporturilor. Cînd am terminat, am citit-o din nou. La unsprezece, povara weekend-ului m-a doborît. Am mers în camera lui Molly. Camera avea mirosul ei, un fel de transpirație delicată care mă făcea să mă gîndesc la dosul gîtului ei, la picioarele ei dolofane. Lucrurile îi erau așezate pe o poliță joasă pe care am instalat-o de-a lungul peretelui în primele săptămîni în care ne mutasem în apartament. Aproape toate erau formate din bucăți mici. Ceşcuța era după cutia de cafea de Legas, cea de bile, de scoici și de pietricele; păpuşile ei stăteau printre ele, cu ochi plați, de o măliţioasă inocență. Am stat lîngă pat. Nu pot s-o pierd, m-am gîndit. Nu mă lăsa s-o pierd. Mă uitam la păpuşile ei și credeam c-am să încep să

plîng; am părăsit camera.

Am mers în baie şi am stat acolo. Unde era Leo? Aveam nevoie de el. Aveam nevoie să-mi spună că era în ordine. Cînd eram gata de culcare, am început să mă încurajez. Dacă vine acum acasă şi spune că e bine, va fi bine. Molly se va întoarce, vom fi din nou fericiţi. Mi-am spălat faţa, m-am schimbat într-o cămaşă de noapte.

Leo n-a venit.

Mi-am spus că gîndurile magice erau tîmpenii. Erau motive pentru ca Leo să nu fi ajuns care n-aveau nimic de a face cu Molly, cu ceea ce gîndea Brian. Mi-am spus să-mi amintesc de credinţa pe care am păstrat-o aproape întreg weekend-ul că Brian doar se înşela, că pur şi simplu vom clarifica totul. Am încălzit nişte lapte şi am luat un Actifed* ca să mă facă să dorm. M-am privit în oglindă chiar înainte de a merge la culcare. Sub lumina strălucitoare din baie, faţa mea arăta suptă, îmbătrînită. Am văzut lacrimi împăienjenindu-mi ochii. Am ridicat mîinile şi mi-am tras obrajii, tare. Nici o dramă. Am mers şi m-am culcat, rigidă, în camera mea. Lumina puternică de la liniile de tren inunda totul cu o oribilă strălucire. Cîteva lacrimi mi se scurseră încet în urechi, dar mi-am prins faţa în mîini cu putere şi mi-am concentrat privirea asupra plafonului, şi le-am oprit.

Cînd veni Leo, eram profund adormită. Mirosea a noapte, a aer rece, a orice altceva în afară de mine. Mă sărută, şi respiraţia lui, saliva lui avea acum gust dulce şi real. Era singurul lucru la care mă puteam gîndi. Voiam să beau şi să-l beau pe el. Mîinile îi erau reci pe mine, şi îmi ridicară cămaşa de noapte, se cuibăriră acolo unde eram umedă şi obosită de a fi singură. Mă pretindea, dînd orice altceva deoparte.

*Marcă de somnifer

L-am simţit alunecînd în mine, ca un vis pe care-l avusesem că ar putea fi întotdeauna ca acum. Am împins unul spre altul. Am întins mîna ca să-l ating peste încîlceala de haine. "Ahhh" — l-am auzit gemînd. Se îndepărtă de mine pentru a-mi face loc. Şi apoi l-am plasat din nou, mai jos de data asta, la anus, şi am împins puţin. Faţa lui deasupra mea era uluită, ridicolă de dorinţă, ca a unui băiat de liceu. Era nemişcat. Mă lăsa pe mine să apăs. Durea, aproape prea tare, şi m-am gîndit că vreau să mă opresc, fie ce-o fi. În ciuda drogului şi a oboselii, am simţit o mai profundă conştiinţă, o altă durere, reîntorcîndu-se. Dar m-am liniştit în privinţa ei, m-am deschis lui, şi apoi încet-încet, n-a mai durut deloc. A fost mai uşor, şi mai uşor. Leo împingea şi el, dar încet. Trase cămaşa de noapte în sus, peste capul meu şi se uită la mine, la picioarele mele înotînd prin aer în jurul lui. Doream aceasta, doar aceasta. Doream să dureze pentru totdeauna. Apoi se arcui pe spate în lumina purpurie şi n-am mai putut să-i văd faţa. Ne mişcam încet şi, cînd a început să strige, m-am simţit zguduită de undeva din şira spinării. L-am simţit doar pe el, era cu totul altceva; apoi acelaşi. La sfîrşit se lăsă încet peste mine şi mă sărută pe gît.

L-am simţit alunecînd în somn, uşor, chiar în momentul în care eu reveneam brusc la realitate, chiar cînd totul se întorcea.

—Leo, am spus.

—Doamnė, răspunse, vocea lui şoptind încet, visător. Ce altă idee minunată ai mai avut în timp ce-am fost plecat?

—Leo, am întrebat. Leo, ai atins-o vreodată pe Molly, corpul ei, vreau să zic. Te-a atins ea vreodată? Trezeşte-te, am spus.

Degetele lui se întinseră spre faţa mea, îmi simţiră

părul ud, gura deschisă. Am stat în tăcerea apăsătoare un moment.

—Da, spuse el.

Capitolul 8

Mi-am sunat avocatul, luni, acesta încerca să mă liniştească. Acest fel de lucruri se întîmplă tot timpul, spunea el. Ameninţări în privinţa custodiei... acestea erau ca un sport de după divorţ. Probabil va ieşi la iveală că Brian voia să negociem pentru ceva —mai puţini bani, mai mult timp, ceva de genul acesta —şi introdusese problema custodiei ca pe un hering roşu, doar pentru a mă înmuia.

—Ce-aş face eu în locul tău, spuse el ar fi să-mi văd de treburile mele. Vrei să mergi acolo vineri? Du-te acolo. Părerea mea e că nimeni n-are să-ţi spună nimic despre aşa ceva. Numele jocului e intimidare.

—Deci nu te-ai îngrijora pentru asta? am întrebat.

Nu-i spusesem despre Leo, şi eram fericită că părea să nu fie nevoie s-o mai fac.

—Sînt sigur ca de dracu, spuse el, că nu. În felul ăsta de situaţii, nu-ţi fă griji pentru un lucru pînă nu ţii hîrtiile în mîinile tale. Primeşti vreun fel de hîrtii, atunci

sună-mă din nou şi-o să ne îngrijorăm împreună. De asta sînt eu aici.

Era un om greoi, chel, şi cu o ciudată graţie în lucrurile mici. Îl întîlnisem doar o dată, în timpul preliminariilor pentru divorţ, cînd m-am dus la biroul lui pentru a revedea înţelegerea împreună cu el. A solicitat cîteva schimbări; a acţionat frustrat de indiferenţa mea. "Nu-ţi obţii nici măcar banii cu care să mă plăteşti pe mine", spusese, scuturînd din capul lui mare. Şi m-am simţit aproape jenată că n-am vrut mai mult de la Brian.

Cînd am plecat m-a însoţit pînă la lift şi, cînd l-am privit îndepărtîndu-se, am fost şocată de mersul lui — avea ceva graţios şi controlat în el —ca şi cum înainte de a pune pe el toată acea greutate, fusese dansator sau atlet.

I-am spus lui Leo că Muth consideră că e în regulă şi că nu trebuie să ne facem griji.

— I-ai povestit despre acel lucru cu Molly, spuse.

—Nu, dar a zis că pare mai curînd o ameninţare, că Brian vrea de fapt să obţină altceva, mai puţini bani sau ceva în genul ăsta.

—Dar nu i-ai vorbit despre ce s-a întîmplat, insistă el.

—Vrei să-l chem din nou? am izbucnit. Nu cred că trebuie să ne facem griji pentru asta.

Se uită la mine. Mă trezisem şi mă îmbrăcasem cu mult înainte să se scoale el, şi îl sunasem pe avocat la opt şi jumătate. Nu ne atinseserăm în această dimineaţă. Ne mişcaserăm prin bucătărie, preparîndu-ne separat micul dejun, făcîndu-ne treburile separat, ca un cuplu căsătorit demult, cufundat adînc în solitudinea comună, dar fără acel sentiment de confort sau familiaritate.

—Nu, bine, zise el.

Stătea la masă, purtînd aceleaşi haine pe care le purtase cînd făcuserăm dragoste noaptea trecută. Pielea albă îi era umflată în jurul ochilor.

—Cum spui tu.

—Eu spun s-o lăsăm moartă, am zis supărată.

—Sper să putem.

Miercuri dimineață stăteam singură în camera de zi —Leo încă dormea —cînd băiatul veni cu ziarele. Imediat ce am auzit soneria am știut ce era. Am simțit ca și cum m-aș fi gîndit deja la asta. Am stat în hol și m-am uitat în jos la el cum urca încet scara spiralată, de parcă ar fi fost o amintire. Mă simțeam atît de distanțată de ceea ce se întîmpla ca și cum ar fi fost în vis. Dar eram și curioasă: ce figură va avea? Ce va spune?

Se uită la mine de pe palierul de dedesubt.

—Ești Anna Dunlop? întrebă.

Era tînăr, purta o jachetă maron pe al cărei piept scria *Cambridge 1977 Babe Ruth All Stars*. Pe brațul care ținea întins plicul, cu aceleași caractere aurii, era scris Berd.

—Dunlop, am zis.

Se uită la plic și veni spre mine.

—O, bine, spuse, și rînji timid.

Era simpatic și în jurul bărbiei avea cruste de acnee presărate ca firele dintr-o barbă. Îmi întinse plicul.

—Este pentru tine, zise.

—Mulțumesc mult.

L-am luat.

Ridică din umeri, și porni imediat în jos pe scări, mergînd cu spatele primele cîteva trepte.

—E o slujbă, spuse.

Cînd coti pe al doilea palier, începu să coboare treptele cîte două-trei deodată, duduind pe ele ca un copil scăpat de sub vreo constrîngere socială.

Am închis ușa și am mers prin coridorul întunecat, la bucătărie, deschizînd plicul în timp ce mergeam. L-am pus pe masă un moment pentru a forma numărul de telefon al avocatului. În timp ce suna, am început să citesc. Cuvintele de pe hîrtia din fața mea mi se pă-

reau familiare, dar şocante: acuzaţie pentru modificarea înţelegerii... moţiune pentru custodie temporară... perversiuni sexuale cu copil minor... N-am vrut să văd mai mult. Am împăturit hîrtiile şi le-am băgat la loc în plicul zdrenţuit. Secretara mi-a spus că Muth încă n-a ajuns la birou. Mi-a luat numărul cu o voce ciripitoare, eficientă.

Mi-am pus o altă ceaşcă de cafea, şi am mers pe balconul din spate. M-am aşezat pe scaunul de lemn de acolo. După ce începuse să-şi petreacă nopţile la noi, Leo adusese cada lui galvanizată pentru ca Molly s-o folosească drept piscină, pe balcon. Acum era sprijinită, goală şi scrijelită cu alb. Alături de ea era o ladă plină de sticle de lapte şi căni din plastic, tuburi, toate lucrurile cu care se juca în apă.

În cealaltă parte a curţii, vecina mea se mişca în dreptul ferestrei şi flutură din mînă. Am ridicat ceaşca în semn de răspuns. Telefonul ţîrîi strident. Era Muth. În timp ce vorbeam cu el, l-am auzit pe Leo suspinînd, şi mi l-am putut imagina întinzîndu-se în pat.

I-am spus lui Muth că Brian îmi trimisese hîrtiile.

—Aha, zise. Ei bine, m-am înşelat. La treabă, da?

—Aşa cred, am spus.

—E bine, poţi să-mi spui, Mrs. Dunlop, vreau să spun, e clar din ceea ce spune, pe ce bază îşi face cererea? Sau poate vrei să mi-o citeşti, sau cum?

L-am auzit pe Leo sculîndu-se, picioarele lui goale apropiindu-se de bucătărie. M-am întors cu spatele la uşa deschisă.

—Perversiuni sexuale, spune el.

—Perversiuni sexuale?

—Da, am zis.

Paşii lui Leo se opriră la uşă.

—Cu cine? întrebă Muth.

—Iubitul meu, am spus. Bărbatul cu care mă văd.

Leo era nemişcat în spatele meu.

—Aha, zise Muth, şi aşteptă.

N-am spus nimic. Apoi:

—Ei bine, vrei să-mi spui şi mie la ce se referă asta, Mrs. Dunlop? Vreau să spun, se referă la poziţii neconvenţionale, sau la ce.

—Nu chiar.

Vocea îmi era joasă, umerii plecaţi, în timp ce mă îndepărtam puţin de uşă.

—Vrei să spui, tipul ăsta a avut vreun fel de contact, vreun fel de contact sexual, cu, ah, puştoaica. Cu Molly?

—Da, într-un anume fel, da. Sau ar putea fi interpretat în felul acesta.

L-am auzit pe Leo întorcîndu-se şi furişîndu-se spre baie.

—Aha, spuse Muth.

Şi aşteptă din nou. Dar eu n-am putut răspunde mai departe. L-am auzit pe Leo în celălalt capăt al holului, năvala apei, şuieratul ţevilor. M-am simţit ruşinată. Tu ai permis să se întîmple, spusese Brian. Mi se părea un eşec, la fel ca lunga zgîrietură pe obrazul ei murdar, acasă la Sammy Brower.

—Aş vrea să vin să stăm de vorbă, am spus în final.

—Da, spuse. Da, e clar că asta-i ce-ar trebui să facem. Cu cît mai repede, cu atît mai bine, aş zice. Şi, ah, poţi să-l aduci pe prietenul tău? Are să fie, cel mai probabil, amestecat în toate astea. Ştii, va fi o audiere. Ştii, de fapt, Mrs. Dunlop, poate controlezi hîrtiile şi vezi dacă este vreo dată, vreo dată la care să trebuiască să te înfăţişezi. Ai verificat asta?

—Nu, am spus.

—Ei bine, vrei să faci asta acum? întrebă el.

—Desigur, am zis.

Am pus telefonul jos, am scos hîrtiile din nou din plic, am răsfoit prin ele. Acolo era —şaptesprezece august. Am ridicat telefonul.

—Este, am spus.

—Cît mai avem? întrebă. O săptămînă, zece zile?

—E vineri, am zis. De vineri într-o săptămînă.

—Aha, spuse. Ei bine, atunci, am să te dau secretarei, şi am să-i cer să te programeze, pronto. Cred că s-ar putea să am timp chiar şi azi. Mîine sigur. Trebuie să dăm drumul la asta, să stabilim ce poziţie trebuie să adoptăm, chestii de felul ăsta. Cît mai curînd cu putinţă.

—Da, am spus, şi am auzit păcănitul telefonului. După un moment, vocea melodioasă a secretarei intră pe fir. Mr. Muth are timp la sfîrşitul dimineţii de mîine, spuse ea. Era bine la unsprezece treizeci? Am acceptat. Mi-a spus că Mr. Muth dorea să fie sigur că amîndoi vom veni.

Nu era nici o problemă, i-am spus. Amîndoi vom fi acolo.

Cînd Leo ieşi de sub duş, eram îmbrăcată, din nou în bucătărie, spălînd. Se opri din nou în uşă, strîngîndu-şi un prosop în jurul taliei, cu stropii curgîndu-i pe umeri din buclele ude. M-am uitat la el.

—Era avocatul meu la telefon, am spus.

—Mă întrebam.

Îşi trase prosopul într-o parte prinzîndu-l mai bine pe şold. Niciodată înaintenu l-ar fi purtat. Era ca un mutual semn de dizgraţiere; dar am fost, pentru un moment, bucuroasă să nu-l văd gol.

—Am primit hîrtiile azi, i-am spus.

—Oh, zise.

Faţa lui mă întreba cît de rău este.

—E adevărat atunci.

—Este, am spus.

Am încercat să-mi menţin vocea hotărîtă şi veselă.

Scutură din cap.

—Isuse, Anna. Ştiu că ştii asta, dar... îmi pare rău.

Păşi spre mine, în bucătărie, dar am ridicat o mînă.

—Nu văd asta ca o greşeală, am zis.Nu vreau să-mi

spui asta.

Şi m-am întors la blatul de lucru, făcînd mari cercuri cu buretele roz.

—Muth poate să ne vadă mîine, am spus.

—A zis ceva?

—Despre ce?

—Păi, despre ce are sa se întîmple. despre dacă asta a fost... despre aducerea lui Molly înapoi.

—Nu chiar. N-am vorbit cu el chiar în amănunt.

—Dar i-ai spus ce s-a întîmplat?

M-am uitat la el.

—În mare, da, dar nu fiecare detaliu.

Se întoarse, ca şi cum ar fi avut de gînd să părăsim încăperea. Tălpile arcuite lăsau urme care dispăreau rapid pe linoleum, ca o răsuflare a picioarelor lui. În uşă se opri şi spuse, fără să mă privească.

—Aş vrea să putem discuta despre chestia asta, Anna. E ca şi cum ai crede că dacă nu discutăm despre asta, o să se şteargă. E greu pentru mine.

Am scuturat din cap.

—Şi eu nu vreau să discut, am spus. Nu văd la ce-ar servi. E ceva făcut. Nu te condamn. Nu despre asta e vorba. Doar că e ca şi cînd aş simţi că sînt legată aici, plus că am treburile pe care trebuie să le fac la laborator. Afurisiţii ăia de şobolani.

Am ridicat din umeri.

—Trebuie să fac în felul ăsta, cred.

—Nu-i asta. Nu-i faptul că îmi pare rău pentru mine. Eu... Isuse. Asta ar fi o slăbiciune. Eu doar...

Privi spre mine.

—Nu vreau să te pierd.

—Nu asta e chestiunea, nu-i aşa? am întrebat. Tu să mă pierzi pe mine?

Şi m-am întors. Într-un moment am simţit, mai mult decît am auzit, că a părăsit încăperea. Cînd m-am dus să-l găsesc după cîteva minute, ca să-i spun că-

mi pare rău, plecase. Mi l-am imaginat învîrtindu-se prin hol în picioarele goale, îmbrăcat parţial, tot atît de rapid şi tăcut cum fusese în primăvară cînd voia să iasă înainte să-l audă Molly.

În următoarea zi, la biroul lui Muth, Leo purta o jachetă şi cravată. Trebuie să le fi împrumutat de la vreun prieten, pentru că el n-avea nici una, nici alta. Jacheta era puţin cam strîmtă şi mîinile sale mari, se proiectau în afară. Arăta ca unbăiat de fermier venit în vizită la oraş.

—E foarte drăguţ din partea ta, am spus. Să porţi asta.

Mergeam prin traficul lejer de la mijlocul dimineţii. Studenţii şcolii de vară stăteau întinşi şi citeau sau făceau plajă pe malurile verzi ale rîului. Mă privi repede pentru a fi sigur că sînt sinceră. Cînd văzu că eram, îmi mulţumi. Mă străfulgeră deodată gîndul că cea mai mare parte a conversaţiei noastre din ultimele cîteva zile fusese doar această politeţe —scuze, mulţumiri, ferită cu grijă de cereri sau întrebări. Fiecare din noi ne purtam ca şi cum celălalt ar fi fost fragil, uşor de vătămat. Nimic nu era natural între noi. Nu făcuserăm dragoste de duminică noaptea, din noaptea în care se întorsese; şi cînd îmi aduceam aminte de cele întîmplate atunci, mi se părea că ştiusem, chiar în timp ce o făceam, că va marca sfîrşitul a ceva. Acum ne întindeam împreună în acelaşi pat în fiecare noapte, uneori atingîndu-ne unul pe altul uşor, fără pasiune, înainte de a ne întoarce cu spatele unul la celălalt, căutînd să adormim. Dar sexul părea un lucru de negîndit.

Tot imposibil părea să dormim fiecare la el. Ca şi cum niciunul din noi nu voia să se confrunte cu el însuşi. Chiar în noaptea precedentă, cînd mă dusesem la el acasă ca să-mi cer scuze, cînd eram sigură

că fiecare din noi dorește să fie singur, eram incapabili să găsim o cale de a ne despărți.

—Nu e nevoie să rămîn, am zis, stînd în ușa lui. Am venit doar să spun că-mi pare rău că am fost atît de tăioasă azi dimineață.

—Nu, nu, e O.K., zise. Înțeleg. Intră. Vreau să spun, mi-ar face plăcere să rămîi.

Se dădu înapoi pentru a-mi face loc să intru, apoi ezită.

—Doar dacă vrei să fii singură sau mai știu eu ce...

Ne-am privit unul pe altul un moment. Gîndul de a fi singură mă înspăimînta. Am să rămîn, am spus, și instantaneu am simțit cît de mult n-aș fi vrut, cît de mult dorisem să fiu singură.

Dar deja treceam pragul lui, i-aș fi rănit sentimentele dacă aș fi plecat, era prea tîrziu. Și astfel am dormit împreună o altă noapte cu spinările arcuite unul spre altul, exact așa cum făcusem cu Brian în ultima etapă a căsătoriei noastre.

Dimineață, am mers acasă să-mi schimb hainele, apoi am venit înapoi la Leo ca să îl iau. Mă aștepta la colțul clădirii, și aproape că am trecut pe lîngă el, atît de nefamiliar arăta în costum. În mașină, am continuat să mă uit la el în timp ce conduceam, dar părea inconștient de prezența mea, pierdut în propria-i singurNate. Mîinile îi răpăiau pe genunchi.

Am oprit într-o parcare cosișitoare din partea de jos a orașului si apoi, pentru că era devreme pentru întîlnirea cu Muth, ne-am oprit la o cafea. Cofetăria era slab luminată, funcțională, cu mici mese melaminate. Oamenii din jurul nostru erau o curioasă combinație de vagabonzi și oameni de afaceri. Păreau să se simtă ca acasă unii în compania celorlalți. Noi eram cei care nu-și aveau locul aici, amîndoi purtînd uniforme care păreau inconfortabile pentru noi. Rochia mea era puțin prea elegantă, nu suficient de secretarială. Și cînd i-am văzut pe

oamenii de afaceri întunecaţi şi eleganţi, am realizat că Leo arăta mai rău în încercarea sa de respectabilitate decît ar fi fost dacă ar fi purtat pur şi simplu un tricou şi jeans. Era ceva care mi s-a părut dintr-odată aproape psihopatic în deghizarea nereuşită. Stăteam în faţa lui, sorbind cafeaua cu gust de ars şi povestind despre cum este Muth. Voiam să-i dezleg cravata, să-i cer să-şi scoată jacheta. Dar n-am putut. O făcuse pentru mine, ca să mă ajute s-o recapăt pe Molly.

Sus, cînd Muth s-a apropiat de noi peste mocheta vestibulului din faţa biroului, i-am privit cu atenţie faţa căutînd semne ale impresiei făcute de Leo. Dar era de nepătruns, amabil ca întotdeauna. Era în cămaşă cu mîneci lungi, rulate în sus, şi cravată. Ne-a scuturat mîinile, lui Leo şi mie ca şi cum am fi fost oameni perfect respectabili.

În biroul său, aranjă scaunele pentru noi, făcînd puţină conversaţie despre *Red Sox*. După ce ne-a văzut stînd jos, se aşeză în spatele biroului şi îmi ceru hîrtiile. I-am înmînat plicul sfîşiat. Leo şi cu mine am rămas tăcuţi timp de trei sau patru minute cît a citit, nici unul din noi neprivind la celălalt. Eu totuşi eram intens conştientă de foiala neliniştită a lui Leo în scaunul său. Am sperat să nu fie nepoliticos dacă Muth va face investigaţii mai amănunţite.

Faţa lui Muth, aplecată asupra biroului, căzu într-o încremenire sumbră. Odată sau de două ori îşi trecu mîna peste capul lui chel. Dar cînd îşi ridică privirea, era neutru, băieţaş şi adolescentin din nou.

—Ei bine, spuse. Veştile nu sînt bune, zic eu.

M-am trezit zîmbind politicos, pregătind un răspuns agreabil. Leo se uita ţintă la mine.

—Cred că ceea ce mi-ar fi de folos acum, zise Muth, scoţînd un creion dintr-un pahar din cele de pe biroul său, este să aflu exact ce este acel lucru care a adus-o pe Mrs. Dunlop în această încurcătură. Cred că expresia pe care a folosit-o este perversiuni

sexuale, și cred că tu ai spus la telefon, Mrs. Dunlop, că a fost un fel de contact între Mr. Cutter și... ah, Molly. Corect?

—Da, am spus.

—Ei bine, asta e ce trebuie să aflu precis, atunci. Exact ce-a fost, cînd s-a întîmplat, cît de des, genul ăsta de lucruri.

Își ridică privirea, răbdător, amabil.

—Odată, spuse Leo.

—Dată, repetă el, și scrise ceva.

Zîmbi spre Leo.

—Poți, oh, poți să mă lămurești în două cuvinte, Mr. Cutter?

M-am uitat la Leo. Se trase înainte pe scaun și fără să mă privească, începu să vorbească. În timp ce începea, m-am gîndit —"Păi, practicase asta".

—Era cîndva în iunie, cînd s-a întîmplat. Anna ne lăsase pe mine și pe Molly singuri în acea seară. Era la laborator sau cam așa, nu-mi amintesc prea bine, dar era de așteptat să se întoarcă la timp ca s-o culce pe Molly. Molly și cu mine am ieșit ca să luăm înghețată. I-am făcut baie —creionul lui Muth scîrțiia repede pe hîrtie —am băgat-o în pijama, toate chestiile astea. Era zăpușeală. Lucrasem toată ziua. Molly era în camera ei, jucîndu-se, și părea fericită, așa că m-am gîndit să fac un duș. I-am spus ce am de gînd, ca să știe unde să mă găsească dacă avea nevoie de mine.

Mîinile lui Leo erau încrucișate mai întîi în poală. Acum, cînd se relaxase puțin, reveniseră la viață, ajutîndu-l să spună povestea.

—Eu am intrat sub duș. După o vreme, ea a venit în baie, și a început să-mi vorbească. Era ca și cum ar fi vrut doar companie. Vorbea doar de asta și aia, poveștile pe care i le citise mama ei, cîteva chestii care i se întîmplaseră la grădiniță. Stătea doar pe scaunul de toaletă, vorbind în felul ei obișnuit.

— Mai intrase pînă atunci cînd erai sub duş? întrebă Muth.

Nu-şi ridică privirea.

—Eu, sau mama ei, da. Îi plăcea compania.

Muth încuviinţă.

—Cînd am tras perdeaua şi am început să mă usuc, am observat că Molly se uita la mine, la —urmă o scurtă ezitare ca Leo să aleagă cuvîntul —penisul meu. Dar ea mă mai văzuse gol înainte, nu m-am gîndit mult la asta. Mă prosteam prin baie, dansam.

—Dansai, repetă Muth.

—Da. Dansam şi cîntam, chiar.

Vocea lui Leo începu să sune supărat. M-am aplecat înainte. Se uită la mine, apoi se mişcă stînjenit pe scaun. Cînd vorbi din nou, vocea îi era calmă.

—Cîntînd *Singing In the Rain*. Îi plăcea asta.

Ridică din umeri.

— Şi după aceea am terminat, şi doar mă ştergeam. Ea spuse, fără nici o legătură: "Acela este penisul tău"?

Îşi drese glasul.

—Ştiu, învăţase chestiile astea, cuvintele astea. Avea o carte în care vorbea despre ele, şi li se predau părţile corpului la grădiniţă. Mama ei —Anna —îi vorbise cîte ceva şi ea, spunîndu-i numele la chestiile astea.

Ridică din nou din umeri.

—Aşa c-am zis da. Ea stătea în picioare, venise mai aproape de cadă. Eram, de acum, puţin stînjenit de ea. Dar văzuse cît de relaxat se purtase Anna cu toate lucrurile astea, şi nu voiam să o zăpăcesc. Aşa c-am încercat să par natural, nu să mă acopăr.

—Dar atunci ea spuse: "Pot să-l ating?"

Muth îşi ridică privirea tăios spre Leo, cu creionul încă pe foaia galbenă.

—Sincer, nu m-am gîndit la asta mai mult de-o secundă. Am spus doar desigur. Şi, bun, a făcut-o

Ea... l-a prins în mînă pentru o clipă. Şi doar contactul, bănui. Contactul, şi cred, un fel de... aiureala a situaţiei m-a făcut... asta e, am început să intru în erecţie. Şi am zis: "De ajuns Molly", şi m-am întors. M-am înfăşurat cu prosopul. Ea a făcut alte cîteva comentarii, cîteva întrebări despre... despre mărimea lui. Şi i-am spus că uneori aşa se întîmplă cu bărbaţii. Şi m-am dus şi m-am îmbrăcat.

Se uită la Muth, ca aşteptîndu-i judecata.

—Şi asta a fost? întrebă Muth.

—Da. Cam atît.

Se opri. Apoi:

—A mai vorbit despre asta încă puţin în acea noapte. Părea puţin neliniştită. Despre sex. Cunoştea scopul erecţiei într-un sens vag. Ştia, cum să zic, pentru ce este, şi cred că o zăpăcea. Că eu am avut una. Aşa că am încercat să-i explic. Nu sînt sigur cît de bine am făcut-o.

—Aha, spuse Muth. Şi ai discutat asta cu Mrs. Dunlop?

—Nu.

Se foi în scaun.

—De ce nu?

—Era... Ca să spun adevărul, eram jenat. Şi am crezut că o rezolvasem bine. Atît de bine cît putea oricine s-o facă. Aşa că n-am văzut că e o problemă.

—Aha, zise Muth.

Apoi se uitN la Leo.

—Pot să te întreb, Mr. Cutter, de ce n-ai spus doar nu copilului. Spuneai că te simţeai stînjenit. De ce nu i-ai spus doar că nu poate să te atingă?

—N-am crezut că asta era ceea ce Anna —Mrs. Dunlop —ar fi dorit să fac.

—Nu ai crezut că Mrs. Dunlop ar fi dorit s-o faci?

Dintr-odată Muth mi se păru ca un avocat, într-un fel în care nu mai fusese înainte. Mi l-am putut imagina pledînd într-o sală de tribunal.

—Nu, spuse Leo. Am crezut că ea ar vrea ca eu să fiu cu Molly tot atît de relaxat, de natural, cum era ea. Despre corpul ei şi felul ăsta de lucruri.

Muth notă ceva, apoi îşi ridică iar privirea.

—Deci ai putea spune că n-ai înţeles regulile.

Leo ridică din umeri.

—Credeam că le-am înţeles.

Urmă o lungă pauză. Apoi Muth spuse:

—Cred că atunci cînd va fi cazul, Mr. Cutter, ar fi mai bine pentru Mrs. Dunlop în situaţia în care sîntem acum, dacă ai spune că nu le-ai înţeles.

După un moment, Leo îşi înclină capul încet, rigid.

Muth începu să-mi vorbească mie. Mă întrebă care erau regulile; cît timp eu şi cu Leo eram goi în preajma lui Molly; dacă fusese în pat cu noi; cît de multe ştie despre sex. Mi-a cerut să-i descriu cartea pe care i-o citisem, să descriu pozele din ea. (Erau caricaturi stilizate, vesele, dolofane, amuzante). A spus că ar vrea să aduc data viitoare cartea cu mine, că ar putea fi utilă, depinde de ce i-a spus Molly lui Brian. M-a întrebat de cît timp eram combinată cu Leo, de cît timp îşi petrece el nopţile la noi acasă, cît de mult înţelege Molly din relaţia noastră. A luat note despre tot, şi uneori în timp ce scria, faţa lui lua acelaşi aspect încruntat pe care-l avusese cînd se aplecase peste hîrtiile de la Brian. Dar, de oricîte ori o ridica spre mine şi Leo, era prietenoasă şi deschisă ca a unui copil curios.

Am vorbit mai mult eu, chiar dacă ocazional Leo oferea cîte o observaţie. Muth mă întrebă cum stăteau lucrurile în vremea în care fusesem măritată cu Brian, care fusese atitudinea sa faţă de sex, dacă obiceiurile din casă se schimbaseră mult de atunci, dacă Molly păruse foarte perturbată de acele schimbări. Cînd, în sfîrşit, păru să fi terminat, l-am întrebat ce crede că se va întîmpla cu Molly, care erau şansele lui Brian.

Scutură din cap.

—Acest gen de lucruri este greu să le prevezi, Mrs. Dunlop. Depinde de ce-a spus Molly, de cît de necăjită a părut în această privinţă. Dar judecătorii vor fi foarte conservatori. Nu le place să audă nimic despre chestiuni sexuale în legNturN cu copiii.

L-am simţit pe Leo mişcîndu-se încet în scaun.

—Ştii, gesticulă Muth cu degetele lui subţiri desfăcute, aud chestii teribile tot timpul. După un timp, încep să ia toate astea la un loc în mintea lor.

—Ce-ar fi dacă...

Mi-am dres glasul.

—Ce-ar fi dacă aş spune că n-am să-l mai văd pe Leo. Ar fi vreo diferenţă?

L-am putut simţi pe Leo cuprins de panicN, cu ochii aţintiţi asupra mea. Gura mi se uscă. Dar Muth ştia doar strategia, părea inconştient de orice s-ar fi întîmplat între noi. Deja clătina din cap.

—Ei aud asta tot timpul. Poţi încerca, desigur, dar n-or să te creadă oricum. O promisiune, pentru ei, e ceea ce cineva vrea să spună ca să-şi recapete puştiul; şi cu asta basta!

Tăcerea din încăpere era acum explozivă. Muth, imperturbabil, privea de la Leo la mine.

—O.K., atunci, spuse. Dacă eşti de acord, Mr. Cutter, aş vrea să discut cu Mrs. Dunlop pentru cîteva minute.

Se ridică, se ridică şi Leo.

—Dacă ai putea aştepta afară...

Traversă camera spre uşă şi o deschise pentru Leo.

—Mi-a părut bine să stăm de vorbă, spuse Muth, întinzînd mîna. Leo întinse mîna şi i-o scutură.

—Apreciez sinceritatea ta.

Leo murmură confuz. Apoi, fără să privească înapoi spre mine, ieşi.

Chiar cînd priveam spatele lui rigid ieşind din

cameră, eram atît de concentrată asupra a ceea ce toate acestea însemnau pentru Molly, pentru Molly şi mine, încît nu am realizat că puteam să mă stăpînesc, să nu pun întrebarea mea de faţă cu Leo, să aştept cîteva minute. În acel moment, să-l rănesc, să-l alienez, părea, în mod inevitabil, o parte a preţului pe care trebuia să-l plătesc.

Muth se aşează. Tonul lui era confidenţial. Mă invită să-i împărtăşesc toate dubiile, toate observaţiile despre comportamentul aberant al lui Leo. I-am spus că nu am dubii în privinţa lui, că Leo, cu excepţia acelei împrejurări, se purtase cu Molly aşa cum aş fi vrut eu s-o facă.

—Deci a fost numai acest caz în care te-a înţeles greşit?

Am aşteptat un moment înainte de a răspunde.

—Da, am spus, simţind că îl trădez pe Leo tot atît de mult prin înţelegerea mea cu Muth acum, cum o făcusem punînd întrebarea în faţa lui.

Muth continuă să vorbească despre programul meu de lucru, despre cît de mult îl văzuse Molly pe Brian după divorţ, despre cît timp îl vedea cînd eram căsătoriţi încă, despre cine avea grijă de Molly la Washington, în timp ce Brian şi Brenda lucrau.

De trei sau patru ori se întoarse la Leo, ce ştiam eu despre mediul lui, istoria lui sexuală de dinainte de a mă cunoaşte. Am încercat să par sigură şi încrezătoare, hotărîtă să încerc să nu-l trădez din nou aşa cum simţeam că o făcusem deja.

În final se lăsă pe spate şi azvîrli creionul pe coala de hîrtie.

—O.K., spuse. Acum cred că primul lucru pe care trebuie să-l facem este să punem toată chestia asta pe seama obişnuinţei, a ceea ce-i permiteai de obicei să facă, să vadă. Tu ştii şi eu ştiu că este probabil mai sănătos pentru copil să fii mai degrabă deschis cu chestiunile sexuale, da?

Am încuviințat.

—Nu o să ne punem în minte să-ncercăm să-i educăm pe judecători în privința asta, O.K.? Pentru că n-o să ține, în regulă?

Am încuviințat.

—Lucrul pe care avem să ne concentrăm este cît de fericită a fost ea, cît de mult timp ai petrecut cu ea, cît de afectuoasă ai fost. Cum Mr. Dunlop e un pic prea ahtiat după muncă, cum soția lui are același fel de serviciu, cum alegerea este cu adevărat între o mamă iubitoare și o îngrijitoare plătită. O.K.? Lasă-i să întrebe prostii despre acea chestiune sexuală cu Cutter. Are să fie și asta. Dar n-avem de gînd s-o justificăm sau să o legăm de ideea de deschidere sexuală sau altceva. Are să fie o greșeală pe care el a făcut-o. Ai înțeles?

Am încuviințat, rușinată. Tu, spunea vocea lui Brian, tu ai permis să se întîmple.

—Acum, dă-mi voie să-ți spun ce cred că avem de făcut, spuse Muth. Vezi dacă ești de acord cu mine.

—O.K., am zis.

—Cred că pentru ceea ce avem noi aici, cea mai bună șansă a noastră este să avem un expert, un psihiatru. Tu și Mr. Cutter vă despărțiți, bine — e limpede, în interesul ei, al lui Molly. Cu un custode, un psihiatru stabilit de curte, poți vorbi așa cum ai făcut-o aici cu mine, și cred c-are să fie cea mai bună șansă a noastră. Cu pregătirea lor, se uită doar la faptele goale. Or să culeagă, știi —mîinile lui se roteau prin aer, atitudini, sentimente. Simt că, în condiNile în care cerem un psihiatru care să facă o recomandare, în foarte scurt timp are să vadă ce am văzut și eu aici: a fost o greșeală, a fost, fundamental, greșeala lui Cutter, n-are să se mai întîmple niciodată. În regulă?

—În regulă, am spus.

—Așa, apoi el are să recomande ca ea să stea cu tine: și judecătorii dau curs acestor recomandNri.

Asta-i ce-ţi sugerez să faci.

—Sună responsabil pentru mine, am spus.

Şi apoi, pentru a nu părea prea pasivă:

—Sînt posibile şi alte strategii?

Scutură din cap.

—Nu-mi vine alta în minte acum. Ai ceva despre tată?

—Ce vrei să spui?

—Păi, ca asta.

Gesticulă spre hîrtii.

—Ştii, cum e ce are el despre tine. A făcut ceva ce poţi arăta din care să reiasă că e o judecată greşită, incompetenţă?

—Nu chiar. E foarte ocupat, aşa cum am spus. Întotdeauna a avut probleme în a-şi găsi timp pentru ea.

—Sigur, da, vom folosi asta, dar, în sine, nu e destul.

—Nu, n-am cu-adevărat nimic.

—Deci, spuse, şi-şi ridică umerii masivi. Îi dăm drumul cu psihiatrul?

—Da, am zis.

—În discuţia cu psihiatrul să pui accent pe faptul că Mr. Dunlop era exagerat de încordat în legătură cu chestiunile sexuale. Şi n-ar fi deloc rău dacă ţi-ai putea aduce aminte, de pildă, o scenă în care el s-o fi putut sperie puţin pe Molly cu stricteţea. Dar asta într-un context mai... relaxat, dacă-ţi dai seama ce vreau să spun. Să pari mai puţin preocupată de ce s-a întîmplat şi mai preocupată cu de ce, şi asta o să fie în avantajul nostru. Înţelegi?

Am încuviinţat. Se lăsă înainte pe scaunul său, aplecîndu-se spre mine.

—Pentru că ce s-a întîmplat cu Mr. Cutter nu-i deloc bine.

Scutură din cap.

—Eu pot să înţeleg cum s-a întîmplat, dar pot tot

aşa să-ţi spun cum are să prezinte avocatul lor asta, şi n-are să sune deloc bine.

Se lăsă din nou pe spate.

—Ştii, există un anume fel de a vedea chestiunea asta —şi nu-mi place să-ţi spun —dar e aşa cum o mulţime de oameni o văd. Şi ce-avem noi aici e un tip, un tip aşa şi pe dincolo, fără o slujbă regulată —îşi ridică mîinile în timp ce eu mă foiam, făcîndu-mă să-nţeleg că nu-i aşa. Eram din nou izbită de delicateţea mîinilor sale, de degetele care se curbau uşor ca ale unui dansator —lăsat singur cu o puştoiacă, ţopăind în faţa ei, încurajînd contactul, în erecNe la atingerea ei.

Şi depinde de judecător, de cît de mult o să fie în stare să-şi imagineze un alt context pentru purtarea asta. Totul depinde de el şi de recomandarea ofiţerului serviciilor familiale. Aşa că e un lucru, potenţial, în favoarea ta. În plus, modelul patern al Mr. Dunlop.

—Şi cît de curînd or să se întîmple astea? Cînd?

Ridică din umeri.

—Întîi e audierea aceea, da?

Am încuviinţat.

—Procedura acesteia este ca noi toţi să facem aceste moţiuni, şi după aceea probabil, să le trimitem la F.S.O.

—F.S.O.?

—Da, Ofiţerul Serviciilor Familiale. Va fi ca un interviu. De obicei e o femeie, o funcţionară socială, tînără, inteligentă. Ea va aprecia dacă acest aranjament cu psihiatrul pare potrivit, va alege faptele, va rezolva detaliile. Deci, o să aflăm atunci, vineri, o mulţime de chestii. Altceva în plus, cînd toţi o să vedeţi psihiatrul —Molly, tatăl, ofiţerul, tu.

—Şi asta cînd se va decide? Data judecăţii?

—Da, procesul. Depinde de cît timp va lua problema cu psihiatrul. Pot fi cîteva luni. Poate mai

puţin. Şi procesul o să dureze cîteva zile. Ştii, o să depui mărturie, o s-o facă şi fostul tău soţ, psihiatrul.

—Şi e adevărat că nu pot s-o văd pe Molly pînă atunci?

—Aiurea, scutură el din cap. Nu. Nu-i adevărat. Sînt şanse ca fostul tău soţ să obţină custodie temporară —urmăreşte asta —pînă la proces. Dar o să-ţi aranjăm cu vizitele, nu-ţi face griji. Nu, spuse, şi rînji, el doar adună puncte spunîndu-ţi asta, arătînd la toţi cît de în serios ia totul. N-o să avem probleme în obţinerea vizitelor.

Am tăcut amîndoi un moment. Îşi drese glasul.

—Acum, problema banilor, spuse.

Pentru un moment nu l-am înţeles, am crezut că se referă la partea financiară a înţelegerii dintre mine şi Brian. Brian îl plătise pentru divorţ, aşa că niciodată nu m-am gîndit la un onorariu ca la o parte a acestei tranzacţii.

—Oh, am zis, şi nu mi-am putut reţine surpriza din glas.

—Desigur. Avansul are să fie două mii cinci sute. Şi s-ar putea să fie, presupun, încă o mie la sfîrşit.

Am sperat ca faţa să nu-mi trădeze şocul pe care l-am simţit.

—Îmi pare rău, nu ştiam asta. Cînd trebuie să plătesc?

Am încercat să-mi păstrez vocea egală, întrebarea academică.

—Ieri, spuse el, şi zîmbi.

Am privit repede în jos. Cînd am crezut că pot să-mi controlez expresia feţei, mi-am ridicat privirile la el şi am încercat să-i întorc zîmbetul.

—O s-o trebuiască s-o fac mîine sau poimîine.

Încuviinţă.

—Înţeleg, zise.

Ne-am ridicat.

—Dar o să am nevoie de bani înainte de data

procesului, spuse, și se îndreptă spre ușă.

—O să-i am, am zis, mintea mea deja alergînd între posibilitățile mele, întorcîndu-se dintr-o fundătură spre alta.

Mă conduse spre spațiul de recepție. Leo stătea într-unul din fotoliile tapițate în piele, și am fost din nou uimită de cît de mult din grație și siguranță îi răpea jacheta nepotrivită. Părea aavea o mare responsabilitate. Am simțit un val de supărare împotriva lui. Am rămas la o mică distanță în timp ce Muth dădea din nou mîna cu el. Am coborît tăcuți, stînd în colțurile opuse ale ascensorului. Două femei stăteau în fața noastră lîngă ușă. Una din ele povestea despre cît de răsunător are să fie divorțul ei.

"Avocatul meu tot spune: Acum, noi n-avem de gînd să răzbunăm pe nimeni aici, vrem doar să obținem ce este corect, dar nu cred că înțelege. Nu-mi pasă ce e corect, vreau o afurisită de răzbunare împotriva tipului".

Prietena ei clătină din cap. "Sigur că vrei. După ce ai trecut prin ce-ai trecut".

Ușile se deschiseră. Am trecut prin holul de marmoră și am pășit afară.

Biroul lui Muth, camera de recepție, ascensorul, erau toate fără ferestre, luminate prin plafoniere. Am fost surprinsă să văd lumina soarelui, să simt aerul strălucitor al verii adiindu-mi prin rochie. Am mers spre locul de parcare și am plătit supraveghetorul. Eram conștientă de rigiditatea prezenței lui Leo, de supărarea lui; dar eram, în mod serios, preocupată. Și astfel am fost uimită, cînd, după ce am intrat în mașină alături de el și am închis portiera urmă un moment de tăcere inertă. Apoi ieși luptînd violent din jachetă și o aruncă peste tabloul de bord. Apoi își smulse cravata. Își prinse gulerul smulgînd-o, și nasturele de la gît al cămășii zbură ricoșînd cu un clinchet ascuțit în parbriz. Stăteam închiși împreună

printre maşinile goale, sunetul gîfîitului furios al lui Leo umplînd spaţiul dintre noi. M-am întrebat cum vom înfrunta următoarele zece zile, două săptămîni, fără să ne facem rău unul altuia.

În cele cîteva secunde de teroare, cînd m-am gîndit că poate are de gînd să mă lovească, ceea ce am simţit pentru Leo a fost o rece, adîncă ură.

Capitolul 9

Nu-mi puteam aminti unde se termina drumul, dar la un moment dat am trecut linia şi conduceam prin noul teritoriu. Deşi părea acelaşi —făgaşele adînci, maronii, de noroi lipicios; ferigi, *skunk cabbage**, afini sălbatici, înghesuindu-se chiar pe marginile curbate şi adîncite —eram conştientă că nu mai puteam anticipa curbele, înălţările bruşte ale terenului, fără vizibilitate. Altădată aş fi ştiut, în mod reflex, să apăs claxonul atenţionînd vreun posibil automobil gata să vină din sensul opus. Prin copacii de pe partea dreaptă, prindeam încă ocazionale privelişti ale lacului. Departe, pe suprafaţa lui, bărci cu motor se învîrteau în jurul cîtorva veliere liniştite.

Am cotit pe jîngă un intrînd mlăştinos, acoperit de nuferi, prin care îmi aduceam aminte că am încercat o dată sau de două ori să vîslesc. Lujerii lungi se

*varza sconcsului: plantă nord-americană de baltă, cu flori minuscule, urît mirositoare, închise în spatule de un verde marmorat sau purpuriu

încîlciseră în jurul vîslelor, şi covorul de nuferi scotea un foşnet sîsîitor pe fundul de lemn al bărcii, la alunecarea mea împleticită printre ei. Apoi am ajuns din nou în pădure, drumul devenind striat de lumina soarelui strecurată printre copaci.

Fusesem în această parte a drumului doar o dată sau de două ori ca adult —venisem împreună cu Brian — dar nu mi-l aminteam. Mă gîndeam chiar că poate ar trebui să mă întorc şi să pornesc înapoi, cînd am recunoscut maşina bunicului, un nou model *Volvo Sedan*. Alături erau parcate alte două automobile, unul tot cu număr de Connecticut, unul din Rhode Island. Nu-mi puteam aminti cine altcineva era acolo, cu toate că mama mă ţinuse la curent. Familia făcea o rotaţie regulată pentru a se asigura că bunicii nu erau singuri mai mult de o zi sau două.

Am tras alături de maşina din Rhode Island. Era un Volkswagen. Pe bancheta din spate era o rachetă de tenis şi o geantă mare.

Cînd Muth îmi spusese că o să am nevoie de două mii cinci sute de dolari, bunicul a fost a treia sau a patra posibilitate care mi-a trecut prin cap. Niciunul dintre prietenii mei nu-şi putea permite să-mi împrumute o asemenea sumă. Presupunînd chiar că vreunul din ei ar fi avut-o şi, deşi ştiam că părinţii mei ar fi avut-o, am respins ideea de a împrumuta de la ei. Leo se oferise, jenat şi supărat, să încerce să facă el rost, dar nu voiam acest lucru.

Mi se părea că într-un anume fel n-aveam mare lucru de pierdut cerîndu-i bunicului. Avea bani şi îi plăcea să împrumute sau să dea copiilor ori nepoţilor, pentru că asta accentua şi mai mult dominaţia asupra lor. Eu deja auzisem judecata lui asupra modului în care-mi conduceam viaţa. Nu va fi nici o surpriză. Ar fi putut fi ostil cînd îi ceream, făţiş dispreţuitor, dar totul ar fi fost clar, curat. În afară de asta, cred că îmi imaginasem chiar o perversă plăcere de a-l implica

într-o situație pe care el ar fi găsit-o dezgustătoare.

Nu telefonasem înainte. Știam că îi voi găsi acasă. Era vară, la urma urmelor.

Fusese o zi ceţoasă la Boston. O schimbare a vremii făcuse ca aerul să fie greu, dens. Înţepa ochii şi avea un gust metalic. Dar pe drumul spre nord, soarele devenea din ce în ce mai strălucitor în faţa uşoarei ceţe albe, pînă cînd albastrul păru deodată să ardă peste tot în jurul lui. Umbrele de pe sol se accentuară brusc, şi un afectuos sentiment de speranţă îmi cuprindea inima.

În intersecţie era aşezată o roabă mare de metal pentru căratul bagajelor sau al proviziilor, exact cum era cînd parcam pe partea cealaltă a lacului şi-l traversam. Am ignorat-o şi am pornit pe cărarea defrişată printre copaci. Ace ruginii de pin se aşterneau pe pămînt iar rădăcinile ieşite întrerupeau cărarea. Soarele pîlpîia printre coroanele înalte ici-colo, şi mirosul lacului şi al răşinii de pin mă trăgeau mai departe.

Clădirile erau parţial ascunse de copaci. Pentru moment am fost dezorientată pentru că nu eram sigură sub ce unghi intră cărarea în tabără. Apoi însă, deodată, am avut poziţionarea lor în minte. La o oarecare distanţă, în partea dreaptă era cabana bunicilor, abia vizibilă, cu excepţia faţadei, unde copacii fuseseră defrişaţi pentru a-i da vedere spre lac. În faţa mea erau cele două cabane de oaspeţi. Cărarea ducea în sus şi puţin spre stînga, la gheţărie —încă din copilăria mea, fără pic de gheaţă, dar plină de priciuri unde dormeau verişorii mei. Îmi puteam, totuşi, aduce aminte de gheaţa tăiată iarna de pe lac, cenuşie şi solidă, tot timpul verii sub patui ei de rumeguş.

Cînd îţi băgai capul în camera întunecoasă, respiraţia ţi se albea, frigul îţi pişca nările. Chiar după ce gheaţa dispăruse şi priciurile fuseseră agăţate cu

lanţuri de pereţi, rumeguşul persită, apărînd mereu şi mereu din crăpăturile pardoselii de şcîndură. Băieţilor li se cerea să-l mătură înainte de micul dejun, în fiecare zi.

În timp ce înconjuram colţul gheţăriei casa mare apăru la vedere. În ciuda voinţei mele, am avut un sentiment de siguranţă şi de pace: era tabăra mea, în copilărie. Locul era absolut liniştit, cu excepţia chemării păsărilor şi a îndepărtatului bîzîit de ţînţar al bărcilor cu motor. Dar socotisem să ajung după-amiaza devreme — plecasem imediat după micul dejun, mă trezisem odată cu zorii cenuşii ai zilei — şi mi-am amintit că toţi stau culcaţi mai mult de o oră după prînz. Am traversat curtea din spate gîndindu-mă să rămîn în portalul închis cu glasvand pînă are să iasă bunicul.

Am deschis uşor uşa spre bucătărie şi am înaintat spre casă. Tic-tac-ul ceasului de deasupra căminului din încăperea principală părea să pulseze odată cu inima mea; şi totul îmi era tot atît de familiar ca şi detaliile unui vis care se repetă periodic. Am păşit în portal, şi am privit afară spre lac. Soarele dansa alb pe valurile din centru. M-am uitat prin portal. Aceleaşi mese de un verde pal, împrejmuite cu scaune desperechiate; cufere adăpostind rufe de pat şi jocuri de copii, se aliniau de-a lungul peretelui interior; draperiile vărgate de-a curmezişul aripilor portalului pentru a separa acele suprafeţe de dormit de spaţiul public din faţă. Apoi am văzut-o pe bunica. Stătea culcată, dichisită şi nemişcată, pe un pat de zi la unul din capetele portalului. Mîinile îi erau încrucişate peste abdomen; fusta îi era trasă în jos pentru a-i acoperi genunchii. Ochii îi erau închişi, maxilarul lăsat. Ochelarii îi stăteau pe mica masă albă de lîngă pat. Pentru un moment am fost înspăimîntată; am avut trecătoarea impresie că este moartă. În timp ce traversam portalul pentru a o privi mai îndeaproape,

se agită uşor, buzele i se închiseră o dată sau de două ori cu un uşor plescăit.

Era un balansoar lîngă patul de zi. Mi-am pus poşeta pe podea şi m-am aşezat în el, privind-o. Am stat acolo probabil o jumătate de oră sau mai mult. Ascultam cu atenţie zgomotele din jurul meu. Puteam auzi chiar clipocitul apei, depărtatul bîzîit al bărcilor, păsările, murmurul uşor al copacilor în vîntul şuierător, respiraţia bunicii, şi o dată sau de două ori, bolborositul intestinelor ei în timp ce trăgea vînturi. Părea că nimeni altcineva nu era aici cu excepţia mea şi a bunicii. Am bănuit că bunicul si verii, care probabil erau aici, stăteau în cabană. Cred că erau foarte puţini veri. În ultimii ani, ştiam asta de la mama, cei mai mulţi din ei îşi petreceau vacanţele în alte locuri, mai confortabile şi interesante —locuri unde puteau juca tenis şi golf, unde puteau merge la teatru. Chiar şi ea sau surorile ei făceau doar vizite simbolice —un weekend, cinci zile. Erau stabilite vacanţe pentru cei mai tineri, încă săraci, în care le ţină de urît bunicilor; dar surorile nu mai veneau să stea, aşa cum veneau cînd copiii lor erau mai mici. Bunica se agită, se răsuci uşor pe o parte. Ochii cu gene albe se deschiseră, mă priviră plat.

—Cine-i? întrebă ea hîrşîit, întinzînd mîna după ochelari.

—Anna, am spus.

M-am ridicat.

Îşi puse ochelarii şi-şi coborî picioarele de pe pat. Încă arătînd confuză, dezorientată, îmi permise să o sărut pe obraz.

M-am întors pe scaun şi am lăsat-o să se uite la mine. După un moment spuse:

—Trăgeam un pui de somn.

—Ştiu, am zis. Sper că nu te-am trezit eu.

Se gîndi un moment, apoi îşi duse mîna la ochelari şi-şi înclină capul pentru a privi peste lentile.

—Nu, era timpul, spuse.

Duse mîinile la talie şi-şi băgă bluza sub fustă. Apoi se uită din nou la mine, încruntîndu-se.

—Trebuie să fi uitat că vii.

—Nu, am zis. Nu ţi-am spus. E o surpriză.

Am zîmbit.

— Şi de fapt am venit aici pentru o după-amiază, o vizită rapidă. Nu pot să stau.

—Doar vizită?

Pronunţă cuvîntul doar în două silabe. Ochii îi erau aţintiţi asupra mea prin lentilele ochelarilor.

—Da. Şi trebuie să discut ceva cu bunicul.

—Bani? întrebă.

Am încuviinţat.

—Deci asta-i treaba, spuse.

—Mă tem că da.

—Nu-i nimic de care să-ţi fie ruşine, zise. Se întoarce peste puţin. I-am trimis pe toţi la un picnic. M-am gîndit să fac plăcintă ca desert pentru diseară. Or să aducă afine.

—Cine-i aici am întrebat?

—O cunoşti pe Celia? Fiica lui Weezie?

M-am gîndit la Celia, dezgustator de dolofană pentru mine şi Babe. Babe spusese odată că n-o să fim în stare să spunem cînd Celia are să aibă sîni adevăraţi, pentru că avea mici umflături atîrnînde şi grase încă de pe la doi ani. Aceasta era porecla noastră pentru ea. Umflături grase. *U.G.*, pe scurt, i se potrivea cu silueta, şi cu ceea ce noi priveam ca fiind colosala ei stupiditate —deşi ceea ce-i reproşam cu adevărat era că ea, cu cîţiva ani mai mică decît mine, ne urmărea pretutindeni, dorind să ştie ce făceam tot timpul.

Am încuviinţat.

—E aici. E însărcinată, ştii. Vine şi soţul ei, dar nu-mi aduc aminte cînd. Şi Garrett este, doar pentru weekend, să-l ajute la cîte ceva pe bunicul.

—Nu-s mulți din vechea generație.

—Nu, spuse. Deși vedem o mulțime dintre nepoții mai tineri din cînd în cînd.

Se uită la mine.

—Unde-i copilul tău?

—Molly, am spus.

—Molly, da, zise ea iritată. Acum știu.

—E în vizită la tatăl ei pentru o lună.

—O! dădu ea din cap, ca amintindu-și dintr-odată toate împrejurările vieții mele. Ei bine, e greu. Trebuie să-ți fie dor de ea.

—Îmi este, am spus. Abia aștept s-o revăd.

Bunica tăcu pentru cîteva clipe. Apoi se sculă anevoie și se scuză pentru a merge la baie —o toaletă chimică lîngă bucătărie, acum instalată pentru ca bunicii să nu mai fie nevoiți să facă dificile drumuri în afara casei. După ce plecă, am ridicat draperia de la aripa porticului pe care o ocupaserăm eu și Babe în acele veri. Paturile de spital încovoiate erau împinse la perete. Saltelele tari din păr de cal erau dezvelite și pătate. M-am dus și m-am așezat pe patul meu.

După cîteva minute bunica mă chemă din bucătărie și m-am dus din nou la ea. Avea de gînd să pregătească unele lucruri pentru cina. Nu mai voiau s-o lase să muncească singură la bucătărie, dar atîta timp cît eram aici, se gîndise să profite. O puteam ajuta, dacă voiam. Aveau de gînd să aibă la cină salată de cartofi, și-mi arătă castronul cu cartofi noi fierți, ouăle fierte tari, ceapa. Ea voia să înceapă plăcintele. Avea merele pentru una din ele.

Ne-am așezat să lucrăm în colțuri opuse ale bucătăriei primitive, muncind în liniște, ca și cu ani de zile în urmă cînd eu, cea mai mare între nepoți, eram așteptată să ajut, și să învăț din ajutor responsabilitatea de a fi soție, mamă, de a-i servi pe alții. Tăcerea dintre noi atunci îmi păruse întotdeauna complicată și bogată, altfel decît tăcerea plată pe care mi-o amin-

team de la vizita celeilalte bunici din Colorado.

Timpul era tot plin, dar de această dată cu Molly. Cu Babe, de asemenea, şi cu amintirile mele de cînd fusesem fată aici; dar reveneam la Molly din nou şi din nou. Straniu, în acest loc unde n-o adusesem niciodată, îi duceam dorul mai acut decît o făcusem oricînd de cînd sunase Brian.

—Acel om, spuse bunica dintr-odată.

Am privit-o. Era aplecată peste masa acoperită cu muşama.

—Brian îl chema?

—Da.

—E în Washington?

Am spus că era, şi am explicat ce făcea acolo. Am încercat să-mi menţin răspunsurile expansive, relaxate, dar între ele, am realizat, încercam să prind zgomotul motorului care ar fi semnalat întoarcerea bunicului.

Bunica tăia grăsime cu două cuţite. Ţăcăneau ascuţit pe ceramica albastră a castronului. În ciuda încetinelii cu care se întorcea, braţele şi mîinile se mişcau cu eficientă graţie.

— Divorţată, spuse ea cu voce tare. Am avut senza-ţia că nu şi-a dat seama că a spus-o. Partea de sus a corpului se scutura cu fiecare smucitură a lamelor. Faţa îi era concentrată la ceea ce făcea.

M-am întors la cartofi. Am început să cojesc un altul, dar după un moment m-am oprit. Bunica nu-mi spusese niciodată nimic despre divorţ, şi am realizat că nu ştiam ce crede cespre asta. Oricum aş fi vrut să ştiu. Am vorbit spre spatele ei care se mişca.

—Ştiu că s-ar putea să fie greu pentru tine să înţelegi, Buni, dar pur şi simplu nu puteam să ne facem fericiţi unul pe altul.

Se întoarse spre mine.

—Ce te-a făcut să spui asta?

—Ce?

Corpul ei se răsuci din nou spre masă.

—Eu înțeleg, spuse. Asta-i destul de ușor de înțeles. Fericiți!

Reîncepu mișcarea alternativă a cuțitelor. După un minut vorbi. Tonul ei era mai moale, mai puțin ascuțit, dar brațele păstrau același ritm rapid.

— A fost o perioadă din viața mea cînd mă sculam în fiecare dimineață și doream să fi murit. Să trec pur și simplu în noapte. Niciodată n-aș fi făcut ceva, știi, dar în fiecare zi deschideam ochii cu părere de rău că trebuie să încep o altă zi.

Clic, clic, clic, făceau mereu cuțitele. Degetul meu mare apăsă o fîșie de coajă roșcată pe lama cuțitului și-o trase de pe carnea albă a cartofului. Bunica nu-mi mai spusese niciodată ceva mai intim, și nu știam cum să răspund, ori nici măcar dacă trebuie s-o fac. În final am întrebat:

—Cît timp ai simțit în felul ăsta?

După un moment spuse:

—O, bănui că zece sau cincisprezece ani.

Am încercat să mă uit la ea, dar nu-și întrerupse lucrul.

—N-am știut niciodată asta, Buni, am zis.

—De ce ai fi știut? Nimeni n-a știut.

—Cînd s-a terminat?

—Cînd am avut-o pe Edith. Bunicul n-a dat prea mare importanță. N-o dorea în prim-plan. Îl avea pe fiul său atunci, știi. Ea era a mea, simțeam. Singura care era.

Apoi, mai încet:

—Singura care era.

Din nou, n-am fost sigură că știa că vorbește cu voce tare.

Am lucrat cîteva minute în tăcere. Bunica punea făina grasă într-o pastă de făină pe care o amestecase într-un alt castron, înfigîndu-și mîna în vasul albastru cu o mișcare de rotație. Buzele îi erau strînse

din cauza efortului. Eu stăteam în colţul cel mai întunecos al încăperii, lîngă chiuveta din gresie cu robinetele arcuite, din fontă. Era o mică fereastră alături de mine, dar pinii se aplecau deasupra ei, frecîndu-se uşor de plasa contra insectelor, umbrind casa.

Bunica stătea în colţul opus al încăperii în lumina ferestrei mari. Cu părul ei alb, cu bluza albă, mi se părea aproape incandescentă. Am privit-o. M-am gîndit din nou la zidul de tăcere din jurul bunicii Gray. Întotdeauna mă simţisem mai apropiată de bunica McCord, întotdeauna găsisem tăcerea ei reconfortantă, îmbietoare, ca liniştea din mijlocul uneia din insuliţele cu care era presărat locul —zgomotul apei clipocinde, bărci peste tot împrejur, dar sentimentul de adevărată pace surdă te împresura. Cît de greşit fusese totul, doar aparenţă.

Aşeză o scîndură pentru aluat pe muşamaua care acoperea masa, şi băgă mîna în butoiaşul cu făină pentru o mînă de pudră albă. O presără pe scîndură şi puse cocoloşul de pastă cenuşie pe ea. De pe o poliţă din perete, dădu jos sucitorul. Îl presără şi pe el cu făină şi începu să întindă coca.

Terminasem de cojit cartofii. M-am dus la frigider şi am scos ouăle fierte. Le-am pus în chiuvetă şi le-am rostogolit unul cîte unul pe suprafaţa de piatră, privind cum coaja lor perfectă se crăpa în modele complicate. Începusem să le cojesc atunci cînd am auzit barca, zgomotul ei desprinzîndu-se din zumzetul celorlalte, răspîndite pe lac. Creştea constant în intensitate, apoi se întrerupse brusc. Voci pluteau spre noi, vîslele plescăiau.

Bunica mă privi un moment lung, ca pentru a estima nevoia mea de sprijin. Se opri, părînd aproape să ridice din umeri, apoi se oferi:

—Nu ţi-ar veni să crezi cît de frumos era bunicul cînd l-am întîlnit prima dată. Îmi imaginam că aş muri

dacă nu l-aș avea. Chiar am crezut c-am să mor. Nu știam deloc ce-are să se întîmple.

Se întoarse și izbi din nou cu sucitorul în cercul diform de aluat. Voiam s-o ating. Știam că-și făcuse declarația ca un fel de scuză pentru cît de dificil urma să fie să împrumut bani de la bunicul. Ceea ce nu putea ea să știe era un fel de iertare pe care părea să mi-o ofere pentru oarba, dezastruoasa mea pasiune față de Leo.

Prin fereastra din spatele bunicii, i-am putut vedea pe verii mei și pe bunicul tropăind în sus, pe treptele de bușteni ale scării tăiate în malul abrupt al lacului. Vocea Celiei se răspîndea înaltă și veselă, și mi-a trecut prin minte din nou că verii mai tineri erau mult mai relaxați în jurul bunicilor Părea că pentru ei rigiditatea era doar o fațadă pe care bunicii o exprimau, ceva ce ei toți puteau lua în glumă. Cei cîțiva ani care ne despărțeau de ei alteraseră complet înțelesul lungii istorii de familie de perspectivă amenințătoare.

—Celia, zise bunica, privindu-i apropierea prin fereastră. E o vorbăreață.

Tonul ei era afectuos.

Celia era la jumătatea propoziției cînd trînti ușa de plasă și păși în bucătăria umbrită. Îndoită din spate, cu picioarele încovoiate de greutatea sarcinii, căra și ea un coș mare din nuiele împletite.

—Ia uite! spuse, întrerupîndu-se. E Anna.

Păși spre mine și se aplecă încet peste propria-i circumferință. Abdomenul i se îndesă nesăbuit în mine. Se aplecă pe spate, cu vorbele rostogolindu-i-se din gură. Nu putea să mă convingă să telefonez la Boston în loc să plec înapoi acolo? Nu?

Ei bine, să rămîn cel puțin pentru cină. Nu-și putea imagina venirea și plecarea în aceeași zi. În timp ce vorbea începu să despacheteze coșul, aruncînd hîrtia cerată, mototolită, punînd cănile de tinichea murdare în chiuvetă.

Gravidă, fața i se buhăise, se înăsprise, și începuse dintr-odată să semene cu mătușa Weezie. Garrett intră, îmi ură bun venit peste torentul verbal al Celiei; în sfîrșit, bunicul apăru la ușa din spate. Rămase în ușă un minut, lumina de afară căzînd încă pe părul său alb, pe silueta sa robustă.

—Ah, Anna, spuse.

Apoi, știind că spre deosebire de ceilalți, n-aș fi venit pur și simplu în vizită, întrebă:

—Cărui fapt îi datorăm plăcerea? și păși în încăperea aglomerată.

L-am îmbrățișat formal. Apoi se duse s-o sărute pe bunica, așa cum frecvent făcea chiar după scurte absențe. Ea nu se întoarse complet spre el, dar îi permise să-și lipească buzele de obrajii ei.

—Unde sînt afinele mele? întrebă ea ca și cum ar fi fost un tribut pe care i-l datora; Celia, dăruită ca și Weezie cu simțul auzului prin propria ei trăncăneală neîncetată, zise că trebuie să le spele și să le aleagă.

—Buni are să le aibă într-un minut.

M-am oferit să fac eu asta. Celia fu cu efuziune recunoscătoare. Se întoarse spre Garrett, care bea lapte dintr-o cutie de carton în fața frigiderului deschis și spuse:

— Auzi, purceluș? Cum se face că femeile sînt întot-deauna cele care sar în ajutor?

El coborî cutia și grohăi spre ea. Din cealaltă parte a încăperii am auzit-o pe bunica spunîndu-i bunicului:

—Anna are nevoie de un împrumut.

El își plecă o clipă capul spre ea, apoi și-l ridică și privi spre mine. Ochii noștri se înfruntară un moment. Apoi am luat strecurătoarea de pe polița de pe perete și am început să acționez pompa. Cînd Celia termină de despachetat coșul și de strîns celelalte lucruri, suspină dramatic. Avea de gînd să meargă la cabana ei pentru "a se odihni un minut", spuse ea.

—Da, da, zise bunica. Poți foarte bine să mergi dinco-

lo pentru asta.

—Ne vedem la cină, îmi zise în timp ce ieșea.

O puteam vedea traversînd așternutul de ace din curte. Apoi ușa din plasă contra insectelor de la cabana ei se închise. Garrett ieșise înaintea ei, și de undeva de lîngă cabana bunicilor îl puteam auzi ciocănind ritmic.

M-am aplecat peste strecurătoare și am început să culeg micii lujeri, afinele prea verzi.

— Cînd termini, spuse bunica, bunicul te așteaptă în cealaltă cameră.

Am ridicat privirea spre ea. Am pus castronul cu afine alături de scîndura presărată cu făină. Mi-am șters mîinile și-am pășit în camera de zi. Bunicul era în portalul frontonului într-un balansoar. Îl puteam vedea prin ferestrele de modă veche ce se mișcau spasmodic în panourile lor prismatice. Am traversat spre ușa deschisă, am pășit afară în lumina moale, în sunetul apei. Se întoarse dinspre lac spre mine, mișcînd în semn de salut din cap. M-am așezat pe un scaun la una din mese.

—Ei bine, Anna, spuse.

Mîinile îi erau încrucișate peste abdomenul zvelt. Arăta obosit. Îmi trecu prin minte că probabil nu-și făcuse somnul de după-amiază.

—Am nevoie de bani, am spus.

Îmi zîmbi.

—Nu-i prea elegant felul în care pui problema.

—Îmi pare rău, am zis. Nu vreau să fiu prost crescută. Chiar am. Am nevoie.

Am încercat să nu-i privesc fața, tăiată în linii adînci, sprîncenele stufoase, încruntate acum.

Se legănă un moment, apăsînd ușor cu picioarele în podea.

—Iartă-mi curiozitatea. Mă întreb de ce această urgență.

Am ridicat *shaker*-ul de sticlă pentru sare, și am

presărat granule prin capacul de nichel.

—Nu te-ai repezit încoace pentru că te-ai decis deodată să angajezi pe cineva care să aibă grijă de fiica ta, aşa e?

M-am uitat repede la el. Îşi reînviase zîmbetul, accentuîndu-l cînd ochii noştri se întîlniseră.

—Nu, am recunoscut.

Se balansă, uşorul scîrţîit reunindu-se tuturor zgomotelor familiale, o temă minoră de rău augur. În bucătărie puteam auzi paşii înceţi ai bunicii străbătînd încăperea, zdrăngănitul vaselor.

Am ridicat din umeri.

—Brian a început un proces de schimbare a custodiei, o vrea pe Molly. Am nevoie de bani pentru avocat.

Balansarea stăruitoare continua. Apoi:

—Ce-l face să creadă că poate cîştiga un astfel de proces? Întreaga greutate a legii e de partea ta, nu-i aşa?

Am ridicat din umeri.

—Crede că are nişte motive.

—Înţeleg, zise.

O barcă făcu o întoarcere zgomotoasă pe loc în micul nostru golf. Se uită afară pe deasupra apei, privind-o cu gelozie pînă zumzăi afară, îndreptîndu-se spre insulă. Apoi se întoarse din nou spre mine.

—Aveam impresia —corectează-mă dacă n-am dreptate — că mama trebuie să dovedească vreun fel de incompetenţă ca să piardă în astfel de caz.

—Cred că este corect, am răspuns.

—Cum?

Se încruntă, aplecîndu-se înainte.

—Am spus, cred că ai dreptate.

Vocea mea era tare, uşor insolentă.

Se balansă din nou pe spate.

—Ei bine, atunci?

Cît de asemănătoare cu sute de scene din copilărie

erau toate astea! Vocea ușor batjocoritoare, apăsătorul sentiment de vinovăție, o tăcere încăpățînată ca singură rezistență posibilă, simplă amînare a deznodămîntului.

În final am răspuns.

—Brian are motive.

—Are motive, bazate pe incompetența ta.

Bunicul întreba, dar rostise fraza plat ca o declarație.

M-am uitat la el. Cuvintele țîșniră repede, într-o subită supărare.

—Am avut un iubit, bunicule. Nu-i un eveniment neobișnuit pentru o femeie în situația mea. Cineva care trăia cu mine. Molly era conștientă de asta. A văzut ceva din asta, nu ceva din care să-și facă o idee precisă. Trebuie să-i fi spus ceva lui Brian, și e supărat. A făcut primii pași ca s-o ia. ăsta e scenariul.

Se balansă.

—Nu-i plăcut spuse moale.

—Nu, am fost de acord.

—Și tu ai vorbit cu un avocat?

—Da.

Își ridică sprîncenele și mă întreba.

—Și?

—Și vrea două mii cinci sute de dolari pentru început.

Balansarea nu se opri, dar după un moment spuse:

—Vreau să spun, și care crede el că sînt șansele tale a a păstra custodia?

I-am întîlnit ochii, stăruitori și inteligenți, fixați asupra mea.

—Ah! am spus, cu adevărat surprinsă.

Mi se părea că există un fel de recunoaștere a veridicității neînțelegerii mele în zîmbetul lui.

—Ei bine, am spus. N-a vorbit despre asta într-un mod precis. Dar mi-a sugerat că Brian are o șansă rezonabilă.

—Brian are o bună şansă s-o obţină?

—Cred că mi-a sugerat aceasta, da.

După o tăcere de moment, de la bucătărie veni scheunatul uscat al pompei de două sau trei ori, apoi împroşcarea apei.

—Eşti satisfăcută de competenţa avocatului?

—Da. L-am avut la divorţ. Are recomandări foarte bune. Face parte dintr-o mare firmă de avocatură.

Bunicul încuviinţă.

— Şi cine este acest... iubit al tău, acest om din care Molly a văzut prea mult?

—Are vreo importanţă, bunicule?

—Pentru mine are, da.

—De ce?

Zîmbi.

—De ce nu? Fără să mă gîndesc, într-un anumit punct al conversaţiei, am scos capacul *shaker*-ului de sare şi am presărat un strat pe verdele pal al mesei. Acum trasam o linie cu degetul prin cristalele albe.

—Pentru că, am spus plat, mi se pare libidinos.

Faţa sa păru să se anime.

—Dar ţi-ar place banii mei.

—Da.

Îşi desfăcu braţele în aer.

—Mi se pare că am dreptul să pun cîteva întrebări atunci.

N-am spus nimic timp de un minut, apoi:

—Pur şi simplu nu văd relevanţa vieţii mele personale în ceea ce ţi-am spus. Şi nu cred că ai dreptul, permisiunea de a intra în ea.

Balansatul lui continua.

—Dacă n-ai de gînd să-mi dai banii, spune doar asta, ca să-mi pot da seama ce să fac.

În timp ce spuneam asta, mi-am amintit că într-un anume fel, el era ultima mea resursă. M-a străfulgerat din nou gîndul la părinţii mei, dar cu îngrijorare.

După un moment spuse:

—Te mai vezi cu acest om?

N-am spus nimic. Degetele trasau modele circulare în sare.

—Ai intrat într-o afacere încurcată, Anna.

Mi-am ridicat privirea tăioasă spre el. Zîmbi.

După un moment am scuturat din cap. .

—Nu în sensul la care te referi, nu.

Deodată, ca şi cum o prăpastie s-ar fi deschis sub picioarele mele, am înţeles totala imposibilitate de a continua cu Leo, cu viaţa noastră împreună. Se sfîrşise. A trebuit să-mi întorc faţa de la bunicul. În timpul ăsta, am văzut-o pe bunica prin fereastră, stînd în mijlocul camerei de zi, cu capul ridicat puţin în sus, ca cel al unei oarbe la o intersecţie aglomerată, ascultînd după vreun pericol.

—În ce sens, atunci? întrebă bunicul, cu vocea lui batjocoritoare.

N-am fost sigură că puteam vorbi, aşa că n-am răspuns.

—În ce sens? însistă el după un moment, cu netezimea dispărută din glas. Am înghiţit, am ridicat din umeri pentru a-mi recăpăta controlul vocii.

. Bunica se mişcă spre marginea razei mele vizuale, dispăru din fereastră, apărînd deodată în uşă. Mi-am ridicat privirea spre ea.

Se uită la noi, de la unul la altul, apoi îi vorbi repede bunicului.

— Uite-te la mine, spuse, ca şi cum bunicul ar fi fost un băiat neascultător. Apoi îşi încreţi buzele.

—Termină cu asta, zise apoi.

—Nu trebuie să te amesteci, draga mea.

Vocea lui se schimbase. Încă mai avea aceeaşi severitate şi suficienţă, dar asprimea, batjocura, dispăruseră.

—Cu tine vorbesc, Frank, zise ea ca şi cum el n-ar fi spus nimic. Mă auzi?

Mîinile ei osoase erau la nivelul ochilor mei. Strîn-

geau marginea uşii, şi priveam unghiile ei îngroşate, albite pe margini din cauza apăsării. Niciodată n-o auzisem pe bunica atît de dezaprobatoare. Am simţit o teroare copilărească, o dorinţă de-a dispărea.

—Asta e o chestiune între Anna şi mine, spuse el.

Ea aşteptă un moment, strîngîndu-şi buzele, nespunînd nimic. După o lungă tăcere şopti:

—Nu.

—Ba da, zise el blînd. Anna mi-a cerut mie ajutorul.

El îi vorbea ca unui copil; şi m-a izbit faptul că nici unul din ei n-avea nici un ton, nici un vocabular de conflict cu celălalt, astfel încît fiecare împrumutaseră din relaţiile lor cu copiii, cei cu care poţi fi categoric, condescendent sau dezaprobator.

—Atunci n-ai face mai bine s-o ajuţi? spuse ea ascuţit.

—Asta trebuie să stabilim noi.

Tonul lui era final, concediator.

Se balansă din nou, apoi aşteptă. Ea n-avea de ales decît să se retragă, şi noi toţi ştiam acest lucru. Momentul ei de sfidare în memoria... a ce? A celor zece ani de suferinţă? A viaţa irosite a lui Babe? A vieţilor celorlalţi copii, constrînse, obediente? Se terminase. Aproape nu puteam suporta să mă uit la ea, dar voiam să găsesc o cale s-o eliberez, să-i dau posibilitatea să plece cu puţină demnitate.

Mîinile mele, pline de sare, se încleştară una de alta în poală. M-am întors spre ea. Stătea încadrată de rama uşii, cu privirea pierdută deasupra lacului.

—Mulţumesc, Buni, am zis.

A fost ca şi cum aş fi trezit-o. Capul ei se răsuci spre mine. Îşi aţinti privirea asupra mea. Apoi spuse:

—Poţi să-mi ceri mie.

Am privit-o absentă un minut.

— Şi eu am bani. Proprii mei bani, spuse. Poţi să-mi ceri mie bani.

—Eleanor, începu bunicul.

— Sînt banii mei, îi spuse ea, pe deasupra capului meu.

Apoi, din nou, către mine:

—Îmi poți cere mie.

—Nu pentru asta sînt banii tăi, Eleanor, zise el.

—Sînt banii mei.

— Nu trebuie să-ți cheltui banii cu familia, Eleanor. Nu așa trebuie să procedăm.

Vocea lui avea o trăsătură nervoasă pe care nu i-o mai auzisem niciodată.

—Sînt banii mei, spuse ea.

Își menținu ochii asupra mea.

—Îmi poți cere mie.

Vocea bunicului deveni dintr-odată severă.

—Acum, Anna n-are de gînd să facă asta. Anna mi-a cerut mie.

— Ar fi putut să-mi ceară și mie, de asemenea, zise bunica.

Se uită din nou la mine, ochii ei insistînd.

—Poți să-mi ceri mie, Anna.

Bunicul se ridică, păși spre ea. În timp ce-i vorbea, mîna lui se întinse să-i atingă umărul într-o ultimă pretenție sau revendicare. Era, la urma urmelor, soția lui.

— Anna mi-a cerut mie, Eleanor, spuse el, și mîna lui puternică și bărbătească, cu dosul presărat ușor cu păr alb, strînse osul plăpînd de sub bluză.

Se smuci înapoi de lîngă el.

—Dar tu nu-i dai! strigă ea ascuțit.

Vocea îi reveni în ecou dai, dai, dai, și toți am ascultat-o pînă s-a stins. Apoi rămase doar Garrett care era pe undeva, bărcile, foșnetul copacilor. Am privit de la unul din bunici la celălalt. Ea era proptită în ușă ca și cum ar fi avut de gînd să-l atace.

El stătea cu gura întredeschisă, speriat, încurcat. Mi-am adus aminte, dintr-odată, că trecuse de optzeci de ani. Cînd vorbi, vocea îi era răgușită.

—Ba da, îi dau, spuse.

—Îi dai? întrebă ea.

—Da, îi dau Annei banii, zise el, ca şi cum i-ar fi făcut un jurământ de credinţă.

—Vreau să văd.

El aşteptă un moment, apoi păşi înainte spre ea. Ca şi cum ar fi vrut să evite atingerea, ea se trase înapoi. El păşi în camera de zi, şi l-am privit trecînd prin dreptul ochiurilor celor două ferestre din stînga uşii. Am auzit un sertar al biroului deschizîndu-se şi închizîndu-se, şoapta frecării lemnului. Se aplecă deasupra biroului pentru cîteva momente. Bunica stătea lîngă uşă, privindu-i spatele. Sub privirea ei, el se întoarse, păşi spre mine şi-mi înmînă un cec.

M-am uitat la el. Îl făcuse pentru cinci mii de dolari.

—Asta este, atunci? întrebă ea.

—Da, răspunse el.

Ea aşteptă, uitîndu-se la mine.

—Da, am zis, privind doar spre cer... Mulţumesc.

Fu o pauză. Îmi imaginam că-i puteam simţi încordaţi unul către celălalt, totuşi cred că se uitau unul la altul.

— Ei bine, spuse ea încet. E bine ce-ai făcut, Frank.

— Cred că am să trag un pui de somn acum spuse bunicul întorcîndu-se spre ea. Am sărit peste asta, culegînd afine şi aşa mai departe; am obosit.

—Cred că ar trebui, zise ea.

Se întoarse şi merse înapoi prin camera de zi spre bucătărie. Fără să-mi adreseze vreun cuvînt, el o urmă. Nu i-am auzit vorbindu-şi unul altuia, şi după un moment am auzit uşoara pocnitură a închiderii uşii bucătăriei. În timp ce priveam spre dreapta printre copaci, am văzut silueta bunicului mişcîndu-se încet în lungul cărării spre cabana sa, la fiecare cîteva

secunde părul său alb arzînd în strălucirea soarelui. În bucătărie pompa scheună din nou, și vasele zdrăngăniră sub țîșnirea apei în vechea chiuvetă. M-am uitat la cer, la enorma semnătură neagră a bunicului răsucită insistent deasupra numelui său tipărit.

Capitolul 10

Femeia cea grasă se aplecă înainte să-i arate judecătorului unde o lovise soţul ei şi-i scosese dintele. Acesta se încruntă spre ea, apoi privi departe.

—Bine, bine, spuse. Poţi să închizi gura acum.

— Onorat tribunal, clientul meu nu numai că nu i-a scos dintele ăla atunci — ei bine, nu ştiu. Dar acel dinte era lipsă de nu ştiu cît timp.

Judecătorul scutură din cap spre avocatul mai în vîrstă—un individ cu bucle albe pomădate îngrijit trase peste creştetul chel.

— Ei bine, dar clientul tău n-a venit la tribunal ca să ne spunăasta, nu-i aşa?

Judecătorul purta semi-ochelari şi cînd privea pe deasupra lor spre avocat şi spre femeie era sever, aferat, un profesor de şcoală, celibatar.

N-am putut auzi răspunsul avocatului. Alături de mine, Muth îşi scoase stiloul şi-şi făcu o însemnare pe hîrtiile lui oficiale. Sala era înăbuşitoare şi întunecată,

în ciuda celor două ferestre mari, deschise în peretele din spatele judecătorului. Jaluzelele celorlalte erau trase, iar cele două deschise dădeau direct în *Cambridge Street*. Presupun că cineva încercase să răcorească încăperea, dar mai mult zgomot decît aer plutea prin ea. Camioane, autobuze, bubuiau pe lîngă ferestre, muzica portabilă creștea și se stingea. Pe partea cealaltă a străzii puteam vedea o reclamă pentru *The Barrister Dining Room* în litere gotice.

Banca de lemn era inconfortabilă. Mi-am încrucișat picioarele și am privit din nou în jur. Brian stătea cu avocatul lui, Fine, în spatele nostru în colțul din dreapta. Presărați ici-colo în cele cîteva rînduri de bănci din spate erau oameni, clienți, dar cea mai mare parte a sălii era plină de avocați. Puteai ușor vedea indiferența. Clienții erau aproape toți îmbrăcați prost, atenți, tăcuți. Avocații erau spilcuiți, chiar și acei care purtau costume ieftine; și stăteau altfel. Își încrucișau picioarele expansiv. Erau relaxați.

Deși încăperea era tăcută și chiar dacă avocații își prezentau cazurile cu voce surdă, erau un nivel ridicat de zgomot: traficul gonind afară, telefoane sunînd depărtat în vasta clădire veche a judecătoriei, ușile duble de pe hol bufnind și scîrțîind odată cu scurgerea de oameni înăuntru sau afară. Era un mare ventilator pe podea, sub ferestre, care-și întorcea fața înainte și înapoi, suflînd puternic peste încăpere, răsfoind hîrtiile tuturor.

Judecătorul aprobă ordinul ca soțul femeii să fie evacuat din casă; acum încerca să stabilească un timp pentru ca omul să-și poată lua hainele, lucrurile. Era greu pentru femeie să-și imagineze cum va merge acest lucru. Trebuia să fie cineva acolo pentru a fi sigură că n-o lovește din nou.

—Dar ai locuit singură cu el pînă acum, nu-i așa? zise judecătorul.

— Da, dar n-am avut nici un ordin care să-l azvîrle

din casă pînă acum.

Ieşite de sub bretelele rochiei ei de casă din bumbac, cureluşele combinezonului i se înfigeau pe partea de sus a braţelor diforme.

Judecătorul era răbdător.

—Ei bine, pe cine ai putea aduce să stea cu tine? Ar putea veni fiica ta?

Femeia se gîndi un moment, făcu unele obiecţii. Judecătorul se dovedi ingenios, energic. În final, ca şi cum ar fi învins-o, ea consimţi la unul din aranjamentele lui. Judecătorul vorbi un moment avocaţilor, le înmînă cîteva hîrtii, şi apoi femeia cea grasă plecă mergînd încet şi legănat în urma avocatului său şi a avocatului soţului ei, ieşind din sală. "Vuum vuum, vuum-vuum-vuum", făcură uşile în urma lor.

Grefierul culese un alt dosar din teancul de pe marginea biroului judecătorului —unele erau în culori tot atît de strălucitoare ca şi ghiozdanele copiilor: verde, portocaliu, albastru —şi anunţă, *Dosarul Carney*. Muth se aplecă spre mine.

— Cred că sîntem următorii, după tipul ăsta, şopti el.

Carney se apropie de bară. Era tînăr, bărbos, purta haine de lucru. Stătuse în picioare exact în faţa lui Fine, cînd avocaţii se aliniaseră pentru a înmîna hîrtiile grefierului. Carney se aplecă în faţă, spre judecător, vorbi neauzit timp de un minut sau două.

Judecătorul privi în jos la hîrtiile de pe biroul său, apoi în sus peste ochelari la tînărul care părea nervos.

—O.K., deci tu eşti Edward Carney? întrebă cu vocea sa răsunătoare.

Carney consimţi.

—Eşti tatăl acestui... John Edward Carney?

Din nou un murmur.

—Şi această femeie, Dolores Carney Diglio, ea este mama?

Capul lui Carney se mişcă.

—Și s-a recăsătorit?

O încuviințare.

—Înțelegi ce faci aici?

Vocea lui Carney, ezitantă, slabă și moale, zumzăi un moment sub celelalte zgomote din sală.

Judecătorul ascultă.

—O.K., acum, spuse cînd Carney termină. Dar trebuie să-ți explic oficial acest lucru. Asta e slujba mea.

Cercetă hîrtiile, își ridică din nou privirea.

—Înțelegi că odată ce semnezi asta, cedezi copilul mamei și noului ei soț?

Carney se întoarse astfel încît nimeni din rînduri să nu-i poată vedea fața. Capul lui încuviință scurt.

Carney păru să nu dea nici un răspuns.

—Înțelegi că nu poți vedea copilul?

Grefierul se ridicase în picioare într-o parte, discutînd cu un avocat. Avocații stăteau împreună în rîndurile din față, uitîndu-se la hîrtiile lor, verificînd însemnări, încrucișîndu-și picioarele, nedînd nici o atenție rușinii lui Carney de a-și ceda copilul. Acum Carney semna ceva pe biroul judecătorului, și porni spre ușă. Nu m-am putut stăpîni. Am privit cu atenție la el, la fața lui inexpresivă, neutră.

—Ah, ah, ah, ah, Mr. Carney, strigă judecătorul, dojenitor.

Carney se răsuci împrejur și se apropie din nou de birou.

—Nu, acum, spuse judecătorul. Trebuie să facem din nou totul pentru avocatul mamei și Statul Michigan.

Și își începu litania, întrebările bubuind crîncen, răspunsurile fiind, din nou, tăcute. Carney încleștase marginea biroului judecătorului, și-și ținea capul întors de la noi.

Cînd terminara, judecătorul vorbi un moment grefierului. Carney ascultă atent. Grefierul și judecătorul

convenirã ca toate actele sã fie copiate. Carney fu trimis la etajul doi, cãrînd toate hîrtiile cu el. Nu se uita la nimeni în timp ce mergea spre uşă.

— O.K., cazul următor, spuse judecătorul în timp ce uşa veni în spatele meu.

— Haide, să-i dăm drumul, următorul!

Grefierul trase un alt dosar din vraf, dîndu-l judecătorului. Timp de cîteva minute, stătu vorbind judecătorului, cu spatele la sală. Rîseră de ceva, apoi grefierul se întoarse.

— *Dosarul Dunlop*, spuse el şi-şi ridică privirea expectativ.

— Aici, spuse Muth. Se ridică.

Fine, de asemenea, înaintă fără Brian. Cei doi avocaţi — zveltul Fine, butucănosul Muth — se înghesu-iră în faţa grefierului. Judecătorul îi privi pe deasupra ochelarilor. Nu-i puteam auzi peste sunetul respiraţiei încăperii. Propriul meu sînge părea să-mi izbească zgomotos urechile. Judecătorul vorbi deodată.

— Sînteţi de acord în privinţa custodelui?

Părură să spună da.

— Da, ei bine, să facem o stipulare.

Încuviinţînd mereu la ceea ce-i spuneau ei.

— Da. Oamenii de la serviciile familiale.

Mai ascultă un minut.

— O.K. Atunci, puteţi pleca. Vreau s-o văd după ce-i făcută.

Muth şi Fine se întoarseră şi se îndreptară în direcţii opuse, afară din labirintul de birouri şi scaune din faţa băncilor. În timp ce Muth se apropia de mine, am putut auzi uşa trîntindu-se în urma lui Brian şi a lui Fine.

— Să mergem, spuse el.

— Am aranjat tot?

— Am aranjat totul aici, pe moment.

M-am ridicat şi am urmat spatele său larg şi boţit,

afară din sală. Purta un costum costisitor din in dar arăta, cum arătau toate hainele lui, ușor mototolit.

Afară mă prinse de cot, se aplecă spre mine în felul lui curtenitor:

—De aici mergem la ofițerul serviciilor familiale. Acum, îți aduci aminte că ți-am spus de asta? Așa că liniștește-te. Totul merge grozav din perspectiva noastră.

Am mers prin coridorul lung, plafoanele înalte reflectînd ecoul pașilor noștri și, pe lîngă ei, un fel de zarvă generală. Coridorul dădea într-o vastă suprafață de așteptare, cu o cupolă înaltă deasupra. Cea mai mare parte a zgomotului era generată aici. O scursură a societății înghesuită, așa cum poți găsi în orice terminal de autobuz: copii țopăind peste tot, urlînd unul la altul, o femeie masivă, cafenie, încercînd să hrănească un bebeluș care plîngea. Erau doar cîțiva oameni cu valize, cu aerul răbdător și lipsit de speranță de a se fi instalat aici. Muth și cu mine i-am ocolit, cotind la stînga spre un alt hol întunecos.

La jumătatea lui, Brian stătea pe o bancă rezemată de zid. Ușa de sticlă de lîngă el era deschisă. Muth se opri și se întoarse spre mine.

—O.K., înțelegerea este: avocații intră primii și vorbesc despre ce am cerut. Apoi are să vrea să te vadă pe tine și pe Mr. Dunlop.

Dădu din cap spre Brian.

—Apoi toți stăm de vorbă împreună. O.K.?

Vorbise încet, ca pentru a-l exclude pe Brian. Am încuviințat și m-am așezat, iar el păși spre ușa de sticlă și o închise.

Brian și cu mine stăteam în capetele opuse ale băncii lungi de lemn. Eu eram mai aproape de ușă, puteam auzi în spatele sticlei mate murmurul vocilor avocaților noștri; dar activitatea din holul plin de ecouri făcea imposibil să prind ceva din cele ce erau

spuse. Brian se sculă de pe bancă, păşi prin hol, stătu o vreme în spaţiul de aşteptare. L-am privit. Cînd porni înapoi prin holul larg, spre mine, mi-am întors privirea drept înainte. Se aşeză din nou, şi banca se zgîlţîi uşor sub greutatea lui. M-am gîndit la toate momentele în care am vrut să-l sun, să-i vor-besc; la cît de sigură fusesem că era de ajuns prezen-ţa mea fizică, vocea mea, ca el să realizeze că se înşela în legătură cu mine. Dar acum, că era aici, am simţit, în implacabila lui tăcere, distanta pe care o străbătuse faţă de mine. Era ca şi cum ar fi fost o substanţă densă în aerul dintre noi. M-am simţit lipsită de farmec, ne-femeie, ne-sexuală, neînsemnînd nimic pentru Brian.

Începuse un anume proces care pusese stăpînire pe mine şi deja mă transformase, în ochii lui şi ai mei.

M-am uitat la el. Şi el se transformase —calm, impenetrabil. Mi-am coborît repede ochii cînd îşi schimbă greutatea. Mîinile îmi erau împletite strîns în poale. Oasele îmi erau albe sub piele; se vedeau pistruii întunecaţi. Diferenţa dintre noi era că Brian ştia totul despre aceşti particulari paşi legali. Ştia la ce să se aştepte, cum să conducă evenimentele. Se simtea ca acasă cu Fine, chiar cu Muth. Muth al meu. Într-un mod în care eu n-am să pot niciodată.

M-am uitat din nou la el, la costumul scump, ţinuta relaxată. M-am gîndit la Leo în jacheta lui împrumutată şi m-am simţit dintr-odată neajutorată.

După o vreme, avocaţii ieşiră, purtînd o conversaţie animată şi amicală. Ofiţerul serviciilor familiale era în spatele lor. Se aplecă în afară şi-i făcu semn cu mîna lui Brian pe deasupra mea. În timp ce el intra şi închidea uşa, Muth se aşeză lîngă mine.

—Eşti O.K.?

Am încuviinţat.

—Arăţi speriată, spuse.

—Sînt, am şoptit.

—Nu trebuie, zise. Relaxează-te, fii tu însăți. Ea are să vrea doar să știe, ca să zic așa, cum s-a întîmplat. Doar ai să-i povestești totul, cum ți-am spus. În regulă?

Am încuviințat.

—Dar nu pretinde că n-are importanță. Ea vrea să știe că-ți pare rău. Asta e foarte important aici, și cu *G.A.L.* la fel.

—*G.A.L.*?

—Custodele, psihiatrul.

Își ridică mîna delicată, folosind-o pentru a da greutate cuvintelor.

—Ție îți pare rău, Leo te-a înțeles greșit, poate că amîndoi ați judecat greșit. Dar în primul rînd ești implicată, ești îngrijorată etc. Ai înțeles?

Se aplecă spre mine, și am avut impulsul de moment de a-mi odihni capul pe umărul său, de a-i cere să mă strîngă în brațe.

În spatele lui, pe hol, l-am văzut pe avocatul lui Brian stînd rezemat de perete, fumînd o țigară, privindu-ne. Era scund, brunet, funebru, atît de diferit de Muth. Am încuviințat spre Muth și mi-am îndreptat spinarea.

—I-am vorbit de preocupările noastre, că ai nevoie s-o vezi pe Molly, toate chestiile astea. Cred că totu-i aranjat. Toată lumea e fericită de aranjamentul cu psihiatrul, așa că eu cred că ești într-o poziție bună. Într-adevăr bună. Acum —făcu din cap spre hol —am de dat cîteva telefoane la birou pentru unele chestiuni, așa c-aș s-o întind. Am să fiu înapoi în momentul în care termini. Ne vedem atunci, O.K.?

Am spus că era, și plecă, mergînd grațios în lungul holului. Cînd trecu pe lîngă avocatul lui Brian, acesta spuse ceva, îi zîmbi ușor, apoi mai trase un fum din țigară.

Vocea lui Brian urca și scădea în încăpere. Ofițerul serviciului familial avea o voce prea ușoară, prea

moale s-o pot auzi. Cînd ea îi punea o întrebare, era ca o pauză muzicală, o odihnă. Din cînd în cînd puteam auzi un cuvînt sau două, Brian spunea —*absolut, criminal.* Mi-am privit mîinile. Fine se aşează pe o bancă ceva mai departe, pe hol, şi-şi aprinse o altă ţigară. Am stat acolo cam cincisprezece minute sau cam aşa ceva. Cînd Brian, în sfîrşit, ieşi, privi în jos spre mine, cu un dispreţ clar pe faţă. Am văzut că furia împotriva mea îi fusese hrănită doar de discuţia despre mine şi m-am înspăimîntat.

—Mrs. Dunlop? spuse vocea uşoară.

M-am ridicat şi ea ţinu uşa deschisă pentru mine. Era o femeie masivă, blondă, care trebuie să fi fost foarte frumoasă cîndva. Încă avea acea purtare, acea siguranţă. Pielea îi era ireproşabilă, deşi acum ridată, uşor lungită pe linia maxilarului; fardul era foarte îngrijit, foarte moderat. Purta o rochie roz. Părea impecabilă, inocentă, şi-mi aducea aminte de mama. M-am întrebat cu ce orori s-a confruntat azi, în fiecare zi; dacă urîţenia care schimbase viaţa mea avea vreo însemnătate pentru ea.

—Sînt Mrs. Harkessian, spuse ea, după ce închise uşa.

Ridică mîna şi i-am strîns-o.

—Anna Dunlop, am răspuns.

Strîngerea ei era fermă.

—Stai jos, zise.

Încăperea era mică, dar avea acelaşi plafon înalt ca şi holul, astfel încît spaţiul de deasupra noastră era amplu, sfidînd cutia în care stăteam. Era o masă, patru scaune, o fereastră, apoi pereţii înalţi, vopsiţi într-un albastru uzat, pal. Camera fusese compartimentată cîndva, şi paravanul neted de piatră tăia brutal modelul elaborat al parchetului şi al tavanului. M-am aşezat la fereastră. Afară, dedesubtul meu, trei muncitori priveau la un al patrulea ce amesteca încet ciment într-o roabă.

Mrs. Harkessian se așeză și ea, și începu să-mi explice că trebuie să-mi pună cîteva întrebări. Tonul ei era apologetic, ca și cum i-aș fi făcut o enormă favoare acordîndu-i acest interviu. Începu. Întrebările erau la început inofensive —Ce am făcut? Pot să-i descriu aranjamentele pe care le-am făcut pentru îngrijirea copilului? Avusesem și alte relații după divorț? Cît de serioasă era relația mea cu Leo? Apoi se concentră asupra lui. De cît timp îl cunoșteam? Aș putea să-i spun cîte puțin despre mediul lui? Cînd am început să-l aduc în casă? Observasem ceva neobișnuit în relațiile lui cu Molly? Știam despre episodul special care a determinat plîngerea lui Mr. Dunlop? Eram de față? Deci am doar descrierea lui Mr. Cutter despre cum a fost? A părut Molly supărată în jurul acestei perioade? Care era atitudinea mea față de ce-se întîmplase?

La început am fost nervoasă. Îmi puteam auzi teama din voce. Aveam răsuflarea întretăiată. Dar, undeva, în mijlocul torentului, am găsit un mod în care să răspund la întrebări și am început să mă simt mai confortabil. M-am încruntat. Am luat fiecare întrebare foarte în serios, și am dispus cu grijă de ea, cum îmi dăduse Muth instrucțiuni să fac. Era ca și cum profesionalismul ei politicos, sinceritatea ei, ar fi sugerat imaginea răspunsului pe care trebuia să-l dau. Mr. Cutter, am spus, înțelesese greșit atitudinea mea despre chestiunile legate de sex. Deși era clar pentru mine cum se putuse întîmpla episodul, nu-l scuz. În timp ce vorbeam, continuam să mă gîndesc la mama, la cum o mințisem în timpul liceului, la lungile istorii elaborate, fabricate în întregime despre cum fusese la petreceri. Totuși, tot ceea ce-i spuneam lui Mrs. Harkessian era adevărat. Ce mă făcea să mă simt la fel?

Menționă că Mr. Dunlop credea că au fost și momente cînd Mr. Cutter și cu mine am avut-o pe

Molly în pat cu noi. Aş putea să-i explic ce gîndeam despre asta?

Am privit un moment în jos spre mîinile mele; mi-am adus aminte sfatul lui Muth. Am scuturat din cap.

—A fost o greşeală, ştiu asta, am spus. Eram foarte prinsă în sentimentele mele faţă de Leo, şi nu m-am gîndit suficient la Molly, la ce ar fi putut fi confuz sau dificil pentru ea în toate astea. Se simţea atît de bine, părea să-l placă atît de mult. Era ca şi cum am fi fost o familie.

M-am oprit. Apoi:

—În apărarea mea, cred, singura dată cînd am fost... cînd am întreţinut raporturi intime, ea dormea.

Faţa i se înăspri, dintr-odată păru mai tînără, mai rigidă.

—Dar, într-adevăr aţi întreţinut raporturi cel puţin o dată, în timp ce copilul era în pat cu voi?

Inima mea se opri.

Am realizat că ar fi trebuit să mint. Acest lucru e ceva ce ei n-ar fi putut să ştie decît de la mine sau de la Leo, şi eu i l-am oferit. Apoi, pe neaşteptate, lacrimi îmi împăienjeniră ochii. Am simţit aproape o bucurie vindicativă la sosirea lor. Am privit prin ele la faţa frumoasă, imobilă, a lui Mrs. Harkessian.

—Da, am spus încet, ca şi cum aş fi simţit o ruşine adîncă.

O lacrimă se rostogoli în afară, şi am şters-o cu dosul mîinii.

—Dar dormea. Avusese un vis urît şi o liniştisem.

—Înţeleg, spuse ea, şi-şi aplecă capul pentru a face o însemnare.

Apoi îşi ridică privirea şi îmi zîmbi cu răceală.

—O ultimă întrebare, zise. În cazul în care curtea stabileşte o condiţie a custodiei, să-l ţii pe Mr. Cutter departe de Molly —ceea ce cu siguranţă ar altera relaţiile cu el —ai accepta să faci acest lucru?

Îşi aplecă uşor capul.

—Da, am spus.

Făcu o altă însemnare, zîmbi din nou, îşi împleti mîinile. Mr. Muth îi spusese că preocuparea mea principală era să obţin posibilitatea de-a o vedea pe Molly curînd. Era altceva ce doream să întreb, ce voiam să adaug? Nu? Bine, atunci, îi voi chema din nou pe Mr. Dunlop şi pe avocaţi.

Intrară cu toţii tropăind în urma ei. Brian se aşeză, dar Muth şi Fine rămaseră în picioare, în spatele meu şi al lui Brian. Mrs. Harkessian se aşeză şi ea din nou, şi se uită la avocaţi.

—Acum, daţi-mi voie să le explic, o secundă care este rolul meu, domnilor, zise.

Se uită la mine şi la Brian.

—Atît timp cît este un custode acceptat, spuse, lucru de care sînt responsabilă eu este doar de a stabili regulile de bază, temporare, pentru voi amîndoi. Preocuparea lui Mr. Dunlap este pur şi simplu de a nu expune copilul la riscuri pe parcursul acestei perioade. Preocuparea lui Mrs. Dunlap este de a o putea vedea regulat pînă problema custodiei este stabilită. Şi curtea este preocupată de ambele probleme, de asemenea. Ceea ce am de gînd să recomand avocaţilor şi să le cer să aranjeze este ca mama să poată vedea copilul la intervale comun acceptate.

Privi sever la Brian.

—Dar ca Mr. Cutter să nu fie în casă, sau prin împrejurimi în timpul acestor vizite.

Acum privi la mine. Am încuviinţat.

—Şi am de gînd să recomand ca fetiţa să fie menţinută unde este, în custodia tatălui, cu excepţia vizitelor, pînă la proces, pentru a evita mutările ei dintr-o parte în alta.

Brian se lăsă dintr-o dată pe spate şi m-am uitat la el. Zîmbea uşor. Aruncă o privire spre Fine. Ochii lui Fine, sub pleoapele grele, fulgerară spre el şi apoi în

altă direcţie. Am înţeles că asta era o victorie pentru ei.

—Dar am de gînd să stipulez ca procesul să fie grăbit, să cer-să fie stabilit peste şase săptămîni, sau aşa ceva. O.K.?

Muth şi Fine scoaseră zgomote de încuviinţare. Ea privi din nou spre mine şi spre Brian.

—Are vreunul dintre voi vreo întrebare?

Brian scutură din cap.

—Cînd am s-o pot vedea pe Molly? am întrebat.

—Eşti nerăbdătoare s-o vezi, nu-i aşa?

Am încuviinţat.

—Voi, băieţi, aranjaţi pentru cît mai curînd posibil, atunci, zise, ridicîndu-şi privirea spre avocaţi. Acum cine are o mînă bună la scris ? întrebă.

Nimeni nu răspunse.

—Ei hai, băieţi, să-i dăm drumul. Am de gînd să încep să dictez aceste lucruri.

—Am s-o fac eu, spuse Fine.

Păşi înainte. Brian se mişcă mai aproape de mine ca să-i facă loc şi Fine se aşeză la masă. Mirosea puternic a *after shave* fin.

Mrs. Harkessian dictă cu vocea ei fermă şi delicată. Că părţile sînt de acord asupra unui psihiatru numit de curte care să examineze copilul şi să facă o recomandare pentru custodie. Că ne vom întoarce la curte într-un interval de şase săptămîni. Ca în timpul intervalului, Brian va avea custodia fizică, dar că o voi vedea în mod regulat. Muth şi Fine se ciorovăiră puţin asupra formulării, dar cea mai mare parte a timpului am stat într-o lungă tăcere, ascultînd scîrţîitul stiloului lui Fine pe hîrtia galbenă. Cînd terminară, Mrs. Harkessian aruncă asupra ei o privire rapidă, apoi spuse:

—Grozav!

Îşi ridică privirea spre Muth.

—Vrei să verifici?

Îi înmînă actul pe deasupra capului lui Brian, şi Muth îl citi, mişcîndu-şi încet capul mare în sus şi în jos.

—O.K., se pare c-am aranjat totul, atunci, zise ea.

I-l dădu lui Brian, apoi mie, ca să-l semnăm. Apoi se ridică în picioare. Ne-am ridicat cu toţii. În timp ce avocaţii păşeau pe părţile laterale spre uşă, Brian trebui să se tragă spre mine pentru a face loc. Se poticni de piciorul meu şi se prinse strîns de braţul meu. I-am simţit greutatea pe mine şi-n mod reflex l-am prins cu cealaltă mînă pentru a-l sprijini. Ca şi cum l-aş fi putut contamina cu ceva prin atingere, sări înapoi, departe de mine. Avocaţii erau în mişcare în drumul lor spre hol, dar Mrs. Harkessian ne privi fix şi zîmbi cu zîmbetul ei plăcut.

N-am ajuns acasă pînă după cină, pentru că am aşteptat pînă Muth şi Fine s-au dus din nou în faţa judecătorului. Telefonul suna cînd am intrat. Era Leo. I-am spus că totul mersese destul de bine, că data fusese stabilită pentru octombrie. Voia să vină, dar i-am cerut să n-o facă, spunîndu-i că doream să fiu singură. Imediat ce-am închis, totuşi, n-am putut suporta ideea. Am sunat-o pe Ursula. Spuse că s-ar opri pentru pizza şi va sosi cam într-o oră.

—Sper că-ţi plac anşoa, strigă din josul scărilor.

—Puţini ar merge de minune, am zis.

—O, la dracu, nu-ţi plac?

Părea îndurerată cu adevărat. Se aplecă în spaţiul deschis, cu mîna la piept. Faţa îi era un cerc alb dedesubtul meu. Nu i-am putut vedea expresia.

—Îi ador, am spus. Sînt extaziată să am... cam doi. Restul am să-i culeg şi-am să ţi-i dau ţie.

—Mulţumesc lui Dumnezeu! Totul merge spre bine, atunci. Mie-mi plac duzini, zise, dispărînd.

Urcă ultimele trepte ale scării. Purta sandale cu tocuri înalte şi pantaloni foarte scurţi. Delicate prelungiri argintii marcau strălucind partea de sus a

coapselor. Îşi aplecă faţa, cu maculată inocenţă, în aerul de lîngă mine, şi scoase un sunet ca de sărut.

—A fost groaznic? întrebă, trăgîndu-se înapoi, încruntîndu-se.

—Nu chiar, am spus. Am descoperit că sînt foarte bună la discuţii despre vinovăţia mea.

—Pe naiba vinovăţie, zise. Totul e relativ. Îţi poţi imagina dacă eu ar trebui vreodată să-mi expun viaţa sexuală? Aş face-o pe Moll Flandres să apară ca şi cum ar avea nevoie de o terapie hormonală.

—Tu n-ai un copil.

Mă tîra după ea, clepăind în lungul coridorului întunecat. Aranjasem pentru noi masa din sufragerie.

—Vrei vin sau bere?

—Bere. Şi motivul pentru care n-am un copil e că-s prea iresponsabilă. Şi tu nu eşti. Aşa că nu vreau să aud despre vinovăţie.

Puse pizza jos, se duse la pian şi începu să cînte piesa la care lucra cînd opriserăm lecţiile pentru vară, o sonatină de Beethoven. M-am dus în bucătărie. Stăteam la blatul de lucru, căutînd în sertarul dezordonat, cu ustensile, cheia de bere, cînd se opri la mijlocul măsurii şi strigă:

—Oricine ştie că eşti o mamă bună.

Şi un minut mai tîrziu:

—Dumnezeule, cum miros anşoa ăştia!

Ochii mi se umplură repede de lacrimi. De cînd Brian pusese în mişcare această maşinărie infernală a procesului, nimeni, în afară de Ursula, nu-mi spusese nimic pozitiv despre ce fel de mamă sînt. Se întorsese din vizita ei de la New York de vreo săptămînă şi de atunci ţinuserăm legătura zilnic. Cînd vorbea despre necazul meu era agresivă, insinuantă, hotărîtă. Trebuia să fi înţeles că am chemat-o *pe ea* în seara asta şi nu pe Leo, a cărui prezenţă nu făcea decît să-mi creeze dubii în privinţa mea.

—Ţi-am spus teoria mea despre anşoa şi sex?

strigă ea.

M-am gîndit la ferestrele mele deschise, imaginîndu-mi vecinii chemaţi să depună mărturie despre viaţa mea socială, despre prietenii mei. Mi-am șters ochii și am răspuns:

—Doar o clipă.

Am găsit cheia și am adus-o împreună cu două beri. Ursula punea pizza în farfurii. Cutia mare fîlfîia deschisă și mirosul îmi umplu gura de salivă. Am realizat că nu mîncasem toată ziua. Tot ce luasem fuseseră trei sau patru cafele de la automat pe cînd stăteam, un rătăcit printre rătăciţi, în holul de aşteptare al judecătoriei.

—Care-i teoria ta? am întrebat aşezîndu-mă.

—Ei bine, ţi-l aduci aminte pe tipul cu care ieşeam toamna trecută? Mike Leoine? Căruia îi plăcea mai mult sexul oral?

Spunea aceasta de parcă ar fi spus avea ochii căprui. Am desfăcut berile.

—Îmi aduc aminte că vorbeai despre el.

—Îţi aminteşti că motivul acestei preferinţe era că fusese crescut cu mîncăruri sărate și condimentate?

Își odihnea bărbia pe mîna plină de bijuterii. Ochii îi erau mari, inocenţi.

Am început să dau anșoa deoparte.

—Ei bine, imediat după aceea am început să ies cu alt tip, foarte direct, foarte ca o viespe, nu în sensul insultător. Vreau să spun, purta pantaloni de culoarea lămîilor verzi, dacă-ţi vine să crezi aşa ceva. Am încercat să-mi dovedesc mie însămi că nu sînt chiar atît de judicioasă. De ce aș judeca pe cineva pentru pantalonii pe care-i poartă? Îţi poţi imagina ce-ar fi dacă oamenii m-ar judeca pe mine după cum arăt?

Își ridică genele.

—Oricum, era un amant pe cinste, dar nu s-ar fi coborît pe mine. Și mă gîndeam, ori e zaifet, ori e foamete aici, ce înseamnă asta? Vreau să spun, chiar

i-am cerut s-o facă şi ori a încercat să evite ori a făcut-o pentru două foarte nesenzuale secunde, înţelegi ce vreau să spun?

—Cred că da.

—Deci, odată stăteam cu el, la restaurant.

—Oh, mulţumesc! spuse, în timp ce eu puneam grămăjoara de anşoa pe care o dădusem deoparte, pe triunghiul ei de pizza.

—Şi am comandat salată *Caesar*. Şi el a comandat tot salată *Caesar*, însă i-a spus chelneriţei: Nu uita şi anşoa. Şi eu am zis: Ce e o salată *Caesar* fără anşoa? Şi el spuse că detestă anşoa, că dacă şi un singur anşoa ar fi fiert în salata *Caesar* a lui, chiar dacă pe urmă ar fi fost scos, n-ar fi în stare s-o mănînce.

—Şi aşa stăteam în faţa acestui tip ascultîndu-l, privind la pantalonii lui verzi, la crocodilul de pe bluza lui, şi mi-aduceam aminte cu duioşie de Levine. Am realizat că probabil am găsit un test, destul de precis, pentru femei care ar vrea să ştie, înainte de a se băga în pat cu un tip, dacă va fi rutina. Şi l-am verificat de atunci şi e destul de demn de încredere. Nu-i fabulos?

—O teorie a mirosurilor, am fost de acord.

—Mai mult decît atit.

Muşcă o bucată mare, trase înapoi, încleştîndu-şi degetele în stratul de brînză.

—Testul cu anşoa; refuzul sexului oral.

—Am de gînd să-l patentez, zise ea cu gura plină. Dar pînă aunci, îl împărtăşesc prietenelor apropiate ale căror interese le pun la suflet.

— Apreciez asta, am spus. Dar nu cred să-l folosesc prea curînd.

—Bine, tu îl ai pe Leo.

—Aşa cred.

Se opri din mestecat şi-şi ridică sprîncenele. Un obraz îi era umflat şi arătă, pentru un moment, ca unul dintre şobolanii cu o recompensă de mîncare în gură.

Mai mestecă un moment, înghiți, apoi spuse:

—Îmi explici?

—Nu-i mare lucru de explicat. Doar că e greu pentru noi amîndoi. Încercăm să nu ne învinovățim unul pe altul, dar o facem. Oricum, eu o fac. Și pe urmă sînt supărată pe mine însămi pentru asta. Și sexual, s-ar părea.

Am ridicat din umeri.

—Pur și simplu nu-i posibil pe moment.

—Dar îl iubești pe Leo.

—Asta nu face ca totul să fie în regulă, Ursula.

—Dar tu însăți mi-ai spus că n-a fost vina lui.

Pocni un ansoa în gura ei rotundă.

— N-a fost. Și nu-l învinovățesc în realitate. Doar că ceea ce s-a întîmplat... schimbă lucrurile, schimbă totul.

—E ridicol, zise. Sînteți aceeași oameni.

—Dar m-am gîndit că era posibil ceva cu Leo... E faptul că mă învinovățesc pe mine în același timp, pentru a mă fi gîndit că Leo putea face așa ceva, ceva ce nu s-a întîmplat. Credeam că va fi altfel cu Leo. E ca și cum aș fi visat, și acum m-am trezit. Procesul e real. Brian e real. El e adevăratul tată al lui Molly. Și trebuie să fac față la toate astea.

—Nu-i așa. E o prostie, spuse. Aiurelile astea ce răscolesc totul în viața ta. Pe cine altcineva știi căruia i s-a întîmplat? Ceea ce tu și cu Leo aveați, aveți, este real.

Dintr-odată lucrul pe care-l doream cel mai mult fu să nu mai discut despre asta.

—Tu doar îți dorești ca cineva să aibă o dragoste adevărată, Ursula, așa că te gîndești ca poate există pe undeva.

Vocea îmi sunase iritată.

Mă privi liniștit un moment, apoi ridică din umeri, capitulînd.

—O, știu, zise. Ai dreptate. Tu înduri povara tuturor

viselor mele ieftine şi superficiale, pe care le-am avut cîndva, aşa că pot continua să fiu o destrăbălată. Lasă-i pe alţii să aibă dragoste şi mie dă-mi voie doar să f.. cîte ceva.

—Apropo, am zis. I-am spus lui Leo că vreau să fiu singură în noaptea asta, aşa că ţi-aş fi recunoscătoare dacă ai evita să vorbeşti despre faptul că ne-am văzut.

—Vreun motiv special să nu vrei să-l vezi? întrebă ea.

—Nu ştiu, am spus. Apoi:

—Da, am unul. Mi-au pus o condiţie pentru a o putea vedea pe Molly: ca el să nu fie prin preajmă. Şi pur şi simplu nu pot să-i spun în seara asta.

Îşi deschise puţin gura.

—Isuse, zise. Poţi face asta?

—Aparent, pot.

—Dar după aceea?

— Nu cred că pot, după-aceea. Am vorbit cu Muth şi spunea că este improbabil să se stabilească o condiţie permanentă. Dacă obţin custodia, este pentru că ei sînt de acord că nu s-a întîmplat nimic rău. Exceptînd poate o terapie, sau ceva de genul ăsta.

—Nu spune dacă. Ai s-o obţii. Nu s-a întîmplat nimic atît de rău.

Am privit afară, pe fereastră, pe deasupra liniilor. Se întinse spre mine şi mă bătu pe mînă.

—Află de la o deşuchiată ca mine, scumpo, spuse. Eu ştiu ce-i rău. Asta are să treacă.

M-am uitat în jos la mîna ei. Pictat în mijlocul fiecărei unghii de culoarea cerceluşilor era cîte un fulger negru, zimţat.

Ursula a stat pînă pe la zece. Pornise în jos pe scări, purtîndu-şi în mînă sandalele cu tocuri, astfel încît ţăcănitul lor să nu-mi trezească vecinii sub noi, cînd şi-a adus aminte de droguri. Veni înapoi alergînd, se năpusti peste mine. În hol bîjbîi prin poşetă. Trase

ulara o pungă și-i răsturnă conținutul pe masă. Capricios colorate, ca piesele unei jucării de plastic de-ale lui Molly, pilulele săriră și se rostogoliră pe suprafața ei. Ursula se aplecă deasupra lor, începînd, beată, să le sorteze pe culori.

—Astea sînt *Librium*, cele cu negru și verzui, și sînt vreo duzină de *Valium*, zise. Apoi aceste frumuseți —le arată pe cele albastru-strălucitor cu roșu —*Tranxene*. Sînt pe departe cele mai bune, și, garantat, nu provoacă obișnuință. Eu iau una în fiecare noapte.

—Sînt splendide, am spus. E ca și cum ai aduna un buchet de flori. Numai că, într-adevăr, nu cred să le folosesc.

—O, nu fi așa Protestantă, zise. E era chimică. Și poți face asta la fel de bine ca și să stai trează și să bei toată noaptea.

—Cred că sînt o fată de modă veche.

Le băgă înapoi în pungă.

—Uite ce, spuse. O să le pun în dulapul de medicamente, pentru o zi ploioasă.

Ignoră jumătatea de duzină sau cam așa ceva care se rostogoli în întunecimea holului și dispăru în baie. Am auzit cabinetul de medicină trîntit cu zgomot. Apoi tropăi în liniște înapoi în picioarele goale.

—Mă faci să mă simt ca o corupătoare, acum, se plînse ea. Își culese sandalele și le strînse la piept, apoi rînji spre mine.

—Dar într-o zi ai să-mi mulțumești.

Și porni din nou în jos pe scări.

După ce plecă, am avut cumva optimistul sentiment că totul va merge bine. Am fredonat în timp ce-mi periam dinții. Am dormit bine. Și dimineață, înainte de a pleca la lucru, Muth a sunat pentru a-mi spune că el și avocatul lui Brian vorbiseră mai devreme. Brenda venea la Boston lunea următoare pentru cîteva zile de lucru. O va însoți pe Molly în avion și am s-o pot lua de la aeroport dimineață ca s-

o duc înapoi acolo joi după-amiază tîrziu, dacă eram de acord. Am spus că sînt şi-mi dădu numărul zborului.

—Acum ţine minte, spuse. Cutter trebuie să fie în afara peisajului. Asta ar putea să ne dea peste cap totul.

—Ştiu. Nu-i nici o problemă.

—Nu vrei să vorbesc eu cu el despre asta, sau ceva?

—Nu, este clar pentru amîndoi, am minţit.

—O.K., spuse. Mă bucur. Şi am să ţin legătura în legătură cu chestiunea custodelui. Poate peste cîteva săptămîni. Fostul tău soţ vrea să aranjeze un fel de martor, astfel încît să poată veni doar o dată cu Molly şi să vadă totul terminat în cîteva zile. Aşa că s-ar putea să meargă mai repede decît am crezut noi.

—E bine aşa?

—Nici bine, nici rău. Ai nevoie doar să convingi custodele indiferent cînd o fi cazul, că eşti o mamă responsabilă. Ştii, preocupată, implicată. Te dai peste cap: muzeul copiilor, lecţii de muzică, acvariu. Îi faci tabloul.

—Da, am spus.

—Dar am să stau de vorbă cu tine înainte să intri, cu o zi sau două înainte. Şi să mă suni dacă eşti îngrijorată de ceva.

—Aşa am să fac, am zis.

—Dar nu-l lăsa pe Cutter lîngă ea săptămîna viitoare.

—Nu, am spus.

—Grozav, zise şi agăţă telefonul.

L-am sunat pe Leo înainte de a pleca la lucru şi l-am invitat la cină.

Cînd am răspuns la uşă în acea seară, eram îmbrăcată aşa cum îi plăcea lui Leo să mă vadă. Purtam bluza pe care mi-o dăduse el şi o fustă moale, albă care-mi flutura peste picioare cînd mă mişcam.

Mi-am machiat ochii cu grijă. Erau trei sticle de vin alb în frigider, puiul se marina în ulei, vin, rozmarin și usturoi, în bucătărie. Spalasem lăptuci, pentru a face o salată cu sos. Am pus hibachi* pe fundul căzii răsturnate a lui Leo și am dat foc la cărbuni.

Leo m-a urmat în bucătărie și eu am turnat pentru amîndoi vin alb. Am mers în șir indian înapoi de-a lungul coridorului spre balconul îngust al camerei de zi, unde așezasem o masă cu pișcoturi și brînză.

Aveam cea mai bună și cea mai proastă motivație pentru a face toate acestea —voiam să amortizez lovitura pe care trebuia să i-o dau: că tribunalul stabilise să n-o poată vedea pe Molly; că eu acceptasem aceasta. Dar, de asemenea, voiam să semnalez că probabil am putea găsi o cale de a fi drăguți unul cu altul, din nou, chiar de a fi noi înșine unul cu altul. Cînd stătea în aerul serii pe balcon și privea în jos la mine, am relizat că îmi lipsise.

Nu era nici un acoperiș deasupra balconului. Deasupra se deschidea cerul palid al serii, galben deasupra Bostonului, albăstrindu-se pe măsură ce privirea urca. Copiii strigau în stradă departe sub noi.

—Ești foarte frumoasă în seara asta, spuse el.

Lumina cerului era în spatele lui, fața fiindu-i puțin în umbră.

—Mulțumesc, am zis. M-am străduit pentru asta.

Își întoarse capul într-o parte apoi mă privi din nou țâios.

—Chiar arăți, Anna.

—Îmi pare rău, am spus. Nu încerc să fiu frivolă. E doar faptul că eram conștientă, cînd m-am îmbrăcat și tot restul, de faptul că vreau ca tu să gîndești asta. Că aș fi frumoasă.

Am ridicat din umeri.

—Am mărturisit.

Fu tăcut un moment, împăcat.

*oală de metal pentru ars mangal

—Tot ce aveai de făcut era să accepţi. Eşti frumoasă, zise. Dar mă bucur că ai vrut ca eu să gîndesc aşa.

—Povesteşte-mi ce ai făcut în ultimele cîteva zile, am spus după un moment.

—N-am lucrat.

—Îmi pare rău.

—Nu, e bine acum. Am petrecut o zi cu John şi Susan în Newburyport şi pe urmă am încercat să asamblez ipsoseria pentru *Mass. Concil.* Folii şi ipsos. Pe de altă parte am simţit că vreau să stau să trîndăvesc puţin după efortul de luna trecută.

Se aşează şi sorbirăm din vin.

—Am vîndut trei pînă acum. Mady a sunat azi.

—E minunat, am zis.

—Şi a mai fost încă o recenzie bună.

—Fantastic.

Îndoi o mînă, îşi încordă muşchii.

—Lipeşte-te de mine iubito.

Am zîmbit.

Faţa lui deveni serioasă.

—Am să am ceva dolari, Anna. Aş putea să te ajut.

Deja scuturam din cap.

—Nu, nu.

Se întoarse în scaun, puse paharul jos, se aplecă spre mine.

—Nu, uite, spuse. Ştiu că am spus amîndoi nu, înainte, dar m-am gîndit la asta şi, Anna, m-ar ajuta pe mine. M-ar face să mă simt mai bine.

Îşi întinse mîinile înainte cu palmele în sus, în faţa lui.

— Pentru numele lui Dumnezeu, mă simt ca un rahat privindu-te cum treci prin asta, fără să te pot ajuta. Nu, ascultă-mă, zise el cînd am încercat să-l întrerup. Poate e o tîmpenie şi poate e în interesul meu, dar aşa simt. Dacă pot face ceva, chiar dacă e vorba doar de bani, şi s-ar părea că e vorba de ei, vreau să te ajut. Trebuie să-mi dai voie, Anna. Nu văd

nimi putem salva ceva între noi dacă nu, dacă nu-mi dai voie.

Stătea pe marginea scaunului aplecat spre mine.

M-am uitat peste acoperișurile multicolore de asfalt din *North Cambridge*, la șirurile de hornuri din cărămidă.

—E cu mult mai groaznic ceea ce trebuie să faci nicum, am spus.

Se trase înapoi.

—Nu-mi pasă de mărturie. Sau de psihiatru.

—Muth crede că poate fi destul de urît, i-am zis.

Ridică din umeri.

—Îmi pot imagina. Dar sincer, cred că or să mă creadă. Nu știu de ce. Dar cred că or s-o facă.

Făcu o strîmbătură.

—Și am de gînd să-mi tai părul.

—Nu, am spus. Nu-ți tăia părul pentru asta.

—De ce nu? Nu poate să doară.

Am scuturat din cap.

—Nu te tunde, nu-mi da bani, nu împrumuta o jachetă și cravată, nu fă nimic din toate astea!

Se uită la mine.

—Ce se întîmplă Anna? zise, în sfîrșit.

Mi-am pus paharul jos.

—Am s-o primesc pe Molly pentru două zile, luni, am spus.

Am întins mîna să opresc fericirea care începuse să-i strălucească pe față.

—Dar una dintre condiții este absența ta. Nu poți veni nicăieri pe aici, lîngă noi, lîngă ea.

După un moment de tăcere întrebă:

—Și cine a aranjat așa un tîrg?

—Leo, am spus.

Nu-mi răspunse. Am privit departe, apoi după un moment, din nou la el.

—E o recomandare a cuiva numit ofițerul serviciilor familiale. E un compromis pe care l-a redactat, ea singură.

Nu i-am putut vedea fața întoarsă de la mine, în întunericul nopții.

— Leo, n-am făcut nimic ieri. Nici măcar n-am depus mărturie. A fost doar marea mașinărie care a lucrat și asta a ieșit.

L-am așteptat să răspundă.

—În ce fel e ăsta un compromis? întrebă în final.

—Pentru că puteam să n-o văd deloc, am răspuns.

Apoi, într-o aproape inconștientă manipulare, o demonstrație în fața lui că și eu sufeream, că sufeream mai mult decît el:

—Brian o ține pînă e totul stabilit, pînă la data procesului, la începutul lui octombrie.

Își ridică privirea spre mine, cum știusem că o va face.

—A obținut aceasta și a obținut protecție față de tine. Și eu am s-o văd după un program regulat care va fi stabilit.

—Isuse, ăsta nu-i nici un compromis.

Am ridicat din umeri.

—E în pericol. Și eu sînt aceea care o pune acolo, după mințile lor.

Am tăcut amîndoi. Lămpile străzii produceau un zumzăit nazal, și era deja întuneric pe stradă, sub noi, dar cerul deasupra capului era încă luminos.

—Iubindu-mă pe mine, spuse în sfîrșit.

Mi-a luat un moment ca să răspund.

—Da, am zis.

Am înghițit restul de vin.

—Anna, spuse deodată, apoi se opri. Nu există o altă cale de a face asta?

—De a face ce?

—Ei bine, ce vreau să spun e, trebuie să lași asta să se întîmple, toată chestia asta? Nu există o cale de, orice cale, de a lupta.

—Nu cred.

—Dar calea asta, Isuse!

Se ridică, se apucă de balustradă, privi în jos, unde copiii încă se jucau. Scuturâ din cap şi se întoarse spre mine.

—Nu pot să cred că trebuie să permiţi asta, să laşi să se rostogolească peste tine chiar aşa.

Am aşteptat un moment, simţindu-mi supărarea.

—Depinde de ce vrei, cred. Eu o vreau pe Molly. Nu-mi pasă de demnitate sau mîndrie, sau vreuna din chestiile astea.

Vocea mea tremura, era tăioasă, plină de adrenalină.

—Eu o vreau pe Molly.

M-am oprit.

—Trebuie să pun puiul, am spus. Sau n-o să mai mîncăm niciodată. Vrei să pui puţină muzică?

Am mîncat în camera de zi, doar cu două lumînări aprinse şi muzica în jurul nostru ca şi cum am fi fost la începutul a ceva. Şi dacă cineva ar fi putut ignora deznădăjduita tăcere care se simţea în jurul nostru, am fi putut părea la un pas de dragoste, atît de drăguţi, atît de interesaţi eram noi unul faţă de celălalt. Şi eu chiar am simţit în felul ăsta. Am fost recunoscătoare pentru consimţirea uşoară a lui Leo a convenţiilor pe care Mrs. Harkessian le impusese; pentru că nu argumentase cu minciuna că noi toţi coimitem o crimă împotriva lui, că-l considerăm periculos, că prezenţa lui era vătămătoare. Am dorit să fac în aşa fel încît timpul să fie plăcut. Şi, după o vreme, cred că amîndoi am început să ne simţim bine. La un moment dat, seara, tîrziu, m-am dus în camera lui Molly să aduc nişte cărţi de joc —ne hotărîserăm să jucăm *gin rummy* —şi, căutînd de jur împrejur am simţit, pentru prima dată de cînd plecase, un sentiment de fericire. Va fi aici curînd, dormind în patul ei, ridicînd jucăriile de pe poliţă, împrăştiind piesele peste tot pe podea. Am s-o pot auzi din bucătărie, din camera de zi, fredonînd, vorbindu-şi

singură, strigînd după mine: Mami, unde eşti? Mami, am nevoie de tine ca să-mi arăţi asta. Mami, cînd o-să termini în bucătărie? Mami, am fixat asta singură.

Am găsit cărţile şi m-am dus din nou în bucătărie pentru încă o sticlă de vin. Cînd m-am întors în camera de zi, Leo era întins pe canapea. Vinul şi atitudinea noastră prietenoasă îl relaxaseră şi arăta în felul în care arătase pentru mine mai devreme, în primăvară şi în vară. În lumina lumînărilor, ochii săi păreau în întregime negri, pielea lui, albă, delicată, subţire ca o ţesătură fină întinsă peste nasul lung, oasele sculptate ale maxilarului. Mîinile mi-erau încărcate dar dintr-un impuls m-am aplecat şi l-am sărutat. Buzele lui, apoi corpul, reacţionară. Braţele mă încercuiră, mă traseră în jos. Am putut simţi în respiraţia lui accelerată, în braţele încordate, cît de mult a dorit aceasta, cît de mult citea în acest lucru iertare şi reconciliere. Am pus vinul şi cărţile jos lîngă canapea şi am făcut dragoste, alimentaţi de energia lui. Mă simţeam atît de detaşată de ce făceam, de el, ca şi cu Brian aproape de sfîrşit. Totuşi am răspuns, m-am arcuit spre el, l-am ajutat, am gemut tare. Cînd a început să ejaculeze, am recunoscut pura uşurare în bucuria mea. Am văzut că ceea ce făcusem îl lega de mine asigurîndu-i colaborarea. Simţeam încă, undeva, în mine, supărarea adîncă, frica faţă de mînia lui, şi ce ar putea să ne facă mie şi lui Molly datorită mîniei. M-am urmărit înălţîndu-mă şi mişcîndu-mi coapsele în timp ce îmi striga numele în abandonul dragostei. Am fost bucuroasă că ochii lui erau închişi şi mi-am întors faţa cînd el alunecă în sus pe umărul meu.

În timpul weekend-ului am lucrat cîte patru sau cinci ore pe zi, dar ne petreceam restul timpului împreună, ca şi cum totul ar fi fost din nou în regulă între noi. În fiecare după-amiază se oprea cu camioneta să mă ia şi mergeam la *Walden Pond*. Ne plimbam, departe de cabinele de plajă, de cheiurile

din beton aglomerate, spre plajele ilicite de pe coasta îndepărtată. Chiar și acolo plajele erau pline pînă la patru sau cinci după-amiaza. Dar apoi adolescenții încărcați cu cutii schelălăitoare plecau spre a se pregăti pentru noapte; familiile își îmbarcau copiii galagioși, lădițele de răcoritoare și scaunele pliante; bronzații adoratori solitari ai soarelui își strîngeau tuburile cu loțiune de nucă de cocos în genții de piele, în coșurile guatemaleze și alunecau în depărtare, tăcuți ca Thorean în lungul cărărilor tocite, și rămînea doar un cititor sau doi cufundați încă în cîte o carte, cîteva cupluri.

În ambele zile, Leo împachetă un picnic - vin, sandvișuri, fructe, brînză. Mîncam, înotam și ne întindeam unul lîngă altul din nou, șuieratul ocazional al unui tren în îndepărtata împrejmuire de peste lac, fiind singurul lucru care ne aducea aminte de casă.

Apa era aproape perfectă. Pluteam nemișcați pe spate pe suprafața ei călduță neauzind nimic, văzînd doar înaltul cer albastru înconjurat de vîrfurile întunecate ale pinilor. Ocazional cîte un nor maiestuos trecea încet, aproape fără a-și schimba forma, de la un orizont la altul.

Nu vorbeam mult dar, în fiecare seară cînd se lăsa amurgul și paznicii tăcuți începeau să circule pe cai mari ca niște coșmaruri, în fiecare zi cînd strîngeam foliile de staniol, cănile de plastic și ustensilele în coș, în fiecare zi cînd scuturam și împăturam cearșaful de plajă, aplecîndu-ne pe spate și revenind unul spre altul, ca și cum am fi executat vreun dans străvechi, în fiecare zi simțeam un amestecat sentiment de ușurare și groază. Ușurare, că depășisem o etapă, că tristețea lui Molly era mult mai apropiată. Groază, la ideea unei alte lungi seri petrecute cu Leo, falsa intimitate, atingerea, dragostea. Îmi aminteau cu amărăciune de ceea ce fusese cînd simțisem așa, dorisem așa. Încercase în prima noapte să se lase în

jos, pe mine, să mă atingă, să facă lucruri care întotdeauna îmi produseseră mare plăcere. L-am oprit, i-am spus că sînt prea distrasă, şi el păru să accepte această explicaţie. Totuşi el era plin de o tandreţe pe care eu n-o simţeam. Părea să pretindă un răspuns asemănător din partea mea, şi această nevoie aducea în amîndoi furia faţă de reaua mea credinţă.

Cînd plecă noaptea tîrziu, duminică, am simţit o atît de mare uşurare încît n-am putut să mă întorc şi să mă culc în patul în care abia terminaserăm de făcut dragoste. Am stat în uşă şi m-am uitat la cearşafurile mototolite, căzînd pe podea la picioarele patului, la perna trasă în mijlocul patului ca să-mi înalţe coapsele. La pata udă de lîngă ea. M-am întors şi am mers din nou în camera de zi. M-am odihnit o vreme pe pat. Apoi m-am dus în camera lui Molly. Am tras înapoi cearşafurile curate pe care le pusesem pe patul ei şi m-am strecurat între ele. Păzită de ochii neadormiţi de sticlă ai păpuşilor şi animalelor ei, am aşteptat somnul.

Capitolul 11

Lecţiile de pian trebuiau să înceapă din nou, imediat după *Ziua Muncii** dar a trebuit să le contramandez datorită acelei săptămîni în care am fost programaţi să-l vedem pe psihiatru. Eu am avut doar trei vizite de făcut dar Molly a trebuit să facă alte trei vizite suplimentare; şi ea stătea cu mine în timp ce noi toţi —Brian şi Brenda şi chiar Leo —ne aşteptam rîndul pentru a vorbi cu Dr. Payne.

Muth îmi vorbise despre aranjamente imediat ce totul fusese finalizată. Muth: avocatul meu, aliatul meu, conducătorul meu. M-am putut baza pe telefoanele lui aproape zilnice, chiar dacă nu erau noutăţi, sau noutăţile constau doar în faptul că încă nu luase legătura cu avocatul lui Brian. La telefon, vocea lui era răguşită, dar amabilă. În replică, am devenit mai liniş-tită, mai dependentă. Puneam întrebări la care deja ştiam sau ghiceam răspunsurile pentru a simţi

*prima zi de luni din septembrie

expansiunea confortabilă a personalităţii sale. Aceasta, în schimb, mă făcea să simt şi mai mult că într-adevăr nu puteam să trec prin toate astea fără el.

Era ca şi fenomenul care se întîmpla cu Mrs. Harkessian. La un moment dat n-aş fi putut spune eu însămi care era diferenţa între sentimentele pe care le aveam, pentru că se potriveau situaţiei.

Cu Leo, de asemenea, aveam senzaţia de artificialitate, dar era probabil mai intensă pentru că era doar puţin diferită de ceea ce părea real. Şi el era singurul cu care eram conştientă că pot spune adevărul, ceea ce simţeam cu adevărat. Adeseori voiam să-i spun cît de supărată eram, cît de placidă eram sexual. În special în acele momente cînd eram invadată de vechea dragoste, aveam sentimentul că-i puteam spune, şi uneori am fost aproape gata s-o fac. Dar, intervenea sîcîitorul *dacă*: dacă se supără, dacă refuză să depună mărturie, sau o face în vreun fel dăunător pentru mine. Dacă vorbea despre lungile noastre zile de dragoste în timp ce Molly era la grădiniţă, sau acele momente, în baie sau bucătărie, cînd ne iubeam grăbiţi ascultînd joaca ei pe hol.

În acest timp mă simteam uneori ca în perioada adolescenţei cînd m-am oprit din a face muzică şi am început să le permit băieţilor să mă atingă. Era acelaşi dezgustător sentiment de falsitate în mine cînd mă trezeam alături de Leo, simţindu-i braţele întinzîndu-se spre mine sau cînd formam numărul lui Muth şi mă pregăteam pentru confortul pe care vocea lui mi-l conferea. Dar apoi mă gîndeam la Molly şi înlăturam ezitările. Dacă era nevoie, merita să fac orice. Consideram nevoia mea de adevăr ca pe o slăbiciune.

M-am dus în celălalt capăt al oraşului, la biroul lui Muth pentru a mă pregăti de discuţia cu Dr. Payne, psihiatrul. Am parcurs împreună strategia, şi Muth m-a instruit din nou în felul lui posesiv, reconfortant: Acum, ce vrem noi să facem aici. Acum, lucrul în care nu

sîntem interesaţi... . M-am pregătit pentru şedinţele de emoţii puternice, simţind că voi fi stăpînă pe ele, indiferent ce ar întreba Dr. Payne.

După ce psihiatrul mi-a turnat o ceaşcă de cafea şi a pus-o pe masă lîngă mine, se aşează în scaunul său pivotant, se lăsă pe spate, şi-mi zîmbi. Era un bărbat scund, urît, cu sprîncene lungi atîrnînd peste ochi, negricios, cu pielea unsuroasă şi umbra unei bărbi care făcea ca faţa să pară nespălată. Cînd zîmbea, dezvăluia mari intervale printre dinţi. Mi-am întors privirea şi mi-am luat ceaşca. Arăta ca unul din monştrii din cărţile lui Maurice Sendak. Apoi, în timp ce sorbeam cafeaua super-filtrată, cu lapte praf, am realizat că eu eram speriată de el, de răbdarea cu care stătea aşteptînd în faţa mea. Nu-mi dăduse nici o sugestie. Nu ştiam ce să spun, ce să fac. M-am uitat la el şi i-am întros zîmbetul.

—Probabil toţi oamenii spun asta, am zis, dar Payne* pare un nume nefericit pentru un psihiatru.

Zîmbetul său se lărgi.

—Mi se spune tot timpul. Şi mi se spune întotdeauna că, la urma urmelor, e ceva adevărat în această prezentare.

Urmă o scurtă tăcere.

—Şi le crează oamenilor o cale pentru a începe să vorbească, zise. E un ajutor.

Privirea lui mă ţintuia de sub sprîncenele stufoase. Ca o mică maimuţă, am gîndit. Deşi zîmbetul se stinse uşor, încă avea o atitudinea de expectativă. În spatele său, pe poliţe, de-a lungul pereţilor, o colecţie de păpuşi, marionete —jucării pe care le folosea pentru a afla de la Molly ce i se întîmplase —păreau să aştepte.

—Nu ştiu cum trebuie să încep, am spus.

Îşi împleti mîinile la ceafă.

—De ce nu-mi povesteşti pur şi simplu eveni-

*Payne = aprox. păgîn

mentele care te-au adus aici?

—Asta ar putea să ia mult timp, depinde de unde vrei să încep. Întreaga mea viaţă m-a adus aici, într-un anume sens.

Rîse.

—E o întrebare destul de încuietoare. O.K. Bine atunci, să începem cu fetiţa ta, Molly?

—Da, Molly.

—Povesteşte-mi despre Molly. Ce fel de copil e?

—E inteligentă, imaginativă. Dar într-un fel retrasă.

Am ridicat din umăr.

—E destul de obişnuită, cred.

— Aha. Ei bine, spune, de exemplu, care din jucăriile de aici crezi că le va alege cînd intră.

Gesticulă spre poliţele înţesate de obiecte strălucitoare. M-am uitat.

— Are să stea în cumpănă, cred, între urs —are unul ca ăsta —şi serviciul de ceai. Îi plac lucrurile mici, din multe piese. Să le aranjeze.

Capul lui încuviinţă scurt.

—Şi ce-ar face cu ursul?

—Ei bine, într-un anume fel, acelaşi lucru pe care l-ar face cu serviciul de ceai. Ea ar fi şeful, apoi subordonata. Dacă-i laşi împreună, de exemplu, mi-o pot imagina instruind ursul asupra felului corect de a bea cafeaua sau *juice*-ul sau ceaiul. Apoi făcînd pe ursul, refuzînd şi fiind rea. Felul ăsta de lucruri.

—Da, spuse şi încuviinţă din cap ca şi cum ar fi dovedit o pătrunzătoare putere de observaţie. Apoi, după un minut.

—Era la grădiniţă cînd lucrai?

Am încuviinţat.

—Îi plăcea? întrebă.

—Aşa părea, foarte mult.

—Era apropiată de alţi copii? Avea prieteni?

—Da, am zis. Totul era normal.

—Normal? spuse încruntîndu-se. Nu sînt sigur ce

înțelegeți prin asta.

— Ei bine, nimic neobișnuit, am zis. Îi plăceau ceilalți copii, ei o plăceau pe ea. Se ducea uneori la ei acasă și uneori ei veneau la noi.

Am ridicat din umeri, dar gura îmi era uscată. Muth îmi spuse că Payne este cheia obținerii lui Molly. Acum stăteam în fața lui în biroul de la subsol fără ferestre și simțeam că am ratat un anume test. Ce vola de la mine?

Se încruntă din nou.

— Cred că ce întreb eu de fapt, ce mă întreb, este cum era ea —în ce mod este ea —specială. Ce vezi ca fiind particular, sau caracteristic la ea, unde ar putea fi diferită față de alți copii.

M-am uitat la el, părea să fie doar curios. Poate că în realitate dorea doar să mă ajute să încep.

Am început să vorbesc despre Molly dîndu-i exemple despre intensa implicare în jocurile ei, despre ceea ce credeam a fi neobișnuita ei compasiune față de alți copii. În acest timp el stătea și asculta cu atenție, cu un permanent zîmbet. Uneori repeta un cuvînt pe care îl folosisem, interogativ pentru a mă face să detaliez o idee; sau mă întreba ce înțeleg eu prin ceva; dar mai mult asculta. O dată sau de două ori mă redirecționa: Spune-mi dacă ai observat schimbări în jocul ei, în perioada divorțului. Mă întreb dacă ești genul de mamă căreia să-i placă într-adevăr să se joace cu Molly, sau care mai mult privește lăsînd-o să-și facă propriile ei jocuri.

Tocmai terminasem o lungă descriere a felului în care Molly se jucase cu o prietenă de la grădiniță, o fată coreeană care habar n-avea limba engleză cînd venise, dar căreia îi plăcea ceea ce Molly numea să facă prostii. Dr. Payne stătea zîmbind, uitîndu-se la mine. Mă simțeam cu adevărat relaxată, făcîndu-mi plăcere amintirea celor două fetițe rîzînd împreună. Cu aceeași figură și fără a-și diminua amabilitatea,

zîmbind cu dinţii lipsă, spuse:

—Povesteşte-mi despre Leo, fondul lui, viaţa lui.

Şi se lăsă pe spate ca şi cum se aştepta să fiu la fel de expansivă pe această temă.

Am băut puţin din cafeaua rece, groaznică. După un moment am întrebat din nou precaută.

—Ce ai vrea să ştii despre Leo?

Ridică din umeri, cu generozitate. Nimic, spunea zîmbetul lui.

— Nu ştiu ce anume urmăreşti, am spus. Munca sa? Relaţiile sale cu mine? Sau cu Molly?

N-a răspuns.

—Gradul lui de credibilitate?

—Nu gradul lui de credibilitate, zise.

—O.K., am spus.

M-am ridicat ţeapănă în picioare.

—Relaţiile sale cu Molly erau bune, erau minunate. Era o sursă de infinită mulţumire pentru mine. O iubea. Ea îl iubea pe el.

Se uită la mine, dîndu-şi capul pe spate zeflemitor.

—Şi relaţiile lui cu tine.

—Foarte asemănătoare, am spus repede.

—Foarte aesemănătoare?

Am simţit că mă păcălise.

— Cu diferenţele evidente. Eram amanţi, am zis, dar erau relaţii bune.

Am rămas tăcuţi din nou. Mi-am adus aminte asigurările lui Muth: are să te placă. Vorbeşte doar clar şi articulat şi are să vadă că eşti cea mai preocupată de bunăstarea lui Molly , că întîmplarea cu Cutter a fost strict greşeala lui.

— Nu ştiu ce anume urmăreşti, am spus din nou. Vreau să fiu de folos. Şi evident, o vreau pe Molly înapoi, dar nu ştiu... trebuie să mă ajuţi mai mult.

Vocea mea era tremurătoare.

— Ei bine, asta-i adevărat, spuse. N-ai cerut să vii aici. Sau să ţi se cerceteze viaţa în felul ăsta.

Vocea lui era sigură, amabilă.

—Dar dă-mi voie să spun că nu urmăresc nimic.

Îmi zîmbi.

—Asta sună ostil, ca şi cum mi-aş fi format deja o judecată asupra întregii probleme şi doar încerc să te determin s-o confirmi.

Scutură din cap.

— Nu-i aşa. Am să-l întîlnesc pe Leo, şi am s-o întîl-nesc pe Molly, şi pe Brian, şi-o să trebuiască să-i cunosc. Pe toţi. Aşa că nu trebuie să te simţi în întregime răs-punzătoare de ce am să gîndesc despre ei. Ceea ce mă interesează azi este să te cunosc pe tine. Şi o parte a acestui lucru este să ştiu cum îi vezi tu pe ei.

Ridică din umeri.

—Destul de simplu.

—E simplu, da, am zis. Dar cu mari riscuri pentru mine.

Încuviinţă.

—Înţeleg că simţi în felul ăsta. Dar sper să nu crezi că e un procedeu în genul o mişcare greşită şi eşti mort. Nu aşa se întîmplă.

Aşteptă.

—Ştiu asta, am spus ezitant.

După o lungă pauză, în care îmi căutam răspun-surile despre Leo, el zise:

—Spune-mi de ce crezi că Mr. Dunlap face lucrul ăsta. Încearcă să obţină custodia.

M-am simţit aproape ameţită. Cum ajunseserăm aici?

— Sînt sigură că el crede că e corect, am izbucnit. Este un om foarte atent, foarte grijuliu în o mulţime de sensuri. Vreau să spun, mi-l pot imagina ascultînd la ceea ce i-o fi spus Molly şi făcînd o criză.

—Te-a sunat după ce ea i-a povestit? Te-a întrebat despre asta? Despre ce ştiai în legătură cu asta?

—Nu. A acţionat.

Dr. Payne arăta inexpresiv, doar scutura din cap.

—Vreau să spun, a văzut un avocat. Dar aşa este el, la urma urmelor.

Apoi, brusc îmi trecu prin minte că aş putea părea ca acţionînd, pretinzînd că înţeleg replica lui Brian, că Payne ar putea crede că era doar o poză, o minciună.

—Nu că sînt furioasă pe el pentru toate astea, am spus. Doar că...

M-am simţit din nou ameţită şi mi-am acoperit faţa cu mîna.

—Doar că mi-l pot perfect imagina, chiar mi-l imaginez agitîndu-se prin apartament, decizînd care avocat, obţinînd numărul de telefon, fiind teribil de eficient.

—Înţeleg, spuse, şi încuviinţă din cap.

Apoi se încruntă.

— Dar, de ce crezi că nu te-ar fi sunat? Înţeleg de la avocatul tău că aţi avut un divorţ foarte amabil, şi relaţii bune în privinţa custodiei şi a vizitelor. De ce n-a sunat el ca să spună: Anna, Molly îmi spune nişte lucruri ciudate despre tipul ăsta cu care te întîlneşti. Ce ştii despre asta? A fost posibil ceva în sensul ăsta?

Aşteptă.

—Sau nu, zise după un minut.

Nu mă întrebasem aşa ceva înainte. Şi cînd mă gîndeam la asta, am avut două răspunsuri simultane. Unul era o consideraţie cinstită, o întrebare sinceră: de ce n-a făcut-o. Celălalt era legat în întregime de faptul că se putea oarecum întoarce în avantajul meu.

— Ei bine, poate că lucrurile n-au fost chiar aşa de amicale am zis. Păream amicali dar, presupun că erau o mulţime de lucruri care nu se vedeau la suprafaţă.

Mă privi. Am simţit că pentru întîia dată colaboram, cum colaboram cu Muth. Am simţit un val de excitare, senzaţia unei descoperiri.

— Vreau să spun, amîndoi voiam să divorţăm, dar el o dorea mai mult. Exact în acel timp, pentru că o întîlnise pe actuala lui soţie.

—Ea a fost motivul pentru care voia să divorțeze?

—Nu, am explicat. Nu. Și am încercat să descriu anul pe care eu și Brian ni l-am petrecut agonizînd asupra căsătoriei noastre, străduindu-ne în direcția separării noastre, și cum Brian rezolvase totul, toate sentimentele lui în privința mea, îndrăgostindu-se de Brenda.

—Dar mi se pare, am zis — și chiar spunînd-o am văzut că putea fi adevărat — că în ciuda acestui fapt, sau poate pentru că a mers atît de repede în relația sa cu Brenda, că el avea încă unele... sentimente nerezolvate în legătură cu mine. Și că nu îi conveneau întîlnirile mele. Vreau să spun că se interesa despre asta într-un fel care n-avea nici o legătură cu Molly fără a-și pune întrebarea în ce fel ar putea-o afecta, un fel de, poate, interes posesiv.

—Asta ți se pare nefiresc? Nu te-a interesat deloc afacerea lui cu Brenda?

—Nu. Am fost interesată. Chiar am discutat despre asta.

—Vrei să spui, simțeai că aveai mai mult drepturi de a fi interesată.

—Ei bine, mai mult dreptul de a vorbi despre a fi interesată, oricum. În momentul în care eu aveam întîlniri, el era recăsătorit. se presupunea că este atașat de altcineva.

—Dar tu n-ai vorbit într-adevăr cu Brian despre întîlnirile tale.

—Nu. Și nici despre Leo. Dar dacă ieșeam, observa cum eram îmbrăcată, și uneori comenta. Și o dată sau de două ori m-a întrebat într-un mod foarte vag, dar nu pot să-l descriu. Neliniștit, bănuiesc. Te vezi cu cineva zilele astea? Lucruri de genul ăsta.

—Și cum legi asta cu purtarea lui de acum?

O lungă tăcere. Nu voiam să fiu responsabilă de oferirea unei interpretări. În cele din urmă am spus:

—E posibil să fie gelos în vreun fel.

—Asta e ceea ce crezi?

—Ei bine, nu m-am mai gîndit la asta pînă acum, dar pare ca şi cum ar părea să... asta ar alimenta reacţia de acum.

Am aşteptat de la el prietenosul da, dar el era imperturbabil, deşi foarte interesat.

—Nu că n-ar fi avut motive să fie supărat. Nu spun asta. Doar că ar fi putut fi alţi paşi pe care putea să-i facă chiar dacă ar fi ajuns la asta. Ar fi putut suna, cum ai sugerat.

—Am făcut-o?

—N-ai făcut-o? am întrebat.

Se uită un moment la mine, apoi zîmbi amabil.

—Am întrebat de ce n-a făcut-o, cred. Da, am făcut-o.

Mi-am ferit privirea repede fixînd-o asupra jucăriilor.

—Sînt curios, spuse.

Se lăsă pe spate în scaun şi-şi împreună mîinile, cu degetele noduroase arcuite unele peste altele.

—Dacă ar fi telefonat, dacă ar fi întrebat despre toate astea, dacă ar fi spus că Molly susţine c-a fost în pat cu tine şi cu Leo cînd eraţi goi, în timp ce întreţineaţi relaţii intime, spune că a atins organele lui genitale, dacă te-ar fi întrebat despre asta deschis şi direct — făcu o pauză, încruntîndu-se, concentrat — ce i-ai fi spus? Cum te-ai fi apărat? Cum ai fi explicat ce i s-a întîmplat lui Molly.

Eram înmărmurită. Am stat mult timp în confuzie, simţindu-mă atacată, în ciuda politeţii lui şi a interesului care îi încreţise fata urîtă, neştiind ce să spun.

—Ei bine e o întrebare interesantă, nu-i aşa?

Zîmbi.

—Poate îmi aminteşti să încep cu ea data viitoare.

N-am spus nimic nici de astă dată. Se aplecă înainte, îşi puse mîinile pe genunchi, cu coatele ridicate.

—Aştept să te întîlnesc din nou miercuri, atunci.

Zîmbi din nou.

—A fost o conversație bună, o bună discuție.

Se ridică în picioare și eu l-am urmat, mai încet. Am observat în timp ce-i strîngeam mîna lui Molly și ne mișcam jenată în fața lui spre ușă că eram mai înaltă decît el. Era, cu adevărat, un om foarte scund.

Conducînd spre casă pe lîngă peluzele largi, am avut sentimentul că acest psihiatru e periculos, mai periculos pentru mine decît oricine altcineva căruia ar trebui să-i răspund. Am început să-mi fac planuri despre ce voi spune miercuri. O femeie în pantaloni scurți de lîngă un stop semafor își ridică privirea de la caruciorul ei de copii pentru a se uita la mine, și am realizat că vorbeam singură, gesticulînd.

Ajunsesem acasă și stăteam prostește în bucătărie. Mi-am adus aminte de lista de cumpărături. A trebuit să mă urc în mașină și să fac un alt drum la magazin pentru pișcoturi, *mozzarella*, pop-corn, mere. Molly sosea a doua zi, marți. Brian urma s-o lase după prima vizită la Dr. Payne, dimineață. Cu trei saptămîni înainte stătuse cu mine cele două mult așteptate zile stipulate de ofițerul serviciilor familiale și mi s-a părut atunci că erau deja cîteva ritualuri care doream să facă parte din noile noastre relații. Mîncarea era importantă. Insistase pentru ceea ce numea sandvișuri cu brînză extensibilă, cina de vineri noapte —pop-corn, cacao și fructe. Am umplut caruciorul gîndindu-mă la ea, dar gîndindu-mă totodata, din nou și din nou, la fața urîtă și zîmbitoare a lui Payne.

—Mami! Mami! Mami! strigă Molly, alergînd pe aleea lungă.

Am fost surprinsă, cum fusesem în cealaltă vizită, de cît de mare era. Silueta ei de bebeluș părea că se dizolvă. Picioarele arătau lungi, albe și aproape slabe

în timp ce alerga. În spatele ei, la colţ, Brian se agita cu o geantă. M-am lăsat pe vine pentru a o lua în braţe şi ea se repezi spre mine. Cînd am ridicat-o am simţit strînsoarea puternică a genunghilor ei pe talie. Am rotit-o de jur împrejur, şi se lăsă pe spate depărtîndu-se de mine rîzînd. În timp ce ne învîrteam, Brian ajunse lîngă noi. Ne privea cu atenţie. Cînd m-am oprit şi m-am uitat la el, pusese geamantanul jos şi peste el puse vechiul urs al lui Molly, Sleazy, şi unul nou pe care nu-l mai văzusem înainte. Mă salută din cap. Corpul lui Molly zvîcni în sus ca să se uite şi la el, greutatea ei aşezîndu-mi-se pe coapse.

—O luăm vineri dimineaţă în jur de opt treizeci sau cam aşa ceva? întrebă.

—Bine, am spus.

Vocile noastre erau reci, impersonale dar politicoase. Puteam simţi atenţia încordată a lui Molly în timp ce ne privea.

—Este o listă în geantă, ca hainele ei să nu se amestece, spuse el.

—Mulţumesc.

Ochii i se mutară asupra ei.

—Îmi dai o sărutare de rămas bun? întrebă.

Chiar cu ea, în această situaţie, tonul lui era rigid. Am pus-o jos şi, în mod evident mai sobră, se duse la el întinzînd faţa şi bratele spre capul lui plecat.

—Ne vedem vineri, mieluşica mea, îi şopti el. Te iubesc.

—Ştiu asta, spuse agăţîndu-se de gîtul lui.

Apoi îi dădu drumul.

El se îndreptă şi merse de-a lungul aleii. La jumătatea drumului se întoarse pentru a-şi flutura mîna, dar ea deja îşi culesese urşii şi discuta cu mine. Eu am fost cea care am răspuns la semnul lui. În mod reflex el îşi mai ridică mîna o dată apoi îşi dădu seama şi se întoarse continuîndu-şi drumul. Molly şi cu mine am luat lucrurile şi am intrat. Aşa cum făcuse la prima

vizită merse direct în camera ei.

—Camera mea, spuse.

—Adevărat, am răspuns.

Am pus geanta pe pat.

—Vrei să te schimbi de rochia de oraş?

Scutură din cap, părul îi era destul de lung, aşa că i se legănă uşor. Cînd crescuse atît de lung?

—Nu, asta este cea mai bună, zise.

Îşi prinse fusta cu mîna, o ridică şi se uită la ea.

—Vreau s-o port toată ziua.

—E grozav de frumoasă, am spus.

Era nouă, scumpă, un şorţuleţ salopetă dintr-un bumbac albastru deschis, aceeaşi culoare ca şi ochii ei.

—Brenda mi-a cumpărat-o. Ea îmi cumpără totul.

—Ştie ce-ţi place. Eşti foarte cochetă.

—Ce prostie, spuse. Nu sînt un *cal** şi se întoarse cu spatele.

Am zăbovit în uşă un minut, în timp ce ea începuse să-şi ia jucăriile de pe pat, vorbindu-mi despre fiecare din ele. A trebuit să mă forţez să merg la bucătărie ca să pregătesc ceva pentru prînz. Dar chiar şi acolo, m-am trezit ascultînd-o, dorind ca ea să mă cheme. În cealaltă vizită a ei, de asemenea, trebuia să fac un efort să-i întorc spatele, altfel nu eram în stare s-o las singură, să mă port ca şi cum viaţa noastră împreună ar merge înainte. Atunci ea păruse complet relaxată în privinţa mea. Dar acum, după doar cîteva minute, m-am întors şi am văzut-o în uşa bucătăriei, tîrîndu-şi plăpumioara după ea. Trei sau patru animale erau îngrămădite pe ea.

—Aici sînt, zise.

—Minunat, am răspuns.

Tăiam felii din mozzarella, aranjîndu-le pe pîine pentru sandvişuri.

*joc de cuvinte: *clothes-horse* = cochet, persoană preocupată de îmbrăcăminte; *horse* = cal

—Aduc animalele astea aici pentru că asta e casa lor — adică vreau să spun plăpumioara mea e casa lor. Şi se mută.

—Sînt o mulţime de camere aici, am zis. Pot să aibă casa lor alături.

—Dar trebuie să mă duc înapoi să le aduc şi pe celelalte.

La uşă se întoarse.

—Stai aici, mă întorc imediat.

Şi în cîteva minute se reîntoarse cu bratele încărcate de creaturi îmblănite pe care le îngrămădise neceremonios pe plăpumioară.

—Uitasem de tipii ăştia, Mam, spuse. Nici măcar nu-mi aduc aminte că-i aveam.

Şi se aşeză pe plapumă începînd să aranjeze animalele în jurul ei, vorbindu-le, oprindu-se uneori pentru a mă privi în timp ce încălzeam sanvişurile şi turnam lapte. I-am adus prînzul şi ea se aşeză pe podea şi mîncă. Uşa din dos era deschisă şi un tren trecu în goană pe alături. Ochii ei se rotunjiră, apoi zîmbi.

—Trenul ăsta păcătos, spuse, şi-şi încreţi nasul, e prea zgomotos.

Am vorbit cu ea în timpul prînzului despre jucăriile ei, despre hainele ei, despre femeia, Mrs. Reinhardt, care avea grijă de ea la Brian şi Brenda. Ne-am făcut planuri pentru după-amiază. După ce are să se odihnească vom merge la terenul de joacă din *Raymond Street*, apoi vom lua nişte îngheţată şi vom merge să aruncăm pietricele în Charles. Înainte de a ne întoarce acasă o să ne oprim în Square să cumpărăm o carte nouă pentru culori.

—Mai adormi uneori cînd te odihneşti la prînz? am întrebat. Spălam vasele punîndu-le pe grătar la uscat. Scutură din cap.

—Niciodată. Tot ce fac e să stau culcată şi să aştept, să aştept şi să aştept să treacă timpul.

— Eu nu, am spus. Mă încovrig și adorm cu viteza fulgerului, încep să sforăi, să trag la aghioase.

—Mami, protestă ea.

Și apoi după un moment întrebă:

—Chiar dormi, Mami?

Animalele erau răspîndite în cerc în jurul ei, ca razele de soare în desenele copiilor.

—Uneori chiar da.

—Urăsc somnul, zise ea vehement.

Apoi:

—Unde te culci să te odihnești Mami?

Vocea îi era încordată.

—Cred că am să mă culc în patul meu, am răspuns.

—Nu-mi place așa, spuse. E prea departe.

M-am uitat la ea. Era încruntată.

—Aș putea să mă culc în camera de zi, m-am oferit. Ar fi mai bine așa?

—Mda, ar fi mai bine.

—De ce nu te duci să-ți culci animalele și eu o să fiu la tine în două minute să te sărut și să-ți citesc o povestioară. Poți să-ți alegi o poveste, una mică, poate una din cărticele acelea. Știi la care mă refer?

—Nu, vreau să te aștept, zise.

—Vin într-o clipă, baby. De ce nu mergi înainte?

—Nu, spuse, privind înainte.

N-am mai adăugat nimic. Cînd am terminat de strîns mîncarea am luat fiecare cîte un capăt al plapumei și am cărat cu grijă animalele în camera ei. Se duse la baie să facă pipi, apoi i-am scos șorțulețul.

— Dar pot să-l port din nou după ce mă scol, Mami? I-am spus că da și m-am așezat cu ea pe pat. I-am citit povestea cu Dorothy și prietenii ei imaginari neascultători. Molly întreba după fiecare episod, așa cum făcea întotdeauna, dacă exista cu adevărat Dorothy.

Cînd am tras cearșaful peste ea și m-am aplecat s-o sărut întrebă:

—Mîine stau toată ziua cu tine?

Fața îi era solemnă.

—Toată ziua de mîine și poimîine, scumpo.

—Încă două zile, mîine și pe urmă poimîine?

—Exact și după aceea pleci la Washington.

—Următoarea zi după aceea?

—Da, două zile de mîine.

—Și mă duc din nou la doctorul cu jucării?

—Da, dar numai pentru puțin timp în fiecare zi. Am să te iau eu. Îl cheamă Dr. Payne. Și pe urmă Debby, îngrijitoarea ei favorită, are să stea cît e puțin cu tine în fiecare zi cît timp am să vorbesc eu cu el. Poate să te ducă la Common, unde-i toboganul acela mare.

—El are toate jucăriile alea pentru că iubește copiii.

—Da, jucăriile sînt frumoase.

—Erai cînd tata era acolo?

—Nu, am fost acolo în altă zi. Cu o zi înainte. Dar mi s-a părut că are jucării grozave.

—Chiar are jucării grozave.

Se încruntă.

—Dar nu-mi plac toate acelea —se bătu ușor cu mîna pe obraz, în timp ce trăsăturile i se strîmbară cu dezgust —toate acele mici puncte negre pe care le are.

—Acelea sînt doar barba lui, scumpo.

—Nu, nu barbă, Mami. Acele mici —se bătu pe obraz din nou —scîrboase puncte negre.

—Punctele acelea sînt barba lui. Sînt mici fire de păr care sînt prea scurte, prea micuțe. Dar dacă le-ar lăsa să crească ar fi o barbă.

—Urăsc asta, zise. Toți bărbații le au. Și tata are, dar ale lui nu sînt așa de închise la culoare.

Nu l-a pomenit pe Leo. Nici una din noi n-a vorbit de Leo.

—De aceea se bărbierește dimineața.

—Urăsc să aibă bărbații așa, spuse ea violent. Dr. Payne ar trebui să se bărbierească și să se băr-

bierească şi să se bărbierească dimineaţa.

—De ce nu-i spui asta, data viitoare cînd îl vezi?

— I-am dat părul la o parte de pe frunte. Cînd m-am întors în uşă pentru a-i trimite un sărut, ochii ei mă fixau cu sobrietate.

—Stai în camera de zi, Mami.

—Am să fiu aici, scumpo, am zis.

Am controlat-o după vreo douăzeci de minute. Dormea respirînd uşor şi regulat. M-am întins pe canapeaua din camera de zi şi m-am uitat o vreme afară, la cerul fără nori, întrebîndu-mă dacă Molly era tot atît de alintată şi de încordată cu Brian, cînd el îşi făcea vizitele la Barton. M-a durut să văd cît de schimbată era deja faţă de mine. La un moment dat am adormit şi eu. Am fost trezită de plînsul ei. Era aproape trei treizeci. Dormise două ore, un somn lung pentru ea şi udase patul. Am tras cearşafurile ude şi am luat-o în braţe. Mirosea a transpiraţie şi a urină şi era neconsolată. În timp ce, în sfîrşit, am chemat-o şi l-am făcut baie a trecut de patru şi ne-am decis că lucrul de care avem cel mai mult nevoie este îngheţata.

—Cum merge vizita? întrebă Dr. Payne în timp ce îmi turna cafeaua.

Vorbisem în primele douăzeci de minute sau o jumătate de oră despre viaţa mea, despre pregătirea mea, despre dorinţele mele de realizare, cum o integram pe Molly cu munca. Simţeam că o făceam bine.

—Minunat, desigur, am spus.

—Nici o problemă?

—Nu-i chiar cum am spus.

—Ştiu. Totuşi te întreb.

Se îndreptă şi-mi întinse cafeaua spre mine. Puţină

spumă de lapte praf plutea pe suprafaţa ei cenuşie.

—Mulţumesc, am zis, aşezînd cafeaua pe masa de lîngă canapeaua mea.

—Se pare c-ai avut o zi frumoasă ieri, spuse.

Stătea în scaunul său şi se lăsă pe spate.

—Lui Molly i-a plăcut. I-a plăcut. Şi mie mi-a plăcut. Doar că... e foarte încordată, cred. Nervoasă de a nu fi în văzul ei. A udat patul în timpul somnului de după-amiază şi s-a trezit de două sau trei ori noaptea. Cred că era confuză asupra locului în care se găsea şi îngrijorată să n-o facă din nou.

—Deci amîndouă sînteţi obosite azi.

—Aşa părem?

Încuviinţă.

—A părut mult mai puţin plină de resurse azi decît ieri. Într-un fel ăsta e un lucru bun. Mă ajută s-o văd mai clar. Apărarea ei este mai slabă decît era.

—Şi ce ai văzut?

—Cred că am reuşit să văd o mulţime din îngrijorările ei.

—A vorbit despre Leo? am întrebat.

—Puţin, zise. Îl place pe Leo, cum spuneai.

M-am simţit uşurată.

—Şi eventual putem vorbi un minut acum despre ipotetica întrebare pe care am ridicat-o zilele trecute, despre ce i-ai fi spus lui Brian dacă te-ar fi sunat.

Mă gîndişem la asta, avusesem timp să-mi elaborez răspunsul. Am stat cîteva momente am irespirat adînc încercînd să-mi aduc aminte voi spune.

—Ei bine, desigur —am început —n-am ştiut că Molly l-a atins pe Leo.

A fost o greşeală pe care a făcut-o Leo, îmi repetase mereu, mereu Muth.

—Aşa că ar fi trebuit să îl întreb pe Leo despre asta.

Am crezut că o undă de iritare i-a încruntat sprîncenele. Îşi încrucişă braţele pe piept. Ei bine, să lăsăm

asta atunci, spuse el.

—S-o lăsăm?

—Da, să ne concentrăm asupra faptului că-i permiteați să stea cu voi în pat în timp ce aveați contact intim.

Din nou am simțit senzația de amețeală pe care o avusesem înainte, cînd discutam cu el. Eram înspăimîntată de imprevizibilitatea lui; eram surprinsă și pe urmă atacată de el. Și ca de obicei, mi-am ridicat privirea și l-am aflat zîmbindu-mi.

—Pari să mă ataci, am spus după o pauză.

—În ce fel?

—Nu știu, dar simt. Mă blamezi.

Scutură din cap.

—Nu. Vreau doar să aud ce ai de spus.

—Dar sugerai...

Își lăsă capul pe umăr și mă studie.

—Poate că ai auzit blamări, acuzații în ceea ce am spus. Dar te pot asigura, Anna, că tot ce am exprimat era curiozitate, preocuparea mea de a ști.

—Ei bine, am simțit... în mod sigur n-am simțit, cu Leo, că erau necesare toate regulile, toate limitările. Eram cu toții —și Molly de asemenea —eram foarte fericiți. Am fost apoi în preajma ei, e adevărat. Am avut-o cu noi în pat cînd eram goi. Și pentru mine era o parte a acestei întregi lumi pe care Leo o deschisese pentru mine, unde...

Gîtul îmi ardea. Payne mă privea nespunînd nimic.

—Unde eram frumoasă. Și să facem sex era frumos și Molly era partea dragostei noastre, a vieții noastre. Dar trebuie să înțelegi, am spus, aplecîndu-mă spre el —Brian și cu mine am încetat să mai facem sex cu mult înainte de a ne despărți. Eram frigidă cu el, întotdeauna am fost frigidă.

Încuviință, ca și cum știa asta.

—Și cu Leo, lucrul ăsta s-a schimbat. Eu m-am schimbat. Am devenit în toate felurile, mai expresivă.

Şi era bine pentru Molly. Ştiu asta. Eram... eram mai ocupată. Leo se concentra asupra ei dar eram ca o familie. Ne distram. Nu mă mai frămîntam asupra fiecărei mici... ştii...

— Te-ai relaxat în privinţa vieţii ei.

— Da, nu îmi mai petreceam atît de mult timp, cum făcusem imediat după divorţ, imaginîndu-mi fiecare sentiment de-al ei. Şi aşa. Ei bine, în acea noapte, cînd a intrat, Leo tocmai era încă puţin în mine, culcat de cealaltă parte a mea. M-am întors spre ea, am prins-o în braţe şi a adormit. Era în mine dar sînt sigură, sînt convinsă că ea nu ştia. Şi aşa da, o aveam cu noi în pat, dar nu-i asta. Nu-i poza pe care cineva a descris-o, cu ea culcată acolo privindu-ne cutremurîndu-ne în continuare. Nu asta s-a întîmplat.

— Înţeleg, zise el.

— Şi a fost în acel context, în acel fel de context, că Leo a lăsat-o să-l atingă, pentru că el... a înţeles greşit care erau hotarele. Ea a cerut, era curioasă şi el a spus da. Şi aruncînd o privire retrospectivă amîndurora ar fi trebuit să ne fie mai clar. Şi Leo n-ar fi trebuit s-o lase. A fost o greseală. Amîndoi am făcut greşeli.

După un moment Payne zise:

— E interesant pentru mine ce spui că în acest timp erai mai puţin concentrată asupra ei. Pentru că Molly mi-a menţionat un moment, un anume incident, cînd aşa cum l-a descris ea, tu ai pierdut-o. Am fost şocat de senzaţia ei de lipsă a ta. A spus, cred, că a trebuit să aştepte în maşină mult timp pînă ai găsit-o. Mi-a spus că — astea sînt cuvintele ei — a plîns atît de tare încît aproape i s-a rupt gura.

Mi-am ridicat mîinile pe faţă.

— Îmi poţi spune la ce incident s-ar fi putut referi?

Am încuviinţat dar a trebuit să stau cîteva momente să mă adun destul pentru a-mi recăpăta autocontrolul. Apoi am descris vacanţa noastră de vară dinaintea

divorţului, şi dimineaţa cînd am lăsat-o adormită în maşină. I-am spus cum arăta, zgîrietura inflamată, ochi umflaţi.

—Pari foarte supărată pe tine însăţi, zise el după un minut.

—Nu mi-o pot ierta am spus.

—E ceva pentru care ar fi greu să te ierţi.

Am încuviinţat.

—Te acuzi singură spuse el blînd.

Plîngeam.

— E groaznic, ştiu, să fi rănit un copil, copilul tău, cineva pentru care eşti responsabil.

Îmi întinse o cutie de şerveţele. Am luat unul şi mi-am şters nasul. Se lăsă pe spate şi nu vorbi o vreme. Apoi îşi drese glasul.

—Ce mi se pare mie predominant în mintea lui Molly este mereu aceeaşi teamă, a absenţei, a nu fi tu acolo pentru ea. Este o anume anxietate despre sexualitate. Dar senzaţia mea e în acest caz că ea este mai îngrijorată că ceva ce a spus despre Leo l-a supărat atît de tare pe tatăl ei. Şi —îşi legănă el capul înainte şi înapoi —poate puţin interesată să afle cît de multă atenţie i-a atras lucrul ăsta. Tuturor ne place lucrul ăsta şi nu e exclus să fie puţin şireată.

—Vrei să spui că deformează lucrurile.

—Nu, nu, nu, zise. Nu asta am spus. Doar că este extrem de conştientă de toată atenţia focalizată asupra ei în acest moment, în special din partea tatălui ei, pe care de obicei nu-l vedea o mulţime de timp. Nu, ceea ce sugerez eu de fapt este că pentru Molly chestiunea emoţională care o frămîntă este sentimentul că tu te retragi de lîngă ea. Dar —scutură el din cap —mai toţi avem viaţa noastră de adulţi pe care trebuie să ne-o trăim. Şi uneori asta înseamnă să avem mai puţină energie pentru un copil. Şi ceea ce e greu pentru copii nu e cu necesitate de lungă durată, nici rău pentru ei. Cred că ai fost distrasă,

retrasă într-un mod pe care ea l-a putut simţi.

Se opri şi-şi încruntă sprîncenele.

—Dar văd că eşti foarte aspră cu tine însăţi. Spui că te acuz dar simt că nu trebuie să spun prea mult înainte ca tu să îţi furnizezi acuzaţiile.

Aşteptă un răspuns.

—Ştii, prostia asta legală spune că dacă unul are dreptate, celălalt greşeşte. Dacă unul cîştigă, celălalt pierde.

Scutură din cap, zîmbindu-mi trist.

—Să nu crezi în asta. Asta nu-i viaţă. O.K.?

După un moment am încuviinţat.

—Şi acum, spuse, trebuie să plecăm.

—Apropo, zise.

M-am întors în uşă.

—Ai avut dreptate. A ales ursul.

—Mulţumesc, am spus.

I-am zîmbit.

—Îţi mulţumesc.

Am condus spre Cambridge Common, unde le lăsasem pe Debby şi Molly după întîlnirea ei cu Dr. Payne, dimineaţă mai devreme. Am văzut-o pe Debby, o studentă de colegiu veselă, durdulie care lucra uneori la grădiniţă, citind pe o bancă în interiorul îngrăditurii rotunde a terenului de joacă. Terenul mi se păru ciudat de gol cînd m-am apropiat, doar cîţiva copii foarte mici, ţînci care abia începeau să umble, bălăbănindu-se singuri pe picioare, cu mamele aplecate asupra lor. Apoi mi-am adus aminte că grădiniţele şi şcolile se deschiseră. Pentru toţi ceilalţi viaţa îşi reînnodase cursul de toamnă, şablonul anual.

Debby îşi ridică privirea cînd am ajuns lîngă bancă şi păru să fie stînjenită că a fost prinsă citind. Mi-o arătă pe Molly în casa-jucărie din lemn din cealaltă

parte a terenului. Am putut vedea alți doi-trei copii mai mici mișcîndu-se prin ferestrele căsuței. I-am plătit lui Debby care plecă să-și întîlnească un prieten în Harward Square și am luat loc pe bancă. Cînd Molly scoase capul pe fereastră și mă văzu, i-am auzit strigatul. Sări jos pe terenul nisipos și veni în fugă spre mine.

N-am știut cînd ai venit aici, spuse ea. Purta salopetă și tricou ceea ce eu consideram ca fiind adevăratele ei haine.

—Am vrut să te surprind, am zis, și am sărutat-o.

Se cățără lîngă mine pe bancă și, în ciuda, încurajărilor mele nu s-a întors să se joace.

—Vreau să stau chiar lîngă tine, spuse ea și se înghesui în mine cît putu de strîns.

—Am prînzul ăla delicios pe care l-am împachetat, am zis și am ridicat cutia pe care i-o dăduşem lui Debby pentru cazul că li se făcea foame. Îți aduci aminte ce e în ea?

—Iaurt și miere și mere și pîine și banane și stafide, spuse.

—Vrei ceva? am întrebat-o și ea zise că da. Am deschis cutia și am mîncat șezînd pe bancă, privind la plecarea spre casă a celorlalți copii pentru a mînca și se culca de prînz. Cînd am terminat, am împachetat resturile și ne-am îndreptat și noi spre casă pentru a ne odihni. În drum am luat-o spre centrul comercial *Porter Square*. Trebuia să cumpăr cîte ceva pentru cina.

N-aveam nevoie pentru prea multe lucruri. Le puteam pune pe toate în unul din coșurile viu colorate de pastic. Dar Molly era somnoroasă și puțin agitată. Am luat un cărucior mare și ea s-a cățărat pe grătarul de sub el, unde alți cumpărători aveau cutii mari de detergent sau mîncare pentru cîini. Am început să-mi croiesc drum prin lungile intervale, culegînd cafea, spaghetti, brioșe englezești. Tocmai pusesem o sticlă

de juice de mere în cărucior şi eram gata să ies din pasaj cînd am ridicat capul şi l-am văzut pe Leo dînd colţul spre noi. Faţa lui se umplu de bucurie cînd mă văzu, şi continuă să păşească spre noi — purta un tricou pe care i-l dăduserm eu şi pe care *OAMENII FAC CELE MAI STUPIDE LUCRURI DIN DRAGOSTE* lucea în litere argintii — dar capul meu începuse deja să se scuture, nu, nu, nu. Am smucit căruciorul brusc pentru a-l întoarce; şi el o văzu pe Molly, am văzut ochii lui privind-o. Se răsuci într-o parte şi părăsi intervalul. Mergînd agale de-a lungul intervalului nostru pentru a-i da timp să iasă din magazin, am început să sporovăiesc spre fetiţă:

— Ce crezi Moll, avem destulă mîncare? Este şi altceva ce ţi-ai dori?

Ceea ce gîndeam eu era, l-a văzut oare? L-a văzut? Mi-o puteam imagina cum ar putea spune: Leo era în magazin cu noi. Noi şi cu Leo cumpăram mîncare. Şi îmi puteam imagina rapida replică a lui Brian.

— Vreau acasă, scînci ea.

— O.K. dar încă o clipă. Încă vreo două lucruri, i-am spus, lucruri care-ţi plac.

M-am îndreptat spre raionul de fructe din celălalt capăt al nivelului faţă de liniile de case de marcare. Am stat trei-patru minute alegînd afine, banane, mere. Molly deveni şi mai agitată.

— Ştiu cît de lungă e o clipă, se ridică vocea ei ofensată de sub mîncare. Printre afine, brioşe puteam vedea picioarele vărgate ale salopetei. Asta e mult mai mult decît o secundă. Ai spus doar o secundă şi plecăm.

— Nu fi aşa nesuferită, am zis. Plecăm chiar acum.

Nu era nici urmă de Leo în partea din faţă a magazinului. Am îndopat-o cu afine pe Molly în timp ce aşteptam la rînd apoi am ieşit în parcarea arsă de soare. Leo nu era şi am intrat în maşină plecînd spre strada noastră. Cînd în cele din urmă am dus-o pe

Molly la culcare părea buimăcită de somn. M-am așezat un moment pe patul ei apoi nu m-am putut stăpîni.

— Păcat că nu-l poți vedea pe Leo cînd e în vizită, am spus.

Urmă o lungă tăcere, apoi zise.

— Leo e rău.

— Ce te face să spui asta?

— Tati mi-a spus. Leo e rău și îl urăsc.

— Pe vremuri nu simțeai în felul ăsta. pe vremuri îl plăceai.

— Nu, spuse, răgușită de somn.

Ochii ei făcură o ușoară mișcare de negație. Apoi pleoapele ei se coborîră.

— L-ai văzut pe Leo? am întrebat-o.

N-a răspuns.

— Molly, am șoptit, l-ai văzut pe Leo?

Pleoapele i se închiseră complet, răsuflarea i se adînci. Dar chiar în acel moment, chiar cînd aluneca din veghe, am avut, pentru o clipă, senzația că se prefăcea că doarme, simula, așa cum făcea uneori, astfel încît să nu trebuiască să răspundă la întrebare. Am simțit o rapidă supărare, apoi un fel de șoc interior: am văzut-o și pe ea, ca pe un dușman. Molly, cel mai important impediment pentru a o recăpăta pe Molly. Și am văzut că acea parte a comportamentului meu față de ea — partea care mă făcea să păstrez tăcerea în legătură cu Leo — era tot atît de falsă ca și luminitatea mea dependentă de Muth, ca și mustrările de conștiință față de Mrs. Harkessian. Dacă m-aș fi gîndit la asta mai devreme, dacă cineva m-ar fi întrebat i-aș fi spus că nementionarea lui Leo față de Molly era un mod de a n-o influența în ceea ce ar putea spune despre el. Dar, în acel moment de dușmănie față de propriul meu copil adormit, am realizat că ea are o reală putere asupra mea, putere de a utiliza orice aș spune sau ce aș face, orice s-ar

întîmpla împotriva mea, împotriva noastră. Am privit-o dormind, închisă în lumea ei secretă, în propriile ei înţelesuri şi mi-am dorit s-o scutur, s-o rănesc. Molly, am şoptit, tu nu l-ai văzut pe Leo.

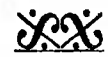

Joi spre sfîrşitul ultimei noastre şedinţe Dr. Payne mi-a spus că a tras concluziile asupra situaţiei noastre. A zis că pe baza întrebărilor sale—atunci vorbise deja cu Brian şi cu Brenda, cu Leo şi cu mine, cu amîndoi avocaţii, cu ofiţerul serviciilor familiale, cu cîteva profesoare de la grădiniţa lui Molly, cu pediatricianul lui Molly şi, desigur, cu Molly însăşi ajunsese la concluzia că incidentele pe care Brian le descrisese, cu toate că indicau o foarte greşită judecată din partea mea şi mai mult din a lui Leo, nu erau parte a unui mod de abuz, nici nu fuseseră traumatice pentru Molly. Îi ridicaseră probleme care continuau s-o tulbure şi vorbi despre durerea lui Molly în legătură cu divorţul şi pierderea lui Brian, despre intensul ei ataşament faţă de mine, despre anxietatea pe care deja o arăta în legătură cu faptul că fusese despărţită de mine pentru atît de mult timp. Apoi spuse că el credea că ar fi o greşeală, o cruzime, să-i ceri să îndure o despărţire permanentă. Avea de gînd să recomande curţii să-mi restaureze custodia.

Capitolul 12

Brian merse primul. Stătea confortabil în scaunul martorului, în timp ce Fine îl dirija prin toate datele istorice ale felului în care ne-am întîlnit și căsătorit, nașterea lui Molly, divorțul, mutarea la Washington, recăsătorirea lui. În timp ce-l priveam am realizat că se preschimbase într-un bărbat frumos. Cînd ne-am cunoscut, era prea slab, prea tînăr. Acneea încă îi presăra umerii și spatele; părul scurt era sălbatec lățiat în jurul urechilor făcîndu-le să pară mai mari decît erau. Acum avea greutate și prestanță, genul de atractivitate pe care banii îl dau unor bărbați cînd intră în vîrsta mijlocie. Arăta ca unul dintre unchii mei. Cu un aer mărinimos vorbi despre faptul că renunțase la pretențiile de custodie pentru că aveam mai mult timp pentru Molly atunci, și pentru că-i părusem responsabilă, o mamă preocupată. În timp ce vorbea se întorcea adesea spre judecător, care stătea și asculta cu atenție și uneori bea dintr-o cană roșie de cafea cu

un mare număr alb pe una din părți. Deși era un alt judecător, o altă sală de judecată — am tras un loz cîștigător, spuse Muth, totul părea familiar. Singura adevărată schimbare consta în mai marea liniște datorată ferestrelor închise. Căldura pătrundea totuși, ocazional, iar sfîrîitul și șuieratul țevilor făcea dificil să-i auzi pe avocați cînd se întorceau cu fața spre martori. A trebuit să mă încordez pentru a-l înțelege pe Fine pînă s-a întors din profil cum făcuse acum.

— Spune-mi Mr. Dunlap zise el. Care erau aranjamentele de vizitare dintre tine și Mrs. Dunlap, pînă acum?

— Ei bine, spuse Brian, și-și schimbă și el încet poziția, părînd să se alerteze. Ori Molly venea la Washington însoțită de cineva — de un prieten de la firmă care făcea drumul dus-întors, sau de mine, sau de actuala mea soție — pentru că e prea mică și nu i se permite să zboare singură. Ori veneam eu și stăteam cu ea în apartamentul fostei mele soții. Așa se întîmpla de cele mai multe ori. Cred că ea a venit la Washington de două sau trei ori. Două cred.

— Deci, de cele mai multe ori fosta ta soție îți lăsa apartamentul ei pentru weekend.

— Așa e, pentru că la cît de mică era Molly ne-am gîndit că nu va fi atît de mare confuzia.

— Acum, Mr. Dunlap, poți spune curții despre unele schimbări pe care le-ai observat la Molly sau în ambianța ei în timpul acestor vizite?

— Da.

Brian se uită repede la judecător.

— Da. primul indiciu a fost că ea, fosta mea soție, primea uneori telefoane de la diferiți bărbați.

Muth se ridică repede în picioare.

— Obiectez, onorată curte. Martorul nu știe cine suna, dacă erau diferiți.

Judecătorul nu păru să trebuiască să se gîndească la acest lucru. Îi zîmbi lui Muth. Era subțire, trecut de

patruzeci de ani, cu păr închis la culoare, pieptănat lins pe spate.

—Se susține, spuse.

—Primea telefoane, zise Brian, telefoane de la o persoană sau persoane de sex masculin. În timp ce eram acolo. Și după aceea, la următoarea vizită, era evident că un bărbat locuia în...

Muth se ridică din nou. Arăta fioros, ca un urs.

—Obiectez, anunță.

Judecătorul, cu cana de cafea la gură, încuviință. Fine se întoarse spre Brian.

—Să ne întoarcem un pas sau doi, Mr. Dunlap. Cînd a fost asta?

—Asta era în mai, cînd a primit telefoanele și... în iunie.

—Și ai găsit în casă, în acea perioadă, articole care aparțineau unui bărbat.

—Exact, zise Brian.

Arăta supărat.

—Care erau acestea?

—În baie, un aparat de ras, un tub cu spumă de bărbierit. În dulap, pantofi bărbătești, o jachetă de blue-jeans. Și jucării —un giroscop, o cutie de bandaje, autoadezive, lucruri pe care fiica mea a spus că el i le dăduse...

Muth sări din nou de pe scaun.

—Astea-s vorbe goale onorată curte.

—Absolut, spuse judecătorul zîmbind. Se susține.

Fine îl întrebă pe Brian care a fost reacția sa la toate acestea. Brian spuse că nu fusese cu adevărat preocupat în nici un fel, cu toate că se întrebase cît erau de serioase relațiile mele cu misteriosul bărbat.

—Presupusesem că soția mea —fosta mea soție —va începe să vadă pe cineva la un moment dat. La relatarea lui Molly poate m-am simțit puțin gelos.

Brian rînji deodată și ridicînd din umeri privi spre judecător.

—Ştiţi, e fetiţa mea. Mă gîndeam că are să-mi ia tipul ăsta locul.

Era puţin sfios, încîntător. Fine se apiecă spre bara care-l încercuia pe Brian.

—Alte schimbări, schimbări în comportament?

Brian se uită la el redevenind dintr-odată serios.

— Da. Ei bine, am observat cînd am stat cu Molly în ultimele rînduri, că începuse să aibă adevărate probleme cu dormitul, noaptea. De cîteva ori în aces-te vizite s-a sculat şi a venit la mine, unde dormeam —dormeam pe canapea —şi o dată am găsit-o în camera mamei sale, pe jos, plîngînd, căutîndu-şi mama. Şi asta era neobişnuit. Avea, întotdeauna a avut, un somn foarte adînc. Anna, fosta mea soţie, este muziciană. Cînta serile sau punea discuri. Şi Molly dormea fără probleme în acel tărăboi.

O mică rumoare de rîs veni dinspre poliţiştii din sală. Judecătorul zîmbi şi Brian îşi ridică privirea.

—Scuzaţi-mă.

Se întoarse din nou spre Fine.

— Şi cînd a venit în vizită la mine în vara asta, lucrul ăsta a continuat, problema somnului s-a înrăutăţit, chiar. În fiecare noapte Brenda sau eu trebuia să ne sculăm, să o ducem înapoi în camera ei şi să stăm cu ea pînă adormea din nou. La început am crezut că era doar noutatea, schimbarea mediului, venirea la Washington. Dar, cu timpul, nimic nu s-a schimbat în bine.

Şi apoi, mai erau şi alte lucruri. Era foarte curioasă în privinţa corpurile noastre. Într-un mod care era nou. Mi se părea nepotrivit. Cînd intra dimineaţa se uita sub cuvertură să vadă dacă avem pijamale pe noi. ne întreba despre corpurile noastre, ştiţi, tu ai sîni, tu ai penis. Era — scutură din cap — excesivă. Noi nu fusesem niciodată. Am fost întotdeauna liniştiţi, cu grijă, cred că e cuvîntul, să n-o speriem sau s-o tulburăm, lăsînd-o să ne vadă goi.

—Cînd spui noi, înțelegi...?

— Ei bine, de fapt în ambele căsătorii. Nu că ne-am ascunde. Doar că avem grijă. Și mi s-a părut că Molly... s-a schimbat în privința acestei chestiuni, că era ceva care o preocupa, care o înspăimînta. Odată, stăteam în jurul mesei, la cină și vorbeam despre capul me-sei, piciorul mesei și ne prosteam, întrebînd-o dacă stă la piciorul sau la brațul mesei, pentru că era pe o latură. Și ea a spus, tati, tu ești la cap, ea la braț și Brenda la penis.

Un nou hohot vălurit de rîs.

—Ei bine, e caraghios zise el ,rînjind puțin.

Apoi se încruntă.

—Dar nu vă pot spune cît... de obsedată părea. Și bătea la ușă tot timpul cînd noi eram în baie. Și apoi, odată m-a întrebat, chiar m-a întrebat direct — eu mă bărbieream —dacă poate să-l vadă. Și eu am spus nu, e treaba mea. Și ea a spus că Leo o lasă să-i vadă penisul, să-l atingă; și că s-a făcut mare cînd l-a atins...

Muth era în picioare chiar în momentul în care Brian începuse să reproducă vorbele lui Molly; vocea lui o acoperea pe cea a lui Brian.

—Obiectez, obiectez, obiectez!

—Se susține, zise judecătorul liniștindu-i pe amîndoi.

—Știm foarte bine, avocat, îi spuse lui Fine după un moment.

Brian care se aplecase înainte cînd vorbise despre Molly, se relaxă.

Fine tăcu timp de cîteva secunde apoi reîncepu:

—Spune-ne ce ai făcut, Mr. Dunlap, cînd ai observat acest... comportament deteriorat la fiica ta?

—Am obținut o recomandare către un psihiatru pentru copii și am dus-o pe Molly la el. Apoi am văzut un avocat, am depus reclamația și iată-ne aici.

—Da, zise Fine.

Apoi îi ceru lui Brian să descrie viaţa sa din Washington, cu Brenda; apartamentul lor, camera lui Molly, Mrs. Reinhardt, femeia care are grijă de Molly în timpul zilei. Am văzut poza apărînd la lumină: Brian şi Brenda, care făceau lucrurile în modul corect, care-şi păstrau pijamalele pe ei, a căror viaţă era ordonată, productivă. Toate acestea vor trage greu faţă de viaţa mea, eşecul meu, relaţia mea cu Leo — care stătea pe o bancă în spatele sălii într-o altă jachetă, una pe care o cumpărase pentru această ocazie. Îşi tăiase părul, făcîndu-i gîtul mai lung. Părea foarte vulnerabil.

Mr. Fine îi mulţumi lui Brian. Acum Muth se ridică în picioare şi înaintă. Îi vorbi moale lui Brian, cu acelaşi ton amabil pe care-l folosea cu mine. Abia îl puteam auzi.

— Acum, e adevărat, Mr. Dunlap, că persoana responsabilă cu îngrijirea fiicei tale, la tine acasă, a fost o dădacă plătită, această Mrs. Reinhardt.

Faţa lui Brian era fermă.

— Nu, nu este.

— Nu-i adevărat?

Vocea lui Muth suna cu adevărat surprinsă.

— Nu, nu este.

— Ei bine, la ce oră pleci la lucru dimineaţa?

— La şapte patruzeci şi cinci sau cam aşa ceva, zise Brian.

— Şi la ce oră ajungi acasă, în general?

— O, şase treizeci sau şapte.

— Sau uneori şapte treizeci?

— Ocazional şi aşa de tîrziu, da.

— Şi Mrs. Dunlap, actuala Mrs. Dunlap? Cum are programul?

— Cam acelaşi.

— Mrs. Reinhardt este cea care pregăteşte micul dejun al copilului, nu-i aşa?

— Ea pregăteşte micul dejun pentru toţi.

— Şi prînzul?

—Desigur.

—Și cina, spuse Muth moale.

— Uneori. Uneori noi preparăm cina. Și în weekend bineînțeles că noi o pregătim.

—Desigur, zise Muth și apoi se încruntă. Dar Mrs. Reinhardt este singurul adult care stă cu copilul; adesea, timp de aproape douăsprezece ore pe zi, curect?

—N-aș spune adesea.

—Ei bine, adesea între zece și douăsprezece ore, îi oferi Muth cu generozitate.

—Din timpul cît copilul este treaz.

—Da.

—Spune-mi, Mr. Dunlap, la ce oră se culcă Molly?

—Variază. Depinde de somnul ei de după-amiază. Uneori opt, alteori mai aproape de nouă.

—Deci, în timpul de lucru al săptămînii se pare că vol sînteți cu ea pentru, știi, de la o jumătate de oră la o oră în fiecare zi.

—Uneori o oră și jumătate, două ore.

—Uneori.

—Da.

Muth tăcu un moment arătînd îngrijorat, preocupat. Apoi se întoarse, astfel încît am putut cu toții să-l vedem mai bine. Tonul lui se schimbase.

—Acum, Mr. Dunlap. Ai întîlnit-o pe actuala Mrs. Dunlap, cîndva, înainte de sfîrșitul căsătoriei între tine și clienta mea, nu-i așa?

—Da, dar aveam...

—Un simplu da e suficient de bun pentru mine, Mr. Dunlap. Și ai început relațiile cu ea înainte de acea perioadă, nu-i așa?

Fine se ridică în picioare tăcut și liniștit.

—Onorată curte obiectez față de acest mod de chestionare. Nu este relevant pentru chestiunea implicata în acest caz.

Muth ridică mîinile lui grațioase, cu palmele în sus,

spre judecător.

— Onorată curte, Mr. Fine şi clientul său încearcă să demonstreze o slăbiciune morală din partea clientei mele. Desigur pot...

—Am de gînd să susţin obiecţia, avocat.

Muth îşi ridică umerii, perplex. După un moment se ultă din nou la Brian.

—Mr. Dunlap, spuse el. Ai auzit vreodată de sentimente oedipiene la copii?

—Da.

—Ne poţi spune ce sînt acele sentimente?

—Sînt sentimente de atracţie ale copilului către un părinte, către părintele de sex opus.

— Exact, zise Muth, în felul lui prietenos, agreabil. Şi ştiai că fetiţa ta, Molly, este la o vîrstă cînd acele sentimente sînt mai puternice?

O pauză.

—Nu. Nu ştiu ca asta să fie adevărat.

—Asta e ce ne spun cărţile, experţii, zise Muth şi-şi ridică din nou umerii, ca şi cum s-ar găsi neajutorat în faţa acestei hoarde de experţi.

—Acum, nu ţi se pare, că o bună parte din interesul fetiţei faţă de corpul tău şi faţă de ce-ar putea fi viaţa ta sexuală, este natural?

—Nu, nu este natural, nu.

—Că aceasta se naşte din foarte naturala atracţie pe care ea o are faţă de tine, o dorinţă, chiar, de a fi, într-un fel pe care ea nu-l înţelege, căsătorită cu tine?

—Nu, nu cred asta.

—Nu crezi că Molly are sentimente oedipiene?

—Nu cred că-i ceea ce... că ele sînt ceea ce o fac pe Molly să reacţioneze astfel.

—Deci crezi în sentimente oedipiene, dar nu crezi că Molly le are, corect?

—Eu...

Gura lui Brian se strînse.

—Ştiu că Molly are sentimente oedipiene. Dar cred

că purtarea ei se datorează altui lucru.

—Înțeleg, zise Muth.

Capul lui încuviință ușor.

—O.K., ei bine, hai să întrebăm despre alte purtări care te-au frămîntat Mr. Dunlap. Hai să întrebăm despre aceste perturbări ale somnului.

—O.K., din partea mea.

— Mr. Dunlap, o descrii pe Molly ca avînd probleme cu somnul.

—Exact.

— Și acest lucru se întîmplă din momentul în care au început relațiile clientei mele cu Mr. Cutter.

—Oricare i-o fi numele.

—Numele lui e Mr. Cutter.

—Oricare.

—Că aceasta a fost principala dislocare din viața ei.

—Da, fiind expusă la viața lor sexuală, da.

— Acum, Mr. Dunlap. Adevărul e că Mrs. Dunlap a fost principalul părinte psihologic al fiicei tale, Molly, de la nașterea ei, nu-i așa?

—Nu știu ce înțelegeți prin părinte psihologic.

— Ei bine, de fapt —mîna lui Muth descrise o buclă prin aer —părintele care a făcut mai mult pentru ea, de care era mai atașată.

—M-am înțeles de minune cu fiica mea.

—Dar orele tale de lucru erau aproximativ aceleași ca și acum, nu-i așa?

Muth părea sincer contrariat, confuz.

—Da.

— Și ea se ducea la culcare oarecum mai devreme, fiind mai mică, nu-i așa?

—Da.

— Deci o vedeai, probabil, mai puțin decît o vezi în perioada prezentă?

—Da, așa presupun.

—Și, pe departe, mai puțin decît o vedea Mrs. Dunlap atunci.

—Da. Cu excepţia weekend-urilor.

—Mr. Dunlap, vrei să ne descrii programul de vizite la Molly, după divorţ?

—Aveam dreptul de a o vedea o zi pe săptămînă, oricînd în weekend şi opt săptămîni de vacanţă pe an.

—Nu mă refer la felul în care erau scrise, Mr. Dunlap. Mă refer la felul în care ţi-ai exercitat aceste drepturi, de cînd te-ai mutat la Washington.

—Am văzut-o cam o dată la trei săptămîni în weekend şi am avut-o o săptămînă de Crăciun.

—Cu excepţia faptului că ai pierdut cîteva din acele weekend-uri, nu-i aşa? A acelor fiecare al treilea weekend.

Muth era dintr-odată tăios, sarcastic.

—Poate că da.

—Aşa că se poate să fi fost mai degrabă o dată pe lună cînd ai văzut-o într-adevăr.

—Eu... da.

—Aşa că Molly a intrat la ora actuală într-o şi mai mare dependenţă faţă de mama ei. În acest an care a trecut de la divorţ, nu-i aşa?

—N-aş spune asta, nu.

—Oh, protestă Muth, ca şi cum Brian n-ar fi jucat cinstit. Dar nu eşti de acord că, în tot acest timp, clienta mea a fost, cu adevărat, părintele prezent?

—Nu, pentru că am o puternică legătură cu Molly şi am văzut-o consecvent în toată această perioadă.

—Cam o dată pe lună.

—Da.

—Astfel, Molly trebuie să realizeze că sosirea ta presupune ca mama ei, de care ea depinde în toate, să plece, e corect?

—E corect *ce*?

Vocea lui Brian era plină de iritare.

—Nu e corect, adevărat, că, în realitate, n-o vedeai prea des? Cînd veneai s-o vezi, însemna că n-o va vedea pe mama ei —ceea ce a supărat-o pe Molly.

—Nu.

Brian scutură viguros din cap.

—Efectul, cu alte cuvinte, efectul întîrziat al divorțului însuși.

—Nu.

—Și, nu-i adevărat, Mr. Dunlap, că dorind să ieși din această căsătorie astfel încît să te poți căsători cu actuala soție, o acuzi acum pe fost soție de efectul pe care însuși divorțul, pe care tu l-ai inițiat, cu scopul de a lua copilul de lîngă ea?

—Nu.

—Și că motivul pentru care Molly are atîtea necazuri cu somnul în Washington este că simte lipsa adevăratului ei părinte psihologic, mama ei?

—Nu.

Brian clătină din cap.

—Nu.

— O.K. Bine. O.K., Mr. Dunlap. Hai să mergem pe altă cale acum.

Muth își dădu părul pe spate.

— Erai la curent cu faptul că Molly are o carte care explică sexul?

—Nu.

—Nu știai lucrul ăsta?

Muth părea surprins, aproape rănit.

—Nu.

— Erai la curent cu faptul că la grădiniță s-a realizat o prezentare a părților corpului uman, care includea părțile sexuale?

—Nu.

—Nu erai la curent cu aceste evenimente din viața fiicei tale?

—Nu.

—Deci nu erai la curent cu faptul că avea o carte, pe care în mod frecvent o citea; o carte pentru copii, cu înalte recomandări din partea psihiatrilor și a pediatrilor, considerată ca fiind inofensivă, ușor de

înţeles. Cartea aceasta are, într-adevăr, desene cu părţile sexuale şi , chiar, cu o erecţie? Că Molly ştiuse despre acest lucru din lectura ei.

—Nu.

—Ei bine, acum că ai fost pus la curent cu acest fapt Mr. Dunlap, nu ţi se pare clar că preocupările ei despre sexualitate, despre corpul tău şi al mamei vitrege, ar fi putut avea o foarte strînsă legătură mai degrabă, cu aceste experienţe de învăţătură, decît cu altceva.

—Nu.

—Nu ce?

—Nu, nu e clar pentru mine.

—Înţeleg, spuse Muth scuturînd cu blîndeţe din cap. Ei bine, asta-i tot.

Fine se sculă din nou părînd chiar mai scund, mai negricios, mai ţeapăn decît păruse înainte. Îi ceru lui Brian să descrie apartamentul meu, ceea ce el a făcut cu multă acurateţe, să vorbească despre munca mea, aranjamentele mele cu grădiniţa. Brian spuse că şi înainte de divorţ am dus-o pe Molly la o grădiniţă cu program redus, în vreme ce eu predam, şi că, acum ea stătea acolo în fiecare zi de la opt treizeci la cinci treizeci. Fine spuse că asta era tot. Judecătorul luă o pauză. Grefierii şi poliţiştii vorbeau tare, peste capetele noastre. Cîte cu lapte? întrebă unul din poliţişti, mergînd spre uşă.

—Trei, răspunse grefierul.

Uşa dublă se trînti bufnind în urma mea exact cum făcuseră uşile din cealaltă sală.

—Cum crezi că merge? l-am întrebat pe Muth.

Acesta îşi răsfoia însemnările.

—O.K., O.K., spuse el gînditor. E bun soţul tău. Dar am obţinut punctele noastre, cred.

—Ce urmează, am întrebat?

—Psihiatrul lor, zise, Dr. Herzog.

Muth îmi spuse că Brian aranjase pe altcineva s-o

vadă pe Molly, după ce ea îl văzuse pe Payne, un doctor din Washington. Procedeul standard de acțiune, spuse el, așa aș fi făcut și eu. Nimeni n-ar fi venit încoace cu mîinile goale, cu raportul custodelui împotriva lor.

După o pauză, Fine îl aduse pe psiholog pe estrada. Avea o ținută mult mai impresionantă decît Dr. Payne. Avea părul alb-argintiu, o mustață deasă, căzută, un nas roz, lung, ca un deget încovoiat, care lace un semn de chemare, în mijlocul feței. Purta un costum de tweed. Răsucindu-mi mîinile transpirate în sala supraîncălzită, mă întrebam cum poate să-l suporte.

Fine îl conduse printre prezentările sale de recomandare care păreau să nu se mai sfîrșească. Muth se ridică în picioare și spuse că este gata să admită că Dr. Herzog era extrem de calificat; dar Fine spuse că ar vrea să prezinte recomandările doctorului și judecătorul îl lăsă.

Apoi Fine stabili că Herzog o văzuse pe Molly de două ori, vorbise o dată cu Brian și cu Brenda. Herzog spuse că părea imatură pentru vîrsta ei, deși era clar peste nivelul mediu de inteligență; credea că era o fetiță neobișnuit de tentată să flirteze, atît cu el, cît și cu tatăl ei. Descrise procedeele prin care ajunsese să o cunoască, spuse că abia după o oră îi dăduse păpuși anatomice, spuse că în mod constant se purtase și acționase cu păpușile în modul în care îi spusese lui Herzog că îl atinsese pe Leo. Spuse că dezvăluise o extremă anxietate cînd îi ceruse să vorbească în mod precis despre eveniment, anxietate care era tipică unui copil de vîrsta ei căruia i se întîmplase așa ceva. Fine întrebă cum își manifestase anxietatea. Herzog descrise cum s-a prefăcut că nu înțelege ce i se cere, schimbînd subiectul, gîngurind cuvinte ca bebelușii; de două ori s-a dus la ușă pentru a se asigura că tatăl ei este în camera de așteptare.

În opinia sa, spuse doctorul, fusese expusă unui nivel de activitate sexuală neobişnuit şi nesănătos pentru un copil de vîrsta ei şi manifesta simptome ale acestei supraexpuneri.

—Şi ce ne puteţi spune despre atracţia oedipiană către tatăl ei? întrebă Fine. Ar putea aceasta explica unele din manifestările ei?

—Ei bine, în privinţa chestiunii oedipiene, e vîrsta ei, zise doctorul. Dar tocmai de aceea, mai mult ca oricînd are nevoie... vreau să spun... acesta este un moment crucial, cînd copilul începe să fie dominat de aceste impulsuri, şi are de învăţat. E o fază a luptei pentru dezvoltarea identităţii, o etapă a înţelegerii procesului de separare dintre părinţii ei. Toată această frămîntare interioară este doar o confuzie generată de mesajul pe care l-a recepţionat din această lume a adulţilor. Are nevoie ca aceste limite să fie stabilite.

Scutură din cap şi-şi îngustă ochii.

—Văd o fetiţă foarte expusă la risc, aici, foarte confuză în privinţa propriilor ei forţe, a propriei sale seducţii. Văd nişte manifestări foarte necorespunzătoare.

A întrbat-o doctorul şi în privinţa tatălui şi a mamei vitrege?

Da, la cererea lui Fine, descrise impresiile sale despre relaţiile dintre ei, a dependenţei lui Molly faţă de ei, stabilitatea lor.

Bazat pe toate acestea, ar putea el să-şi formeze vreo opinie despre cui ar trebui acordată custodia copilului, în propriul lui interes?

—Am impresia că pot formula o asemenea opinie.

Herzog vorbea foarte teatral. Vocea sa suna ca un clopot de sărbători.

—Şi care este această opinie?

—Că luînd în consideraţie starea emoţională fragilă a copilului, clarele indicii că fusese expusă la un necorespunzător nivel de activitate sexuală din partea

mamei sale, recomandarea mea este să continue să locuiască împreună cu tatăl ei, cum a făcut-o în ultimile două luni. Stabilitatea, clarele și corespunzătoarele limite pe care tatăl este capabil să le stabilească în privința copilului, ordinea și disciplina din casă sînt, în mod evident, importante și vor fi foarte importante în dezvoltarea copilului.

-Și vizitele mamei vor fi o parte importantă a acestui aranjament custodial?

—O, da, foarte important, spuse doctorul cu generozitate. Este crucial ca ea să nu se simtă abandonată. Dar, de asemenea, este esențial ca ea să locuiască împreună cu un părinte care să-i redea copilăria. Care spune pînă aici. Dr. Herzog deschise o mînă și trasă un semn cu cealaltă, în palmă.

— Eu sînt adultul și viața mea sexuală este pînă aici. Tu ești copilul și nu este preocuparea ta, altfel —scutură din cap —nu este bine.

—Mulțumesc pentru tot, spuse Fine. Mulțumesc doctore.

Muth îi luă locul. Merse tîrșîind picioarele spre doctor, părînd aproape apologetic pentru că se vedea nevoit să-i pună întrebări. Se interesă dacă Herzog citise raportul psihologului oficial. Herzog îl citise. Întrebă dacă Herzog era la curent că recomandase să-mi fie dată mie custodia.

Era.

Muth întrebă dacă Herzog nu se simțise puțin nesigur în construirea raționamentului, deoarece nu discutase și cu mine. Herzog spuse că simțise, pe baza celor observate la copil, că ar fi putut sincer recomanda custodia pentru Brian și Brenda, că era clar pentru el că în casa mea ea fusese expusă unui inacceptabil nivel de activitate sexuală.

—Opinie bazată pe...?

—Bazată pe observațiile mele, pe ceea ce fetița mi-a spus.

—Dar fără a vorbi cu Mrs. Dunlap?

—Da.

—Ai fi fost într-o eventual mai bună poziţie pentru a justifica o astfel de opinie, doctore, dacă ai fi văzut-o pe Mrs. Dunlap?

Muth era ingenios.

—Aşa cred, dar n-am avut...

—Deci psihologul oficial, care în acest caz a văzut-o pe Mrs. Dunlap, a fost cu adevărat într-o mai bună poziţie pentru a ajunge la această concluzie?

Herzog se încruntă un moment spre Muth.

—Ar fi putu fi.

— Mulţumesc. Ah, ai citit cartea *Dincolo de cele mai mari interese ale copilului*.

—De Goldstein, Freud şi Solvit?

—Da, aceea e, zise Muth, ca şi cum ar fi fost încîntat să aibă ceva în comun.

—Da, desigur.

— Eşti la curent doctore cu importanţa pe care ei o dau în acea carte ideii de continuitate în îngrijirea copilului?

— Da, dar după părerea mea riscul în cazul nostru este suficient de mare pentru a contrabalansa acest avantaj.

— Dar, doctore — Muth se încruntă confuz —nu este punctată de ei ideea că ar trebui să încetăm a ne gîndi la riscurile care ar anula acest avantaj? Că acesta este, de fapt, cel mai important lucru, indiferent de împrejurări?

—Cred că e un rezumat brut al argumentării lor, da, dar nu sînt de acord cu ei în acest caz.

—În acest caz... spuse Muth cu tristeţe.

—Da.

—Doctore, cine îţi plăteşte cheltuielile pentru a fi venit aici şi a depune mărturie. În acest caz?

După un moment, Herzog răspunse.

—Aranjamentele mele sînt cu Mr. Fine.

—Da. Care sînt ele totuși?

—Ei bine...

Doctorul își coborî vocea.

—Cheltuieli, transport. Și un onorariu pentru a depune mărturie.

—Cît de mare este acest onorariu?

—Numai depoziția?

—Da. Care este onorariul tău profesional? Cît a convenit Mr. Fine că îți va plăti clientul său?

—O mie cinci sute de dolari.

—O mie cincisute de dolari... pe zi.

—Da.

—Și aceasta include timpul călătoriei tale pînă aici și înapoi?

—Da.

—Cînd ai venit doctore?

—Ieri. Am sosit noaptea trecută la unsprezece.

—Noaptea trecută la unsprezece. Și vei pleca acasă mîine, deci sînt două zile.

—Nu, plec la noapte. Mi-am reținut bilete pentru noaptea asta.

—Așa că vor fi o mie cinci sute pentru o călătorie. Pentru depoziție.

—Și onorarii corespunzătoare pentru pacienții pe care i-am contramandat.

—Plus, presupun —Muth se uită la judecător cu ochii măriți —onorariile de a-i fi consultat pe Molly și pe cei doi Dunlap. Și consultația cu Mr. Fine? Și aceasta?

Herzog încuviință.

—Cît în total? întrebă Muth.

—Cinci mii de dolari sir.

—Cinci mii exact? întrebă Muth.

—În jur de cinci mii, spuse Herzog.

—Bine, mulțumesc foarte mult, zise Muth.

Am făcut pauză pentru prînz. Leo și Muth dispăruseră împreună pentru a discuta despre depoziția lui

Leo programată să fie următoarea. Eu m-am dus singură la Barrister şi am luat o cafea şi o plăcintă. Privii la ceasul de pe perete. Era din genul celor care ţăcănea la fiecare minut care trecea astfel încît mereu îţi atrăgea atenţia, îţi aducea mereu aminte prin micul zgomot ascuţit, mişcarea limbii, că eşti întrucîtva în urmă. Cînd m-am întors la sala de judecată doar poliţiştii erau înăuntru. Cineva deschise una dintre ferestre pentru a răcori încăperea şi răcoarea tălăzuia înăuntru apoi se strecura încet prin fereastră din nou afară. Doctor Payne intră şi se aşeză în rîndul din spate. Brenda sosi şi se aşeză pe rîndul din faţa lui. Poliţiştii se foiau înăuntru şi afară ducînd coli de hîrtie, rîzînd unul la altul. Leo mi se păru groaznic atunci cînd îşi reluă locul. Gîtul îi părea lung şi alb numai piele şi os. Ochii îi fluturau repede de la Fine la juddecător. Un *whooping crane** am gîndit eu şi apoi brusc mi-am amintit strigătul lui de pasăre de prima dată cînd am făcut cu adevărat dragoste.

Fine îi ceru să descrie relaţia sa cu mine.

—Ieşeam împreună de la începutul lui mai.

—Ieşeaţi? Ce înseamnă asta?

—Eram amanţi, spuse Leo arătînd speriat.

Ventilatorul se porni să fîşîie. Fine se întoarse spre judecător şi spuse ceva ce n-am putut auzi.

—O.K. Da, am notat lucrul ăsta zise judecătorul.

—Ce am şoptit spre Muth? Ce se întîmplă?

—Îl face un martor ostil. Priveşte.

Muth gesticulă spre Fine.

—E ca un interogatoriu încrucişat.

—E o relaţie sexuală cea pe care o aveaţi nu-i aşa, Mr. Cutter? spuse Fine.

Zîmbea. Mi se părea că este prima dată cînd îl văd zîmbind.

—Da. Şi emoţională.

*Pasăre mare din America de Nord cu picioare lungi, specie aproape dispărută cu pene albe şi negre şi un strigăt ca de bufniţă

Raspunde te rog doar la întrebare. De cît timp o cunoșteai pe Mrs. Dunlap înainte ca relația voastră să devină sexuală? Ieșisei cu ea de cîteva luni?

—Nu. O întîlnisem cu cîteva luni înainte.

—Cît timp ai ieșit cu ea înainte să vă culcați împreună.

—O dată, zise încet Leo.

— O dată, repetă ca un ecou Fine, cu voce ascuțită, veselă. Înțeleg acum Mr. Cutter, în prezent ești șomer nu-i așa?

—Sînt liber profesionist.

—Nu ai un serviciu, nu asta vrei să spui?

—Sînt pictor, artist, pictez, vînd tablouri.

—Dar în prezent nu ai o slujbă, nu?

—Nu, în sensul ăsta, nu.

—Dar nu este suficient Mr. Cutter. Și cînd a fost ultima oară cînd ai avut o slujbă în sensul ăsta?

—Am predat un curs primăvara trecută la școala de muzeistică.

—Și înainte de asta?

—Anul anterior am fost artist intern la un liceu de nord de Boston.

—Deci, Mr. Cutter, e cinstit să spui că duci o destul de instabilă viață economică.

—Da.

—Așa că mutîndu-te la Mrs. Dunlap a reprezentat o bună afacere pentru tine, nu-i așa?

—Nu m-am mutat niciodată.

—Dar dormeai acolo în fiecare noapte. Nu acesta-i adevărul?

—Da.

—Luai masa acolo.

—De obicei.

—Dar nu te-ai mutat acolo.

—Nu.

Fine își ridică privirea la judecător și zîmbi.

—N-o să apucăm să despicăm firul de păr în patru

pe marginea subiectului, onorată curte.

Se întoarse din nou spre Leo, păşi încet pe lîngă el vorbind.

—Acum Mr. Cutter spune-mi. Ai avut grijă de Molly, fetiţa clientului meu din cînd în cînd, nu-i aşa?

—Da.

—Mrs. Dunlap te lăsa singur cu ea.

—Da.

—Te lăsa să-i faci baie şi s-o culci?

—Da.

Fine se întoarse cu faţa spre Leo.

—Şi a fost vreuna din ocaziile astea cînd erai gol în preajma ei, nu-i aşa?

—Da.

—Cînd nu era nimeni altcineva în jur?

—E adevărat.

Vocea lui Leo era neutră.

—I-ai spus copilului să-ţi atingă organele genitale, nu-i aşa?

—Nu, n-am făcut-o.

—Nu i-ai spus copilului să te atingă?

Fine se aplecă spre Leo.

—Nu. Ea a întrebat dacă ar putea.

— Copilul te-a întrebat dacă te poate atinge sexual?

—Da. Nu! Nu sexual.

Mîinile lui Leo se agăţară strîns de bară.

—Te-a întrebat dacă-ţi poate atinge organele genitale, zise Fine încet.

—Da.

—Un copil de patru ani cere în mod spontan să dezmierde un...

—Era curioasă, izbucni Leo.

Puteam spune că este la marginea răbdării. Nu, am gîndit, încă puţin doar, mai suportă încă puţin.

—Aşa că tu desigur, cine n-ar fi făcut-o, ridică Fine cavalereşte din umeri, ai spus da.

—E adevărat.

Leo se liniștise.

—Sigur, grozav, dă-i drumul!

—Am spus da, zise Leo înăbușit.

—Și cînd te-a atins, Mr. Cutter nu-i adevărat că ai răspuns sexual la atingerea ei?

—Da.

Leo își plecă privirea.

—Că ai fost excitat de ea.

—Nu.

—Ai răspuns dar n-ai fost excitat?

—Da.

Fine zîmbi la judecător.

—O altă distincție nostimă, onorată curte.

Muth se ridică.

—Obiectez, zise. Martorul a răspuns. Avocatul nu trebuie să comenteze răspunsul.

— Se susține spuse judecătorul dar îi zîmbi lui Fine.

Fine se întoarse din nou spre Leo.

—Ai avut o erecție cînd fetița clientului meu te-a atins?

Muth se ridică din nou.

—Obiectez onorată curte, a răspuns deja la asta.

Judecătorul încuviință.

—Se susține, spuse el din nou.

Fine se întoarse și zîmbi ușor către Muth apoi din nou spre Leo.

— O.K., hai să vorbim despre altceva Mr. Cutter. În multiple ocazii, tu și Mrs. Dunlap ați avut copilul cu voi în pat, nu-i așa?

—Da.

—Erați amîndoi goi și copilul era în pat cu voi.

—Niciunul din noi nu purta pijama.

Leo vorbea repede supărat.

— Dacă fe... dacă Molly intra în pat cu noi aceasta era situația, da, dar niciodată n-am luat-o în pat cu noi

goi.

— Mulţumesc Mr. Cutter, mulţumesc pentru explicaţii. Şi cînd se întîmpla să fiţi, doi adulţi şi un copil de patru ani în acelaşi pat, cu vreuna din acele ocazii, Mr. Cutter, aţi avut, tu şi Mrs. Dunlap relaţii intime?

—Da. O dată.

Vocea lui Leo era aproape stinsă. Brian se foi pe marginea scaunului. Judecătorul privi spre el apoi repede spre Leo.

—Deci făceaţi dragoste în timp ce Molly era în pat cu voi.

—Ea dormea.

Fine se întoarse din nou cu spatele către Leo şi spre judecător şi vorbi dispreţuitor pe deasupra umărului.

—Nu am alte întrebări, onorată curte.

Se aşternu o lungă tăcere în sală. Storurile ticăiau în fereastră. Un telefon îndepărtat sună.

—Mr. Muth? întrebă în cele din urmă judecătorul.

Muth se ridică în picioare.

—Nu, spuse, nu am întrebări, onorată curte.

Şi se aşeză. Leo se uită la el, la mine. I-am atins uşor braţul lui Muth dar el privea în jos la hîrtiile sale fără să-mi dea nici un răspuns.

—Poţi pleca îi spuse judecătorul lui Leo.

Leo îl privi cîteva clipe înainte de a fi înţeles ce se întîmplase. Apoi se sculă încet.

XXX

Leo nu apăru a doua zi la tribunal. N-am fost surprinsă. Îl sunasem după ce ajunsesem acasă în noaptea precedentă şi apoi pentru că păruse foarte supărat mă dusesem la el la studio.

Bea, era furios pe Muth pentru a-i fi tăiat macaroana, cum spunea el.

—Vreau să spun, Isuse, Anna, dacă avea de gînd

să facă asta ar fi putut să-mi spună. E tot ce-i ceream. A insinuat că aș avea șansa să spun povestea în felul meu așa că am fost un băiețel cuminte la interogatoriul încrucișat, apoi s-a făcut, la naiba, că nici nu mă cunoaște.

—Încearcă doar să mă ajute, Leo.

—Anna am să fac orice să te ajut, să-l ajut să te ajute, ți-am spus asta. Dacă nu vrea să discute cu mine în fața curții, grozav, dar ar fi trebuit să-mi spună.

—Probabil s-a gîndit că ai să joci mai bine rolul dacă... Știu ce a gîndit. A greșit făcînd așa cum a făcut.

Am rămas în tăcere la masă fără să ne uităm unul la altul. Leo se ridică și începu să pășească în jurul încăperii.

—Poate ar trebui să plec.

—Cum vrei, acceptă el.

Stătea în picioare la masa lui de lucru cu spatele întors spre mine. Dar am rămas în continuare la masă. După o vreme veni Peter. Leo îi povesti ce se întîmplase își repetă obiecțiile asupra felului în care îl tratase Muth. Peter fu de acord. Îi spuse lui Leo că Muth părea un enorm măgar, un măgar lipsit de minte. Pentru o vreme Peter fu cu adevărat încîntat să vorbească despre asta. Dar apoi începurăm să-l deprimăm, spuse.

—La dracu. Voiam ceva companie în noaptea asta se plînse el. Pot trăi și fără asta.

Gesticulă spre Leo și spre mine.

—Du-te la naiba Pete, zise Leo.

Stătea pe canapea acum cu băutura în mînă.

—După tine, spuse Peter.

—Vorbesc serios, zise Leo.

Nimeni nu vorbi o vreme.

—Bine, spuse Peter. Trebuie să admit. Nu sînt în stare să țin pasul la așa ceva mult timp.

Se ridică de pe singurul scaun confortabil din

încăpere.

—Mulţumesc pentru încurajare băieţi. Am de gînd s-o şterg.

—Şi eu, am zis.

Leo îşi ridică privirea spre mine.

—Trebuie s-o fac din nou mîine Leo, am spus. Trebuie să vorbesc. Şi eu am încredere în Muth. Trebuie să cred în el. Am scuturat din cap.

—Într-adevăr nu pot sta cu tine cînd te simţi în felul ăsta.

Privi din nou în jos şi încuviinţă. M-am lăsat pe vine lîngă el.

—Oricum nu putem vorbi în noaptea asta.

I-am atins faţa.

—Putem?

Scutură din cap.

—Îmi pare rău, am spus.

—Şi mie-mi pare rău, răspunse.

Ne-am strîns mîinile. Am plecat cu Peter şi nu m-am uitat înapoi. N-am vrut să-l văd acolo singur. Afară, Peter încercă să mă convingă să mergem să dansăm. M-am desprins de el, am intrat în maşină.

—Are să-ţi pară rău Anna, strigă el spre fereastra închisă.

—Să dansezi, este exact lucrul după care tînjeşti.

În timp ce mă îndepărtam tropăi spre Volvo-ul său peticit parcat lîngă trotuar.

Cînd am păşit în dosul barei, în ziua următoare, deja tremuram. Ca şi Leo purtam o costumaţie, vechea rochie pe care o pusesem în noaptea în care îmi imaginasem că încă mai puteam vorbi cu Brian. Muth rînji peste bară spre mine, apoi mă direcţionă cu un pas tacticos prin întrebările de deschidere, spre povestea pe care dorea să o stabilească. În mod

particular stărui pe volumul de responsabilitate pe care întotdeauna îl avusesem în îngrijirea lui Molly: că eu ţinusem contactul cu doctorii, profesorii, părinţii prietenilor. Că eu făcusem aranjamentele, o însoţisem în vizitele la acvariu, la muzeul copiilor. Că eu îi colectasem îngrijitoarele, alesesem grădiniţa. Că eu îi achiziţionasem lui Molly hainele, îi planificasem mesele. Că atunci cînd era tulburată, noaptea, eu fusesem cea care mergea la ea. În timp ce vorbeam încet despre acest detalii ale vieţii mele cu Molly am început să mă relxez. M-am lăsat pe spate, cum făcuse Brian, şi am încercat să arăt la fel de liniştită cum arătase el.

Muth stătea cu faţa la mine şi la judecător în tot acest timp. Apoi se întoarse spre sală.

—Acum, Mrs. Dunlap, spuse. Spune-mi istoria relaţiilor tale cu Leonard Cutter. Cînd v-aţi întîlnit pentru prima oară?

—Ne-am întîlnit cîndva în aprilie.

—Şi aţi început să ieşiţi împreună în...?

—Am început să ne întîlnim, am devenit amanţi în mai şi Mr. Cutter a început să-şi petreacă nopţile la mine în iunie.

—Şi în unele din acele nopţi a adormit Molly cu voi?

—Da, a făcut-o. Avea uneori coşmaruri sau vise urîte —cred că o mulţime de copii încep să aibă la vîrsta ei —şi se trezea din cauza lor, venea adesea în dormitorul meu şi se căţăra în pat cu mine. Cu noi.

— Aşadar, dormea în pat cu voi aşa cum orice copil face în acele împrejurări?

—Ei bine, dacă eram suficient de trează o duceam în braţe înapoi în patul ei. Dar ocazional o lăsam să rămînă şi să doarmă lîngă mine, da.

—Descrie-ne acel aranjament.

—Aranjamentul somnului?

—Da.

—Ei bine, Molly era la margine pe partea cea mai apropiată de uşă pe unde intra iar eu eram la mijloc în timp ce Leo — Mr. Cutter — era pe partea lui de pat.

—Acum Mrs. Dunlap spune-ne în ce relaţii era Molly cu Leo?

— O, îl adora. El s-a străduit foarte mult să-i cîştige afecţiunea. Era foarte reconfortant, foarte calm cu ea. Era încîntată să fie cu el.

Brian scutură din cap cu dezgust. Am încercat să mă uit la el.

—Şi din cînd în cînd o lăsai singură cu el.

—Da. Uneori numai pentru a trage o fugă după cumpărături, dar uneori pentru mai mult timp. O dată sau de două ori am putut în felul ăsta să recuperez rămînerea în urmă cu munca mea seara. Şi uneori ei alegeau să-şi petreacă timpul împreună —ea îi cerea s-o ia undeva la plajă.

—Acum Mrs. Dunlap care a fost reacţia ta cînd ai auzit despre acest incident la care se face referire? Cînd a existat un contact între Mr. Cutter şi fiica ta?

—Am fost cu adevărat şocată. Am fost îngrozită.

Acesta era răspunsul pe care-l conveniserăm. Eram bucuroasă că Leo nu era în sală. Am spus lucrul acesta încet.

—Şi ţi-ai exprimat această părere faţă de Mr. Cutter?

— Ei bine, n-am aflat despre el decît mai tîrziu dar în momentul în care mi-a ajuns la cunoştinţă, da, mi-am exprimat groaza.

—I-ai arătat lui Mr. Cutter că nu scuzi o astfel de purtare?

—Da.

—Îţi aduci aminte cuvintele pe care le-ai folosit?

Mi-am amintit cum am stat mult timp tăcută întinsă lîngă Leo în semiîntuneric după ce-mi explicase. Strălucirea lumînării purpurii făcea totul urît. Nu-mi aduceam aminte să-i fi spus ceva. Plîngeam.

— Nu, doar că nu înțeleg cum așa ceva i se părusе normal.

Muth încuviință sobru, aprobator.

— Acum, Mrs. Dunlap, spuse, știu că la diferite momente din investigarea acestei situații diferiți oameni te-au întrebat dacă ai fi dispusă să renunți la mr. Cutter dacă asta ar fi o condiție a custodiei. Ofițerul serviciilor familiale și Dr. Payne, custodele, te-au întrebat. Care a fost răspunsul tău la asta?

— Că aș fi dispusă. Aș fi dispusa să nu-l mai văd pe Mr. Cutter.

—O.K., zise Muth.

Zîmbi blînd către mine, se uită la judecător.

—Asta-i tot.

Mr. Fine păși un moment încet în fața mea înainte de a începe. I-am evitat ochii negri strălucitori. Se opri și vorbi spre mine.

— Acum, Mrs. Dunlap, este adevărat că cel puțin cu una din ocaziile în care Molly a venit și a intrat în pat cu voi erai în relații intime cu Mr. Cutter în vreme ce ea era în pat cu voi?

—Eram în relații intime cînd a intrat. Da.

—Și ați continuat să faceți asta, nu acesta este adevărul?

—Mr. Cutter a stat în mine.

— Adică exact ceea ce noi definim, cred, a avea relații intime. Eu cel puțin.

Fură rîsete înăbușite ici-colo în sală și buzele lui Mr. Fine se curbară ca pentru a aproba aceasta. Apoi fața-i deveni sobră, se încruntă spre mine.

—Așa că tu, care atît de indignat obiectezi la faptul că Mr. Cutter i-a permis fetiței tale să-l atingă, tu însăți i-ai permis să fie în pat cu voi cînd aveați relații intime, nu-i așa?

—Da.

Am încercat să-mi mențin vocea fermă, sigură.

—Ai senzația că există unele diferențe calitative

între aceste două moduri de comportament, ca să spun aşa?

Muth se ridică în picioare în spate lui.

—Obiectez, onorată curte. Aceasta pretinde un raţionament.

Judecătorul privi spre el.

—Cred că mi-ar place să aud răspunsul martorului, zise el încruntîndu-se.

—Nu ştiu, am spus după un moment.

—Ce? zise Fine tăios.

—Nu ştiu dacă există o diferenţă.

—Dar dezaprobi ceea ce Mr. Cutter a făcut?

—Da.

—Dezaprobi ceea ce tu ai făcut lăsînd copilul să vă privească întreţinînd relaţii intime?

—Copilul nu a privit.

— Dezaprobi propria ta acţiune? repetă el ca şi cum aş fi fost înceată la minte.

—Da, am spus încet.

—N-ai face lucrul ăsta din nou?

—Nu, nu l-aş face.

—Mă privi un moment cu ochii lui strălucitori.

—Spune Mrs. Dunlap în ce moment ţi-ai schimbat părerea.

—Scuză-mă?

—Ti-ai schimbat părerea despre comportamentul tău, nu acesta este adevărul?

—Nu.

—Nu? Dar cîndva aveai sentimentul că este minunat, grozav. Acum în aparenţă nu-l mai ai.

—Niciodată n-am avut sentimentul că era minunat şi grozav.

—Dar ai făcut-o.

—Da.

—Fără să fi simţit că ceva nu e în regulă?

—Da. Nu m-am gîndit. Nu m-am gîndit la asta.

—Înţeleg, zise el.

Se îndepărtă, merse spre masa lui, privi în jos la niște hîrtii și veni repede înapoi.

—Acum, Mrs. Dunlap, spuse, vrei să ne povestești despre numărul de ore pe care le lucrai anterior divorțului.

—Undeva între zece și cincisprezece ore pe săptămînă.

—Pentru că Mr. Dunlap muncea din greu, cîștiga suficienți bani așa încît nu trebuia să muncești tot timpul, nu-i așa?

—Da, e adevărat.

—Și Molly mergea cu program redus la grădiniță?

—Da, studenții mei la pian erau toți liberi abia după-amiaza și ea mergea la programul de după-amiază la grădiniță.

—Și anul acesta i-ai ridicat programul la program complet.

—E adevărat.

—Pentru că muncești mai mult.

—Da.

—Cît înseamnă asta?

—Ei bine, în timpul verii au fost treizeci de ore.

—Și acum?

—Și acum. Acum am din nou studenți la pian sînt patruzeci sau cam așa ceva.

—Așa că atunci cînd aveai custodia ea era la grădiniță patruzeci de ore pe săptămînă.

—Aproximativ, da.

—Și acesta ar fi programul dacă ți-ar fi redată custodia?

—Da.

—Și ai pe cineva care să te ajute acasă, Mrs. Dunlap?

—Nu.

—Deci lucrezi patruzeci de ore pe săptămînă, departe de fiica ta și apoi mai ai munca și întreținerea cerute în casă.

—Da.

—Si timpul tău liber, nu acesta este adevărul?

Zîmbea din nou uşor.

—Da.

—Asta-i tot, onorată curte.

Muth se sculă încet cînd judecătorul îl chemă ca şi cum n-ar fi fost nici o urgenţă, nimic îngrijorător. Tonul îi era relaxat.

—Acum, Mrs. Dunlap ambele slujbe pe care le ai au ore destul de flexibile, nu-i aşa?

Rînji spre mine.

—Da.

—Şi ai putea spune curţii —îşi legănă mîna de la Fine la Brian —ce faci dacă Molly este bolnavă şi are nevoie de mama ei?

— Ei bine, dacă era bolnavă, cînd a fost bolnavă pur şi simplu contramadam totul. Dar pot oricînd să chem pe altcineva care să se îngrijească de animalele de la laboratorul la care lucrez şi să recuperez timpul mai tîrziu. Şi acesta este în parte motivul de a avea acea slujbă, astfel ca să pot să răspund de ea, astfel încît să putem fi în acele momente împreună.

—Mulţumesc, spuse el şi încuviinţă spre judecător. Asta-i tot.

Doctorul Payne arătă foarte mic urcînd pe standul martorilor.

Cînd se lăsă pe spate, după ce depuse jurămîntul faţa îi era ascunsă parţial de bara din jurul lui. Muth îi recitase recomandările o lungă perioadă. Îi ceru să relateze în cîte cazuri depusese mărturie, de cîte ori recomandase custodia mamei şi de cîte ori tatălui. A obţinut de la el o descriere tendenţioasă a numărului de ore pe care îl petrecuse cu fiecare din noi pentru a-şi întocmi raportul. Apoi Muth îi ceru să vorbească

despre Molly despre cum se purtase ea în timpul ședințelor. Payne zîmbi.

Ei bine, Molly a fost într-un anume fel un aluat lucrat.

Apoi scuturã din cap redevenind sobru.

—Dar cred cã toate schimbările din viața ei și confuzia provocată ei de acest divorț a făcut-o prudentă în a se deschide și cred că a simțit că ceea ce mi spune urma să influențeze condițiile vieții ei de după aceea. Dar la cea de-a doua ședință s-a relaxat întrucîtva și am reușit să fac unele jocuri terapeutice cu ea să folosesc păpuși și jucării și să o fac să-și dezvăluie sentimentele. A devenit mai deschisă. Și este foarte limpede ce gîndește în momentul în care este relaxată.

— Și a arătat semne, doctore, de a fi fost traumatizată de evenimentele descrise aici?

Capul lui Payne se mișcă rapid.

—Nu, cred că nu. În parte, pentru că, așa cum Anna a sugerat s-a petrecut într-un context în care a existat o oarecare cantitate de nuditate, oarecare cantitate de contact fizic continuu și ea devenise obișnuită cu asta. Îi era totul familiar.

Se încruntă.

—Am găsit-o preocupată de această chestiune pînă la un anumit grad. Dar a fost greu pentru mine să aflu motivele. Și mi s-a părut că aceasta provine din reacția lui Brian atunci cînd ea i-a povestit despre viol, despre ce s-a întîmplat.

—Ai putea explica acest lucru?

Muth părea să nu fi înțeles.

—Da. Lui Molly îi lipsește tatăl ei, ține la el foarte mult dar nu-l vede suficient de des. Și atunci cînd îl vede, el are în mod frecvent mintea preocupată de alte lucruri —muncă, noua lui căsătorie. În această situație ea a venit cu acel episod despre Leo Cutter și dintr-odată l-a aflat pe tatăl ei profund interesat de ea

de ceea ce avea ea de spus. Într-un mod total inconştient, ea a reacţionat la acest interes pe care l-a provocat tatălui.

—Şi aceasta ar putea explica interesul ei pentru acea întîmplare?

Era o revelaţie pentru Muth.

—Ar putea cel puţin în parte s-o explice. Copiii, Payne zîmbi cu jale, folosesc puterea de care dispun.

Apoi se lăsă în faţă şi redeveni serios.

—Dar o altă reală sursă de preocupare, cred, este că regulile sînt atît de clar diferite de la o casă la alta. Şi cînd un copil trebuie să se descurce într-o astfel de situaţie adesea pierde o mulţime de timp explorînd hotarele, testînd diferenta între limite. Este o tranziţie dificil de făcut pentru un copil mic între diferite standarde de comportament şi nu este neobişnuit ca ei să-şi petreacă o mulţime de timp chiar pe muchia acestei diferenţe.

Făcu un gest asemănător celui pe care-l făcuse Dr. Herzog în ziua precedentă, o alunecare de-a lungul palmei cu cealaltă mînă.

—Cred că după toate probabilităţile, ceea ce am văzut la Molly e cîte un pic din fiecare din acest moduri de comportament.

Muth se încruntă ca un studentu greu de cap.

—Dar n-ai găsit-o vătămată de episodul despre care am auzit.

—Nu vătămată.

Payne scutură din cap, se lăsă în spate.

—Nu cred că l-a perceput ca înspăimîntător sau amenințător în vreun fel.

Muth încuviinţă încet asimilînd acest fapt. Apoi spuse:

—Doctore ai auzit mărturia Dr. Herzog care şi el a văzut-o pe Molly?

—Da.

—Cunoşti munca lui Dr Herzog?

—Nu, dar lumea psihiatrică e vastă și sîntem din regiuni diferite.

—Ei bine, Dr. Herzog a concluzionat privind-o pe Molly, jucîndu-se cu aceste —mîna lui făcu un cerc grațios —păpuși corecte din punct de vedere anatomic, că ea a fost traumatizată, că suferă datorită efectelor acestor experiențe. Poți răspunde la aceasta?

—Cu tot respectul pe care îl port lui Dr. Herzog nu pot fi de acord cu el. Și aș sugera ca acele păpuși, se întoarse spre judecător, nu știu dacă ați văzut acele păpuși, onorată curte.

Judecătorul încuviință ambiguu și Payne se întoarse din nou spre Muth.

—Ei bine, aceste păpuși sînt ele însele, cred, terifiante.

Sprîncenele groase ale lui Payne se coborîră.

—Preocupante ele însele, pentru un copil. Genitalele masculine sînt... deformate, în cel mai bun caz. genitalele feminine arată ca o rană, o leziune. Poate în cel mai bun caz ca niște animale bizare. Și toate au acel păr. E coșmarul unui copil despre ce ar putea fi sexualitatea.

—Deci, dacă un copil nu se poate abține să nu se lase fascinat de acele genitale, ei bine, aceasta e o reacție cu totul previzibilă, o fascinație. Dacă un copil nu poate suporta să le privească, spunem că este traumatizat. Dacă nu poate să privească la nimic altceva decît la ele, de asemenea vom spune că este traumatizat. Totuși, ambele reacții sînt naturale; ea a privit, în acest caz — pare perfect de înțeles pentru mine.

—Deci, nu ești de acord cu concluziile Dr. Herzog, se încruntă Muth.

—Nu. Și cea mai relevantă observație pe care am făcut-o în privința lui Molly n-are absolut nimic de a face cu aceste chestiuni sexuale.

—Şi care a fost această observaţie, doctore?

—Adevărata preocupare a lui Molly, forţa directoare pentru ea acum, este frica de a fi părăsită, de a fi abandonată. Cînd s-a jucat cu acele —ceea ce eu aş numi neamenințătoare jucării, doar păpuşi, animale, marionete —ceea ce a arătat ea, a fost senzaţia ei de a fi părăsită singură, supărarea ei faţă de amîndoi părinţii. Dacă e vreun pericol din vreun punct de vedere, este în jurul acestei chestiuni.

—Aha, spuse Muth. Şi ce ai văzut ca sursă a acestei spaime?

—Divorţul, desigur, este principala sursă şi legat de acesta plecarea tatălui ei. Ea le-a interanalizat şi se autoînvinuieşte pînă la un anumit grad pentru aceasta în ciuda a ceea ce i s-a spus de către ambii părinţi.

—Ceea ce înseamnă...?

—Că nu este vina ei, că Tati şi Mami nu puteau merge mai departe etc. Ea ştie aceste lucruri. Dacă o întrebi de ce au divorţat părinţii ei are să-ţi spună acest lucru cu un ton într-adevăr rezonabil, cvasi-normal. Apoi va juca rolul fetiţei care a fost atit de obraznică încît a fost pusă la colţ.

—Înţeleg şi...

—Dar ea de asemenea, se teme de abandonarea de către mama ei, întrerupse Payne. În acest sens relaţiile dintre mama ei şi Leo au fost dificile pentru ea cu toate că şi schimbarea la programul complet de grădiniţă trebuie luată în considerare. Dar era o fetiţă care îşi pierduse tatăl, fiind foarte apropiată de mama sa. Şi acum începe să o piardă într-un anume sens şi pe mama astfel că putem vedea manifestîndu-se imaturitatea, nevoia de atenţie.

Muth încuviinţă tăcut pentru un moment.

—Înţeleg. Şi poţi vorbi puţin despre relaţiile copilului cu mama sa?

—Da, sînt foarte strînse, foarte intense. Nu nepotrivite de altfel pentru un copil de vîrsta ei. Dar mama

n lost sursa principală de afecțiune cu toate că este profund atașată și de tatăl ei.

—Dar el este mai distant.

Fine se ridică.

—Obiectez, onorată curte. Îl dirijează pe martor.

Judecătorul încuviință.

—Se susține aceasta. Reformulează întrebarea avocat!

—A, spuse Muth, O.K.. deci ai spune... deci cine în opinia ta este părintele psihologic în acest caz?

Payne zîmbi.

—N-aș trage o linie chiar în felul acesta, Mr. Muth. Știu la ce te referi dar copilul este atașat de ambii părinți.

Se întoarse spre judecător încruntîndu-se.

—Aceasta este partea dificilă în acest caz onorată curte. Amîndoi părinții sînt foarte atașați de copil. Mi se pare că nici unul nu are să se folosească de custodie pentru a-l pedepsi pe celălalt. Amîndoi simt că copilului i-ar fi mai bine dacă l-ar păstra. Fiecare simte ce-i poate oferi. Dar aș spune că —se întoarse spre Muth, clienta ta, Anna, este mai importantă pentru sănătatea psihologică a lui Molly în acest caz. Că Molly este în oarecare pericol în chestiunea sentimentului de abandonare și că să o piardă pe mama sa ar fi altă chiar mai dureroasă smulgere — cea mai dureroasă smulgere cu putință, datorită apropierii lor —și că ar fi cel mai dăunător lucru pe care mi-l pot imagina pentru această fetiță în acest moment.

—Și pe acest lucru se bazează opinia pe care ai formulat-o?

—Ei bine, și simțind că nu există vreun risc în casa mamei sale dacă stă acolo.

—Și pe ce-ți bazezi această opinie?

—În primul rînd că fiecare realizează că ceea ce s-a întîmplat n-are să se repete. Că Anna este gata să se lase consultată dacă aceasta este recomandarea

curţii şi că este gata să înceteze să-l mai vadă pe Mr. Cutter dacă dorim să facem din aceasta o condiţie.

Îşi ridică din nou privire spre judecător.

— Privesc acest episod chiar aşa, ca un episod. Un episod nefericit. Dar nu suficient pentru a schimba custodia în special cînd copilul este atît de ataşat de mama sa şi mama este perfect capabilă să aibă grijă de ea.

Capul lui Muth încuviinţă încet, sobru.

— Îţi mulţumesc, spuse.

Fine se duse direct la Payne cînd fu chemat vorbind chiar în momentul în care se apropia.

— Doctore numeşti aceasta un episod nefericit?

— Da, încuviinţă Payne.

— Te referi la incidentul cînd Molly a atins organele genitale ale lui Mr. Cutter?

— Da.

— Dar de fapt, nu-i aşa, pe întreaga durată a relaţiilor mamei sale cu Mr. Cutter copilul a fost expus unui înalt grad de activitate sexuală.

— Acesta nu este modul meu de a înţelege lucrurile.

Gura lui Payne se strînse.

— Nu-i modul tău de a înţelege lucrurile?

— Nu. Pentru prima lună sau cam aşa ceva Molly n-a fost expusă la nimic.

— Deci au fost doar cele cîteva luni de după aceea ale relaţiilor cînd copilul a fost expus la activitatea lor sexuală.

— Nu. Nu consider nuditatea activitate sexuală.

— Consideri relaţiile intime activitate sexuală?

— Desigur.

— Şi cu cel puţin o ocazie au întreţinut relaţii intime în faţa copilului, nu-i aşa?

— Copilul se pare că dormea, Mr. Fine.

Vocea lui Payne era moale, controlată.

— Înţeleg.

Fine se întoarse cu faţa spre sală.

—Și este ceva ce recomanzi, doctore, să întreții relații intime în pat cu un copil care poate să fie sau poate să nu fie adormit.

—Nu.

—Așa că, acesta este un alt episod nefericit?

Payne tăcu un moment.

—Da, spuse.

Fine se întoarse.

—Și volumul de nuditate, doctore. Copilul era obișnuit să-i vadă pe mama ei și pe Mr. Cutter goi în pat și în baie. Este acesta un bun obicei?

—Nu cred că era o idee bună, nu.

—Și că ei valsau prin, scuză-mă, mergeau prin apartament goi? Că se uita la Mr. Cutter făcînd duș. Este acesta un alt exemplu de episod nefericit?

—În cele mai bune împrejurări cred că nu s-ar întîmpla.

—Deci o dată și încă o dată Mrs. Dunlap a dovedit că judecă greșit în jurul acestor chestiuni sexuale cu fiica ei.

—În această relație da.

— Dar ai recomanda ca fetița să meargă înapoi la o astfel de mamă?

Tonul lui Fine era neîncrezător.

—Nimeni nu-i un părinte perfect. Copilul este profund atașat...

—Da sau nu, doctore?

—Da, recomand acest lucru.

Payne își așeză buzele într-o linie subțire. Tonul lui Fine se schimbă.

—Acum Mrs. Dunlap muncește la două slujbe nu-i așa?

—Două slujbe cu program parțial, da.

— Și acest lucru înseamnă că trebuie să țină copilul la grădiniță cu programul complet, nu-i așa?

—Da.

—Și ai menționat în raport că Mrs. Dunlap a fost

psihologic mai absentă, cred că ai spus, de la începutul relaţiilor ei cu Mr. Cutter.

—Da, e adevărat.

— Deci, există un anume sens în care abandonul de care spuneai că ar fi traumatizat copilul a fost cauzat de retragerea mamei sale şi de faptul că a fost nevoită să lucreze mai mult.

— Am spus acest lucru deja, da. Dar acesta nu e un motiv să fie mai abandonată...

—În regulă doctore, bine. Dă-mi voie să te întreb: nu-i adevărat că Mrs. Dunlap a consimţit să renunţe la Mr. Cutter doar pentru a-şi îmbunătăţi şansele de a-şi obţine înapoi fiica?

—Ei bine, nu doar. Există şi alte complicate aspecte.

—În parte, atunci, pentru a-şi îmbunătăţi şansele.

—Ei bine, aşa presupun. Altfel poate n-ar face-o.

—Deci, dacă n-ar fi intervenit curtea, la cererea clientului meu, nu i-ar fi trecut prin minte să renunţe la Mr. Cutter, e adevărat?

—Poate că nu.

—Sau să-şi schimbe comportamentul sexual din casă?

—Nu pot şti acest lucru.

—Totuşi spui că fetiţa nu este expusă la risc în această casă.

—E adevărat.

Mr. Fine îl fixă cu privirea un moment pe Payne. Apoi îşi ridică privirea la judecător.

—Asta-i tot, spuse după o pauză.

Muth se sculă şi-i ceru lui Payne să speculeze pe tema vătămării lui Molly în cazul în care Brian ar căpăta custodia. Payne redeveni expansiv cînd vorbi despre nevoia ei de stabilitate pentru continuarea strînsei ei legături cu mine, cea mai importantă legătură a ei.

—Deci, în acest sens, Mrs. Dunlap a fost o figură de nădejde în viaţa copilului?

— Absolut. Și într-un anume fel încrederea lui Molly în ea însăși este premisă de continuare a prezenței lui Mrs. Dunlap în viața ei.

Se aplecă înainte.

— Acum, nu spun că n-ar putea supraviețui, dar ar fi ca și cum în mod deliberat i-ai rupe brațul știind că nu va vindeca dar că un anume tratament va fi necesar, o anumită lungă sau scurtă perioadă de recuperare și desigur o durere chinuitoare. Ceea ce spun eu este că să o muți în grija tatălui ei ar fi să o rănești din nou să o brutalizezi din nou. Spun că trebuie să luați acest lucru în considerație.

Muth încuviință.

— Și susții aceasta în ciuda programului mai încărcat al lui Mrs. Dunlap și a înmulțirii orelor de grădiniță?

— Da, spuse Payne cu fermitate. Îmi dau seama că nici un părinte nu-și poate petrece fiecare minut cu copilul și ar fi dăunător dacă un părinte ar face-o. Acum s-ar putea să fie și cred că este cazul că nici unul dintre părinți nu are cu adevărat durata ideală de timp pentru a o petrece cu copilul. Din diferite motive, fiecare dintre ei trebuie să petreacă departe de copil mai multe ore decît aș recomanda. Dar nu există casă ideală. Și adevărul este că relațiile lui Molly cu mama ei, cu Anna, sînt puternice.

Zîmbi.

— Și de aceea a fost capabilă să reziste la o atît de lungă despărțire, pentru că știe că mama ei este cu ea mereu. S-o aibă pe mama ei este ca o putere interioară pe care o poartă cu ea, care-i permite să pășească spre independența ei, acea independență pe care, noi toți o dorim pentru pușii noștri. Dar asta pentru că Anna este ca o bucată din ea. Ceea ce sugerez eu este să nu compromitem astă acum, să nu-i spunem: Iată, ai îndurat asta așa de bine, avem de gînd să te punem la încercare și mai mult,

îndepărtînd-o de tine pe persoana care ţi-a dat această putere. Asta înseamnă expunerea ei la risc, după părerea mea.

Muth încuviinţînd încet, aşteptă un moment ca cele spuse să-şi facă efectul înainte de a spune: Ei bine, mulţumesc, doctore.

Ultima persoană pe care Muth o chemase era una din profesoarele lui Molly de la grădiniţă. Nu Maggie cea pe care o văzusem în restaurant. Pe aceasta o chema Pat. Molly fusese în grupa ei cu un an înainte ca eu şi Brian să ne despărţim şi Pat le cunoştea pe profesoarele pe care le avusese Molly anul trecut. Depuse mărturie că atunci cînd fusese profesoara lui Molly, eu eram cea care o aduceam pe Molly, o luam, veneam la şedintele cu părinţii, ajutam la centru. Că atunci cînd Molly plîngea în timpul zilei, al meu era numele pe care-l striga. Că Molly era un copil fericit, că avusese puţine probleme de adaptare de la divorţ dar care i se păruseră normale, că părea foarte ataşată de mine.

Fine renunţă la contrainterogatoriu, din cauza orei, spuse el.

Apoi fiecare avocat se ridică şi-şi mai prezentă o dată cazul utilizînd elaboratul lor limbaj de acuzaţie şi justificări. În timp ce ei vorbeau am avut dintr-odată sentimentul că ceea ce ei spuneau n-avea nimic de a face cu mine. Muth era ingenios, se prefăcea şocat de absurditatea unei mutări a copilului; Fine era sarcastic îngrozit de încercarea noastră de a-mi scuza comportamentul. Privindu-i mi-am amintit salutul lor mut cumva conspirativ în holul răsunător al judecătoriei, rîsul lor ieşit din biroul lui Mrs. Harkessian. Acum jucau teatru, am realizat, aşa cum am jucat eu cu rochia mea pretenţioasă şi cu repudierea lui Leo; aşa cum Brian jucase indignarea lui. Doar Payne fusese el însuşi. Evitase să joace teatru. Restul fusese un fel de elaborată şaradă care n-avea nimic de-a face cu ceea

ce noi eram în realitate sau cu ceea ce cu adevărat se întîmpla.

Dar cînd am privit la Brian, el era alertat, interesat. Încuviința aprobarea lui față de punctările lui Fine ca și cum ar fi fost viața mea expusă acolo și a lui și a lui Molly. Am simțit impulsul de a mă ridica și de a striga ceva adevărat, să încep totul de la capăt.

Dar judecătorul asculta cu atenție, avocații își aranjau hîrtiile. Apoi totul se sfîrși.

— Acum nu ne rămîne decît să așteptăm, îmi spune Muth zîmbind în timp ce se apleca să închidă portiera mașinii după mine.

I-am zîmbit înapoi, prin sticla groasă și am pornit automobilul.

Capitolul 13

Era o zi ciudat de caldă pentru octombrie. Soarele era strălucitor, deşi umbrele erau lungi. Străzile erau pline de oameni. L-am dus pe Leo acasă în tăcere. Pe trotuarul din faţa şantierului de noi clădiri de pe *Cambridge Street*, trei femei stăteau întinse în şezlongurile fine, îmbrăcate în şorturi, fumînd şi discutînd. Donna Summer trîmbiţa dintr-o cutie, pe betonul de lîngă ele. Am fost uimită de asta, uimită de faptul că totul rămăsese neschimbat. Un bărbat pe care accidental l-am făcut să se oprească brusc la o intersecţie îmi arătă degetul şi eu l-am privit cu atenţie, nesigură de cît de mult avea asta legătură cu mine. Leo se întoarse spre mine la semaforul din faţă, de la Sears.

—Ce-ai de gînd să faci acum? întrebă el.

Vocea îi era răguşită ca şi cum n-ar fi vorbit mult timp. Îşi drese glasul. M-am uitat spre el. N-am înţeles la ce se referea. Aşteptă privindu-mă, apoi spuse:

—Vreau să zic, vrei să vin acasă cu tine? Sau să vii tu la mine?

Mașina din spatele meu claxona. Mi-am ridicat privirea, lumina era verde, am apăsat piciorul pe accelerație.

—Sau vrei să fii singură?

Am încuviințat.

—Singură, am spus.

După un moment spuse:

—Am să merg pe jos de la tine de acasă. Nu-i nevoie să ieși din traseul tău.

—O.K., am răspuns.

Venise la biroul lui Muth cu mine și așteptase în mașină cît am urcat eu. Secretara sunase pe la zece dimineața și spusese că Mr. Muth se întreba dacă aș fi putut veni azi, era vreo posibilitate? Unul dintre studenții pe care trebuia să-i contramandez era Ursula și ea îl sunase pe Leo. Eu nu doriseм compania lui dar, el era aprins, hotărît să mă ajute, să mă consoleze dacă era rău, să fie cel care sărbătorește cu mine dacă era bine. Arătă că venirea lui cu mine ar însemna să nu-mi fac probleme cu parcarea. Puteam doar să alerg pînă sus și să aflu. L-am luat de la intersecție de la el la două treizeci.

—Ce-ai să faci? întrebă acum.

Am ridicat din umeri.

— Să stau, să încerc să mă lămuresc. Să mă gîndesc la ce urmează.

Încuviință ca și cum acest lucru părea rezolvabil. Am cotit pe strada mea. Familia vietnameză de lîngă colț era adunată pe balcon înghesuindu-se într-un petec tot mai restrîns de lumină gălbenă. Ne priviră cu solemnitate cum treceam. De fiecare dată cînd îi vedeam păreau să aibă încă unul sau doi copii, sobri, neplîngînd.

—Dacă vrei ceva, dacă vrei să discuți sau ceva, mă suni?

Am încuviinţat. Abia aşteptam să mă despart de el. Dacă ar fi pus o altă întrebare cred că aş fi urlat. Lasă-mă odată singură, m-am rugat. Cu mare greutate puteam suporta să mă uit la el mai mult de cîteva secunde.

—Să încui? spuse el cînd ieşirăm din maşină.

—Nu, nu-ţi bate capul, am zis.

Am rămas un moment la capătul aleii din spatele casei mele.

—Trebuie să intru, am spus.

Sînt sigură că putea auzi disperarea din vocea mea.

Încuviinţă şi întinse mîna pentru a-mi atinge braţul. Degetele sale erau transpirate şi cînd mi-a dat drumul am simţit rece locul de care mă ţinuseră.

—Am să sun, spuse şi eu am înclinat capul ca şi cum aş fi fost de acord şi m-am întors spre alee. Cînd m-am uitat înapoi, de la uşă, el încă stătea acolo. Am ridicat mîna şi am intrat. Sus, am mers imediat prin holul lung spre camera mea fără măcar să privesc la uşa închisă a camerei lui Molly. Am închis uşa în urma mea şi m-am întins pe pat. Aproape imediat am început să plîng.

Decizia fusese finală, spusese Muth. Mai tîrziu, dacă existau schimbări... Sărise de pe scaun şi venise ocolind biroul cînd începusem să plîng. Scoase un şerveţel de hîrtie şi se aplecase asupra mea mîngîindu-mi umărul. A fost ghininul cu alegerea curţii. Judecătorul Sullivan este strict în privinţa chestiunilor sexuale. Ştiuse asta cînd intrase. Payne o ştiuse, nu-mi spusese nimic pentru că nu voise să mă îngrijorez, probabil, inutil. Dar el şi Payne discutaseră despre strategie. Vorbiseră, fuseseră mai grozavi ca oricînd. Părerea lui era că dacă ar fi avut oricare alt judecător, decizia ar fi fost cu totul alta. Eu fusesem grozavă, Payne fusese grozav, Cutter făcuse totul atît de bine cît putuse. Acum eram ţintuiţi cu asta, trebuia

să ne focalizăm pe partea pozitivă. Vorbise cu Fine. I-au dispuși să nu facă probleme cu vizitele. Avea de gînd să-mi obțină o mulțime de timp. Lucrurile vor fi în regulă. Urma să facem tot ce putem mai bine dintr-un lîrg tare, tare nenorocit. Mîna sa continua să-mi mîngîie umărul. Mi-am stăpînit lacrimile și am pus întrebări raționale obținînd răspunsurile sale reconfortante. Cînd merse afară la ascensor și spuse din nou cu rău îi părea, am simțit lacrimile inundîndu-mă din nou dar m-am abținut.

Acum m-am ghemuit sub cuvertură și hohoteam, strigam ca un copil pierdut. Mă gîndeam la Molly, mi-o imaginam mai clar decît o făcusm vreodată. Îmi imaginam că o am înapoi, că locuiam cu ea, că o atingeam. După o vreme, amărăciunea mea păru să iasă din violență, dar plîngeam lăsînd lacrimile să alunece din ochi. La un moment dat, în timp ce se întuneca um adormit.

Telefonul țîrîi îndepărtat în întunericul purpuriu. Am simțit greutatea pleoapelor cînd le-am deschis și mi-am amintit totul. M-am întins și am ascultat zgomotul înabușit al telefonului. Cînd s-a oprit, m-am sculat și am plecat spre baie. N-aveam nici cea mai vagă idee despre cît este ora. Am mers prin holul întunecat. Cînd căutam, lîngă ușă, după comutator, o bruscă durere amețitoare îmi cuprinse capul și a trebuit să mă aplec și să mă sprijin de perete pentru a nu cadea. Durerea se intensifică, apoi se stinse. M-am ridicat și am aprins lumina. În albul strălucitor al băii, m-am așezat pe toaletă și am făcut pipi. Faptul că trupul meu putea încă funcționa mi se părea o trădare și actul mi se păru nefamiliar, deasupra controlului meu, așa cum fusese prima dată cînd am fost în stare să urinez după nașterea lui Molly. Am stat chinuită în lumea albă, mult timp după ce terminasem.

Fața mea, în oglindă era umflată, atît de bombată peste tot ca a gravidei Celia. Am spălat-o cu apă

rece. În timp ce mă uscam, telefonul începu din nou. La al zecelea sau al unsprezecelea țîrîit am pornit spre bucătărie. Soneria continua regulată ca răsuflarea. Am aprins lumina, am privit telefonul vreme de cîteva minute, apoi am ridicat receptorul. Nu era Leo. Vocea copilărească a Ursulei începu să vorbească: era atît de neliniștită, Leo îi spusese, aveam nevoie de cineva care să fie cu mine? Ar veni ea și ar dormi pe canapea, n-ar spune un cuvînt dacă nu voiam să vorbesc.

Singură în bucătărie, aproape că am zîmbit la imposibilitatea sugestiei. I-am spus că într-adevăr aveam nevoie să fiu singură.

— Ești sigură? zise. N-aș putea suporta dacă aș fi în locul tău.

—Da, am spus. Vreau să mă gîndesc la opțiunile mele.

— Da, dar care sînt ele? întrebă ea. Leo mi-a spus că nu poți face apel. Ce alegere ai?

—Ei bine, am nevoie să-mi conturez ce voi face pentru a o vedea mai mult pe Molly.

Nu mă gîndisem în mod conștient la acest lucru înainte, dar acum, începu să se desfășoare în creierul meu un anume raționament.

—Cred că aș face bine să mă mut acolo.

—La Washington.

—Da.

—Mda, spuse ea gînditoare.

Mi-o puteam imagina încreținău-și fruntea, gura ei deschisă.

—Mda, dar cum rămîne cu Leo, cum rămîne cu slujba ta?

—Slujba mea nu-i mare lucru, am zis. Pot găsi o alta, bănuiesc.

—Hei, eu am găsit slujba asta pentru tine, spuse.

Cînd eu n-am răspuns redeveni gînditoare.

—Mda, cred că ai dreptate.

Urmă o secundă de tăcere.

—Știi ce, spuse brusc, pariez că bătrînul Fisher îl ar putea găsi ceva, ceva în cercetare. Are legături la Washington. Atunci ai putea fi chiar lîngă mi și într-adevăr s-o vezi tot atît de mult. Pariez.

—Aproape, am spus.

—Trebuie să faci ceea ce se poate, scumpo, zise mi moale, după un minut.

N-am răspuns.

—Nu crezi că ar trebui să vin? întrebă.

—Nu, am de gînd să dorm acum, am spus. Am să iau un *Tranxene* sau altceva. Am să te sun mîine.

—Contez pe asta, zise.

Am închis. Am luat un *Tranxene* dar am dormit cu intermitențe. M-am trezit la fiecare cîteva ore și mi-am făcut lapte fierbinte și am încercat să mă gîndesc dacă are sens să mă mut la Washington. Cînd, în cele din urmă, m-am sculat, în jur de șase, nu se mai punea problema deciziei. Era clar. Și apoi, aproape în mod pasiv, decizia luată m-a susținut următoarele trei sau patru zile. Muth aranja drepturile de vizitare cu avocatul lui Brian. Cu o precizie obsesiv calculată pentru a-mi ține panica în frîu m-am gîndit și am amănunțit procesul lăsării slujbei mele de aici, subînchirierea apartamentului, vînzarea mobilei și mutarea spre o viață nouă.

Leo mă suna de cîteva ori pe zi, interesîndu-se ce făceam, dorind să mă vadă cînd voi fi dispusă. Eram întotdeauna rece și evazivă. Nu i-am spus nimic despre ce făceam. Nu eram conștientă că-l induceam în eroare. Îmi imaginam că am să-i spun cînd totul va deveni clar, ca și cînd, doar în momentul în care toate elementele planului erau la locul lor, ar fi fost cu adevărat un plan. Pînă atunci ceea ce spuneam era că aveam nevoie de timp de gîndire. Eram O.K. dar nu eram pregătită să fiu cu nimeni.

Nu sînt sigură de ce nu voiam să-i spun. În parte,

poate pentru a evita lupta pe care am fi avut-o atunci cînd, în cele din urmă, va afla. Dar, cred că simţeam că va încerca să mă facă să-mi schimb părerea şi că, dacă aş fi avut toate planurile îngrijit stabilite, ar fi fost mai puţin probabil să fie în stare.

Pentru că aveam sentimentul că aş putea fi convinsă să mă răzgîndesc, o anumită parte din mine era ocupată cu încercarea de a nu gîndi la cît de dureros avea să fie să stau în preajma lui Molly. Simţeam că niciodată nu mai puteam avea din nou ceea ce avusesem cu ea şi că acest lucru întotdeauna va determina ca orice vom face de acum înainte să pară prea puţin, prea destrămat. Acest sentiment de care abia eram conştientă, pe care continuam să-l dau deoparte, mă făcea să doresc să fac ceea ce ar fi fost uşor: să renunţ s-o văd doar ocazional şi să fac ce se mai putea face în relaţia cu Leo. Munca acestor trei sau patru zile singură a constat în îndepărtarea acestei tentaţii. Trebuia să fac ce pot pentru a sta departe de Leo.

În timpul dintre telefonul de avertizare a lui Brian şi ultima mea vizită la Muth—toate acele şedinţe psihiatrice, discuţii egale, procesul —sentimentele mele pentru Leo oscilau de la ceva în genul căldurii ocazionale faţă de o veche iubire, la o ură plină de mînie. Rămăseserăm amanţi şi pretinsesem că lucrurile au rămas aceleaşi pentru că ştiam că mînia mea era nedreaptă şi pentru că sperasem că dacă o obţin pe Molly înapoi, sentimentul de dezgolire şi de ruşine, îmboldurile de ură care veneau odată cu ele, vor dispărea sau se vor schimba; va exista ceva ce voi putea redobîndi cu el, ceva diferit ce am putea avea împreună.

Acum, acest lucru mi se părea imposibil. Ştiam că atît timp cît încercam să duc o viaţă în vreun anume fel cu Molly, aş simţi o ură iraţională faţă de Leo, aş considera că el a zdrobit totul în bucăţi.

Cînd îi spusesem lui Leo că nu-l învinovățesc, nu-l mai considerasem pe el responsabilul pentru ceea ce se întîmplase, crezusem acest lucru. Nu era nimeni pe care să-l învinovățesc atît de mult ca pe mine însămi. Am înțeles că ceea ce se întîmplase era exact ceea ce ar fi trebuit el să creadă că doream. Îmi puteam aminti cu claritate viziunea pe care o avusesem cu noi trei, într-un fel de Eden fără hotare, toți parte a fiecăruia dintre noi. Și am putut vedea cum acea viziune și comportamentul meu condusese direct, irevocabil la faptul că Leo îi permisese lui Molly să-l atingă, la întărirea lui cînd ea o făcuse. Era un lanț de evenimente puse în mișcare de euforica mea uitare a tuturor regulilor. Dar chiar și așa, vorbind cu el la telefon acum, gîndindu-mă la el, mă umpleam de ură. Simțeam în mod rațional că greșeam, că era doar măsura unei supărări pe care o simțeam față de mine însămi, dar nu-mi puteam apropia acea supărare. Știam că ar fi fost în egală măsură o paralizare a acțiunilor mele și o autocompătimire. Așa că mi-am făcut listele, mi-am aranjat treburile.

Am pus un anunț la grădiniță despre apartament și în aceeași seară trei oameni au sunat pentru a aranja să-l vadă. La ora nouă îl închiriasem la două femei. Erau amîndouă aproape despărțite de soții lor și locuiau împreună pentru a-și diminua cheltuielile. Și-au adus copiii cu ele cînd au venit, doi băieți dintre care pe unul Molly îl cunoștea de la grădiniță. Le-am arătat apartamentul și le-am explicat particularitățile lui, așa cum făcusem cu Brian, prima dată cînd stătuse cu Molly.

Băieților le plăcu imediat locul. Alergară în sus și în jos prin coridor și zdrăngăniră la pian. Apoi dispărură în camera lui Molly. După ce plecară —femeile îmi dădură un cec post-datat pînă cînd vor avea banii —m-am uitat unde se jucaseră băieții. Dăduseră jos piesele de *Legos* (joc din piese care se asamblează) al lui Molly,

le răsturnaseră peste tot pe podea şi construiseră cîteva micuţe maşini. Împietrindu-mi inima împotriva oricărei reacţii, m-am ghemuit în camera ei şi, aşa cum făcusem de sute de ori înainte, am cules toate micile piese.

Pusesem bilete despre mobilă atît la grădiniţă cît şi la *laundromat*, dar femeile ce luau casa o voiau, voiau să-mi plătească cinci sute de dolari pentru tot ceea ce nu luam. Pianul putea rămîne, spuneau ele pînă aveam loc unde să-l pot muta. Listele mele se lungeau: telefon la *U-Haul**, verificarea maşinii pentru remorcare, de strîns cutiile de lichior. Şi întotdeauna de sunat Muth, de sunat Muth, de sunat Muth. Încă mai testam, în fiecare zi, şobolanii dar, acum, cînd terminam, îmi rezolvam diferite comisioane; şi cînd nu aveam comisioane umpleam cutiile goale de lichior cu veselă, cu cărţi, cu jucăriile lui Molly. Dacă nu puteam dormi luam una din pilulele Ursulei şi continuam împachetatul pînă cînd chimicalele începeau să cînte încetişor în sîngele-meu.

Marţi, Leo veni fără să sune. Eram în camera lui Molly şi i-am auzit cheia în broască. Stăteam, privind uşa de la intrare deschizîndu-se, pe el intrînd. Purta jeans şi un sveter mare marinăresc. Pielea i se albise pînă la translucidităte de cînd trecuse vara şi inima mea fu chinuită de dor la vederea lui.

El mă văzu şi se opri, apoi închise uşa în urma lui. Pentru un lung moment am stat doar la cele două laturi ale holului, fiecare încadrat de chenarul unei uşi. Apoi el vorbi.

—Ursula îmi spune că pleci din oraş.

—N-ar fi trebuit şi oricum nu plec în următoarele cîteva săptămîni.

—Cînd ţi-ai propus să-mi spui?

Am ridicat din umeri.

—Cînd totul părea, realmente, la sfîrşit.

*firmă de căraușie

Se uită în jur. De-a lungul unui perete ai holului erau aliniate cutiile de lichior legate, etichetate.

—Asta arată ca un final pentru mine.

M-am întors, m-am uitat în camera lui Molly unde împachetam jucăriile ei, aranjînd cîteva lucruri fragile între animalele mari de pluș, punînd toate piesele în cutiile de tablă de la cafea.

—Cred că așteptam să aflu de la Muth despre aranjamentele de vizitare.

—Și după aceea aveai de gînd să-mi spui.

Am tăcut, nu voiam să-l mint din nou.

—Nu știu, nu știu cînd aveam de gînd să-ți spun.

Se aplecă în față, apoi se lăsă din nou cu zgomot în ușă. Mîinile mele fluturară involuntar în sus.

—Ah, ce naiba contează, spuse.

După un minut am zis încet:

—Presupun că, într-adevăr, nu contează.

—Nu, nu cred, răspunse.

Suna totul descurajant.

—Vrei o bere, am întrebat după o lungă tăcere.

—Sigur, spuse, ca și cum ar fi renuntat la ceva.

Am pornit spre bucătărie, începu să mă urmeze și eu m-am oprit și m-am întors.

—Ce-ar fi să stăm în camera de zi, am zis și am gesticulat spre ușă. În bucătărie e o harababură...

Nu voiam să vadă sertarele căscate, rafturile golite.

—Sigur, spuse și-și ridică umerii.

Făcu prin hol cîțiva pași cu spatele, apoi se întoarse și dispăru în camera de zi. În bucătărie am scos două beri am găsit niște pahare pe care nu le împachetasem. Cînd m-am întors, Leo stătea pe canapea. Am privit repede în jur cu ochii lui. Aici nu lăcusem încă prea multe. Cele două femei aveau de gînd să păstreze cea mai mare parte a mobilei. Dar rafturile de cărți de lîngă șemineu erau pustii. Tablourile fuseseră date jos și cîrligele expuse erau

negre şi-şi arătau aripile ca nişte mici insecte aterizate printre figurile repetate de pe tapet.

M-am aşezat la celălalt capăt al canapelei, am turnat berile. El se uita afară prin ferestrele întunecate, la lămpile urîte de pe stradă. Se întoarse pe neaşteptate îşi ridică paharul, vocea îi era forţat veselă.

— Deci, cînd pleci?

Am încercat să zîmbesc dar el mă fixa cu privirea. Pielea lui albă arăta întinsă în jurul nasului şi a gurii. Am observat că mîna care ţinea paharul tremura.

— Cred că ca atunci cînd este stabilit să merg s-o văd pe Molly să şi un apartament. Aşa că totul este nesigur. Îi tot telefonez lui Muth şi încă nu mi-a spus o zi.

Urmă o tăcere, întinse mîna şi puse din nou paharul pe masă, îşi puse mîinile pe genunchi şi şi-i frecă înainte şi înapoi.

— Femeile care iau apartamentul nu au nevoie de el pînă pe întîi noiembrie.

— Femeile care iau apartamentul, repetă el ca un ecou.

— Da, am spus, şi m-am uitat repede spre berea mea.

— Acum asta sună ca un fel de... ceea ce eu aş numi final, Anna, spuse el încet.

Puteam să-l simt fixîndu-mă, să-i simt căldura ochilor.

Dintr-odată mi s-a făcut frică de mînia lui, şi de a mea, de-a fi împins lucrurile atît de departe. Am simţit un val de adrenalină, respiraţia mi se acceleră. Mi-am întors privirea, inspirînd şi expirînd încet.

— Dacă vrei să lupţi, am spus, nu mă interesează.

— Dar eu nu vreau să lupt, spuse. Vreau doar să ştiu ce dracu´se întîmplă.

Mi-am pus berea pe masă şi am închis ochii.

— Ce se întîmplă, am zis auzindu-mi tremurul din voce şi încercînd să-l controlez, este că viaţa mea

este făcută bucățele și eu încerc să găsesc o cale de a o reface. Mi se pare simplu.

—Și asta înseamnă că eu sînt eliminat, spuse el.

—Înseamnă orice vrei să însemne pentru tine, am izbucnit. Am să fac ceea ce am de făcut.

Ne-am privit unul pe altul peste lungimea canapelei. Respiram greu. Era tot ce puteam auzi.

Capul lui se balansă înainte și înapoi, încet, buclele mișcîndu-se cu propria lor viață.

—E o minciună, zise. O minciună. Nu e nimic în legătură cu mine ca să ai sau să nu ai de făcut. E numai alegerea ta.

N-am spus nimic.

—Nu-i adevărat? insistă el. Totul vine de la tine.

Așteptă încordat, șovăitor. Brusc, ochii mi se aprinseră.

—Nu poți să mă lași singură? La ce bun toate astea? Încerci să mă faci să cred că te iubesc? Crezi că asta va face să meargă totul din nou?

—Spune-mi care-i alegerea mea, Anna?

N-am spus nimic.

—O.K., am să-ți spun eu alegerea mea. Nu pot să fac nimic pentru că mă simt vinovat, pentru că mă simt responsabil, pentru că respect durerea ta. Nu pot să fac nimic și să te pierd sigur. Sau pot să lupt și să-ți impun, cînd, de fapt, n-am nici un drept s-o fac. Să mă bat cu tine și poate să nu te pierd. Oricare cale aș alege-o, ar fi, într-un fel, greșită.

N-am spus nimic, nu m-am uitat la el, am stat amîndoi mult timp într-o absolută tăcere. Tot ce-mi pot aduce aminte este că doream să plece, doream să fiu din nou ocupată. O perdea căzuse în mintea mea și, în urma ei, rămăseseră toate sentimentele mele față de Leo, toată puterea pe care o avusese față de mine, pentru mine.

—Aș vrea să n-o faci, am spus în cele din urmă.

Abia îmi aduceam aminte la ce mă refeream.

Mintea mea muncea din greu să stea departe de toate acestea.

—Cu alte cuvinte, du-te şi te spînzură, zise.

—Tu ai spus asta.

—Scuză-mă, zise. Să spunem altfel, atunci. Fă-o pe mortul. Este mai bine aşa?

M-am uitat la el simţind ură.

—Deja am jucat rolul ăsta, Anna. Am făcut-o pe mortul pentru tine şi măgarul ăla de avocat al tău. Am fost de acord: eu sînt perversul, eu sînt criminalul. Eu am fost condamnat, în timp ce tu stăteai acolo şi pretindeai că am fost un fel de... accident care ţi s-a întîmplat...

—Crezi că asta compensează totul? am întrebat ascuţit.

Mîinile-mi erau încleştate în poală şi unghiile netăiate pentru că nu cîntasem de săptămîni îmi intrau în palme.

—Nu, nu cred, aproape strigă el. Dar n-am făcut totul.

Se uită în altă parte un moment, îşi coborî glasul calmîndu-l.

—Am pretins că eu am făcut-o, Anna, şi asta era în regulă cu mine. Tot ce doream eram s-o fac bine, dacă puteam. Dar tu şi cu mine ştim adevărul. O mică parte a responsabilităţii cade asupra ta. Am să suport afurisita de condamnare oriunde în altă parte dar nu aici, nu cu tine. Vreau adevărul cu tine.

—Îi dai înainte cu acceptarea condamnării ca şi cînd ceea ce ai avut de făcut a fost atît de îngrozitor. Nu ţi se pare că eu am fost condamnată o dată şi încă o dată pentru tot restul vieţii?

—Anna, am făcut tot ce am putut ca să nu se întîmple asta.

— Mulţumesc, am spus cu amărăciune. Îţi mulţumesc pentru tot ce ai făcut.

Făcu un zgomot şi încleştă cotul smuncindu-mă

spre el. Durerea îmi iradie din umăr și am strigat. Îmi dadu drumul și se uită la mine.

—Încetează, șopti.

Ochii îi erau lărgiți, în întregime negri, speriați.

—Te rog, te rog, încetează.

—Ieși, am spus.

Apoi am urlat:

—Ieși afară, ieși afară de aici! și m-am aplecat înainte, balansîndu-mi brațele și capul peste masă. Am auzit vag paharele izbindu-se undeva, apoi împroșcarea berii ,dar am continuat să mă mișc urlînd. M-am ridicat în picioare și m-am sprijinit de peretele cel mai îndepărtat de Leo, cu mîinile împotriva venirii lui lîngă mine și am urlat cu o voce pe care nu știam că o am, am urlat la el să stea departe de mine, să se care, să se care.

Era de cealaltă parte a încăperii și păru să vorbească — gura lui se mișca, pleda cu brațele; dar vocea mea rămase tare și neîntreruptă și nu m-am oprit din urlat... era tot ce puteam auzi, și, după cîteva momente, plecă.

Am stat liniștită după plecarea lui, sprijinită de perete, ascultînd zgomotul pașilor lui repezi pe scară, auzind ușa, departe, jos, izbindu-se. Apoi am traversat spre ușa de pe hol și am închis-o. M-am uitat prin jur în camera de zi, berea fusese împroșcată pe perete la înălțimea genunchiului și lăsase o pată largă, șiroindă; fragmente rotunde și cioburi din paharele noastre se împrăștiaseră peste tot pe podea. Plîngeam liniștită. M-am aplecat și am început să culeg sticla, să adun bucățile lucitoare în mînă. Mă mișcam încet; strînsesem o mînă plină de sticle cînd am alunecat puțin în berea împrăștiată. M-am sprijinit cu mîinile pentru a-mi recăpăta echilibrul și am simțit clar durerea unei tăieturi în palma și la degetele. Cînd m-am ridicat în picioare și m-am uitat mîna îmi era deja roșie de sînge. Nu

puteam spune unde erau tăieturile.

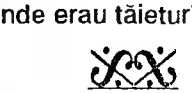

A doua zi, m-am trezit devreme. Mîna stîngă îmi era înţepenită în bandaje. Am împachetat stîngaci, folosind mai mult dreapta, pînă la opt treizeci. Apoi l-am sunat pe Muth. Încă nu sosise. La nouă şi un sfert l-am sunat din nou şi am vorbit scurt. Nu reuşise să-l contacteze pe avocatul lui Brian în ziua precedentă. Nu ştia mai multe. Simţea că totul e în ordine. Are să ia legătura cu mine imediat ce or să vorbească. I-am spus că am ceva de lucru la laborator, nu va putea să mă găsească, am să-l sun eu după-amiază.

Apoi, după cîteva ezitări, l-am sunat pe Leo pentru a-i spune că-mi pare rău. N-a răspuns. Gîndul la studioul său gol a fost o tentaţie rapidă. Aş putea lăsa o notă de scuze şi aş putea să termin cu el, puteam merge înainte, nu trebuia să-l mai văd vreodată. Cuprinsă de o subită grabă, imaginîndu-mi-l întorcîndu-se în orice clipă, mi-am găsit poşeta şi cheile şi am plecat.

Camionul lui era plecat. Nu era nicaieri pe mica stradă înfundată, din dreptul intrării. Am parcat şi am urcat prin holul întunecos, pe scările vopsite în ocru. Am bătut, am aşteptat un moment, apoi am intrat în spaţiul strălucitor, familial.

Nu luasem cu mine hîrtie, nici stilou, am scotocit pe masa lui Leo în panică, văzîndu-l în minte cum urcă scările. Erau liste, schiţe rapide, decupaje. Toate înghesuite laolaltă, dar, în cele din urmă, am găsit o coală goală şi un creion. M-am aşezat la masa de bucătărie şi am scris repede cu o mînă pe care abia o recunoşteam ca fiind a mea: *Leo îmi pare rău nu mă pot controla acum. Poate peste un timp o să putem sta de vorbă despre toate astea. Anna.*

Am stat un moment uitîndu-mă la ce scrisesem. Nu

părea deloc ceea ce voiseм să-i scriu. Nu știam ce va fi viața noastră unul fără celălalt. Am rupt nota în bucăți din ce în ce mai mici și le-am aruncat la gunoi printre zațul de cafea, cojile de portocală, cutiile de lapte de un roșu și albastru strălucitor. Am rămas un moment aplecată asupra bidonului mare simțind, un moment, imboldul de a-mi băga mîinile prin mizerie, de a o împrăștia. Să mă mînjesc și pe mine. Dar telefonul lui Leo era pe masă și am format numărul lui Muth din nou, apoi am închis, realizînd că nu era decît o jumătate de oră sau cam așa ceva de cînd am dat ultimul telefon la el.

Am format numărul lui Brian. Răsuflarea îmi ridica pieptul repede, inima mi se zbătea în gît. Are să mă asculte. Nu-l mai puteam aștepta pe Muth. Acum Brian va trebui să mă asculte. Soneria se porni, se opri, se auzi un clinchet înăbușit apoi vocea lui Molly suspinînd încet *Alooo*.

—Molly, am șoptit.

Urmă o tăcere.

—Alo, am zis.

—Alo, răspunse ea. Mami și Tati nu sînt acasă.

—Molly e Mami, am spus. E Mami a ta din Cambridge.

A trebuit să aștept un lung timp ca să răspundă.

—Cînd vii aici? zise.

Vocea îi era încordată, sfioasă.

—Vin curînd, scumpo. Te sărut mult. Mi-e tare dor de tine.

O altă lungă așteptare, apoi un păcănit.

—Molly? am spus. Molly?

Plîngeam.

Vocea unei femei în vîrstă intră pe fir, nu a Brendei.

—Alo, spuse.

Avea un ușor accent englez sau scoțian.

—Cine-i acolo, vă rog?

Am așezat ușor telefonul în furcă. M-am ridicat în picioare luptîndu-mă să-mi recapăt controlul, privind

cu frenezie prin studioul lui Leo ca pentru a găsi ceva de care să mă agăţ, să-mi dea putere.

Apoi am văzut sertarul biroului deschis. M-am îndreptat repede spre el, am băgat mîna pe sub lenjeria uzată, cenuşie. Ţineam în mînă pistolul rece şi greu.

Pînă cînd am fost în maşină, conducînd spre aeroport mă gîndisem cu adevărat la ce făceam. Nu voi folosi pistolul. Am să vorbesc, mă gîndeam, cu îngrijitoarea sau cu Brian sau cu Brenda — oricare va fi acolo — şi am să le explic că trebuie s-o văd pe Molly. Vor înţelege. Îi voi da voie lui Molly să vină cu mine. Dar dacă vor face ceva, dacă vor fi urîcioşi, doar atunci le voi spune că am un pistol. Şi dacă Molly şi cu mine va trebui să fugim, vom fi nevoite să ne ascun-dem bine. Vom fi doar noi două. Încă mai am ceva bani de la bunicul. Puteam obţine o slujbă.

Dar nu va fi nici o problemă. Vor vedea că este drept, că aveam nevoie doar s-o văd. Cineva are să înţeleagă.

Cu toate că simţeam un calm de moarte, lacrimile continuau să-mi alunece în josul obrajilor în timp ce conduceam. Le ştergeam cu grijă, din cînd în cînd. Nu simteam nici o legătură cu acea parte înspăimîntată, îndurerată din mine, Era ca şi cum, în cele din urmă, împinsesem diferite părţi din mine într-o stare în care nu mai puteau comunica unele cu altele. Zile întregi îmi păstrasem durerea, supărarea, toate emoţiile mele adînc îngropate, ca să pot acţiona. Acum acţiunea era guvernată de emoţie, dar nu în vreun fel pe care să-l pot percepe. Partea din mine care acţiona se simţea atît de raţională, de rea, ca şi atunci cînd împachetasem paharele în ziare şi le pusesem în cutii. Călătoria la Washington cu pistolul lui Leo avea exact la fel de mult sens pentru mine în acel moment, în ciuda străinilor din celelalte automobile care priveau la faţa mea răvăşită de plîns, la gura care vorbea

singură. După această experiență am înțeles pe deplin ce însemna *să fii înafara ta*.

Conduceam atent, încet, pentru că partea rațională a mea înțelegea că trebuie să mă opresc. Nu trebuie să fiu prinsă cu un pistol în poșetă. Cu curtoazie, în timp ce îmi ștergeam lacrimile și îmi vorbeam singură despre ce lucru rațional făceam, ofeream loc de depășire mașinilor pe *Route 93*, le lăsam să alunece pe lîngă mine, în timp ce, pe măsură ce ne apropiam de *Callahan Tunnel*, ne amestecam de pe cele opt benzi, pe numai două. În tunel am păstrat distanța pînă la automobilul din față. Am ieșit la lumină și, doar cînd am tras în fața oficiului de taxare și a trebuit să scotocesc după mărunțiș în poșetă aplecîndu-mă peste ea ca să ascund pistolul, mi-am amintit — și aproape am gemut cu voce tare în acel moment — acel alt, mai mic tunel prin care trebuie să trec spre aeroport, punctul de control, ca și de cel de la tribunal, unde pistolul, fie în sacoșă, fie în buzunar, ar fi descoperit și aș fi oprită.

Automobilul din spatele meu claxona. Am încetat să mai caut mărunțiș și am tras o bancnotă din portofel, am întins mîna bandajată după monedele și bancnotele care erau restul. În timp ce-mi dădea banii, taxatorul se uită la fața mea udă de lacrimi, apoi își întoarse privirea. În aeroport am condus în jurul circuitului liniilor aeriene de două ori, încercînd să mă gîndesc ce să fac. Am tras în parcarea de la *Eastern* și am oprit motorul. Nu-mi venea să cred că nu există vreo soluție, vreun răspuns. Vuietul decolărilor și aterizărilor părea să-și bată joc de imobilitatea mea. În frustrarea mea, m-am izbit cu capul de volan, o dată, de două ori, cît de tare am putut. A doua oară am lovit cu nasul cercul interior de metal și claxonul sună făcîndu-mi inima să se zbată necontrolat. Am pornit din nou masina, apoi am condus spre nord, departe de Boston.

Capul mă durea de la izbituri. A doua oară cînd mi-am şters faţa, mîna mi-a revenit pe volan mînjită de pete strălucitoare de sînge. M-am uitat repede în oglinda retrovizoare. Aveam o picătură pe nas. Cînd mi-am şters faţa mi-am mînjit unul din obraji cu sînge. Dar această imagine a mea m-a calmat oarecum. Mi-am lins degetele şi mi-am frecat faţa. Pe nas încă puteam simţi uşoara prelingere a sîngelui.

Conduceam repede, prea repede. Ideea de mişcare era singura din mintea mea. perspectiva de a mă întoarce fără rost la viaţa mea din Cambridge mi se părea de nesuportat cu toate că nu aveam alte planuri alternative.

Apoi, indicatorul pentru New Hampshire şi Maine se ivi verde, deasupra autostrăzii şi imagini ale taberei bunicilor începură să mă îmboldească. Trebuia să fie închisă, jaluzelele grele de lemn lăsate peste ferestre, barca adăpostită sub casa mare, pompele deconectate. Dar puteam să sparg, să mă ascund acolo, nimeni n-ar fi ştiut unde sînt. Părea clar că asta ar trebui să fac.

La New Bwryport, fără ca măcar să mă gîndesc la asta, am ieşit de pe autostradă, am condus încet prin oraş, pe lîngă vilele înalte de pe *High Street*, pe lîngă locurile de joacă, pe lîngă cimitir. Nasul încetase să-mi sîngereze deşi tăietura era marcată cu roşu cînd m-am privit. Vînătaia începuse şi ea să crească pe frunte. Am luat curba la *Plum Island* pe lîngă micul aeroport în care te poţi plimba peste cîmpul ţepos şi căţăra în avioanele neîncuiate care zburau doar în largi looping-uri pe cer, peste pod, pe lîngă baraca îngrijitorului parcului. Erau douăzeci sau treizeci de maşini în parcarea principală dar am condus pe drumul prăfuit, brăzdat de făgeşe cu pîrîul mlăştinos în partea dreaptă, dealurile şi dunele în stînga.

Brian şi cu mine veniserăm adesea aici, cînd Molly era un bebeluş. Căram după noi un balot plin de echipamente şi o umbrelă roşie de plajă pe care o

învîrteam ca pe o uriașă floare a soarelui pentru a o apara de arsuri în timpul somnului. Îmi aminteam că odată o luasem pe malul apei să se joace. În timp ce ea stătea în picioare, cu o mînuță odihnindu-se pe umărul meu, eu mă ghemuisem în fața ei și și scoteam scutecele. Mult timp am stat lîngă ea cu apa clipocind la picioarele noastre. Din cînd în cînd umpleam galetușa și turnam apă peste burtica ei umflată. De fiecare dată se încorda, de fiecare dată ochii ei se largeau în așteptarea șocului apei reci și de fiecare dată rîdea cu ușurare și veselie cînd totul era terminat, se abandona unui rîs care-i scutura tot corpul. Jocul a obosit-o înaintea mea.

Am parcat mașina într-unul din locurile goale din lungul drumului. Printre colinele țepoase mici copaci contorsionați și iarba verde o cărare conduce la dunele de lîngă apă. Am mers pe ea cu poșeta îngreunată agățată pe umăr. Pantofii mei făceau mersul dificil. Sigur e nisip pe alee, mi l-am amintit pe Leo spunîndu-i lui Molly cînd ea plîngea. De ce crezi ca se numesc SAND-ale* . M-am oprit și mi-am scos pantofii, i-am pus în poșetă peste pistol.

De pe a treia dună pe care am traversat-o, am putut vedea strălucitorul albastru închis al oceanului. Apoi am zărit un zmeu galben cu portocaliu smucindu-se spasmodic în coarda sa. Erau oameni pe plajă, amatori de picnic-uri chiar acum cînd se lăcuse frig, pescari în pulovere de lînă și cizme înalte de cauciuc, șirul lor lung dispărînd departe peste apă; înbiți întinși, îmbrățișați în spatele ultimului rînd de dune.

M-am întors și am început să merg spre dreapta, paralel cu marea. Mi-am înfipt călcîile în dealul rîpos în timp ce coboram. Am urcat și am coborît două sau trei dune largi și apoi am ajuns într-o adîncitură nisipoasă, un crater. M-am așezat lîngă un copac

*Sand —nisip (lb.engl.)

ţepos. Mici păsări se mişcau neîncetat pe lîngă mine şi briza susura prin iarba uscată a dunelor. Soarele strălucea jos şi capul meu acolo unde-l loviserm de volan, palpită odată cu pulsul. Mi-am pus braţele pe genunchi şi mi-am aşezat capul pe ele. Am început din nou să plîng pentru că abandonasem, am realizat, ajunsesem la capăt. N-am să mai merg nicăieri. Nu am nici un loc unde să merg. Nu exista nici o cale de a redobîndi viaţa mea cu Molly. Orice vom face va fi total diferit de ceea ce avusesem înainte; şi nu ştiam dacă aveam puterea de a o modela. Părea prea plină de ceea ce nu va fi: eu n-am să fiu numele pe care-l strigă noaptea sau cînd e rănită. N-am să ştiu numele prietenilor de la şcoală, ale îngrijitoarelor. Am să pierd ciudatele, nostimele întorsături ale expresiilor, minunatele neînţelegeri ale lumii, n-am să am niciodată solidul confort al vieţii zilnice cu ea. Nu era nimic să-mi doresc mai puţin.

Am plîns pînă faţa umflată a început să mă doară. Fără să-mi pese ce zgomot făceam. În cele din urmă, epuizată, am băgat mîna în geantă printre pantofi după un şervеţel, un *kleenex**, o eşarfă, orice, în care să-mi suflu nasul. Degetele mele atinseră butoiaşul rece al pistolului. M-am uitat în jos la negrul lui metalic lucind mat printre picioarele mele. L-am ridicat — nu era un pistol mare, îl simţeam aproape confortabil în mînă — şi am îndreptat ţeava spre centrul adînciturii în care stăteam. Am apăsat cu degetul pe trăgaci. Nu s-a întîmplat nimic. M-am uitat şi am văzut siguranţa. Am tras-o, am ochit din nou, am strîns. Zgomotul mi-a ridicat mîna şi s-a pierdut în aerul liniştit, nisipul a ţîşnit într-o jerbă. Am realizat că am ţipat. Zgomotul păsărilor încetă. Am tras din nou şi de această dată am auzit urletul meu odată cu bubuitura care se stinse tot atît de brusc pe cît izbucnise. Am tras din nou doar dorind cu adevărat, doar eliberarea strigătului, apoi

*Batistă de hîrtie

din nou. Dar această ultimă dată brațul nu mi-a mai fost împins în sus, nici un zgomot în afară de al meu propriu și butoiașul gol scoțînd un păcăit metalic. De trei, patru, cinci ori butoiașul s-a rotit cu un clinchet sec și apoi am stat tăcută în lumea pe care o făcusem să tacă, pistolul atîrnînd inutil în mîna mea.

Nu știu cît am stat acolo. Dar dintr-odată am știut că am să plec, am să plec repede. Cineva trebuie să fi auzit zgomotul. Cineva mă va găsi. Probabil acum căutau. Am pus pistolul jos și m-am întors spre colină, în genunchi. Am început să sap cu mîinile în nisip făcînd o gaură mică, am pus pistolul în ea și am împins nisipul rece netezindu-l la loc. Apoi alergînd, poticnindu-mă cu picioarele goale prin iarba țepoasă, m-am îndreptat din nou spre cărare. Cînd am ajuns în locul de parcare, un jeep ruginit și scorojit era oprit la cîteva picioare de mașina mea. Un om cu un binoclu pe după gît coborî din el. Din spatele jeep-ului se furișă un cîine auriu de vînătoare. Lătră o dată la mine, apoi înaintă șovăind cu coada balansîndu-se dintr-o parte în alta și-și presă nasul de baza burții mele.

—Bună, am zis, vrei o gumă de mestecat? Desigur, dar nu oricare.

—Bună, i-am spus omului.

—Încetează! zise omul cîinelui. Sparky vino aici.

Scotoceam după chei, încercînd să zîmbesc politicos, încercînd să-mi ascund fața zgîriată, umflată în același timp. Omul prinse cîinele de zgardă și îl împinse în direcția cărării.

—Regret mult, murmură el, întorcîndu-se jenat într-o postură aproape identică cu a mea.

L-am privit urmîndu-și cîinele pe cărarea spre ocean. Mașina mea era sufocantă, bancheta îmi ardea picioarele. Am deschis ferestrele și am început să conduc înapoi. Praful lăsat de jeep îngroșă aerul pe parcursul primei jumătăți de milă, apoi acesta se limpezi.

Culorile mi se păreau straniu de intense.

Am condus înapoi spre Boston pe drumuri înguste, lăturalnice, dorin să evit viteza de pe autostradă şi orice senzaţie de a-mi reface paşii. La ora trei sau cam aşa eram în laboratorul de la *B.U.* scoţînd şobolanii, schimbîndu-le apa, mîncarea. Eram intens conştientă doar de ceea ce era: de agitaţia din cuşti, de luminile clipitoare, de mîinile mele care păreau enorme mişcîndu-se atît de competent în faţa mea. Aveam senzaţia de a mă fi întors de la mare distanţă la mine însămi. Am încercat să mă gîndesc la cum arătaseră mîinile mele strîngînd pistolul, spontana lor azvîrlire în sus odată cu zgomotul, împroşcarea nisipului arcuindu-se în urma lui, ţipătul meu. Mi se părea că fusese mîna altcuiva sau că eu imitasem pe altcineva, o persoană mai pasionată, mai sălbatică. Am luat unul dintre şobolanii care acum zece zile sau două săptămîni fusese atît de îngrozit de mine încît m-ar fi omorît dacă ar fi putut, şi l-am lăsat să mi se mişte în palma deschisă adulmecînd bandajele autocolante de peste tăieturi. Am atins cu blîndeţe părul dintre urechile lui, l-am mîngîiat pe spate. Acestea erau braţele mele, mîinile mele. M-am uitat la ele. Trebuia să-mi tai unghiile. Nu eram obişnuită să le văd atît de lungi. Mi-am imaginat mîinile mele pe claviatură şi am avut o dorinţă chinuitoare, neaşteptată să cînt, o dorinţă chinuitoare după confortul pe care mi l-ar fi adus imaginea propriilor mele mîini disciplinate care făceau ca la doi paşi distanţă, muzica să se întîmple. De ce faci muzică? mă întrebase profesoara mea de pian din copilărie. Purta ochelari mici cu rame de aur şi adesea întindea mîna din spatele meu pentru a-mi corecta notele, şi pieptul ei apăsa ca din afecţiune corpul. Nu ştiu, am spus. Mama mea mă făcuse să fac muzică. Facem muzică pentru a aduce frumuseţe în lumea noastră, pentru a o face suportabilă. Cînd ai să fii mai mare ai

să vezi.

Cînd am mers de-a lungul holului spre baie, am fost uimită de fața mea rănită, atît mi se păreau de îndepărtate evenimentele de dimineață. Fruntea îmi era umflată și purpurie, nasul avea o crestătură roșie orizontală, cu marginile ridicate la rădăcină. Cînd m-am întors în laborator mi s-a părut că unii dintre șobolani sînt gata să alerge așa că am început să-i testez. Am terminat cu cinci înainte să obosesc și să merg să verific timpul. Era ora opt, am dus datele la biroul Dr. Fisher. fereastra lui era neagră, sicomorul era doar o umbră și aceasta m-a uimit. Părea doar o săptămînă sau două mai în urmă cînd Molly avusese necazuri cu adoarmitul la ora ei obișnuită din cauză că lumina încă se strecura înăuntru pe la marginile storului. Am mers acasă și mi-am spălat fața, mi-am uns nasul cu un antiseptic care înțepa groaznic și am lacrimat. Am ieșit pe balconul din spate în aerul racoros al nopții și mi-am tăiat unghiile privind semicercurile căzînd în lumina de la bucătărie peste balustrada ponosită a balconului.

Am intrat și mă uitam printr-un vraf de discuri cînd clopoțelul de la ușă sună. Interfonul era defect așa că am mers prin hol și m-am uitat din capul scărilor. Leo privea în sus de pe palierul de la primul nivel.

—Nu, am spus și m-am întors să intru.

El rămase liniștit.

—Am cheie oricum, Anna, dar voiam ca tu să mă lași să intru. N-am să lupt. Jur. Nimic rău.

Am tăcut. Fața lui era ridicată spre mine, albă, vulnerabilă.

—Știu că ai fost la mine azi, spuse el moale. Știu că ai luat pistolul.

—Vino sus, am spus după un minut.

M-am întors și am intrat în camera de zi. Am aprins lumina, m-am așezat pe canapea. El intră și închise ușa în urma lui. Rămase în picioare în mijlocul încăperii

într-o jachetă *Levis*. Vorbi repede.

— Anna, ce faci? Am încercat să sun toată ziua.

Apoi tonul lui se schimbă.

— Ascultă, dă-mi pistolul mai întîi.

Întinse mîna înainte, ca şi cînd ar fi trebuit să-l am asupra mea.

— Sînt O.K., am zis. Nu-l am.

— Unde este? Ce-ai făcut cu el?

— N-am făcut nimic. Am terminat prin a-l arunca. S-a dus.

— S-a dus. L-ai aruncat, spuse.

Am încuviinţat. El se aşează în scaunul cel mai apropiat şi-şi cuprinse capul cu mîinile.

— Anna, dacă ştiai la ce mă gîndisem...

Îşi ridică privirea spre mine.

— Ce s-a întîmplat cu faţa ta? Ce-ai făcut?

Începu să se ridice dar mi-am fluturat mîna spre el făcîndu-l să stea jos.

— M-am lovit, asta-i tot.

— Isuse, mai bine vorbeşte cu mine. Am scos din gunoi bucăţelile astea dintr-un bilet cu scrisul tău, pistolul meu a dispărut şi nimeni nu te-a văzut, nimeni nu te vede toată ziua. Apropo, l-am sunat pe fostul tău soţ să ştii, am crezut...

— Ştiu ce-ai crezut, am spus. Îmi pare rău.

Mă fixă cu atenţie evaluîndu-mi echilibrul mintal, coeficientul de siguranţă.

— Vrei să vorbeşti cu mine?

— Aproape nu pot, am zis după un minut. Îmi pare rău. Doar că am clacat, bănuiesc.

— Fusesem foarte liniştită şi făceam totul în regulă şi priveam spre partea de sus, aşa cum toată lumea spunea să fac. Şi apoi disputa noastră, şi faptul că nu ştiu cum am s-o văd pe Molly —pur şi simplu am înnebunit, am venit la tine să-ţi las o notă şi mi-am amintit de pistol, dar, între timp, o sunasem pe Molly sau l-am chemat pe Brian —asta de la tine —şi a răspuns ea. Şi a fost pur şi simplu prea mult. Aşa că...

Am ridicat din umeri ca și cum îi explicasem totul.

—Așa că ai luat pistolul să faci... ce?

—E greu de explicat.

—Încearcă.

Am stat cu gura închisă.

—Încearcă mai mult, spuse. Anna, vocea îi era aproape o șoaptă. Am crezut că aveai de gînd să te sinucizi.

Se uită la mine cerînd un răspuns.

— Credeam că aveai de gînd să mă omori pe mine, să-l omori pe Brian. Am ajuns aproape să-l sun, să-l previn. Am sunat aici. Am venit aici de două sau trei ori. I-am sunat pe Fisher, pe Ursula, John și Charlene. Vreau să spun, eram pe cale să înnebunesc.

Tot nu puteam să răspund.

—Vreau să-ți spun, îți dai seama dacă făceam asta? întrebă. Să-l sun pe Brian?

Nu mă puteam gîndi la ce să spun. Era ca un fel de violentă nepotrivire între noi. Mă simțeam ca și cum m-aș fi trezit dintr-un vis lung și complicat, unul în care el părea încă să fie. O, da, voiam să spun. Îmi aminteam aceste lucruri dar ele nu erau ceea ce conta acum, nu erau reale. Unde pusesem pistolul, voia el să știe.

—L-am îngropat la *Plum Island*.

—Desigur, spuse. Ce altceva puteai face cu el.

Apoi:

—De ce?

—M-am gîndit că trebuie să mă debarasez de el. M-am gîndit că, avîndu-l, aș putea intra în necazuri.

Mă privi cu atenție.

— O.K. Dă-mi voie să mă lămuresc. Ai venit acasă la mine, ai scris un bilet, l-ai făcut bucățele, apoi ai luat pistolul.

—Între timp, am sunat și am vorbit cu Molly. De aceea am luat pistolul.

Se uită doar la mine.

—Vocea ei îmi era atît de scumpă. Aveam de gînd s-o iau. Nu pot explica. A fost iraţional. Dar aveam de gînd să zbor acolo. Şi pistolul era... sprijin într-un fel.

—Şi apoi ai mers la *Plum Island* în loc de?...

—Da, am plecat spre aeroport dar apoi am realizat că nu pot avea un pistol în avion şi, pur şi simplu am mers spre nord. Mersul la *Plum Island* a fost un capriciu.

—Atît de ciudată ai fost.

Am rîs. Şi Leo fu uimit. Apoi îmi zîmbi.

—Anna, am fost aşa de al naibii de îngrijorat, spuse.

—Ştiu. Îmi pare rău.

Stăteam în colţuri opuse ale camerei de zi, tăcuţi.

—Deci, spune-mi cum ţi-ai lovit faţa? zise.

—Partea asta e o prostie, am spus. Nu vreau să vorbesc despre ea. Pur şi simplu m-am simţit frustrată şi m-am lovit singură.

—Autorănire voluntară, zise.

—Da.

—Or să fie şi mai drăguţi mîine, bănuiesc.

—Ştiu.

—Pot sta noaptea asta să alin rănile tale? întrebă.

—Da, am spus.

Am pus pe mine o cămaşă de noapte înainte de a mă culca şi cînd m-am strecurat sub aşternuturi alături de el se uită la mine dar nu spuse nimic. Am vorbit o vreme despre cînd aş putea să mă mut, despre ce fel de slujbă aş vrea să obţin la Washington, apoi a început să mă mîngîie dezmierdîndu-mi corpul cu blîndeţe prin cămaşă. O ridică, mi-o trase peste sîni, şi-i atinse făcînd cercuri uşoare. Îmi sărută gura, umerii. M-am întors spre el şi l-am cuprins cu braţele, coapsele erau împinse înainte spre mine şi-i puteam simţi catifelata pungă a genitalelor lipită de piciorul meu. Dar nu deveni tare, şi după o vreme am adormit amîndoi ca doi copii istoviţi.

Capitolul 14

Deci Ursula m-a ajutat să mă mut la Washington. Mi-a luat două zile lungi sa conducem pînă acolo pentru că ne era frică să forţăm *Variant*-ul. Aveam o rulotă mare *U-Haul* remorcată în urma noastră şi se smucea pe verticală şi pe laterală la fiecare denivelare a drumului. Era noiembrie şi nu plouase prea mult aşa că aerul devenise deja ca făcut din umezeală rece care pătrundea peste tot. Aeroterma bîzîia în timp ce conduceam încet, uscîndu-ne nările. Dar imediat ce opream maşina frigul şi umezeala păreau sa crească din nou din interiorul nostru.

În prima zi conduse Ursula. Aproape că n-am vorbit deloc şi eu am dormit cea mai mare parte a drumului. Stătusem trează pînă tîrziu în noaptea precedentă împachetînd ceea ce crezusem că ar fi doar ultimele cîteva lucruri mărunte. I-am fost recunoscătoare Ursulei pentru energia ei, dar, mai mult, pentru tăcerea, discreţia ei. A fost greu pentru

ea, ştiam, se scăpase odată, după ce aflasem că am pierdut custodia. Explodasem de mînie împotriva lui Muth, a lui Brian; mi-a spus că ea crede că am scăpat situaţia din mînă: *Ai fost atît de pasivă, Anna, niciodată n-ai întors loviturile. Ar fi trebuit să-i pui pe toţi la locul lor de la început.* Venise să mă ajute să împachetez îmbrăcată într-un echipament neobişnuit de conservator pentru ea: jeans, o bluză gri.

—Am crezut că am s-o pot obţine pe Molly în felul ăsta.

—Da, dar n-ai făcut-o, nu-i aşa? N-a ajutat. Faci jocul tuturor şi asta n-ajută.

—Ce crezi că ar fi trebuit să fac, Ursula?

Împachetam haine, toate rochiile pe care niciodată nu le purtasem.

—Să-i pui la punct, să aduci martori. Pe mine. Eu aş fi depus mărturie pentru tine. Sînt psiholog. În unele culturi puştii îşi privesc părinţii regulîndu-se tot timpul. Chiar şi în cultura noastră, artiştii, oamenii creatori, întotdeauna au fost devianţi. Acele reguli împuţite de care vorbeau ei se aplică la un foarte mic procent din populaţia globului. Ei tratează cu o incredibilă îngustime definirea binelui şi răului.

—Dar ştiam asta, ştiam că acestea erau condiţiile.

Am încercat să nu mă gîndesc la Ursula la bară în interesul meu.

—Da, dar de ce trebuiau să fie astea? De ce n-ai fi insistat pe alte condiţii?

—Pentru că judecătorul n-ar fi ascultat o discuţie în alte condiţii.

—Dar nici măcar n-ai încercat vreodată, Anna.

Apoi se auzi ea însăşi. Gura ei făcu un mic *O* de căinţă. Traversă încăperea, îmi încleştă mînă şi spuse că-i părea rău.

—O, Doamne, grozavă prietenă. Acum eu te învinovăţesc şi tu eşti cea rănită.

În motel pălăvrăgi despre orice altceva. Despre alte

lungi călătorii cu mașina pe care le făcuse prin țară, atît spre nord pînă unde merg drumurile spre Canada, printre toate satele *pueblo* din New Mexico. Mi-a povestit despre o dispută pe care a avut-o cu un iubit în acea excursie, o dispută despre cum să-și așeze cortul. Opriseră lîngă un torent și începuse ploaia. Ieșiseră din sacii lor de dormit și începură să se certe în privința locului unde ar trebui puși stîlpii cortului. Spuse că se înfuriase atît de tare pe el încît îl lovise cu toată puterea cu pumnul drept în față. El i-a întors în mod reflex lovitura și amîndoi începuseră să se repeadă cu sălbăticie fără rezultat unul la altul.

—Era un întuneric de smoală, nu puteam vedea nici un împuțit de lucru, și eram uzi leoarcă. N-aveam nimic pe noi, amîndoi plîngeam și doar ne provocam unul pe altul. Nu cred că vreunul din noi a înțeles asta vreodată. Cînd m-am oprit, doar ne-am pus hainele, am intrat din nou în mașină și m-a dus la stația de autobuze din Santa Fe. Era miezul împuțitei de nopți. Nu l-am mai văzut niciodată.

Motelul era un *Howard Johnson** în partea de nord a statului New Jersey. Ursula cumpărase niște vin înainte să luăm camera și acum bea și-și pilea unghiile. Avea un tricou negru și, sub el, fulgerînd strălucitor din cînd în cînd chiloți roz. Picioarele ei lungi, mortale, erau expresive ca niște mîini în timp ce stătea pe pat și-mi vorbea. Avea între degete bile mici de vată. Acum lucra la piciorul stîng.

Am privit-o din patul meu larg și dintr-odată am realizat de cine-mi aduce aminte Ursula: de Babe. Aceeași vibrantă energie risipindu-se asupra lucrurilor mărunte, energie pe care totdeauna mi-o dorisem pentru mine însămi. Mă făcea să mă simt —așa cum lusese cu Babe cînd eram copil —cumpătată, grijulie. Oamenii ca Ursula, ca Babe, ca Leo erau cei pe care-i admiram.

*Rețea de hoteluri, moteluri și restaurante în USA

—O, Doamne, spuse ea uitîndu-se pe deasupra genunchiului la televizor. M-am uitat şi eu. Leslie Howard apăruse pe ecran.

—O ce bărbat adevărat a fost. Doamne e atît de impecabil. De ce nu face Dumnezeu bărbaţi ca el acum? Vreau să spun ce sîntem noi să ne tragă pe sfoară cu împuţiţi de Burt Reynolds?

Întinse mîna spre noptieră după o altă înghiţitură de vin.

—I-am spus că nu ştiu şi m-am strecurat mai adînc sub aşternut.

—Ai de gînd să încerci să adormi? întrebă ea.

M-am uitat la ea. Faţa ei ca o lună se odihnea pe un genunchi. Demachiată arăta ca un băieţel.

—Sînt groaznic de obosită, am spus. Nu ştiu cum rezişti încă.

Flutură cu peria-miniatură.

—Pentru că-s ţîmpită, zise ea vesel. Mă urăsc dimineaţa.

Se săltă în picioare, şchiopătă spre televizor ţinîndu-şi degetele piciorului stîng departe de podea.

—Am să-l dau oricum mai încet.

Dar se sculă dimineaţă înaintea mea şi conduse mai mult decît era partea ei, chiar şi a doua zi. Spuse c-o fac să se simtă *macho** . Apartamentul pe care l-am închiriat era în Georgetown; la al treilea etaj al unei case. Cuplul căruia îi aparţinea locuia mai jos şi abia o cumpărase. Renovaseră ultimul etaj în grabă, ieftin ca să-l poată închiria pentru a-şi plăti ipoteca. Ferestrele erau mici, singura scară urca într-o îngustă, lenească spirală pornită din bucătărie. Nu era nici o posibilitate de a aduce pianul, trebuia să-l las la femeile din Cambridge pe un timp indefinit.

Molly urma să aibă dormitorul. Eu dormeam în camera de zi pe o canapea extensibilă. Bucătăria era o mică unitate din modelele prefabricate într-un colţ al

*Cu un exagerat simţ de masculinitate (sp.)

livingului; baia fusese instalată într-o debara adîncă. Nu era nici o cadă ci doar o cuvă de duș. Chiar și așa trebuia să plătesc mai mult pentru el decît plătisem în Cambridge. Dar era în vecinătatea lui Molly. O puteam duce și aduce de la creșă, la și de la casele prietenilor ei mai ușor. M-am gîndit c-am avut noroc să-l găsesc.

Ursula era zgomotoasă în entuziasmul ei. La fiecare drum sus cu o cutie sau piesă de mobilier găsea altceva de admirat: felul în care ferestrele se deschid în afară, priza dozei de la duș.

Mă ajută să asamblez patul lui Molly, apoi merserăm cu rulota goală balansîndu-se în urma noastră pentru a aduce canapeaua extensibilă pe care o cumpărasem în același weekend cînd găsisem apartamentul. Everett, tînărul soț de jos ne ajuta s-o urcăm. Era prea mare. Am urcat-o încet din treaptă în treaptă ținînd-o cît de vertical încăpea. Ursula era în formă vorbindu-i canapelei, încurajînd-o să urce, numind-o futere de mamă.

Everett n-a rămas pentru o sticlă de vin pe care i-am oferit-o cînd în cele din urmă am văzut canapeaua în siguranță înăuntru .

Am dus-o la aeroport a doua zi, duminică. I-am cumpărat bilet înapoi, în ciuda protestelor ei și am insistat să-i dau bani pentru băuturi. Mi-a băgat cea mai mare parte din ei în mîini.

— E timpul să-mi iau zborul, Anna, spuse ea trist.

Am rămas privind după avion pînă a dispărut în stratul de nori. Cînd m-am întors și am intrat în micul apartament încă înțesat pretudindeni de cutii cu cărți, vrafuri de îmbrăcăminte, am avut un sentiment de singurătate atît de copleșitor încît, fără să-mi mai bat capul să-mi mut cutiile de cărți pentru a face posibilă

deschiderea patului din camera de zi, m-am dus şi m-am culcat în patul lui Molly, unde dormise Ursula în noaptea precedentă. Prin zidurile casei vechi puteam auzi vocile lui Everett şi Renata ca o mică alternanţă de vibraţii. Lumina era cenuşie şi grea ca de plumb. Aerul mirosea a căldură de la instalaţiile electrice noi. Încet, cuprinzîndu-mă singură cu braţele, am adormit. Cînd m-am trezit eram abătută, tăcută, m-am sculat, mi-am luat nişte iaurt şi mîncarea chinezească rămasă în frigider şi am început să despachetez. Pînă în momentul primei vizite oficiale a lui Molly din marţea următoare apartamentul arăta aranjat, vesel.

—Urmăreşte-o, îmi spusese Muth în ultima noastră discuţie înainte de a mă muta la Washington. Dacă observi semne reale de schimbare, vreo supărare a ei faţă de această situaţie, putem face o altă încercare dacă vrei. Argumentele, îmi spusese el, ar fi tulburări radicale de comportament. Dacă face în pat, de exemplu, dacă devine deodată agresivă la grădiniţă sau retrasă, dacă devine excesiv de temătoare, dacă are excesive tulburări ale somnului. Şi de cîteva ori m-am gîndit cîte un moment la ce i se întîmplase lui Molly pentru că devenise abătută.

Am încercat să mă integrez în viaţa pe care Brian şi cu Brenda o structuraseră pentru Molly. Vorbisem odată cu Dr. Payne, după ce se dăduse decizia şi, spusese el, cu cît viaţa noastră împreună va părea mai mult o extensiune a celei cu Brian şi Brenda, cu atît va fi mai uşor pentru ea. Dar chiar dacă am făcut tot felul de mici modificări în stilul modului lor ordonat, chiar dacă totul în viaţa mea se centraliza în jurul ei, ea tot arăta semnele despre care vorbise Muth. Nu o dată a trebuit să o duc în braţe plîngînd cu sughiţuri, fără vlagă sau alteori zbătîndu-se deznădăjduită

pentru că altfel nu voia să iasă din mașină, refuza să meargă. Ursuză, furioasă, se ghemuia pe bancheta din față. Trebuia să mă las pe vine lîngă portiera deschisă din dreptul ei încercînd să o conving să iasă, să mă părăsească. În jurul nostru alte mame se salutau, copiii strigau și alergau prin jur, mergeau singuri. Uneori, cîte unul din ei, se oprea să încerce să-i vorbească lui Molly sau să se uite la noi. O mamă coborîse îndepărtîndu-și copilul: Nu-i un moment bun pentru Molly să discuți cu ea. Prostii, mama lui Molly încearcă acum să discute cu ea.

Și încercam, dar la tot ce spuneam, Molly zicea nu, sau mai rău, nu spunea nimic.

—Molly, e timpul acum, spuneam eu. Toți ceilalți copii au intrat. Te rog, scumpo. Ai să te distrezi.

—Nu.

—Trebuie să mă duc la lucru, acum, Molly și am să te văd peste două zile.

—Nu.

—Vreau să te gîndești bine la două lucruri frumoase pe care să le facem împreună sîmbătă.

—...

—Molly am de gînd să aștept un minut ca să fii gata să-mi spui la revedere, apoi mergem înăuntru împreună. Am să încep să număr acum, așa că fii gata.

—Nu.

Profesoarele erau obișnuite cu disperarea ei din acele dimineți. Cînd deschideam ușa, profesoara principală, Mrs. Malone, venea spre mine cu brațele deschise și o lua pe Molly care se zbătea. Și eu plecam auzind hohotele, strigătele ei în timp ce mergeam înapoi spre mașină.

Uneori vorbea deschis despre asta. Încerca să negocieze condițiile sale de viață. De ce nu putea să stea cu mine, întreba. I-am spus că voiam să se poată dar că un judecător ne-a ajutat pe toți să

decidem împreună că ar fi cel mai bine dacă ar locui cu tatăl ei.

—De ce? a întrebat.

Părul îi era împletit în codițe subțiri, dar cu șuvițe trase în afară și acum, spre sfîrșitul zilei arăta tot atît de zburlită ca atunci cînd abia începuse să-i crească.

—Pentru că poate să aibă mai tîrziu grijă de tine. O are pe Brenda să-l ajute și pe Mrs. Reihardt.

Molly stătea în fund pe pat. Își încrucișase bratele peste burtică.

—Brenda e o prefăcută. Și Mrs. Reinhardt e o prefăcută.

—Nu cred că tu gîndești așa cu adevărat, Molly. Uneori le iubești.

Nu se uită la mine dar spuse:

—Nu pot să le iubesc cînd îmi lipsești tu.

—Dar, Molly, am spus moale, eu trebuie să merg la lucru în fiecare zi.

—Pot să vin cu tine, a zis ea.

Se întoarse spre mine.

—Scumpo, ar fi o prostie. N-ar fi nimic pentru tine de făcut acolo. Te-ai sătura de asta într-o clipă.

—Nu m-aș sătura Mami, aș fi cuminte.

Era mai liniștită acum, avea cu adevărat o speranță, își imagina asta ca pe un cap de pod.

— Pot fi așa liniștită. Pot doar să desenez sau să-mi aduc păpușile.

—Molly, am pledat eu, noi deja am decis, scumpo. Așa e cel mai bine.

—Nu-i, nu-i cel mai bine. Nu-i cel mai bine pentru mine.

Uneori plîngea, uneori își răvășea toată camera dînd jos de pe rafturi toate jucăriile pe care i le aranjasem cu grijă. Stăteam în camera de zi ascultînd acțiunea ei de demolare și mă oțeleam pentru și mai adînca turbare care o va prinde cînd voi intra ca s-o opresc. Uneori mă lovea. Adesea își uda patul, se

trezea noaptea strigînd. Avea nevoie de ajutor pentru a se duce la vreo prietenă acasă ca să se joace. Cînd am încercat să vorbesc despre asta cu Brian şi Brenda, spuseră nu, niciodată nu se întîmplă aşa ceva acasă. Era liniştită acolo, veselă, o fetiţă cuminte. Adora şcoala, adora vizitele prietenilor. Şi astfel, uneori, mă gîndeam la Muth, mă gîndeam să-l sun, mă gîndeam să încep totul din nou, s-o pretind din nou.

Dar încet-încet, Molly începu să devină mai liniştită. Chiar dacă nu era niciodată liniştită cînd ne despărţeam şi mai avea ocazional coşmaruri, comportamentul excesiv s-a diminuat.

Şi am realizat că ceea ce-mi rămăsese cel mai mult din experienţa mea, experienţa noastră cu avocaţii, cu funcţionarii sociali, cu psihiatrii, era dorinţa de a nu-mi mai dezvălui viaţa nimănui vreodată. Acum că Molly părea din ce în ce mai mult în regulă, mi se părea, uneori, că cea mai groaznică parte a experienţei prin care am trecut fusese acea forţată intimitate —o, legală, ştiam! legală —cu Muth, cu Payne, cu Fine, cu judecătorul Sullivan, chiar cu poliţiştii care s-au vînturat înăuntru şi afară prin sală, cărînd hîrtii şi cafea, privind la noi imperturbabili. În timpul verii, Molly a fost şi cu mine o fetiţă cuminte şi am fost bucuroasă că n-a trebuit să acţionez în vreun fel.

Dar uneori mă simţeam plină de ruşine şi un fel de durere că ceruserăm de la ea şi ea dobîndise o astfel de stăpînire a propriei amărăciuni. Odată, la începutul verii eram împreună într-un *drugstore* şi am văzut o etalare de suzete înşiruite de la sfîrcurile turtite şi micuţe pentru o gură de bebeluş, la cele alungite pe care Molly le folosise pînă cînd, în cele din urmă, renunţase la ele. Discurile de plastic asamblate erau strălucitoare, în culori vesele: roz, albastru, galben. Molly se opri în faţa lor.

—Suzete, Mami, spuse ea.

—Da, am răspuns. Am cumpărat pastă de dinţi şi aspirină. Nostime nu-i aşa?

—Pot să iau şi eu una? întrebă după un moment.

M-am dus la ea, îşi ridică privirea spre mine.

—Vrei o suzetă, Molly? am întrebat încet.

Încuviinţă.

—De ce?

—M-ar ajuta, Mami.

Se încruntă, făcînd o uşoară cută între sprîncene, îşi flutură vag mîinile ca şi cum ar fi încercat să exprime ceva care nu poate fi exprimat.

—Mă face să nu mai fiu aşa de nervoasă.

M-am uitat la ea, apoi m-am aplecat în faţa ei.

—Dacă eşti nervoasă, poate ar fi mai bine să vorbeşti despre asta.

Îşi întoarse privirea de la mine.

— Nu pot să vorbesc despre asta, Mami, vreau doar să sug o suzetă.

—Nu cred asta, scumpo. Nu cred că-i o idee bună pentru cineva atît de mare ca tine. Sînt pentru copii mult mai mici.

Se întoarse de la mine şi merse în altă aripă a magazinului. În ţinuta ei —umeri îngreunaţi, capul plecat —era o obosită acceptare care o făcu să arate pe moment aproape de vîrstă mijlocie, lucru care mă duru pentru tot cît nu putea ea spune.

Slujba pe care am luat-o era cu program complet, la Universitatea Georgetown, dar puteam face o mică parte a muncii acasă. M-am folosit de acest lucru pentru a o lua mai devreme pe Molly marţea şi miercurea după-amiază. Lucram la oficiul burselor speciale. Erau sute de astfel de burse oferite de organizaţii culturale, biserici, particulari. Erau în onoarea muzicienilor, inginerilor de aparatură

medicală, fiilor iubiți care au cîntat la trompetă, soțiilor care au întreținut grădini frumoase sau care totdeauna au dorit să scrie poezie. Erau stabilite pentru a promova identitatea poloneză, solidaritatea evreiască, înțelegerea interrasială, studiul reproducerii anumitor animale unicelulare, papuci de dans, macrameuri. Unele din ele nu erau mai mari de cinci sute de dolari pe an, altele acopereau toate taxele școlare plus locuință și pensiune. Munca mea consta în a investiga oamenii care le solicitau pentru a fi sigură că ei sînt într-adevăr calificați, să fac publicitate pentru bursele pe care nimeni nu le-a solicitat vreodată, să clasific solicitanții și să scriu scrisori către donatori, pentru a le explica cine erau acei studenți care au cîștigat și de ce erau ei atît de indicați pentru a fi obținut bursele, cum urmau să se schimbe viețile acestora datorită lor. Trebuia să fac aceasta fără măcar să-i fi întîlnit vreodată pe studenți, doar uitîndu-mă în dosarele lor. Acesta fusese de fapt testul pentru slujbă. Abilitatea mea de a face aceasta, de a inventa vieți despre care să scriu, pe baza unor statistici și a solicitării studentului.

Cea care făcuse supervizarea era o negresă masivă pe nume Mrs. Dellabavey, are cărei buze erau atît de curbe și pline și vopsite atît de roz, ca trandafirii de zahăr de pe tortul de nuntă. M-a numit *dragă* la primul interviu și adora scrisorile mele. Întotdeauna le citea, chiar și atunci cînd n-ar fi fost necesar. Nici n-ai spune că e vorba despre același băiat, spunea cu mirare aplecîndu-se deasupra biroului meu sau—Doamne, aș vrea să-i pot trimite acesta mamei sale. I-ar oferi ceva de care să fie mîndră după lungi așteptări.

Cînd eram deja angajată de cîteva luni, Mrs. Dellabovey sugeră că aș avansa mai rapid dacă aș putea dactilografia mai bine. Și am descoperit că doream să avansez. Voiam mai mulți bani. Viața mea

era diferită acum cu Molly şi voiam să fiu în stare să fac lucruri cu ea s-o scot la picnic-uri, să-i cumpăr lucruri de care n-aş fi fost niciodată interesată înainte. Şi cheltuielile mele în Washington erau mai mari. A trebuit să-mi cumpăr haine noi cu care să merg la lucru, chiria era aproape dublă faţă de cea pe care o plătisem în Cambridge. Mîncam în oraş mai des, ieşeam mai mult pentru că nu-mi plăcea să stau acasă singură. M-am înscris la cursurile de noapte pentru dactilografe ale unui centru de educare pentru adulţi.

Învăţam repede, semăna puţin cu cîntatul la pian într-un anume fel. De fapt, în această perioadă, şi uneori după aceea, cînd nu am avut pianul cu mine şi am făcut din ce în ce mai multă dactilografie am avut adesea vise în care le confundam pe cele două. Aşa că, în visele mele băteam la maşina de scris gîndindu-mă la cuvinte şi din ea ieşea muzică. Sau cîntam la pian dar clapele erau uşor gravate, era o literă imprimată pe fiecare din ele.

Mă întîlneam ocazional: un bărbat care mergea pe şaizeci de ani retras din afaceri, din clasa mea de dactilografie; un absolvent de conservator care cîştigase bursa *Emily Bratsdorf* pentru studiul instrumentelor timpurii. Dar nu voiam să mă implic, nu voiam să fac sex aşa încît după o vreme au încetat să mă mai sune. Din cînd în cînd Leo telefona, ori eu îi telefonam lui, uneori era noaptea tîrziu şi unul sau celălalt dintre noi băuse prea mult. Dar era mai probabil să fie doar o sîmbătă dimineaţă rece de iarnă şi impulsul să fi fost aprins doar de cafea şi de aerul de dincolo de ferestrele mele, alb şi limpede. Vocea lui totdeauna îmi ridica moralul şi în primele cîteva minute ale fiecărei convorbiri vorbeam liniştiţi: ce se întîmplase? Cum mergea munca? Molly? Învăţatul? Veşti de la prieteni? Burse? Ursula?

Dar apoi ne ciocneam de arzătoarea dorinţă, mi-e

dor de tine unul din noi spunea; și mie mi-e dor și apoi urma o lungă tăcere uneori unul din noi întreba: te culci cu cineva?.

Leo uneori se interesa dacă aș putea veni pentru un weekend cîteva zile. I-am spus nu de fiecare dată. Apoi încet, politicos, mă retrăgeam din conversație. După ce se mută la New York în vară, am acceptat să merg pînă acolo pentru a face un tur prin oraș, spunea el. Va fi altceva acolo, fără să fim bîntuiți de fantome, îmi spuse el. Mi-e dor de tine.

Și am crezut că s-ar putea să meargă. Dar apoi, întinzîndu-mă în pat, cu o noapte înainte, mi-am imaginat cum va fi să-l ating, să fac dragoste. Știam că n-aș fi în stare și că în ciuda a tot ceea ce spusese aceasta era ceea ce voia în realitate. În dimineața în care trebuia să plec l-am sunat și i-am spus că nu puteam.

—Nu cred că-mi poți spune de ce.

—Pur și simplu nu pot să fac să meargă lucrurile între noi.

—Știi asta fără a fi încercat.

—Da.

—Spune-mi cum știi asta, Anna?

Am încercat să-mi compun răspunsul. Așteptă. Undeva pe o altă linie îndepărtată puteam auzi estompat o converesație între două femei.

—Pentru că atunci cînd mă gîndesc la tine, mă gîndesc... gîndurile mele sînt pline de toate sentimentele vechi. Dar cînd îmi imaginez atîngîn-du-te, stînd în pat... nu pot.

—Înțeleg, spuse el.

—Te vezi cu altcineva? întrebă după un minut.

—Nu-i așta, am zis.

—Dar te vezi?

—Tu nu?, am întrebat.

Tăcere. Apoi:

—Sigur.

ne-am face noi o favoare unul altuia? De ce să nu încetăm noi să mai vorbim, să mai sunăm. Asta e ca şi... asta pur şi simplu mă dă peste cap. Nu pot fi prietenul tău de la telefon.

—Îmi pare rău, am spus.

—Şi mie, zise el şi închise.

După asta, l-am mai sunat doar o dată, beată, după ce dormisem pentru prima dată cu altcineva. Era un prieten de-al lui Everett şi Renata. Mă invitaseră jos la cină ca să-l cunosc şi cînd masa şi seara s-au terminat urcă pe scara răsucită cu mine. Eram înaintea lui pe trepte şi mîinile lui îmi prinse fesele pe dedesubt în timp ce urcam. Eram prea beţi şi prea grăbiţi pentru a trage canapeaua. Cînd m-am trezit la trei, plecase. Ce-mi aminteam despre asta era că plîngeam, şi doar cît îmi dorisem lucrul ăsta înainte. Îl văzusem doar ca o siluetă mişcîndu-se deasupra mea în lumina venită de pe hol. Acum, uşa rămase deschisă, lumina galbenă cădea pe mine. M-am sculat, mi-am înfăşurat pătura de pe canapea în jurul corpului, m-am dus la telefon şi am format numărul lui Leo, apoi am închis uşa. Eram încă lipicioasă şi udă între picioare. Am simţit un dulceag miros de spermă în timp ce am alunecat pe podea, cu spatele sprijinit de perete, cu picioarele goale întinse în faţă. În întunericul apartamentului meu Leo răspunse. Cînd i-am auzit vocea, am început din nou să plîng, după aceea n-am putut să-mi amintesc ce spusese, dar vocea lui era blîndă şi rămase la telefon cu mine pînă cînd m-am oprit, pînă cînd i-am spus că acum pot să dorm.

Cam patru zile mai tîrziu am primit o scrisoare scurtă de la el; îmi cerea să încerc să n-o mai fac din nou; spunîndu-mi că trebuie să-şi menţină ultimatumul —fie era posibil pentru noi să ne vedem din nou sau nu mai voia să fie în legătură deloc; deşi îmi dorea numai bine.

Acum citesc despre el uneori în mici articole din

ziare new-yorkeze sau în revistele de artă. Sau Ursula, care menţine legătura cu el îmi spune unele mici noutăţi: a avut o nouă expoziţie, a plecat în Europa pentru şase luni, a cumpărat o mansardă. Toate astea mi le spune într-un fel improvizat, de obicei în timp ce găteşte sau face unele treburi care îi ţin spatele întors spre mine. Eu comentez politicos, sînt fericită pentru el ca şi cum am fi nişte cunoştinţe îndepărtate, unul din verişorii mei realizaţi.

După ce trăisem în Washington cam un an şi jumătate, Brian m-a sunat într-o seară ca să-mi spună că el şi Brenda se mutau din nou la Boston. Brenda era însărcinată, însărcinată în luna a patra şi voia să lucreze cu program redus după ce copilul avea să se nască. Biroul din Boston dorea să-i ofere această posibilitate. Cel din Washington nu putea. Cît de curînd se mutau?, l-am întrebat. Căutau o casă acum şi se vor muta probabil peste trei sau patru luni. I-am mulţumit pentru că mă înştiinţase. Am închis şi am sunat-o pe Ursula. N-am putut-o găsi timp de cîteva zile. Cînd, în sfîrşit, am reuşit mi-a spus că fusese la o conferinţă feministă pentru a-şi prezenta lucrarea. Fusese alungată de la tribună, spuse, ca o femeie identificată a fi bărbat; dar aceasta se datorase atitudinii presei —apăruse în două interviuri — care făcuse multă publicitate atît ei cît şi cărţii ei despre omorîrea copiilor de sex feminin, epuizată în cîteva luni. N-am întrebat-o cum era îmbrăcată cînd feministele o aruncaseră afară. Era entuziasmată că mă mutam înapoi şi după cîteva săptămîni îmi găsi un apartament lîngă al ei, care urma să fie disponibil în iunie. Era la primul nivel al unei vechi case victoriene şi, chiar dacă, cele două dormitoare fuseseră

improvizate într-un cabinet mic şi un balcon vitrat, era mult spaţiu pentru pian în ampla cameră de zi şi în sufragerie.

—E în avantajul tău, am spus.

—Ar trebui să fie al tău. Întotdeauna după ce ai încetat să cînţi, ai devenit deprimată.

Eram pe punctul de a mă lăsa de cîntat cînd i-am pierdut pe Molly şi pe Leo. Dar m-am mutat la Cambridge în iunie şi muzica s-a întors din nou în viaţa mea. Pianul fusese tratat cu o oarecare lipsă de respect de cei doi băieţi: acordorul a găsit un şoricel de pluş sub corzi, monede şi gumă băgate printre clape. Dar am găsit un adevărat confort în a cînta din nou. În toamnă, am contactat unul din grupurile de amatori cu care făcusem muzică înainte să se fi născut Molly, şi acum mă întîlnesc de cîteva ori pe lună cu ei. Nu mai dau lecţii, am o slujbă cu program complet în birourile admiterilor la *Wellesley*, dar ador să împărtăşesc plăcerea de a face muzică. Cînd Molly a intrat în apartamentul din Cambridge pentru prima dată, s-a uitat în jur şi a spus:

—Uite vechiul pian, ca şi cînd îi lipsise ceva tot timpul în legătură cu mine, ceva ce nu fusese în stare, în acest moment să identifice. Cînd am cîntat pentru ea în acea seară, îşi scoase afară toate costumele, vechi haine de-ale mele, şi dansă şi se învîrti pînă tîrziu după ora de culcare, insistînd, de fiecare dată cînd mă opream, pentru doar încă un dans.

Lunga absenţă a muzicii din viaţa mea şi plăcerea revenirii ei m-au făcut să mă gîndesc la cît de mult însemna ea pentru mine, cum se potrivise să cînt aşa cum cîntam: acceptabil, dacă nu într-adevăr bine.

Cînd eram mică şi am mers în tabăra de muzică, îmi aduc aminte că-i invidiam pe ceilalţi muzicieni pentru legătura lor pasionată cu instrumentele lor, instrumente ce păreau parte a corpurilor lor, care reacţionau la răsuflarea lor, la greutatea lor. Eu îmi

uram legătura cu nota, cu masiva mașinărie a pianului, și am știut chiar cînd am atins clapele că eșuam, că acea exigentă profesoară, găsea execuția mea goală, mecanică.

—Cum auzi tu această frază, Anna? În capul tău, vreau să spun. Cîntă-mi-o, spunea ea.

Alături de ea, printre copacii întunecați de dincolo de fereastră, ceilalți tineri mergeau ducîndu-și instrumentele cu ei.

—Nu o aud pînă nu o execut la pian, am răspuns.

—Greșit, greșit! declară ea cu pasiune. Trebuie să o auzi. Întîi există muzica, apoi execuția.

Avea un accent puternic est-european. Părea să vină dintr-o viață, un mod de a simți complet străin de mine.

—Nu pot, am spus, așa cum spusesem mereu-mereu în timpul acelei veri. Nu pot.

Dar, am gîndit, dacă aș fi cîntat la alt instrument poate aș fi putut s-o aud în minte mai întîi.

Cînd s-a decis că nu era nevoie să mă mai străduiesc, că puteam să cresc pentru a deveni normală —o soție, o mamă, o persoană nerealizată — o acuzam uneori pe mama de-a fi ales greșit instrumentul pentru mine, un instrument care era ca un obstacol între mine și muzică. Îmi aminteam că mă luptasem în acea vară pentru un adevărat *legato** Gîndește-te la vioară, îmi spusese profesoara. Și mă gîndeam la vioară și o uram pe ea, mă uram pe mine, uram muzica mea, o uram pe mama.

Abia mai tîrziu, am înțeles că nici un instrument nu m-ar fi putut face capabilă să fiu ceea ce nu puteam fi, nu mă putea transforma într-o adevărată persoană muzicală. Și acum mi se pare că eram mai adecvată pentru distanța disciplinată a pianului cum nu aș fi putut pentru un alt instrument. Celelalte instrumente pretind un fel de conexiune și dezgolire de care nu sînt capabilă.

Au aceste lucruri semnificaţii în ceea ce-a devenit viaţa mea? Nu ştiu. Molly are şapte ani acum, un copil diferit de cel care ar fi putut să fie dacă ar fi stat cu mine. Muth, vechiul meu avocat, mi-a spus că atunci cînd va fi adolescentă va putea alege singură unde va vrea să stea, că va putea veni la mine dacă va dori. Dar încerc să nu mă gîndesc la asta. Brenda e însărcinată din nou şi Molly e parte a familiei acolo. Îi place să fie o soră mai mare, iubeşte copilul. Şi uneori, cînd îmi imaginez cum trebuie să fie ordinea, profunda plăcere pentru ceea ce se întîmplă în fiecare zi, tămăduitoarea frumusete a tot ce este banal, tînjesc din nou eu însămi să fiu într-o familie.

Pentru o vreme în confuzia mutării înapoi la Cambridge am scos un vechi album de fotografii din copilărie. Cele mai multe poze erau din verile petrecute în Maine. Molly voia să se uite la el cu mine în fiecare seară şi astfel stăteam pe canapea împreună şi-i arătam verii şi mătuşile şi pe mine ca fetiţă din nou şi din nou. Unchi pe care mi-i amintesc stînd totdeauna adunaţi într-un grup, făcînd aceste poze, erau rareori ei înşişi prinşi pe film. În schimb, mătuşile şi verii stînd pe vine, culegînd afine. Veri în picioare, costelivi şi stîngaci în costumele de baie, picioarele pe una din pietrele plate care presărau golfuleţul nostru. Noi, aplecaţi împreună pentru a ţine pensule şi cutii vopsind, fundul unei bărci răsturnate. Noi, defilînd prin poiană, interpretînd o piesă scrisă de unul din noi, exersată în spatele draperiilor din canava dintr-unul din capetele porticului în zilele ploioase.

—De ce nu mă duci niciodată în locul ăsta?a întrebat Molly. Îmi place.

—Nu mai există, i-am spus.

Bunicul murise în iarna precedentă, a doua mea iarnă în Washington şi surorile hotărîseră că bunica, pierdută de durere şi bătrînă nu va mai trebui sa facă

* stil uniform liniştit (muz.)

lungi drumuri pînă la tabără. Orrie vînduse locul și folosea banii pentru a-i plăti îngrijirea în casa din Connecticut.

O văzusem pe bunica doar de două ori din ziua cînd l-a făcut pe bunicul să-mi dea banii; o dată, la înmormîntarea lui și o dată, cînd mama a venit în est să aibă grijă de ea pentru cît timp îi mai rămăsese de trăit. Am mers în Connecticut atunci și am anunțat-o să rearanjeze casa astfel încît bunica să se simtă mai bine. Relațiile mele cu mama erau încordate, e clar că mă blama pentru a fi pierdut custodia lui Molly. Bunica o recunoștea pe mama rareori și mă confunda cu Babe sau cu una din verișoare. Mi se părea uimitor și trist că toată afectuoasa și dificila ierarhie, complexitatea familiei mamei fusese redusă în cele din urmă la aceste diminuate și fragile legături. Exceptînd orgoliul care se va exercita în diferite moduri în fiecare din noi pentru totdeauna. Adesea, mă gîndesc la acele veri în Maine, cercul sigur al familiei care ne închidea înăuntru, tot atît de sigur precum ținea străinii departe.

Mă gîndesc adesea la prima dată cînd am văzut-o pe Molly după decizia curții. Eram în Washington și tocmai închiriasem apartamentul din casa lui Everett și a Renatei. După ce am plătit garanția și ei mi-au dat cheia m-am dus la un magazin de postere și am cumpărat trei afișe pentru camera lui Molly. Unul din ele era dansatoarea lui *Degas** pe care o avusesem în camera mea în Schenectady cînd eram mică. Le-am agățat cu grijă, apăsînd pionezele cît mai pe extremitatea fiecărui poster. Plănuisem s-o aduc aici, să-i arăt unde vom fi împreună. Am încercat să nu mă gîndesc la cît de gol arăta locul în timp ce închideam ușa și mă îndreptam spre casa lui Brian și a Brendei. Aveam instrucțiuni pentru a găsi casa unde stăteau, trimise prin poștă de Brenda. Chiar și așa, m-am rătăcit de cîteva ori. În momentul în care opream în

şoseaua rezervată pentru vizitatori eram în întîrziere cu douăzeci de minute, am acţionat interfonul şi vocea britanică pe care o mai auzisem odată înainte a întrebat cine era.

—Anna Dunlap, am spus.

După cîteva secunde uşa interioară se deschise cu un zumzăit puternic. Am intrat, am traversat holul. Erau patru sau cinci copii jucîndu-se acolo. Erau băieţi bine îmbrăcaţi, de nouă sau zece ani. Stăteau în spatele stîlpilor pătraţi şi se împuşcau unii pe alţii cu pistoale argintii, mitraliere negre din plastic. Vocile lor scoteau zgomotele adecvate: ta, ta, ta, ta şi holul de marmură lucioasă reflecta ecoul în ceea ce îmi imaginam că trebuie să fie un mod care îi umplea de mulţumire. Cînd am apăsat pe butonul ascensorului am auzit un băiat strigînd supărat: Eşti mort, Josua! Eşti mort! O voce mai liniştită răspunse: Nu, nu sînt. Nu sînt nici măcar în joacă.

Erau patru aripi de clădire cu săgeţi indicatoare, cînd am ieşit din ascensor. Am cotit spre dreapta, spre aripa C şi am început să merg aproape alergînd. Holurile erau lungi şi întunecoase, pe jos erau covoare de un roşu mohorît, pe pereţi tapet bej. La capătul coridorului era o intersecţie în T, un alt mic semn. Am cotit spre stînga. Aşa cum instrucţiunile date de Brenda spuneau să fac. În spatele fiecărei a patra sau a cincea uşă puteam auzi muzică sau o voce înăbuşită, dar mai mult auzeam foşnetul hainelor mele în timp ce mergeam, propria mea respiraţie. La următorul T am cotit spre dreapta. Numerele erau mai apropiate. Pe neaşteptate, chiar alături de capătul coridorului, o mică siluetă păşi pe hol. Mîna i se întinse înainte încă ţinînd tocul uşii. Mă privi curioasă în timp ce treceam pe sub spoturile de lumină. Apoi zgomotul paşilor ei pe coridorul mochetat alergă spre mine. Am îngenunchiat, am întins braţele spre ea. A

*Hillaire Germain Edgar, 1834-1917, pictor francez

alergat în îmbrățișarea mea așa cum făcuse cu cîteva săptămîni în urmă în Cambridge și am prins-o, am strîns-o cu putere. Mîinile i se ridicară spre fața mea, o mîngîiară, o pălmuiră, ca și cum aceasta era parte din felul ei de a mă vedea ca și cum era oarbă. Am înghițit cu greutate ca să nu strig și am spus numele ei din nou și din nou, apoi mîinile ei mirosind a transpirație, a săpun îmi acoperiră ochii.

—Hei, nu pot vedea. Dă-mi drumul!

Am spus:

—Dă-mi drumul. Dă-mi drumul. Dă-mi drumul.

Rîse și-și aduse fața chiar înaintea feței mele în cercul secret al mîinilor ei. Respirația îi era caldă și dulce. Mă sărută cu grijă, cu drăgălășenie de patru, cinci, șase ori, exact pe gură.

Am strîns-o tare, mult timp, în oarba noastră îmbrățișare. Părea aceeași, mirosul ei, atingerea ei compacta densitate a membrelor ei. Apoi, am pus-o jos, am lăsat-o să plece. Și ea se întoarse și merse înaintea mea pentru a mă conduce spre noua ei viață, să-mi arate totul. Rochia îi era mototolită la spate, părul răvășit și zburlit de la îmbrățișare. Totul era familiar și totul necunoscut.

O, da! Îmi amintesc că acest gînd mi-a răsunat atunci ca o melodie. *Așa începe totul.*

Sfîrșit